

ORION

**Hyvinvointia
rakentamassa
teoin**

VUOSIKERTOMUS 2009

Hyvinvointia rakentamassa – vastuu tulevasta

Mikä viime vuodessa säväytti? Meillä Orionissa oli vuoden 2009 aikana niin monta jännittävää asiaa, onnistumisen hetkeä ja haastettakin, että niistä voisi kirjoittaa kirjan. Niin me teimmekin ja annoimme suunvuoron myös asiakkaillemme ja yhteistyökumppaneillemme. Lue tästä kertomuksesta, minkälainen työkaveri Orion on.

Ainakin Orion on yritys, jossa viihdytään. Se on helppoa, kun työtä ohjaa yhteinen päämäärä: lääkkeiden kehittäminen ja toimittaminen niitä tarvitseville potilaille nyt ja vielä vuosienkin päästä. Kannamme vastuun tulevasta.

Tervetuloa tutustumaan Oriiniin!

P.S. Jos haluat tietää, minkälaisista luvuista Orionin vuosi 2009 rakentui, aloita tilinpäätöksestämme vuosikertomuksen kääntöpuolella.

Tässä kertomuksessa:

20

Tutkimusmatkalla

Tiesitkö, että matka ideasta valmiiksi lääkeaineeksi voi kestää jopa 15 vuotta? Tässä osiossa kerromme, miten Orionin tutkijat synnyttävät lähes näkymättömistä molekyyleistä jotain suurta. Valotamme myös yhteistyötämme intialaisten huippuasiantuntijoiden kanssa.

30

Sydämen asialla

Sydänlääke Simdax® on Orionin itse kehittämä alkuperälääke, jonka oikeuksien takaisin hankkiminen oli vuoden 2009 merkkipaaluja. Tästä tekstistä voit lukea, miten Italiassa käytetään Simdaxia sydämen kriittisestä vajaatoiminnasta kärsivien potilaiden hoitamisessa.

43

Vastuullisuutta taskukoossa

Vuosikertomuksen välissä on pieni vastuullisuuden taskukirja. Se kertoo pähkinänkuoressa, miten yritysvastuu koetaan Orionissa. Se on tekoja läheisten, ympäristön ja yhteiskunnan hyväksi. Oppaan sivuilta saat vinkkejä vastuullisiin valintoihin. Tee myös vastuullisuustesti.

Luetko vuosikertomuksesi
mieluummin sähköisessä muodossa?
Lataa omasi osoitteessa www.orion.fi

Orion Oyj
Orionintie 1
PL 65
02101 Espoo
Puh. 010 4261
www.orion.fi

Orionin julkaisujen tilaajaksi voi rekisteröityä kotisivulla olevalla tilauslomakkeella. Julkaisuja voi tilata myös sähköpostitse osoitteesta corpcom@orion.fi

Yhteystiedot

Lisätietoa Orionista saa seuraavilta henkilöiltä:

Terhi Ormio

Viestintäjohtaja
Puh. 010 426 4646

Susanna Siira

Sijoittajasuhdepäällikkö
Puh. 010 426 2782

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa
etunimi.sukunimi@orion.fi

Vuosikertomus 2009

Orion yrityksenä

Orion lyhyesti	2
Toimitusjohtajan katsaus	4
Avainluvut 2009	6
Tietoa osakkeenomistajille	8
Orionin vuosi 2009	9
Strategia	10
Toimintaympäristö	16
Asiakkaat	18
Tutkimus ja kehitys	20

Tulosityksiköt

Orionin tulosityksiköt	28
Alkuperälääkkeet	30
Erytist tuotteet	32
Eläinlääkkeet	34
Fermion	36
Sopimusvalmistus ja muut	38
Orion Diagnostica	40

Vastuullisuus

Orionin toimintatapa ja sidosryhmäyhteistyö	44
Taloudellinen vastuu	46
Sosiaalinen vastuu	48
Ympäristövastuu	52

Hallinnointi

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä	56
Riskienhallinta	63
Hallitus	66
Johtoryhmä	68

Osakkeet ja osakkeenomistajat

74

*Tilinpäätös 2009 on
vuosikertomuksen kääntöpuolella.*

Konsepti, suunnittelu ja sisältö: Orion ja Miltton
Paino: Erweko Painotuote Oy

Orion lyhyesti

Hyvinvointia rakentamassa

Orion on innovatiivinen eurooppalainen lääke- ja diagnostiikkayritys, joka painottaa liike-toiminnassaan lääkehoitojen ja diagnostisten testien kehittämistä globaaleille markkinoille. Orion kehittää, valmistaa ja markkinoi ihmis- ja eläinlääkkeitä, lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä diagnostisia testejä.

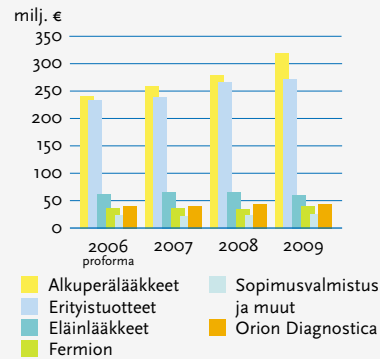
Asiakspiirimme koostuu pääasiassa sairaanhoidon ja terveydenhuollon palveluntuottajista ja ammattilaisista (ml. erikois- ja yleislääkärit, eläinlääkärit, apteekit, sairaalat, terveyskeskukset, lääkärinasemat ja laboratoriot). Myös kuluttajat lemmikkeineen ovat meille tärkeä asiakasryhmä.

Intensiivisen tutkimustyömme tavoitteena on tuoda uusia, innovatiivisia patenttisuojattuja alkuperälääkkeitä kansainvälisille markkinoille. Orionin lääketutkimuksen ydinterapia-alueita ovat keskushermostolääkkeet, syöpä- ja tehohoitolääkkeet sekä inhaloitavat Easyhaler®-keuhkolääkkeet.

- Konsernin liikevaihto vuodelta 2009 oli 771,5 miljoonaa euroa ja liikevoitto 207,0 miljoonaa euroa. Tutkimukseen ja kehitykseen Orion panosti 95,2 miljoonaa euroa.
- Orionin tuotteita on markkinoilla yli 100 maassa. Päämarkkina-alueemme on Suomi, ja konsernimme oma ihmislääkkeiden myyntiorganisaatio kattaa lähes kaikki keskeiset Euroopan markkinat. Euroopan ulkopuolisilla markkinoilla toimimme partnereiden kautta.
- Konsernin palveluksessa oli vuoden 2009 lopussa 3 147 henkilöä, joista Suomessa työskenteli 2 529 henkilöä ja loput 617 muissa Euroopan maissa.
- Orionin A- ja B-osakkeet ovat listattuina NASDAQ OMX Helsingissä tunnuksilla ORNAV ja ORNBV.
- Konsernin aputoiminimiä ovat Orion Pharma, Fermion ja Orion Diagnostica.

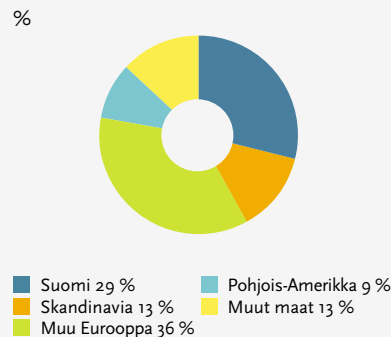
Liikevaihto tulosyksiköittäin

Alkuperälääkkeet ja Erityistuotteet – suurimmat tulosyksiköt

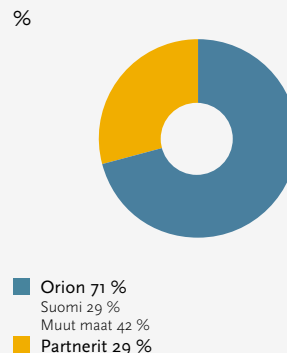
Liikevaihto markkina-alueittain

Eurooppa tärkein markkina-alue

Liikevaihto jakelukanavittain

Kolmannes liikevaihdosta partnereiden kautta

Panostukset tutkimukseen ja kehitykseen kasvoivat edellisestä vuodesta

Lue lisää www.orion.fi

Orion maailmalla

Orionin oma myyntiorganisaatio kattaa lähes kaikki keskeiset Euroopan markkinat. Euroopan ulkopuolisilla markkinoilla toimimme partnereiden kautta.

Orionin myyntialueet

Partnereiden myyntialueet

Orionin liiketoiminta

LÄÄKELIIKETOIMINTA

Alkuperälääkkeet

Patentoidut reseptilääkkeet kolmelle terapia-alueelle:
 • keskushermostosairaudet
 • syöpäsairaudet ja tehohoito
 • Easyhaler-keuhkolääkkeet

42 %

Erytistuotteet

Geneeriset eli patentti-suojattomat reseptilääkkeet ja itsehoitotuotteet

36 %

Eläinlääkkeet

Lääkkeet ja hoitotuotteet lemmikki- ja tuotantoeläimille

8 %

Fermion

Lääkkeiden vaikuttavat aineet Orionille ja muille yhtiöille

5 %

Sopimusvalmistus ja muut

Lääkevalmistus muille yhtiöille

3 %

DIAGNOSTIIKKALIIKETOIMINTA

Orion Diagnostica

Diagnostiset testijärjestelmät terveydenhuollon lähitestaukseen ja teollisuushygieniaan

6 %

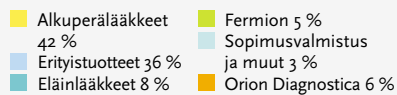
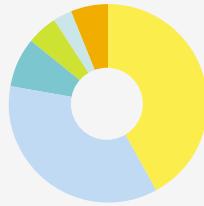
Hyvinvointia rakentamassa – sydämellä

Orionin vuosi 2009 oli menestyksenkäs. Katse on kuitenkin jo tulevassa. Vastuu niin potilaille, asiakkaille, partnereille kuin sijoittajillekin muuttuvassa toimintaympäristössä ohjaa työtämme. Rakennamme hyvinvointia laajalla rintamalla. Teemme sitä jalat maassa, mutta täydellä sydämellä.

Liikevaihto tulosyksiköittäin

Alkuperälääkkeet ja Erityistuotteet – suurimmat tulosyksiköt

%

Henkilöstö alueittain

Valtaosa henkilöstöstä Suomessa

%

Orion-konserni jatkoi kasvuun vuonna 2009 haastavassa markkinatilanteessa. Liikevaihto kasvoi 8,5 prosenttia 771,5 miljoonaan euroon (710,7 miljoonaa euroa vuonna 2008), ja liiketulos parani 11,9 prosenttia 207,0 (185,0) miljoonaan euroon. Suomessa markkinajohtaja-asemamme vahvistui edelleen, ja Parkinson-lääkkeiden toimitukset Novartikselle sujuivat hyvin. Olen ylpeä orionilaisten kollegoideni suorituksesta.

Vuoden merkittävimäksi tapahtumaksi nostaisin Simdax-sydänlääkkeen oikeuksien takaisinoston Abbottilta keväällä. Simdax on Orionin kehittämä alkuperälääke ja ollut osa tuotteistoamme jo aiemmin. Simdax-tuotteen avulla olemme vuoden aikana laajentaneet omaa toimintaamme uusissa maissa Etelä- ja Keski-Euroopassa. Tehokas myynti- ja markkinointiorganisaatiomme etenee siellä strategiamme mukaisesti, kustannustehokkaasti kapealla sektorilla – muutamalla keihäänkärkituotteella.

Kesällä tarkastimme Orionin taloudelliset tavoitteet ja päädyimme painottamaan kahta asiaa: taloudellisen vakauden varmistamista ja pohjan luomista pidemmän aikavälin kannattavalle kasvulle. Pyrimme näihin omalla toiminnallamme, jota vahvistamme tuote-, tuotteisto- ja yritysostoilla. Lisäksi kiinnitämme huomiota toimintamme tehokkuuden parantamiseen ja kustannusten hallintaan. Rahoitusasema säilytetään vakaana ja omavaraisuusaste vähintään 50 prosentin tasolla.

Tähtäimessä laaja tuotteisto

Osakasmäärämme nousi vuoden aikana 40 000:sta lähes 55 000 osakkaaseen. Moni heistä on kotimaisia piensijoittajia, jotka ovat uskoneet meihin ja säästävät Orionin kautta. Olemme olleet kasvutoimiala ja vakaa vaihtoehto globaalien talouden haasteista huolimatta. Pidän tärkeänä, että kaikki osakkaamme saavat riittävästi tietoa siitä, mihin ovat varojaan sijoittaneet, ja myös siitä, mitä Parkinson-patenttien päättyminen muutaman vuoden sisään tarkoittaa.

Varaudumme tuleviin haasteisiin panostamalla laajaan tuotteistoon. Korkean teknologian tuotteita tarjonnassamme edustaa alkuperälääkkeiden kehittäminen, mutta kustannustehokkaat geneeriset lääkkeet ja itsehoitovalmisteet ovat toinen tärkeä tukijalkamme. Toimiminen kansainvälisesti on meille elinehto.

Lääkehoidolla säästöjä yhteiskunnalle

Lääkehoito on osana terveydenhuollon kokonaisjärjestelmää kustannustehokas tapa vaikuttaa yhteiskunnan hyvinvointiin ja esimerkiksi auttaa kansalaisia huolehtimaan terveydestään. Se on myös keino välttää laitoshoidoa ja siten vähentää yhteiskunnan kustannuksia.

Uskon, että lääkkeiden hinnoittelu kiristyy tulevaisuudessa entisestään, eikä viime keväänä voimaan astunut uusi viitehintajärjestelmä jää varmasti viimeiseksi korvausjärjestelmien muutokseksi.

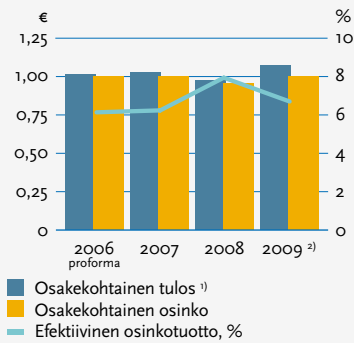

Katso toimitusjohtajan katsaus tulosjulkistustilaisuudesta www.orion.fi > Julkaisut ja media

Lääkkeiden paikka on apteekin hyllyllä

Osakekohtainen tulos ja osinko Osakekohtainen tulos parani selvästi

¹⁾ Yhtiöllä ei ole enää, jotka voisivat laimentaa osakekohtaista tulosta.
²⁾ Vuoden 2009 osinko on hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.
Lisäksi hallitus esittää jaettavaksi pääoman palautuksena 0,10 euroa osakkeelta.

Apteekki on ehdottomasti paras jakelukanava Orionin lääkkeille. Haluamme siis lääkkeiden pysyvän apteekin hyllyillä tulevaisuudessakin.

Tutkimukseen joustavampi toimintatapa

Uudistimme vuoden 2009 alkupuolella Orionin tutkimuksen ja kehityksen toimintatapaa, joka pohjautuu nyt aiempaa enemmän partnerointiin. Joustavan toimintamallin taustalla oli tarve varautua tulevaan: meidän oli löydettävä uusia keinoja tuottavuuden turvaamiseen. Vuoden aikana tiivistimme yhteistyötämme niin suomalaisten kuin kansainvälistenkin lääke- ja tutkimusyriyten kanssa.

Tavoitteemme on tuoda markkinoille lääkkeitä, jotka lisäävät hyvinvointia. Tämä on meille orionilaisille tärkeä motivaatiotekijä. Haluan kiittää tämän työn mahdollistamisesta kaikkia sidosryhmiämme ja toivottaa hyvinvointia vuoteen 2010!

Timo Lappalainen
TOIMITUSJOHTAJA

Toimitusjohtaja Timo Lappalainen viettää paljon aikaa tien päällä.

HYVINVOINTIRESEPTI

Nimi: Timo Lappalainen

Suositus liittyy: Työelämään Vapaa-aikaan

Oma hyvinvointireseptini kuuluu: "kohtuus kaikessa". Se pätee niin työssä kuin vapaallakin.

On muistettava, että ihmisten lähtökohdat vaikkapa erilaisiin liikuntamuotoihin vaihtelevat jo terveydellisistä syistä. Jokaisen on löydettävä se itselle sopivin tapa hyvinvoinnin rakentamiseen. Painotan tätä myös orionilaisten hyvinvoinnin edistämisessä. Omaa hyvinvointiani ylläpidän ulkoilemalla säännöllisesti.

Vuosi oli menestyksenkäs

Orionin hyvä tulos vuonna 2009 oli monen tekijän summa. Oheisten taulukoiden avainlukuihin tutustumalla saat yleiskuvan siitä, miten eri tulosityksikkömme suoriutuivat vuodesta, ja mille maantieteellisille alueille myyntimme painottui. Voit tutustua tarkemmin vuoden 2009 lukuihin paneutumalla tilinpäätökseen, joka on kokonaisuudessaan tämän kirjan kääntöpuolella.

Orion tarjoaa verkossa monipuolista tietoa sijoittajille
www.orion.fi/sijoittajille

Kasvu jatkui ja tulos parani

Vuonna 2009 Orionin liikevaihto kasvoi lähes yhdeksän prosenttia edellisestä vuodesta. Loppuvuoden kehitys oli ennakoimaamme parempaa lähes kaikissa tulosityksiköissä ja kaikilla maantieteellisillä alueilla. Yksittäisenä terapia-alueena merkittävin on edelleen Parkinsonin taudin hoito.

Vuoden menestyjiä olivat erityisesti Orionin omaan tutkimukseen perustuvat keskeiset tuotteet eli Parkinson-lääkkeet, Simdax-sydänlääke, Easyhaler-keuhkolääkkeet ja Precedex-tehohoitorauhoite, jotka kaikki kasvattivat myyntiään. Lisäksi Orion kasvatti markkinaosuuttaan ja myyntiään kotimarkkinallaan Suomessa, vaikka huhtikuussa voimaan astunut viitehintajärjestelmä kiristi lääkeyritysten välistä hintakilpailua entisestään.

771,5 miljoonan euron (710,7 miljoonaa euroa vuonna 2008) liikevaihdosta kertyi liikevoittoa 207,0 (185,0) miljoonaa euroa. Hyvän myynnin ansiosta Orionin liikevoitto ylitti ensimmäistä kertaa 200 miljoonan euron rajapyykin.

Simdax-lääkkeen oikeuksien hankkiminen takaisin Abbottilta oli vuoden merkittävimpiä tapahtumia. Tämä ja tuotteen myynnin ja markkinoinnin aloittaminen monissa uusissa maissa vaikutti myös Orionin kiinteiden kulujen kasvamiseen. Lisäksi konsernin ulkopuolella teetettävistä tutkimushankkeista sekä patenttioikeudenkäynneistä Yhdysvalloissa syntyneet kustannukset kasvoivat. Panostuksemme tutkimukseen jatkui vuonna 2009, ja T&K-kulut kasvoivat 95,2 miljoonaan euroon.

Eläinrauhotteiden Euroopan jakeluoikeudet palautuivat Pfizerilta Orionille loppuvuonna, minkä seurauksena Prizer maksoi Orionille neljä miljoonaa euroa.

Uskomme Orionin myönteisen kehityksen jatkuvan myös vuonna 2010, ja arvioimme liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan hieman vuodesta 2009.

Avainlukuja

	2009	2008	Muutos, %
Liikevaihto, milj. €	771,5	710,7	+8,5 %
Ulkomaantoiminta, milj. €	548,2	493,6	+11,1 %
% liikevaihdosta	71,1 %	69,4 %	
Liikevoitto, milj. €	207,0	185,0	+11,9 %
% liikevaihdosta	26,8 %	26,0 %	
Voitto ennen veroja, milj. €	203,7	184,2	+10,6 %
% liikevaihdosta	26,4 %	25,9 %	
T&K-kulut, milj. €	95,2	90,0	+5,7 %
% liikevaihdosta	12,3 %	12,7 %	
Omavaraisuusaste, %	60,6 %	60,2 %	
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	-8,9 %	-7,1 %	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	37,4 %	38,5 %	
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen, %	35,3 %	32,1 %	
Osakekohtainen tulos, €	1,07	0,97	+11,1 %
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, €	1,03	0,66	+56,9 %
Osakekohtainen osinko, €	1,00 ¹⁾	0,95	+5,3 %
Henkilömäärä kauden lopussa	3 147	3 309	-4,9 %

¹⁾ Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Lisäksi hallitus esittää yhtiökokouksen päätettäväksi, että käyttörahastosta jaetaan pääoman palautuksena vapaata omaa pääomaa 0,10 euroa osakkeelta.

207

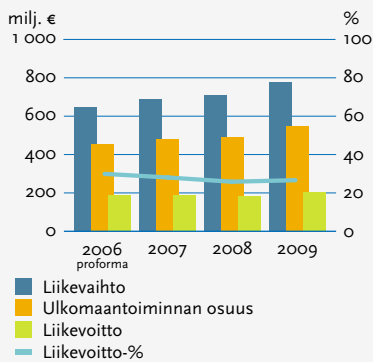
Orionin liikevoitto ylitti ensimmäistä kertaa 200 miljoonan euron rajapyykin

Kymmenen myydyintä lääkevalmistetta

milj. €	Käyttöaihe	2009	2008	Muutos %
Stalevo®	Parkinsonin tauti	167,6	141,0	+18,8 %
Comtess®/Comtan®	Parkinsonin tauti	67,3	67,4	-0,1 %
Simdax®	sydämen vaikea vajaatoiminta	29,4	17,3	+69,6 %
Easyhaler®-tuoteperhe	astma, keuhkohtaumatauti	24,9	22,2	+12,2 %
Burana®	tulehdus, kipu	19,9	19,4	+2,4 %
Domitor®, Dexdomitor®, Domosedan® ja Antisedan®	eläinrauhotteet	19,3	24,6	-21,4 %
Precedex®	tehohoitorauhoite	14,6	9,6	+51,0 %
Divina®-sarja	vaihdevuosisoireet	13,2	14,7	-10,8 %
Enanton®	eturauhassyöpä	11,9	12,7	-6,8 %
Fareston®	rintasyöpä	10,2	10,5	-2,8 %
Yhteensä		378,3	339,7	+11,4 %
Osuus lääkelikevaihdosta, %		52 %	51 %	

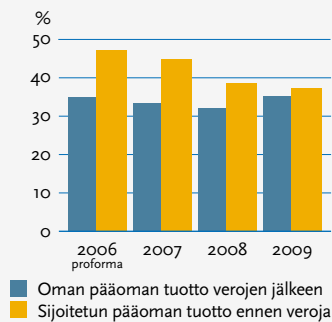
Liikevaihto ja liikevoitto

Liikevoitto kasvoi

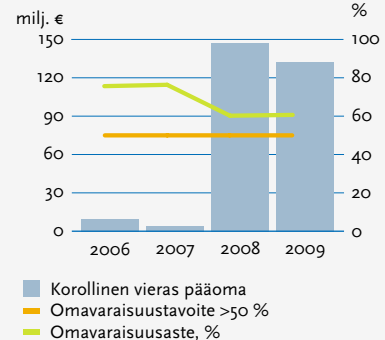
Pääoman tuotto

Pääoman tuotto vahvalla tasolla

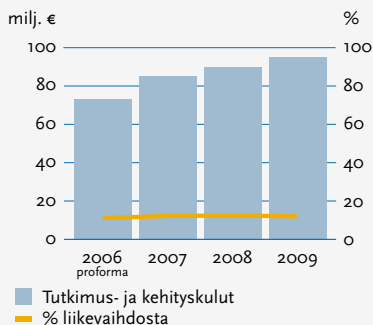
Omaraisuusaste ja vieras pääoma

Omaraisuusaste selvästi yli tavoitteen

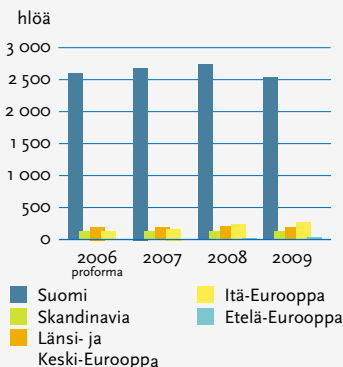
Tutkimus- ja kehityskulut

Tutkimus- ja kehityspanostukset kasvoivat

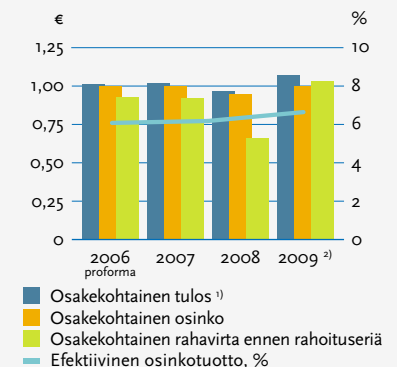
Henkilöstö alueittain

Selvästi suurin osa henkilöstöstä Suomessa

Osakekohtainen tulos ja osinko

Osakekohtainen tulos parani selvästi

¹⁾ Yhtiöllä ei ole erää, jotka voisivat laimentaa osakekohtaista tulosta.
²⁾ Vuoden 2009 osinko on hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Lisäksi hallitus esittää jaettavaksi pääoman palautuksena 0,10 euroa osakkeelta.

Tietoa osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 24.3.2010 klo 14.00 Helsingin Messukeskuksessa. Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua Orionin yhtiökokoukseen, on oltava merkittynä Euroclear Finland Oy:n (entisen Suomen Arvopaperikeskuksen) ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon 12.3.2010.

Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa kehoitetaan pyytämään hyvissä ajoin omaisuudenhoitajaltaan tarvittavat ohjeet koskien rekisteröitymistä osakasluetteloon, valtakirjojen antamista ja ilmoittautumista yhtiökokoukseen. Omaisuudenhoitajan tilinhoitajayhteisö ilmoittaa hallintarekisteröidyn osakkeen omistajan, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, merkittäväksi yhtiön tilapäiseen osakasluetteloon viimeistään 19.3.2010 klo 10.00.

Yhtiökokous pidetään suomeksi. Yhtiökokousta koskevat tiedot ja kokousaineisto ovat saatavilla osoitteessa www.orion.fi.

Ilmoittautuminen

Yhtiökokoukseen tulee ilmoittautua viimeistään 19.3.2010 klo 10.00 mennessä.

Ilmoittautua voi:

- internetin kautta osoitteessa www.orion.fi
- puhelimitse numeroon 010 426 5252
- faksilla numeroon 010 426 2323
- kirjallisesti osoitteeseen Orion Oyj/
Osakeasiat, PL 65, 02101 Espoo

Ilmoittautumisten ja mahdollisten valtakirjojen on oltava perillä ennen määräajan päättymistä.

Osingonmaksu ja pääoman palautus

Orionin hallitus esittää 24.3.2010 kokoukselle, että 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkoa 1,00 euroa osakkeelta, mikä vastaa 93,5 prosentin osingonjakosuhdetta. Lisäksi hallitus ehdottaa, että yhtiökokous päättäisi vapaan oman pääoman jakamisesta käytörahasesta pääoman palautuksena 0,10 euroa osaketta kohden.

Mikäli yhtiökokous hyväksyy nämä ehdotukset, osinko ja pääoman palautus maksetaan niille osakkeenomistajille, jotka ovat osingonmaksun täsmäytyspäivänä,

29.3.2010, merkittynä osakkeenomistajiksi Euroclear Finlandin ylläpitämään Orionin osakasluetteloon. Hallituksen ehdotuksen mukainen maksupäivä on 7.4.2010.

Osakkeenomistajille, jotka eivät ole siirtäneet osakekirjojaan arvo-osuusjärjestelmään osingonmaksun täsmäytyspäivään mennessä, maksetaan osinko ja pääoman palautus vasta osakkeiden arvo-osuusjärjestelmään siirtämisen jälkeen.

Julkaisut ja niiden jakelu

Orionin julkaisut ovat saatavilla suomeksi ja englanniksi osoitteessa www.orion.fi > Julkaisut ja media.

Orion ei enää automaattisesti postita vuosikertomusta osakkeenomistajille, vaan painettu vuosikertomus lähetetään tilauksesta.

Julkaisujen tilaajaksi voi rekisteröityä osoitteessa www.orion.fi. Julkaisuja voi tilata myös Orionin viestinnästä sähköpostitse osoitteesta corpcom@orion.fi.

Viralliset lähetykset osakkeenomistajilleen Orion postittaa Euroclear Finlandin ylläpitämän osakasluettelon mukaisiin osoitteisiin osakkeenomistajakohtaisesti. Virallisia lähetyksiä ovat mm. sellaiset yhtiökokouskutsut, jotka on osakeyhtiölain mukaisesti lähetettävä osakkeenomistajalle kirjeitse.

Osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajia pyydetään ilmoittamaan muuttuneet yhteystiedot kaikkiin niihin pankkeihin tai pankkiiriliikkeisiin, joissa osakkeenomistajalla on arvo-osuustilejä. Orion ei voi tehdä osoitteenmuutosta arvo-osuusjärjestelmään osakkeenomistajan puolesta.

Julkaisujen tilaajarekisterin tietoja voi päivittää Orionin kotisivuilla olevan rekisteröintilomakkeen kautta.

Kalenteri 2010

- Vuosikertomus 2009 julkaistaan viikolla 9/2010
- Yhtiökokoukseen ilmoittautuminen päättyy 19.3.2010 klo 10.00
- Varsinainen yhtiökokous pidetään 24.3.2010 klo 14.00
- Osingonmaksun täsmäytyspäivä 29.3.2010
- Osingonmaksupäivä ja pääoman palautus 7.4.2010
- Osavuositarkastus tammi-maaliskuulta 2010, 27.4.2010
- Osavuositarkastus tammi-kesäkuulta 2010, 10.8.2010
- Osavuositarkastus tammi-syyskuulta 2010, 26.10.2010

Hiljainen kausi

Ennen jokaista tulosjulkaisua Orion noudattaa kolmen viikon mittaista hiljaista kautta, jonka aikana yhtiön edustajat eivät tapaa analytikoita tai sijoittajia eivätkä osallistu pääomamarkkinoihin liittyviin tilaisuuksiin.

Hiljaisen kauden aikana yhtiö ei myöskään kommentoi raportoimattoman tai kuluvan kauden taloudellista tilannetta tai tulevaisuuden näkymiä.

Orionin vuoden 2009 aikana julkaistavat pörssitiedotteet ovat saatavilla osoitteessa www.orion.fi

Orionin vuosi 2009

Q1

”Vuosi käynnistyi ennakoidusti”

- ▶ Tammikuussa 2009 Orionin lääketutkimuksen ja -kehityksen toimintamallin ja -rakenteen muutokseen painottuneet yhteistoimintaneuvottelut päättyivät. Neuvottelujen perusteella yhtiön palveluksesta Suomessa päätettiin vähentää yhteensä noin 205 henkilöä.
- ▶ Maaliskuussa Orion ilmoitti vetävänsä pois Stalevo®-lääkkeen käyttöaiheen laajennusta koskevan EU-myyntilupahakemuksen.

Q2

”Simdax-oikeuksien takaisinosto vauhdittaa Orionin laajentumista Euroopassa”

- ▶ Huhtikuun alussa Suomessa astui voimaan viitehintajärjestelmä. Orion on muutoksen jälkeen vahvistanut markkinajohtajan asemaansa, vaikka järjestelmän käyttöönoton seurauksena yleinen markkinakasvu Suomessa pysähtyi.
- ▶ Huhtikuussa Orion ja Wockhardt-yhtiöt pääsivät sopimukseen kiistassa, jossa Orion haastoi Wockhardtin oikeuteen Yhdysvalloissa Wockhardtin jätettyä myyntilupahakemuksen Orionin Comtan®- ja Stalevo®-lääkkeiden geneerisistä versioista.
- ▶ Toukokuussa Orion hankki takaisin oikeudet suonensisäisesti annosteltavaan levosimendaaniin (Simdax®). Simdax on Orionin oma alkuperälääke sydämen vaikean vaja-toiminnan hoitoon.

Q3

”Liiketoiminta on kehittynyt vahvasti alkuvuonna”

- ▶ Syyskuussa Orion ja Hospira, Inc. aloittivat oikeudenkäynnit Sandoz-yhtiötä vastaan Yhdysvalloissa puolustakseen Precedex®-alkuperälääkettä suojaavia patentejaan.

Q4

”Vuosi oli menestyksenkäs”

- ▶ Lokakuussa Orion veti pois Stalevo®-lääkkeen käyttöaiheen laajennusta koskevan myyntilupahakemuksen Yhdysvalloissa.
- ▶ Lokakuussa Orion ja Pfizer Animal Health sopivat, että oikeudet Orionin kehittämään eläinrauhotteiden tuoteperheeseen Euroopassa palautuvat Orionille.

Katse tulevaan

Orionin strategisena tavoitteena on kannattava kasvu ja omistaja-arvon kasvattaminen liiketoimintariskit halliten. Orionin strategiset teemat perustuvat yhtiön toiminnan tarkoitukseen ja konsernin arvoihin, ja ne määrittävät nykyisen strategian keskeisimmät painopistealueet.

Strateginen päämäärä: Kannattava kasvu ja omistaja-arvon kasvattaminen liiketoimintariskit halliten					
Strategiset painopiste-alueet:					
Kilpailukykyinen tuotteisto	Markkina-aseman vahvistaminen Euroopassa		Tehokkaat ja kilpailukykyiset toiminnot		
Partneruudet ja verkostot					
Taloudelliset tavoitteet:					
Taloudellisen vakauden varmistaminen			Pohjan luominen pidemmän aikavälin kannattavalle kasvulle		
Liiketoiminta-alueet:					
Alkuperälääkkeet	Erytistuotteet	Eläinlääkkeet	Fermion	Sopimusvalmistus ja muut	Orion Diagnostica
Henkilöstö: Osaava ja motivoitunut henkilöstö vaativissa asiantuntijatehtävissä					
Arvot:					
Keskinäinen luottamus ja arvostus	Asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen	Innovatiivisuus	Pyrkimys parhaaseen tulokseen	Laatu, luotettavuus ja turvallisuus	
Toiminnan tarkoitus: Hyvinvointia rakentamassa					

Strategia

Orionin strategia painottuu seuraaviin pääteemoihin:

- kilpailukykyinen tuotteisto
- markkina-aseman vahvistaminen Euroopassa
- tehokkaat ja kilpailukykyiset toiminnot
- aktiivinen partnerointi ja verkostoituminen

Kaikilla Orionin tulosyksiköillä on tärkeä rooli liiketoimintatavoitteidemme saavuttamisessa. Keskeinen asema on kuitenkin kahdella suurimmalla eli Alkuperälääkkeet- ja Erytistuotteet-tulosyksiköillä. Pyrimme vahvistamaan synergiaetuja patenttisuojattujen alkuperälääkkeiden sekä patenttisuojattomien eli geneeristen reseptilääkkeiden ja itsehoitotuotteiden välillä. Myös

Eläinlääkkeet-, Fermion- ja Orion Diagnostica-tulosyksiköissä haetaan kasvua.

Orionin erinomainen henkilöstö varmistaa strategiamme toteutumisen. Kannustava ilmapiiri, jossa motivoituneet ja Orioniin sitoutuneet ihmiset yltyvät huipputuloksiin, saavutetaan johtamiseen ja esimiestyöhön panostamalla sekä arvojen mukaisella toiminnalla.

Kilpailukykyinen tuotteisto

Kasvun perustana on kilpailukykyinen tuotteisto, jota kehitämme oman tutkimus- ja kehitystoiminnan, tutkimusyhteistyön sekä aktiivisen tuotehankinnan avulla. Arvioimme jatkuvasti myös mahdollisuuksia yritysostoihin.

Orionin tutkimus- ja kehitystoiminnan painopiste on edelleen varhaisen vaiheen

Lue Orionin partneriyhteistyöstä osana yhtiön strategiaa www.orion.fi
>Orion>Partneruudet

Toimintamme tarkoitus on
hyvinvoinnin rakentaminen

Strategisena tavoitteena kannattava kasvu

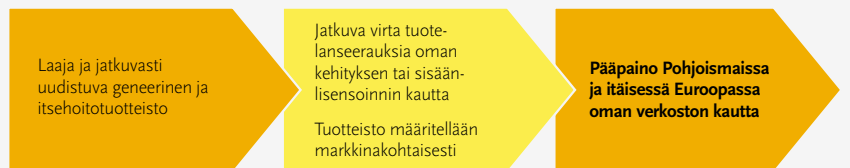

Kasvun perustana kilpailukykyinen tuoteisto pääliiketoiminta-alueilla

Erikoissairaanhoido

Geneeriset lääkkeet ja itsehoitotuotteet

Laajentuminen Eurooppaan jatkuu Simdaxin myötä

Orionin vuoden 2009 merkittävin hanke oli Simdax-lääkkeen oikeuksien takaisin hankinta Abbott-yhtiöltä.

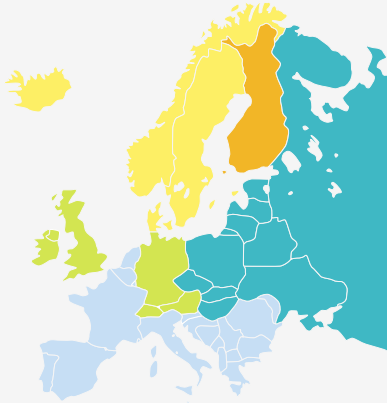
Simdax on Orionin kehittämä alkuperälääke sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon, ja sen vaikuttavana aineena toimii levosimendaani. Lääke annostellaan suonensisäisesti, ja se on tarkoitettu sairaaloiden lyhytkestoiseen tehohoitokäyttöön.

Kaupan myötä Orionin oikeudet Simdaxiin kattavat kaikki markkinat maailmanlaajuisesti pois lukien Latinalaisen Amerikan maat, joissa oikeudet valmisteen markkinointiin jäivät edelleen Abbottille. Orion jatkaa yhteistyökumppaneidensa kanssa Simdaxin myyntiä lähes 40 maassa. Orionin oma myyntiverkosto markkinoi lääkettä Euroopan laajuisesti. Simdax-kaupan myötä Orion laajentui uusiin maihin Etelä- ja Keski-Euroopassa ja perusti vuoden 2009 aikana tytäryhtiöt Espanjaan, Italiaan, Itävaltaan, Kreikkaan ja Portugaliin.

Simdax on Orionille jo ennestään tuttu tuote ja sen asiakaskunta on rajattu sairaaloiden kardiologeihin sekä anestesia- ja tehohoitolääkäreihin, joten lääke soveltuu hyvin myös Orionin tehohoitokäyttöön tarkoitettuun muuhun tuoteistoon. Kauppa tukee samalla Orionin kasvutavoitteita Euroopassa ja luo pohjaa uusien tuotteiden lanseeraamiselle Euroopan laajuisesti. Orionilla ovat mm. kliinisessä kolmannessa vaiheessa meneillään loppuvaiheen tutkimukset tehohoitovaiheeksi deksmedetomiinilla, joka on myös suunnattu samalle rajatulle asiakaskunnalle kuin Simdax.

Markkina-asemaa vahvistetaan alueittain

Suomi

Markkinajohtajuus

Skandinavia

Kotimarkkina-asema

Länsi- ja Keski-Eurooppa

Vahva asema Alkuperälääkkeillä

Itä-Eurooppa

Orion-brändi Erityistuotteilla

Etelä-Eurooppa

Eteneminen Alkuperälääkkeillä

tutkimuksessa. Haemme kumppanuuksia pääsääntöisesti viimeistään kliinisen tutkimuksen kolmannessa vaiheessa. Pyrimme lisäämään projektien kokonaismäärää ja tasapainottamaan tutkimusputkessa olevien hankkeiden riskitasoa. Lisäksi pyrimme hankkimaan uusia tuoteaihioita täydentämään omasta tutkimuksestamme syntyvää tutkimusputkea.

Geneeristen tuotteiden hankinnassa Orion huomioi markkinakohtaiset painotukset. Pyrimme esimerkiksi kasvattamaan itsehoitotuotteistoa Suomessa, Skandinaviassa ja itäisen Euroopan alueella.

Markkina-aseman vahvistaminen Euroopassa

Uusien, vuoden 2009 aikana perustettujen tytäryhtiöiden ja Simdax-tuoteoikeuksien takaisinoston myötä Orion on jatkanut strategiansa mukaista toiminnan vahvistamista ja laajentamista Euroopassa. Tällä hetkellä Orionin oma myyntiverkosto kattaa kaikki

tärkeimmät Euroopan lääke-markkinat lukuun ottamatta Ranskaa.

Orionin tavoitteena on vahvistaa markkinajohtajan asemaansa Suomessa sekä luoda vahva kotimarkkina-asema Skandinavian maissa. Keski-, Länsi- ja Etelä-Euroopassa painopiste on Alkuperälääkkeet- ja Itä-Euroopassa Erityistuotteet-liiketoiminnassa. Euroopan ulkopuolella toimimme pääsääntöisesti kumppanien kanssa.

Tehokkaat ja kilpailukykyiset toiminnot

Orion pyrkii järjestelmällisesti parantamaan kilpailukykyään koko arvoketjussa, jolloin toiminnan tehokkuuden kasvattaminen ja kustannusten hallinta ovat erityisen tärkeitä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi aktiivisempaa verkostoitumista ja kumppanuusien solmimista. Tällä hetkellä keskeisimpiä hankkeita ovat uuden tutkimus- ja kehitystoimintamallin käyttöönotto, toimitusketjun tehostaminen sekä myyntitoimintojen kilpailukykyyn kehittäminen.

	ORIONIN STRATEGISET TEEMAT	TOTEUTUMINEN VUONNA 2009
Kilpailukykyinen tuotteisto	<ul style="list-style-type: none"> Aktiivinen sisäänlisensointi Jatkuva virta tuotelanseerauksia Itsehoitotuotteiston rakentaminen Pohjoismaihin T&K-projektien eteenpäin vieminen 	<ul style="list-style-type: none"> Sisäänlisensoitu lisäarvoa tuovia tuotteita valituille terapia-alueille Tehty lähes 150 ihmislääkkeiden lanseerausta Uudistettu jatkuvasti geneeristä ja itsehoitotuotteistoa Suomessa, Pohjoismaissa ja itäisen Euroopan alueella Edistetty tutkimusprojekteja suunnitelmien mukaisesti, mm. deksmedetomidiniin ja Easyhaler-yhdistelmävalmisteen kehittämiseksi sekä Stalevon saattamiseksi Japanin markkinoille Käynnistetty Vantas-lääkkeen lanseeraukset useilla markkinoilla Käynnistetty lukuisia uusia tutkimusprojekteja partnereiden kanssa
Markkina-aseman vahvistaminen Euroopassa	<ul style="list-style-type: none"> Euroopan laajuinen läsnäolo Markkina-aseman vahvistaminen Kohdennetut asiakasryhmät 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistettu markkinajohtajuusasemaa Suomessa Laajennettu myyntiverkoston kattavuutta Euroopassa uusien tytäryhtiöiden myötä Vahvistettu markkina-asemaa Skandinaviassa laajentuneen geneerisen ja itsehoitotuotteiston myötä Asiakaskunta kohdennettu alueiden erilaisten painotusten mukaisesti
Tehokkaat ja kilpailukykyiset toiminnot	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan tehostaminen Kustannusten hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> Tehostettu toimintaa koko arvoketjussa Parannettu kustannusten hallintaa Uudistettu T&K-toimintamalli joustavammaksi Tehostettu toimitusketjua Luotu joustava myyntiorganisaatio
Partneruudet ja verkostot		<ul style="list-style-type: none"> Jatkettu aktiivista partneroitumista ja verkostoitumista läpi koko arvoketjun

*Euroopan ulkopuolella toimimme
pääsääntöisesti kumppanien kanssa*

**Suomessa Orion
markkinoi yli 200
reseptilääkettä ja
lähes 100 itse-
hoitotuotetta.**

Itsehoitotuotteisto vahvistuu Pohjoismaissa

Jatkoimme itsehoitotuotteistomme laajentamista Pohjoismaissa vuoden 2009 aikana. Suomessa Orion vahvisti markkinajohtaja-asemaansa laajan ja jatkuvasti uudistuvan tuotteistonsa ansiosta.

Suomessa Orion markkinoi yli 200 reseptilääkettä ja lähes 100 itsehoitotuotetta. Olemme saavuttaneet kotimaassamme lähes 10 prosentin euromääräisen markkinaosuuden. Pakkausmäärällisesti Orion on ollut selvä markkinajohtaja jo pitkään vajaan 30 prosentin markkinaosuudellaan. Suomessa Orionin asema on erityisen vahva itsehoitotuotteissa ja geneerisissä reseptilääkkeissä.

Pyrimme hyödyntämään kokemustamme Suomen markkinoilta ja laajentamaan samaa toimintamallia myös muihin Pohjoismaihin esimerkiksi itsehoitotuotteistoa vahvistamalla. Orionin tavoitteena onkin luoda kotimarkkina-asema kaikkiin Skandinavian maihin.

Norjan, Ruotsin ja Tanskan yhteenlaskettu ihmislääkkeiden markkina on noin 6 miljardia euroa, josta geneeristen tuotteiden osuus on noin 10–15 prosenttia ja itsehoitotuotteiden osuus noin 8–12 prosenttia. Tämä luo hyvän kasvupotentiaalin Orionille.

Samanaikaisesti Orion jatkaa geneerisen tuotteiston vahvistamista myös Itä-Euroopan alueella, jossa tuotteistoa on tarkoitus laajentaa markkinakohtaisesti.

Tutustu Orionin
itsehoitoapteekkiin
www.itsehoitoapteekki.fi

Arvot

Orion-konsernin arvot kertovat yhteisistä päämääristämme ja auttavat meitä suunnistamaan muuttuvassa maailmassa. Ne yhdistävät meitä orionilaisia tuottaessamme hyvinvointia ja terveyttä edistäviä tuotteita ja palveluita asiakkaillemme.

Keskinäinen luottamus ja arvostus

Haluamme toimia niin, että voimme luottaa toisiimme ja arvostaa toistemme työtä. Näin luomme vahvan perustan yhteistyölle. Luottamus rakentuu pidetyistä lupauksista ja arvostus siitä, että ymmärrämme toistemme työpanoksen merkityksen kokonaisuuden kannalta.

Asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen

Haluamme ymmärtää, ennakoida sekä tyydyttää asiakkaidemme nykyiset ja tulevat tarpeet. Tämä edellyttää meiltä kaikilta tiivistä, työyhteisöjen rajat ylittävää yhteistyötä, jonka kautta osaamisemme saatetaan asiakkaidemme käyttöön.

Innovatiivisuus

Haluamme kehittää innovatiivisia ratkaisuja ja toimintatapoja. Tämä haastaa jokaisen meistä tarttumaan rohkeasti uusiin mahdollisuuksiin jokapäiväisessä työssä, yhteistoimintaan eri alojen ammattilaisten kanssa sekä tuomaan oman osaamisemme yhteisiin hankkeisiin.

Pyrkimys parhaaseen tulokseen

Haluamme olla alamme paras ja menestyvin, kun kehitämme tuotteita, palveluita ja ratkaisuja, jotka edistävät hyvinvointia ja terveyttä. Tämä haastaa jokaisen meistä erikseen ja meidät kaikki yhdessä pyrkimään parhaaseen tulokseen kaikessa, mitä teemme.

Laatu, luotettavuus ja turvallisuus

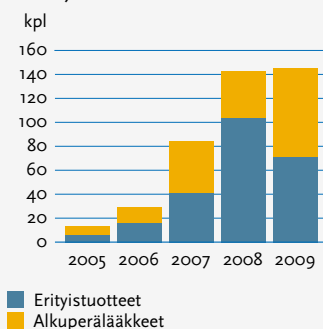
Haluamme olla varmoja toimintamme korkeasta laadusta ja luotettavuudesta sekä sen lopputulosten turvallisuudesta. Tämä edellyttää meiltä kaikilta, yhdessä ja yksilöinä tarkkuutta ja täsmällisyyttä menettelytavoissamme.

Luottamus rakentuu pidetyistä lupauksista.

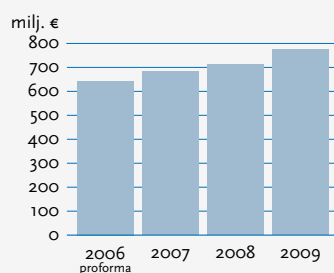

Lue, kuinka laatu näkyy Orionin toiminnassa
www.orion.fi > Orion > Toimintatapa

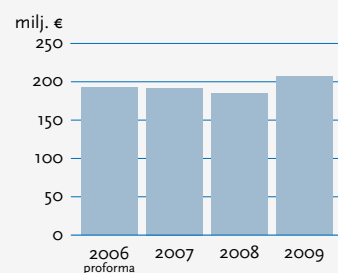
Lanseerausten määrä tuote/maa
 Ihmislääkkeiden lanseeraukset lisääntyneet merkittävästi

Liikevaihto

Liikevoitto

*Uskomme myönteisen kehityksen
jatkuvan myös vuonna 2010*

Taloudelliset tavoitteet

Orion tarkisti taloudelliset tavoitteensa kesällä 2009

Tarkistetut tavoitteet ovat

- konsernin taloudellisen vakauden varmistaminen
- pohjan luominen pidemmän aikavälin kannattavalle kasvulle

Pääasialliset keinot tavoitteidemme saavuttamiseksi ovat

- liikevaihdon ja liikevoiton orgaanisen kehityksen parantaminen tuote-, tuotteisto- ja yritysostojen avulla
- toiminnan tehokkuuden parantaminen ja kustannusten hallinta
- rahoitusaseman säilyttäminen vakaana, jolloin omavaraisuusaste pidetään vähintään 50 prosentin tasolla

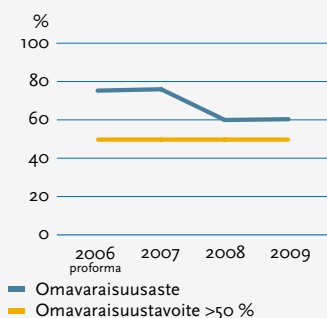
Nykyisin noin kolmannes Orionin liikevaihdosta muodostuu Stalevo- ja Comtess/Comtan -Parkinson-lääkkeiden myynnistä. Näiden lääkkeiden tärkeimmät patentit keskeisimmillä markkinoilla päättyvät vuosina 2012–2013, minkä vuoksi niiden myynnin arvioidaan laskevan lähivuosina. Olemme tuomassa markkinoille uusia tuotteita korvaamaan odotettua liikevaihdon laskua.

Orionin lähivuosien liikevaihdon ja kannattavuuden kehittyminen riippuu nopeudesta, jolla Parkinson-lääkkeiden myynnin lasku ja toisaalta muiden tuotteidemme myynnin kasvu kehittyvät tulevaisuudessa. Tämä luo konsernin liiketoiminnalle epäjatkuvuuskohdan.

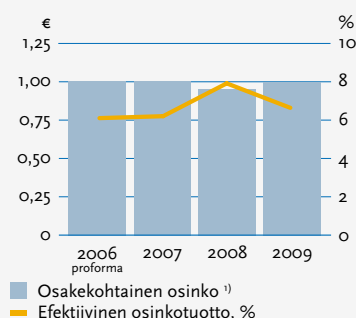
Näkymäarvio vuodelle 2010

- Liikevaihto kasvaa hieman vuodesta 2009.
- Markkinointipanostukset kasvavat johtuen tuotelanseerausten määrän noususta ja Simdax-lääkkeen myyntiin ja markkinointiin liittyvistä kustannuksista. Tutkimuskulut laskevat hieman vuodesta 2009. Yhdysvalloissa vireillä olevista patenttioikeudenkäynneistä aiheutuvien kulujen arvioidaan olevan vuoden 2009 tasolla.
- Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä kasvaa hieman vuodesta 2009.
- Konsernin investoinnit ovat noin 40 miljoonaa euroa ilman olennaisia yritys- tai tuotehankintoja.

Omavaraisuusaste

Osakekohtainen osinko

¹⁾ Vuoden 2009 osinko on hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Lisäksi hallitus esittää jaettavaksi pääoman palautuksena 0,10 euroa osakkeelta.

Osingonjako- politiikka

Orion ottaa osingonjaossaan huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimat keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

Lääkeala murroksessa

Orionin toimintaympäristö on maailmanlaajuinen. Oma ihmislääkkeiden myyntiverkostomme kattaa lähes kaikki keskeiset Euroopan markkinat, ja Euroopan ulkopuolisilla alueilla toimimme partnereiden kautta. Diagnostiikkatuotteissa hyödynnämme myös laajaa maahantuojien ja agenttien verkostoa.

Tuotteitamme myydään maailmanlaajuisesti, ja niitä on markkinoilla yli sadassa maassa. Orionin yksittäisistä markkina-alueista tärkein on Suomi. Yksittäisenä terapia-alueena meille merkittävin on Parkinson-taudin hoito. Suomen markkina ja Parkinson-taudin lääkkeet tuovat molemmat noin kolmanneksen Orionin liikevaihdosta. Orion on Euroopassa keskisuuri toimija. Koko maailman mittakaavassa olemme noin 70. suurin lääkeyritys.

Lääkeala on erittäin kilpailtu ja vaativa, mutta tasaisesti kasvava. Viranomais-sääntely ja muut veloitteet tiukkenevat jatkuvasti. Orion pyrkii vastaamaan alan haasteisiin keskittymällä omiin vahvuksiinsa ja aktiiviseen partneriyhteistyöhön sekä rakentamalla verkostoja muiden alan toimijoiden kesken.

Lääkealan murros

Toimialana lääkeala on ollut vakaa ja tasaisesti kasvava. Taloudelliset suhdanteet vaikuttavat lähinnä jatkuvasti kiristyvien viranomaisvaatimusten, markkinakohtaisten hintaleikkausten tai muiden myynnin kasvua säätelevien tekijöiden muodossa. Alalla yhä kiristyvä kilpailu sekä lukuisat muutokset eri sidosryhmien käyttäytymisessä tuovat omat haasteensa alan kasvulle. Lääkeala on murroksessa, ja yhtiöt etsivät nyt uusia tapoja toimia muuttuvassa ympäristössä.

Tasaista kasvua

Tasaisesti kasvava lääkeala pystyy luovana ja uusien innovaatioita tuottavana toimialana

Lääkealan muospaineet tulevat monelta taholta

Kuluttajat

- Väestö ikääntyy
- Terveystietoisuus kasvaa
- Yksilöllisemmän hoidon tarve kasvaa
- Palvelukonseptit laajentuvat
- Uusia jakelukanavia muodostuu
- Terveystietoisuuden rahoituskanavat muuttuvat

Markkinat

- Talouden taantuma vaikuttaa edelleen
- Uudet lääkeinnovaatiot yhä tärkeämpiä
- Geneeristen lääkkeiden lanseerausten määrä kasvaa
- Kehittyvien markkinoiden kasvu yhä tärkeämpää
- Kilpailu kiihtyy
- Lääkkeiden korvaukset muutoskassa useilla markkinoilla

Teknologia

- T&K-tuottavuushaasteet
- Bioteknisten tuotteiden rooli kasvaa
- Vaihtoehtoisia teknologioita kehitetty
- Toimialan yhdentymisen tiivistyminen
- Sähköisen kaupankäynnin mahdollisuudet kasvavat

Viranomaiset

- Hintarajoitukset lisääntyvät
- Korvattavuusvaatimukset kiristyvät
- Vaatimukset lääkkeiden teholle ja turvallisuudelle tiukkenevat
- Viranomaisprosessit pidentyvät

ennakoimaan ja kasvattamaan kysyntää. Maailmanlaajuisen lääkemarkkinan arvioidaan kasvavan 4–6 prosenttia vuonna 2010 ja myynnin arvioidaan yltävän 825 miljardiin Yhdysvaltain dollariin. Vuoteen 2013 saakka lääkemarkkinoiden arvioidaan kasvavan vuosittain 4–7 prosenttia, ja myynnin oletetaan ylittävän 975 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuoden 2013 loppuun mennessä.¹⁾

Kokonaislääkemarkkinoista geneeristen tuotteiden osuudeksi arvioidaan noin 80 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Geneeristen markkinoiden kasvu on huomattavasti kokonaislääkemarkkinan kasvua nopeampaa, vaikka geneeristen tuotteiden osalta hintakilpailu onkin selvästi tiukempaa.¹⁾

Eläinlääkkeiden markkinat ovat vain noin 3–5 prosenttia maailman kokonaislääkemarkkinan arvosta. Tämä sisältää tuotanto- ja lemmikkieläinten lääkkeitä sekä muut hoitovalmisteet.

Lääkekustannusten kasvun hillitsemistoimet ovat johtaneet lääkemyynnin kas-

vutahdin selkeään hidastumiseen kaikilla suurilla markkinoilla, jopa Yhdysvalloissa viimeisten vuosien aikana. Kehittyvien alueiden vaurastuminen mahdollistaa rahan käytön myös lääkkeisiin, mikä näkyy kyseisten alueiden lääkemarkkinoiden voimakkaana kasvuna.

Kilpailu tiivistyy

Orionin kilpailijoita lääkemarkkinoilla ovat kaikki alan toimijat. Perinteisten, pitkään lääkemarkkinoilla toimineiden lääkeyritysten lisäksi markkinoille kilpailua tuovat myös mm. intialaiset ja kiinalaiset geneeriset lääkeyhtiöt.

Geneeristen lääkkeiden markkinoilla on paljon valmisteita, jotka ovat keskenään vaihtokelpoisia. Tällöin tuotteiden saatavuus ja kilpailukykyinen hinnoittelu nousevat lääkeyhtiölle tärkeiksi kilpailueduksi. Joillakin markkina-alueilla tuotteen muut ominaisuudet tai brändi ovat hintaa tärkeämpiä. Näillä markkinoilla oleellista on yhtiön hyvä ja luo-

tettava maine, kattava tuotetuntemus sekä korkeatasoinen lääketieteellinen osaaminen asiakaspalvelussa.

Euroopan säätelyssä eroja

Eurooppa on yhtenäinen talousalue, mutta lääkealalla on paljon maakohtaisia säädöksiä. EU-maissa lääkkeiden myyntiä, rekisteröintiä ja markkinointia koskeva lainsäädäntö on varsin hyvin harmonisoitu, mutta lääkkeiden hinnoittelu- ja korvausjärjestelmissä on merkittäviä markkinakohtaisia eroja.

Euroopan lääkemarkkinoilla tapahtui monia muutoksia vuoden 2009 aikana. Lukuisilla markkinoilla viranomaiset ovat asettaneet lääkkeille hintapaineita, ja näin lääkkeiden hintoja on jouduttu leikkaamaan voimakkaasti. Tästä yksi esimerkki on Suomessa huhtikuussa voimaan astunut viitehintajärjestelmä. Myös Ruotsin lääke-markkina koki suuria muutoksia, kun maan apteekkimonopoli purettiin, ja apteekki-kauppa vapautui kilpailulle.

Suomen markkina laskussa

Ihmislääkkeiden tukkumyynti Suomessa vuonna 2009 oli yhteensä 1 947,3 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa 0,5 prosentin laskua edellisestä vuodesta. Pakkausmäärällisesti markkinan kokonaismyynti laski 2,3 prosenttia.²⁾

Orionin asema Suomen johtavana lääkemarkkinoijana vahvistui edelleen. Ihmislääkkeidemme tukkumyynti Suomessa vuonna 2009 oli yhteensä 186,0 miljoonaa euroa, ja se kasvoi 3,2 prosenttia edellisestä vuodesta. Orionin myynti kasvoi selvästi, vaikka huhtikuussa voimaan astunut viitehintajärjestelmä laski kokonaismarkkinan arvoa. Orionin markkinaosuus oli 9,6 prosenttia.²⁾

Parkinson-lääkkeiden markkinat kasvoivat

Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu myynti syyskuuhun 2009 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli Yhdysvalloissa 981 (1 057) miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria, ja se laski 7,2 prosenttia vertailukaudesta.³⁾

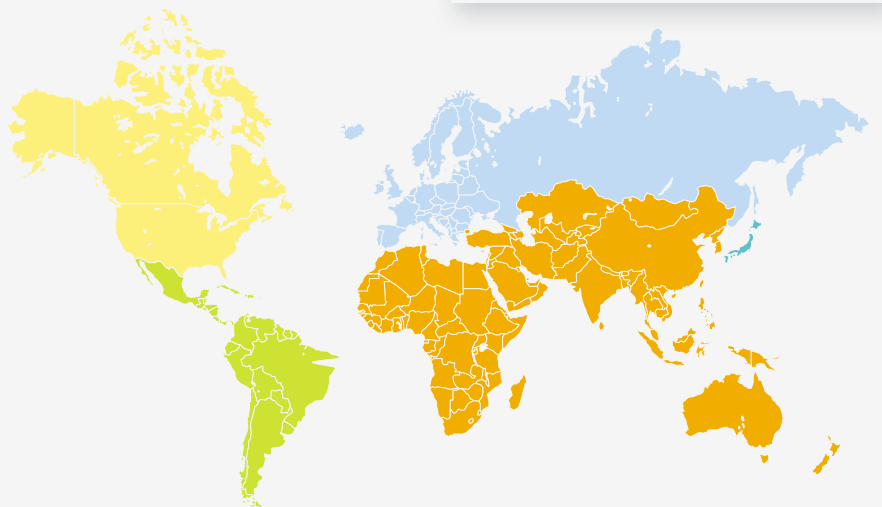
Euroopan viisi suurinta Parkinsonin taudin lääkemarkkinaa olivat Saksa,

Maailman lääkemarkkinat alueittain

Yhteensä 775 mrd. \$

Pohjois-Amerikka	40 %
Eurooppa	32 %
Aasia, Afrikka ja Australia	12 %
Japani	10 %
Latinalainen Amerikka	6 %

Lähde: PharmaExecutive

Iso-Britannia, Ranska, Espanja ja Italia. Niiden yhteenlaskettu Parkinson-lääkkeiden myynti syyskuuhun päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli 895 (852) miljoonaa euroa, ja keskimääräinen markkinakasvu oli viisi prosenttia.³⁾

Orionin Parkinson-lääkkeiden myynti kehittyi edelleen suotuisasti ja kokonaismarkkinan kasvua selvästi nopeammin. Parkinson-lääkkeidemme yhteenlaskettu myynti samaiselta 12 kuukauden jaksolta oli 492 (427) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 15,3 prosenttia.³⁾

Yhdysvalloissa Orionin Parkinson-lääkkeiden myynti syyskuuhun päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli 171 (154) miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria, ja se kasvoi 10,9 prosenttia. Orionin Parkinson-lääkkeiden markkinaosuus Yhdysvalloissa oli noin 17 prosenttia. Euroopan viidellä suurimmalla Parkinson-lääkkeiden markkinalla Orionin Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu myynti oli 147 (138) miljoonaa euroa, ja se kasvoi

6,3 prosenttia. Orionin Parkinson-lääkkeiden keskimääräinen markkinaosuus näillä viidellä markkinalla on noin 16 prosenttia.³⁾

Diagnostiikkamarkkinat kasvoivat hieman

Diagnostiikan toimialan maailmanlaajuisen markkinan kooksi arvioidaan noin 25 miljardia euroa (24 miljardia euroa vuonna 2008). Kasvu hiipui hieman maailmanlaajuisen taloudellisen taantuman vuoksi. Viime vuonna nopeimmin kasvoivat molekyyli diagnostiikka ja lähtetestauslaitteet.

Diagnostiikka-ala elää voimakkaassa murroksessa, mikä näkyy esimerkiksi alan yhdentymisenä. Ala kasvaa hitaasti, ja kilpailu on kovaa. Orion Diagnostica on alallaan keskisuuri toimija.

¹⁾ IMS Health

²⁾ Suomen Lääkedata 12/2009

³⁾ IMS Health 12/2009

Asiakkaiden laaja kirjo

Orion noudattaa tarkasti viranomaisten lääkealalle säätämiä tiukkoja eettisiä ohjeita ja käytäntöjä. Alalla on myös monia muita tahoja, joilla jokaisella on oma tärkeä roolinsa lääkkeen kiertokulussa lääkeyhtiötä kuluttajalle.

Eri viranomaiset säätelevät ja valvovat lääkealaa ja lääkeyhtiöiden toimintaa kansallisella ja alueellisella tasolla. Viranomaiset neuvottelevat mm. lääkkeiden korvattavuudesta sekä hinnasta kansallisella tasolla. Tämä usein jo rajaa saatavilla olevien lääkkeiden valikoimaa maakohtaisesti.

Lääkärit valitsevat ja määräävät potilaalle hänen tarvitsemansa oikean, kohdenetun lääkityksen. Potilas käy ostamassa lääkkeen apteekista saamansa reseptin avulla. Apteekkarit voivat myös omalta osaltaan vaikuttaa apteekissaan myynnissä olevien lääkkeiden tarjontaan. Lääkkeen maksaa joko viranomainen, vakuutusyhtiö tai potilas itse. Potilas on lopulta se, joka lääkkeen käyttää. Tämän vuoksi lääketeollisuudessa asiakas ei ole yksiselitteinen käsite.

Laaja tarjoama

Orion tarjoaa innovatiivisia tuotteita keskushermostosairauksiin, syöpäsairauksiin, tehohoitoon ja keuhkosairauksiin. Lisäksi Suomen, Skandinavian ja itäisen Euroopan lääkemarkkinoilla tarjoamme asiakkaillemme myös geneerisiä lääkevalmisteita sekä reseptivapaita itsehoitotuotteita.

Muille lääkeyhtiöille tarjoamme sopimusvalmistuksen lisäksi laajan kirjon valmistamiamme lääkkeiden vaikuttavia aineita.

Eläinlääkäreille sekä tuotanto- ja lemmikkieläinten omistajille tarjoamme laajan lääkevalikoiman eläinlääkkeitä sekä lukuisia hoitotuotteita.

Diagnostiikan alalla toimitamme testi-järjestelmiä monipuoliseen käyttöön niin terveydenhuollon kuin teollisuuden aloille.

Esimerkkejä Orionin tarjoamasta eri asiakasryhmilleen

Asiakasryhmä	Orionin tarjoama
Erikoislääkärit, mm. <ul style="list-style-type: none"> • Neurologit • Urologit • Onkologit • Kardiologit • Tehohoitolääkärit • Keuhkolääkärit 	<ul style="list-style-type: none"> • Lisäarvoa tuottavat korkealaatuiset tuotteet ydinterapia-alueille • Korkea lääketieteellinen osaaminen • Koulutus ja tuki • Korkealaatuiset tuotteet diagnostiikkaan ja hoidon seurantaan
Yleislääkärit	<ul style="list-style-type: none"> • Laaja tuotteisto geneerisiä reseptilääkkeitä kilpailukykyiseen hintaan • Easyhaler-tuotteisto • Korkea lääketieteellinen osaaminen • Koulutus ja tuki • Lukuisia uusia tuotelanseerauksia • Korkealaatuiset tuotteet diagnostiikkaan ja hoidon seurantaan
Apteekkarit ja apteekkien henkilökunta	<ul style="list-style-type: none"> • Laaja tuotteisto • Korkea toimitusvarmuus • Korkealaatuiset tuotteet • Palvelualltius • Korkea lääketieteellinen osaaminen • Koulutus ja tuki • Lukuisia uusia tuotelanseerauksia • Tunnettuja tuotemerkkejä
Potilaat ja kuluttajat	<ul style="list-style-type: none"> • Korkealaatuiset, innovatiiviset alkuperälääkkeet • Laaja tuotteisto geneerisiä reseptivalmisteita kilpailukykyiseen hintaan • Laaja valikoima itsehoitotuotteita • Selkeät käyttöohjeet ja tuotemateriaalit • Lukuisia uusia tuotelanseerauksia • Tunnettuja tuotemerkkejä
Partnerit ja muut lääkeyhtiöt	<ul style="list-style-type: none"> • Luotettava, joustava ja sitoutunut yhteistyökumppani • Korkea lääketieteellinen osaaminen • Uusinta teknologiaa • Halukkuus oppia ja kehittyä • Joustava ja ketterä organisaatio • Koko arvoketju tutkimuksesta tuotantoon ja myyntiin
Sairaalat, terveyskeskukset, laboratoriot ja klinikat	<ul style="list-style-type: none"> • Laaja tarjoama diagnostiikan testijärjestelmiä • Laaja kirjo alkuperälääkkeitä ja geneerisiä reseptilääkkeitä
Viranomaiset	<ul style="list-style-type: none"> • Lääkkeiden korkea laatutaso • Yhteistyövalmius • Korkea lääketieteellinen osaaminen • Korkealaatuiset diagnostiikkatuotteet

Orion pyrkii vastaamaan alan haasteisiin keskittymällä omiin vahvuuksiinsa ja aktiiviseen partneriyhteistyöhön

Kattavat verkostot

Orionilla on lukuisia partnereita arvoketjun eri osissa. Osa yhteistyökumppaneistamme on pieniä paikallisia toimijoita, osa puolestaan suuria, globaaleja yhtiöitä. Tarvitsemme näistä jokaista saavuttaaksemme korkean toimitusvarmuuden, erinomaisen laatutason sekä laajan tuoteiston.

Laajan partneriverkoston avulla takaamme kattavat jakelukanavat Orionin itsensä kehittämille alkuperälääkkeille. Lisäksi saamme partnereiden kautta laajennettua omaa tuoteistoamme myymällä heidän tuotteitaan oman myyntiverkostomme kautta.

Monitahoinen asiakaskunta

Ihmlislääkkeissä asiakkaitamme ovat erikois- ja yleislääkärit, sairaalat ja klinikat, apteekit ja apteekkien henkilökunta, kuluttajat sekä muut lääkeyhtiöt. Monissa maissa pyrimme kohdentamaan tarjoamamme tarkasti kapeammille erikoislääkäriryhmille, sairaaloiden ostoorganisaatioille ja apteekeille. Eläinlääkkeissä asiakkaitamme ovat eläinlääkärit, eläinklinikat ja lemmikkien tai tuotantoeläinten omistajat.

Diagnostiikkatuotteiden asiakkaita ovat esimerkiksi sairaalat, terveyskeskukset, terveysasemat, laboratoriot, klinikat, muut alan yritykset sekä elintarvike-, prosessi- ja konepajateollisuus. Orion tekee myös diagnostiikkatuotteiden sopimusvalmistusta alan muille yrityksille.

Ajan hermolla

Huhtikuussa 2009 Suomessa käyttöön otettu uusi lääkkeiden viitehintajärjestelmä on esimerkki siitä, miten Orion on mukautunut kiristyvään kilpailutilanteeseen.

Säästöjä yhteiskunnalle

Suomen viitehintajärjestelmä perustuu sairausvakuutus- ja lääkelakeihin, ja se täydentää vuoden 2003 lääkevaihtojärjestelmää. Uuden asetuksen mukaan potilas voi saada täyden Kela-korvauksen ainoastaan niin sanottuun viitehintaputkeen kuuluvista tuotteista. Hintaputki on tietyn tuoteryhmän edullisin valmiste lisätynä 1,5 eurolla, kalleimmissa lääkkeissä 2 eurolla.

Apteekilla on velvollisuus ehdottaa potilaalle lääkärin määräämään valmisteen korvaamista viitehintajärjestelmän määrittämään putkeen kuuluvalla tuotteella, mikäli reseptiin kirjattu lääke ei jo ole sellainen. Jos potilas ei ole halukas vaihtoon, hän joutuu aikaisemmasta poiketen itse maksamaan viitehinnan ylittävän osan. Lyhyeltä ajalta saatu kokemus on jo osoittanut, että potilaat ovat lähes aina valmiita valitsemaan valmisteen, josta saa täyden Kela-korvauksen.

Yhteiskunnalle viitehintajärjestelmä tuo vuositasolla kymmenien miljoonien eurojen säästöt, kun lääkkeistä maksettujen Kela-korvausten kokonaissumma laskee. Säästöillä halutaan hallita lääkekustannusten kasvua, ja samalla voidaan tukea muuta terveydenhuoltoa ja vähentää paineita sairausvakuutusmaksujen korottamiseen.

Lääkeyritysten kannalta muutos tarkoittaa entistä tiukempaa hintakilpailua rinnakkaisvalmisteiden eli geneeristen lääkkeiden markkinoilla. Mikäli lääkeyritykset haluavat olla mukana kilpailussa, niiden on paitsi mukautettava geneeristen lääkkeidensä hintataso viitehintaputkeen sopivaksi myös pyrittävä kasvattamaan tuotevalikoimaansa aina, kun markkinoille vapautuu uusia patenteja.

Orion vahvana kilpailussa

Orionilla päätettiin lähteä täysipainoisesti mukaan geneeristen lääkkeiden kilpailuun jo 2000-luvun alkupuoliskolla ennen ensimmäisen lääkevaihtojärjestelmän voimaantulua. Tavoitteena on, että lähes kaikissa tuoteryhmissä potilaille olisi tarjolla edullinen viitehintaputkeen kuuluva orionilainen vaihtoehto. Näin voidaan turvata esimerkiksi pitkäaikaissairaille hoidon jatkuvuus orionilaisella tuotteella.

Uusi viitehintajärjestelmä on kiristänyt edelleen tarvetta koko arvoketjun tehostamiseen – aina tuotannosta myyntiin ja markkinointiin. Orion on onnistunut kasvattamaan menestyksekkäästi tuotevalikoimaansa. Tällä hetkellä valikoimassa on Suomessa noin 200 geneeristä reseptilääkettä.

"Viitehintajärjestelmän ensimmäiset kuukaudet ovat osoittaneet, että olemme pärjänneet kilpailussa hyvin. Kilpailu on kovaa, mutta osuutemme Suomen geneeristen lääkkeiden markkinasta on edelleen vahvistunut", sanoo Orionin lääkemyynnin ja -markkinoinnin johtaja Pekka Kaivola.

Lue esimerkki Orionin partneriyhteistyöstä s. 21.

Tutkimusmatkalla

Orionin lääkeinovaatiot syntyvät tutkimus- ja kehitysyksikössä. Sen tehtävä on tuoda markkinoille uusia lääkeaineita helpottamaan potilaiden elämää. Tämä työ ei onnistuisi ilman maailmanluokan tieteellistä osaamista ja tarkkaan valittuja partnereita.

Lääkeaineiden etsiminen, kehittäminen ja testaaminen on kärsivällisyyttä vaativaa työtä, jossa projektit saattavat poiketa tuloksista vasta vuosien tutkimuksen jälkeen. Ajatus potilaan auttamisesta uusien lääkelöytöjen avulla pitää kuitenkin Orionin tutkimus- ja kehitysyksikön liikkeessä.

Yksikkömme koostuu noin 550 ammatillisesta, joista suurin osa työskentelee Espoossa, Turussa ja Kuopiossa. Linkkimme muuhun Eurooppaan on parikymmentä henkeä työllistävä toimipisteemme Englannin Nottinghamissa.

Orion on keskikokoinen lääkeyritys, eikä meidän siksi kannata panostaa kaikkiin lääketutkimuksen osa-alueisiin. Menestyksen edellytys on keskittyminen huippuosaamiseemme.

Tutkimuksemme painopiste on kolmessa osa-alueessa, joita kutsumme ydinterapia-alueiksi. Niitä ovat keskushermostosairaudet, syöpäsairaudet ja tehohoito sekä patentoimamme Easyhaler-laitteen avulla hengitettävät lääkkeet astman ja keuhko-ahtaumataudin hoitoon. Kehitämme myös eläinlääkkeitä useille eri terapia-alueille.

Perinteisesti lääketeollisuudessa sijaitaan tuotekehitykseen enemmän kuin muilla aloilla. Orionin liikevaihdosta noin 12 % ohjattiin tutkimus- ja kehitystyöhön vuonna 2009. Osuutta lisättiin

edellisvuoden 90,0 miljoonasta eurosta 95,2 miljoonaan euroon.

Etsivän työtä

Merkittävä osa tutkimus- ja kehitysyksikömme henkilöstöstä keskittyy uusien lääkeaineiden tutkimiseen. Orion tuottaa myös geneerisiä lääkkeitä eli rinnakkaisvalmisteita markkinoilla olevista lääkkeistä, joiden patenttisuoja on umpeutunut.

Läketutkimuksen lähtökohtana on tieto siitä, että tietyt proteiinit elimistössämme vaikuttavat tiettyihin elintoimintoihin ja sitä kautta myös sairauksiin. Aktivoimalla tai estämällä näiden kohdeproteiinien toimintaa voimme saada kehossa aikaan vaikutuksia, jotka pysäyttävät sairauden, hidastavat sen etenemistä tai lievittävät sen oireita.

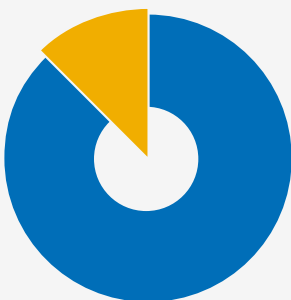
Tämä saattaa vaikuttaa yksinkertaiselta, mutta uuden alkuperälääkkeen tutkiminen ja kehittäminen kestää noin 12 vuotta.

Uutta lääkemolekyyliä etsitään ensin kolmiulotteisilla tietokonemalleilla jopa miljoonien vaihtoehtojen joukosta. Näin saadaan vihjeitä kemiallisista rakenteista, joiden ennustetaan sitoutuvan kohdeproteiiniin. Rakennevihjeiden perusteella valmistetaan uusia kemiallisia aineita testeihin.

Tässä vaiheessa satojen erilaisten molekyylien ominaisuuksia tutkitaan kymmenis-

Tutkimus ja kehitys

Osuus liikevaihdosta 12,3 %

Verkostot kaikkialla maailmassa

Orionin toimintaympäristö on aidosti globaali, joten kansainväliset verkostot ovat meille tärkeitä. Sairauksiin vaikuttavia kohdeproteiineja tutkitaan ennen kaikkea yliopistoissa. Pidämme niihin jatkuvasti yhteyttä ymmärtääksemme, miten ydinterapia-alueidemme tutkimus kehittyi.

Orion on yhtenä jäsenenä mukana Euroopan komission tukemassa Innovative Medicines Initiatives (IMI) -hankkeessa, jossa Euroopan yliopistot ja tutkimusta tekevät lääkeyritykset yrittävät yhdessä kehittää ratkaisuja lääkekehityksen hankalimpiin vaiheisiin. Hankkeen yksi tavoite on tuoda maailman lääketutkimuksen painopistettä Pohjois-Amerikasta ja Aasiasta takaisin Eurooppaan.

Orion on myös osa keskikokoisten lääkeyritysten Mid Pharma -verkostoa, jossa yritykset voivat anonyymisti vertailla omia tutkimus- ja tuotekehitysprossejaan kilpailijoiden vastaaviin. Mahdollisuus vertailuun auttaa kaikkia verkostossa mukana olevia kehittämään toimintojaan.

Menestyksen edellytys on keskittyminen huippuosaamiseemme

sä testeissä ja niiden rakennetta optimoidaan. Suunnittelussa käytetään apuna tietokonetta, jonka valmiita molekyylimalleja voidaan täydentää kemiallisesti saatujen tulosten perusteella. Erilaisia kokeita tehdään niin kauan, kunnes löydetään aine, joka täyttää tavoitellut kriteerit.

Sopivan ehdokkaan löytymisestä on vielä pitkä matka lääkkeeksi. Ensin tietokoneavusteisen suunnittelun pohjalta on kehitettävä kemiallinen lääkemolekyylit ja tutkittava muun muassa sen imeytymistä, jakautumista, hajoamista, tehoa, haitallisia vaikutuksia ja elimistöstä poistumista. Lääketutkimuksen ensimmäinen vaihe kestää 5–6 vuotta. Vasta sen jälkeen tutkitaan lääkkeen tehoa ihmisissä.

Kaikissa lääketutkimuksen vaiheissa kiinnitetään erityistä huomiota lääkkeen turvallisuuteen. Mahdollisten haitallisten vaikutusten rekisteröiminen alkaa jo laboratoriossa ja jatkuu, kun lääke on jo markkinoilla. Jokaisella orionilaisella on velvollisuus tehdä virallinen ilmoitus aina, jos joku epäilee lääkkeidemme aiheuttavan sivuvaikutuksia.

Kymmenestä tuhannesta tutkitusta molekyylistä vain yksi päätyy lääkkeeksi. Muut vaihtoehdot hylätään, joten tutkimus- ja kehitystyöhön liittyy enemmän takaiskuja kuin onnistumisia. Uuden alkuperälääkkeen kehittämisen kokonaiskustannukset mitataan sadoissa miljoonissa euroissa, sillä molekyylien etsimisen lisäksi etenkin loppuvaiheen laajat potilastutkimukset vaativat mittavia taloudellisia panostuksia.

Satsaukset kuitenkin kannattavat, sillä onnistuessaan uusi lääke tuo avun tuhansille. Positiiviset terveysvaikutukset voivat näkyä laajalti, sillä uuden alkuperälääkkeen markkina on aina maailmanlaajuinen.

Lääkeaineeksi kelpaavia uusia kemikalleja rekisteröidään maailmassa vain muutama kymmenen vuodessa, joten toimivan alkuperälääkkeen kehittäminen on aina merkkitapaus. Orion on vuosien saatossa kehittänyt ja tuonut markkinoille kahdeksan omaa alkuperälääkettä – enemmän kuin monet meitä huomattavasti suuremmat lääkeyritykset.

Huippututkimusta Intiasta

Esimerkki toimivasta varhaisesta partneroinnista on Orionin tutkimusyhteistyö intialaisen Aurigene Discovery Technologies Limitedin kanssa.

”Aloitimme ensimmäisen projektin Aurigenen kanssa vuonna 2007. Yhteistyö on sujunut niin hyvin, että vuoden 2008 joulukuun lopussa osapuolet päättivät käynnistää rinnalle toisen projektin”, Orionin lääketutkimuksen johtaja, dosentti Antti Haapalinna sanoo.

Aurigene on lääketutkimuksen varhaiseen vaiheeseen erikoistunut bioteknologiayritys, jonka Orion valitsi partnerikseen vakuututtuaan yrityksen teknologia- ja tutkimusosaamisesta.

Syöpälääkeaihioiden kehittämiseen keskittyvässä yhteistyössä Aurigene esimerkiksi etsii, testaa ja kehittää molekyylejä, joilla voi vaikuttaa yhdessä Orionin kanssa valitun, syövän leviämisen kannalta olennaisena pidetyn, kohdeproteiinin toimintaan.

”Yrityksemme organisaatorakenne on mahdollisimman kevyt, ja jokaisella tutkijallamme on mahdollisuus tehdä sitä, mitä hän osaa. Lisäksi henkilökuntamme pitää yhteyttä asiakkaidemme huippuasiantuntijoihin”, Aurigenen toimitusjohtaja CSN Murthy sanoo.

Kaikilla Orionin ja Aurigenen yhteistyöprojektien parissa työskentelevillä tutkijoilla on nimetty oman tieteenalan vastakumppani partneriyrityksestä. Tutkimuksessa syntyvä data kerätään suojatulle verkkosivulle, jossa molempien yritysten tutkijat voivat keskustella ja vaihtaa näkemyksiään.

”Haluamme, että tutkijat tapaavat toisiaan myös kasvatusten. Se synnyttää keskinäistä luottamusta ja parantaa yhteistyötä sekä tiedonvaihtoa”, Haapalinna sanoo.

Haapalinnan mukaan Aurigenen kaltaiset partneruudet antavat Orionille mahdollisuuden toteuttaa useampia varhaisen vaiheen tutkimushankkeita samanaikaisesti: ”Koska suurin osa projekteista ei yrittämisestä ja hyvästä ammattitaidosta riippumatta kanna valmiiksi tuotteeksi saakka, tällä tavalla meillä on mahdollisuus useampiin varhaisen vaiheen projekteihin, ilman että määrä korvaa laatua. Tämä auttaa meitä tutkimusten lopputuloksiin liittyvien riskien minimoimisessa ja tulevaisuutemme varmistamisessa.”

Voimaa yhteistyöstä

Orionin tutkimus- ja kehitysyksikössä harjoitetaan maailmanluokan tiedettä. Alkuperälääkkeiden etsimisessä tähtäämme onnistumisiin tekemällä itse ne vaiheet tutkimuksesta, jotka osaamme parhaiten.

Orionin päähuomio kohdistuu erityisesti ennen klinisiä testejä tapahtuvaan tutkimukseen, jossa lääkkeitä harkittavia molekyylejä valmistetaan, testataan ja kehitetään paremmiksi.

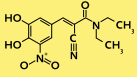
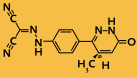
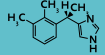
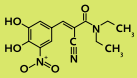

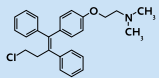
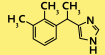
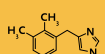

Ydinosaamiseemme keskittyminen ei olisi mahdollista ilman partnereita, joiden kanssa teemme kansainvälistä yhteistyötä erityisesti aivan lääketutkimuksen alku- ja loppuvaiheissa.

Esimerkiksi parhaan mahdollisen lääkemolekyylin seulominen lukemattomien ehdokkaiden joukosta vaatii paljon työtä, johon Orionin omat kädet eivät riitä. Varhaisessa tutkimuksessa turvaudummekin yleensä pieneköihin teknologiayrityksiin, joilla on osaamista jollakin rajatulla lääkekehityksen alueella. Tästä hyvä esimerkki on yhteistyömme intialaisen Aurigenen kanssa. Toimimme myös yhteistyössä yliopistojen kanssa, joissa tehdään eri alueiden perustutkimusta.

Lääkekehityksen loppuvaiheessa tilanne on päinvastainen. Eurooppaan painottuneet resurssimme eivät usein riitä kolmannen vaiheen potilastutkimuksiin, joissa lääkettä tutkitaan useilla tuhansilla ihmisillä ympäri maailmaa. Siksi teemme mittavat kliniset tutkimukset usein yhteistyössä itseämme suurempien partnereiden kanssa, joilla on valmiit verkostot esimerkiksi Aasiassa ja Pohjois-Amerikassa.

Lääketutkimukseen liittyy liiketoiminnallisia riskejä, sillä uusien lääkkeiden kehittäminen kestää vuosia, eikä tuloksia voida ennustaa. Partnerit jakavat kanssamme riskit, mutta saavat myös merkittävän osan menestyksestä, kun se osuu kohdalle – joskus se tarkoittaa uuden molekyylin löytymistä, joskus valmiin lääkkeen päättymistä markkinoille.

Partnereita voi tutkimuksen ja kehityksen eri vaiheissa olla useita, ja ne vaihtelevat pienistä tutkimuslaitoksista yliopistoihin ja maailman suurimpiin lääkeyhtiöihin. Kun kaikki osapuolet ovat avoimessa vuoropu-

	Käyttöaihe	Vaikuttava aine	Markkinoille	
Stalevo®	Parkinsonin tauti	Entakaponi	2003	
Simdax®	Sydämen vaikea vajaatoiminta	Levosimendaani	2000	
Precedex®	Tehohoitorauhoite	Deksmedetomiini	1999	
Comtan® & Comtess®	Parkinsonin tauti	Entakaponi	1998	
Antisedan®	Eläinrauhotteen vastavaikuttaja	Atipametsoli	1989	
Fareston®	Rintasyöpä	Toremifeeni	1988	
Domitor®	Eläinrauhotte	Medetomiini	1987	
Domosedan®	Eläinrauhotte	Detomiini	1983	
Easyhaler®	Astma ja keuhkohtaumatauti	Orionin kehittämä laite geneerisille molekyyleille	1990-luvun alusta	

helussa, uusien lääkkeiden löytyminen on todennäköisempää. Osaamisen jakaminen auttaa myös oman organisaation kehittämisessä. Orion on yhteistyökumppani, joka kunnioittaa myös pienempien yritysten ammattitaitoa.

Muutosten vuosi 2009

Partnerointi ja parhaampaan osaamiseemme keskittyminen ovat osa Orionin tutkimuksen ja kehityksen uutta toimintatapaa, joka otettiin laajasti käyttöön vuonna 2009.

Vuosi oli meille haastava, sillä tammi-

seurauksena pääasiassa tutkimus- ja kehitysyksiköstä jouduttiin irtisanomaan noin 175 henkeä, ja lisäksi noin 30 työntekijää poistui eläke- ja muilla järjestelyillä.

Henkilöstövähennysten syynä ei ollut heikko maailmantalouden tilanne, kuten monilla muilla yrityksillä. Taustalla oli tulevaisuuteen varautuminen.

Tällä hetkellä lääketieteellisyys elää murroksessa. Sekä lääkkeiden tutkimusta että myyntiä koskevat viranomaismääräykset ovat tiukentuneet. Niiden myötä hintakilpailu on lisääntynyt. Tässä tilanteessa myös Orionin tutkimus- ja kehitysyksikön oli

Potilaan auttaminen tuo tarkoituksen tutkijan työhön

pakko löytää uusia keinoja tuottavuutensa turvaamiseksi.

Uudistamalla varauduimme myös tilanteeseen, jossa joidenkin merkittävien lääkkeidemme patenttisuoja päättyi lähivuosina. Lääkealan käytännön mukaisesti uusi lääkemolekyylit suojataan patentilla, jotta valmistaja voi kattaa lääkkeen myynnillä pitkiä tutkimus- ja kehityskuluja ja pehmentää mahdollisten epäonnistuneiden hankkeiden luomaa rasitetta. Patentin päättyminen puolestaan pitää potilaan ja yhteiskunnan kustannukset kurissa.

Vanhojen patenttiemme rinnalle tarvitsemme myös uusia, jotta pärjäämme kovenevassa kilpailussa. Tutkimus- ja kehitystyömme sisäiset kulut olivat kasvaneet, ja niiden leikkaaminen nähtiin ainoana keinona varmistaa Orionin tutkimuksen ja kehityksen elinvoimaisuus myös tulevaisuudessa. Samalla takasimme uusien lääkkeiden kehittämiselle välttämättömien partnerisuhteiden jatkumisen.

Partnereiden avulla voimme käyttää lääketutkimuksen eri vaiheissa alan parasta saatavilla olevaa asiantuntemusta.

Innovaatiot syntyvät ihmisistä

Orionin tutkimus- ja kehityshenkilöstö on sopeutunut muutokseen hyvin, sillä organisaatorakennetta on kevennetty, sisäisiä vapauksia tuetaan edelleen ja päätöksentekoa on tuotu lähemmäs jokaista työntekijää.

Orionia ei olisi olemassa ilman ihmisiä. Orionilaiset synnyttävät innovaatioita ja high tech -osaamista ajatusten ja yhteistyön kautta.

Tavoitteemme on tuoda markkinoille lääkkeitä, jotka lisäävät hyvinvointia. Ehkä Orionin lääkkeiden avulla Parkinsonin taudista kärsivä vanhus voi asua pidempään kotonaan tai sydämen vajaatoimintapotilas selviää paremmin jokapäiväisessä elämässään. Auttaminen eri muodoissaan on työntekijöillemme tärkeä motivaation lähde.

Jos edes osa tämän päivän hankkeista päättyy lääkkeiksi helpottamaan potilaiden elämää, tutkijoidemme työllä on ollut merkitystä. Tämä tavoite inspiroi meitä ja vie Orionia eteenpäin joka päivä.

Maailmanluokan osaamista bioanalytiikan laboratorion. Tutkimus- ja kehitysjohtaja Reijo Salonen ja Aira Heikkilä (vas.), Sari Häkkinen ja Maarit Turka.

Tieteen ja potilaan ääni Orionissa

Käytämme maailmanluokan tieteellistä osaamista kehittäessämme lääkkeitä niitä tarvitseville potilaille.

Olemme linjanneet vuositavoitteita, joilla mittamme edistystämme.

Vuonna 2009 uudistunut toimintamallimme on ottanut ensimmäiset harppauksensa. Nyt olemme joustavaksi rakennettu prosessiorganisaatio, jossa projektien päämäärien saavuttaminen ohjaa päivittäistä työtämme.

Syvä ymmärrys lääkkeiden kehityksestä, kyky ajatella strategisesti ja reilu keskustelukulttuuri ovat merkittäviä kilpailuetujamme. Orionin tutkimuksessa ja kehityksessä työskentelee lääkkeiksi harkittavien molekyylien kehittämisen ja optimoinnin huippuasiantuntijoita.

Oman osaamisemme lisäksi tarvitsemme myös muita. Yhteistyö partnereiden kanssa pitää meidät elinvoimaisena ja mahdollistaa tavoitteemme tulla alan tuotteliaimmaksi toimijaksi.

Matka ideasta lääkkeeksi

Alkuperälääkkeen takana on yli kymmenen vuoden seikkailu molekyyliviidakossa, satoja kokeita ja yksi onnistuminen.

Ennen kuin uusi lääke päätyy potilastutkimuksiin, lääkeaineen turvallisuus on varmistettu lukuisissa laboratoriokokeissa ja eläinmalleissa. Taustalla on vuosien mittainen tutkimustyö, jossa tuhansien molekyylien joukosta on valittu yksi lääkekandidaatti. Vaiheita, joissa lääkkeitä tutkitaan ihmisillä, kutsutaan faaseiksi. Niitä määräävät varhaisen vaiheen tutkimuksen tavoin tiukat kansainväliset standardit.

► **FAASI I:** Kun lääkekandidaatti on osoittautunut eläinmalleissa vaikutuksiltaan toivotuksi, sen tehoa voidaan tutkia ihmisissä. Tätä vaihetta edeltää tavallisesti patenttisuojan hakeminen testattavalle lääkeaineelle. Nyt kandidaatilla on noin 15 prosentin mahdollisuus päätyä tuotteeksi markkinoille.

Ensimmäisessä faasissa pienelle joukolle terveitä ihmisiä annetaan tarkasti valvotussa tilanteessa vähäisiä määriä lääkeainetta ja annostusta lisätään portaittain. Mikäli haitallisia sivuvaikutuksia ei synny, siirrytään seuraavaan vaiheeseen.

► **FAASI II:** Lääkeaineen vaikutusta testataan ensimmäistä kertaa suppealla määrällä tutkittava tautia sairastavia potilaita. Tämän vaiheen tarkoituksena on selvittää, vaikuttaako lääke kyseiseen sairauteen ja

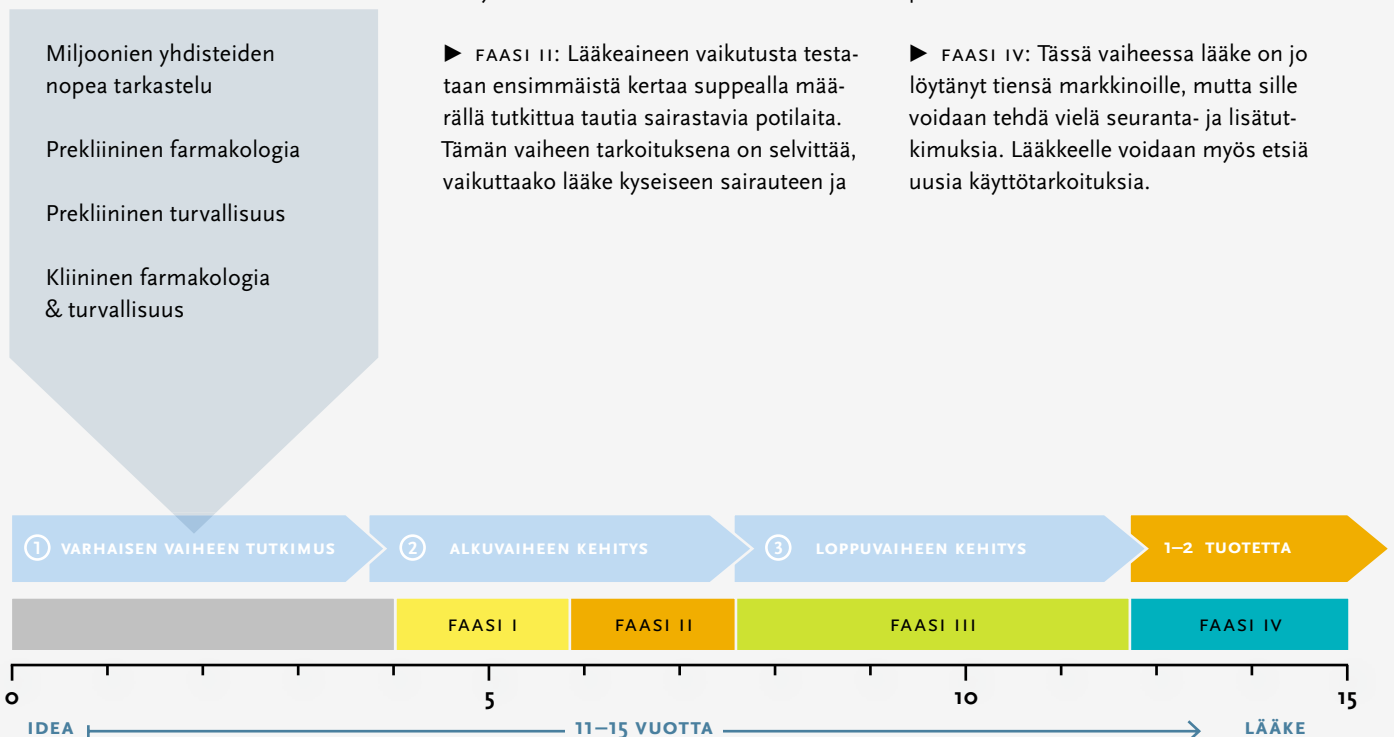
löytää lääkkeelle annostus, joka tarjoaa parhaan mahdollisen teho–turvallisuussuhteen.

► **FAASI III:** Tässä vaiheessa Orion ottaa yleensä avukseen partnereita, jotka voivat organisoida eri maissa tuhansienkin ihmisten potilastutkimuksia. Kolmannen faasin tutkimukset tehdään sokkotestinä niin, etteivät potilaat ja lääkärit tiedä, kuka saa tutkittavaa lääkettä ja kuka lumelääkettä tai mahdollisesti markkinoilla olevaa vastaavaa valmistetta.

Lääkekandidaatin kohtalonhetket ovat käsillä, mutta nyt onni on usein tutkijoiden ja potilaiden puolella. Kolmanteen faasiin selviytyneen lääkeaineen todennäköisyys onnistua on jo noin 75 prosenttia.

Faasi III aiheuttaa kaksi kolmasosaa alkuperälääkkeen kehittämisen kokonaiskuluista, joten yhteistyökumppaneita tarvitaan myös kustannusten ja riskien jakamiseen. Jos lääkeaine läpäisee tämänkin vaiheen, on syytä juhlia ja jättää myyntilupahakemus.

► **FAASI IV:** Tässä vaiheessa lääke on jo löytänyt tiensä markkinoille, mutta sille voidaan tehdä vielä seuranta- ja lisätutkimuksia. Lääkkeelle voidaan myös etsiä uusia käyttötarkoituksia.

Taustalla on vuosien mittainen tutkimustyö, jossa tuhansien molekyylien joukosta on valittu yksi lääkekandidaatti

PROJEKTI	KÄYTTÖAIHE	PREKLIININEN	KLIINISET VAIHEET			REKISTERÖINTI
			I	II	III	
Histreliini-implantti (Vantas®)	pitkälle levinnyt eturauhassyöpä	Endo Pharmaceuticals Solutions				
Deksmedetomiidiini (suonensisäisesti annosteltava) Euroopan markkinoille	tehohoitorauhoite					
Easyhaler®-yhdistelmävalmiste	astma, keuhkohtaumatauti					
Stalevo®, kehitys Japanin markkinoille	Parkinsonin tauti					
Toremifeeni	eturauhassyöpä, osteoporoosi	GTx				
Paklitakseli ihmisille (Paclical®)	munasarjasyöpä	Oasmia				
Paklitakseli koirille (Paccal®)	mastosytooma (ihosyöpä)	Oasmia				
Alfa 2 _c -reseptorin farmakologia	Alzheimerin tauti, skitsofrenia					
Deksmedetomiidiini (ei-suonensisäisesti annosteltava)	kivun hoito	Récro Pharma				
Varhaisessa tutkimusvaiheessa	mm. SARM, eturauhassyöpä					

 Oma alkuperälääketutkimus
 Partneri kehittää

Tärkeimmät tutkimushankkeemme

► **TEHOHOITORAUHOITE** deksmedetomiidiinin tutkimukset jatkuvat tänäkin vuonna. Orionilla on parhaillaan käynnissä kolmannen kliinisen vaiheen potilastutkimukset, jossa lääkettä testataan pitkäaikaisessa, yli 24 tunnin tiputuksessa. Lääke on jo markkinoilla esimerkiksi Yhdysvalloissa ja Japanissa, joissa sitä voidaan käyttää tehohoitopotilaiden rauhoitteena korkeintaan 24 tunnin ajan. Nyt tavoitteemme on rekisteröidä lääke EU:ssa. MIDEX-nimellä kulkevassa tutkimuksessamme deksmedetomiidiinin tehoa ja

turvallisuutta verrataan midatsolaami-lääkeaineeseen. PRODEX-tutkimuksessamme vertailukohtana on propofoli. Molempiin tutkimuksiin rekrytoitiin 500 potilasta, ja tuloksia koko ohjelmasta odotetaan viimeistään kesällä 2010.

► **TOINEN** edelleen jatkuva hanke on inhaloitavien Easyhaler-lääkkeiden tuoteperehen laajentaminen. Kehitämme tutkimusohjelmassamme budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmistetta, jossa budesonidi hoitaa limakalvotulehdusta ja formoteroli

toimii pitkävaikutteisena, keuhkoputkia avaavana lääkeaineena. Orionin tavoitteena on hyödyntää Easyhaler-teknologiaa nykyisten tuotteiden ja kehityshankkeiden lisäksi myös uusissa valmisteissa.

► **KEHITÄMME** yhteistyössä Novartiksen kanssa Parkinsonin taudin hoitoon suunnattua Stalevo-lääkettä Japanin markkinoille. Stalevo on jo hyväksytty muilla päämarkkinoilla Parkinsonin taudin hoitoon.

Kuuntele kehoasi

Liikunta ei ole välttämätön paha, vaan monelle tärkeä rentoutumiskeino, osa hyvää arkea. Keho ja mieli kuuluvat samaan pakettiin; toisen hyvinvointi auttaa myös toista jaksamaan. Liikunta ja monipuolinen ravinto ovat avaintekijöitä terveeseen elämään.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan liikunta vähentää ennen aikaista kuolleisuutta ja ehkäisee monia sairauksia. Liikuntaa harrastavalla ihmisellä on pienempi todennäköisyys sairastua esimerkiksi masennukseen, osteoporoosiin, kakkostyyppin diabetekseen tai korkeaan verenpaineeseen. Monet sydäntautien riskitekijät, kuten kohonnut verenpaine, kolesteroli ja verensokeriarvot, pysyvät kurissa liikunnan avulla.

Lenkkipolku tai seinäkiipeily ei sovi jokaiselle. Kannattaa aloittaa helposta päästä, vaikka kävelystä tai uimisesta.

Lepo on yhtä tärkeää kuin liikunta. Kun kehosi pyytää taukoa, vastaa *kyllä*.

Orionin verkkosivuilla on hyödyllinen linkkilista hyvistä lääke- ja terveystiedon lähteistä www.orion.fi > Tuotteet ja palvelut

Liikuttavaa teknologiaa

2000-luvulla teknologia on rientänyt uudella tavalla liikkuvien ihmisten avuksi. Kotiolohuoneessa voi nyrkkeillä, golfata tai pelata tennistä pelikonsolia vastaan. Lenkitossun pohjaan saa mikrosirun, joka lähettää juoksudataa lenkkeilijän lantiolla heiluvaan musiikkisoittimeen. Teknologia ei ole kuitenkaan syrjäyttänyt liikkuvaa ihmistä käskijän paikalta – päinvastoin, se on kannustanut yhä useampia ihmisiä liikunnan pariin.

9 000
askelta

UKK-instituutin mukaan suositeltava päivittäinen terveystiikunnan taso on 9 000 askelta. Tähän päästään, kun päivän aikana töissä ja kotona otettuihin askeliin lisätään noin puolen tunnin kävelylenkki.

Ihanteelliseen aktiivisuuteen päästään 13 000 päivittäisellä askeleella. Se vaatii muun liikkumisen lisäksi noin tunnin reipasta kävelyä.

Askeltavoitteen voi saavuttaa ilman kärsivällistä laskupäätäkin. Askelmittarin avulla voit rekisteröidä kaikki päivän aikana otetut askeleet.

Tulosyksiköt

- ▶ Seuraavilla aukeamilla pääset tutustumaan Orionin tulosyksiköihin.
- ▶ Orionin liiketoiminta on maailmanlaajuisia. Tulevilla sivuilla pääset tulosyksiköidemme matkassa niin Suomeen, Ruotsiin, Italiaan, Yhdysvaltoihin kuin Australiaankin.
- ▶ Orion kuuntelee asiakkaitaan ja yhteistyökumppaneitaan. Siksi olemme kutsuneet heidät keskustelemaan myös vuosikertomuksemme sivuille.

Orionin tulosyksiköt

Kaksi liiketoiminta-aluetta ja viisi tulosyksikköä

Lääkeliiketoiminta

(Alkuperälääkkeet, Erityistuotteet, Eläinlääkkeet, Fermion, Sopimusvalmistus ja muut)

Lääkkeiden ja niiden vaikuttavien aineiden tutkimus, kehitys, valmistus ja markkinointi

- Lääkeliiketoiminnan liikevaihto 728,5 milj. €
- Liikevoitto 210,7 milj. €
 - 28,9 % liikevaihdosta
- T&K-kulut 89,4 milj. €
- Henkilöstömäärä 2 829

Diagnostiikkaliiketoiminta

(Orion Diagnostica)

Diagnostisten testien kehitys, valmistus ja markkinointi

- Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevaihto 45,2 milj. €
- Liikevoitto 5,6 milj. €
 - 12,3 % liikevaihdosta
- T&K-kulut 5,9 milj. €
- Henkilöstömäärä 291

Alkuperälääkkeet

Liikevaihto vuonna 2009: 324,0 milj. €

Mitä tekee:

Patentoituja reseptilääkkeitä kolmelle terapia-alueelle:

- Keskushermostosairaudet
- Syöpäsairaudet ja tehohoito
- Easyhaler-keuhkolääkkeet

Asiakkaat:

Erikoislääkärit, erityisesti neurologit, urologit, onkologit, sydänlääkärit, tehohoitolääkärit ja keuhkolääkärit

Tuote-esimerkkejä:

- 8 itse kehitettyä alkuperälääkettä
- Lukuisia sisänlisensioituja alkuperälääkkeitä
- Parkinsonin taudin lääkkeet Stalevo® ja Comtess®/Comtan®
- Sydämen vajaatoiminnan lääke Simdax®
- Easyhaler®-astmalääkkeet
- Tehohoiton lääke Precedex®
- Eturauhassyöpälääkkeet Vantas® ja Enanton®

Päämarkkina-alueet:

Euroopan laajuinen oma verkosto ja maailmanlaajuinen verkosto partnereiden kautta

Lisätietoja: www.orion.fi

Vuonna 2009 Orion hankki takaisin Simdax-sydänlääkkeen lähes maailman laajuiset oikeudet

Lue lisää sivulta 30

Erityistuotteet

Liikevaihto vuonna 2009: 274,8 milj. €

Mitä tekee:

Geneerisiä eli patenttisuojattomia reseptilääkkeitä ja itsehoitotuotteita

Asiakkaat:

Kuluttajat, apteekit, lääkärit, sairaalat

Tuote-esimerkkejä:

- Yli 200 geneeristä reseptilääkettä
- Lähes 100 itsehoitotuotetta
- Särky- ja kipulääkkeet kuten Burana® ja Primaspan®
- Psykelääkkeet kuten Ketipinor®
- Vaihdevuosisoireiden hoitoon Divina®-sarja ja Divigel®
- Rintasyöpälääke Fareston®
- Verenohennuslääke Marevan®

Päämarkkina-alueet:

Suomi, Skandinavia ja Itä-Eurooppa, mukaan lukien Venäjä

Lisätietoja: www.orion.fi
www.itsehoitoapteekki.fi

"Apteekit ovat Orionin avainasiakkaita"

Lue lisää sivulta 32

Eläinlääkkeet

Liikevaihto vuonna 2009: 62,1 milj. €

Mitä tekee:

Lääkkeitä ja hoitotuotteita lemmikki- ja tuotantoeläimille

Asiakkaat:

Eläinlääkärit, apteekit, kuluttajat

Tuote-esimerkkejä:

- 4 itse kehitettyä alkuperälääkettä eläimille
- Lukuisia reseptilääkkeitä ja hoitovalmisteita eläimille
- Eläinlääkkeitä Domosedan®, Dexdomitor® ja Domitor®
- Rauhoituksesta herättävä Antisedan®
- Hyvinvointisarja Aptus®

Päämarkkina-alueet:

Pohjoismaat ja Itä-Eurooppa sekä maailmanlaajuinen verkosto partnereiden kautta

Lisätietoja: www.orionvet.fi

"Eläinlääkäreitä kiinnostaa tiede tuotteiden takana"
– ruotsalainen sairaalanjohtaja

Lue lisää sivulta 34

Orionilla on laaja-alainen tuoteisto kustannus- tehokkaaseen terveyden- huoltoon.

Lue lisää Orionin
tulosyksiköistä
sivuilta 30–41.

¹⁾ Sopimusvalmistus ja muut eli lääkevalmistus muille yhtiöille sisältyy Lääkeliiketoiminnan segmenttiin, mutta se ei ole erillinen tulosyksikönsä, vaan kuuluu konsernissa Toimitusketju-organisaatioon.

Fermion

Ulkoinen myynti vuonna 2009: 41,4 milj. €

Mitä tekee:

Lääkkeiden vaikuttavia aineita Orionille ja muille yhtiöille

Asiakkaat:

Orion, muut lääkeyhtiöt

Tuote-esimerkkejä:

- Lääkkeiden vaikuttavia aineita esimerkiksi Orionin entakaponi, levosimendaani, toremifeeni, detomidiini, medetomidiini, deksmedetomidiini, atipametsoli
- Yli 20 muuta lääkkeiden vaikuttavaa ainetta

Päämarkkina-alueet:

Maailmanlaajuinen

Lisätietoja: www.fermion.fi

Fermion ja yhdysvaltalainen asiakas tekevät yhteistyötä syöpälääkkeen valmistuksessa

Lue lisää sivulta 36

Sopimusvalmistus ja muut¹⁾

Liikevaihto vuonna 2009: 26,2 milj. €

Mitä tekee:

Lääkevalmistusta muille yhtiöille

Asiakkaat:

Muut lääkeyhtiöt

Tuote-esimerkkejä:

- Testosteronivalmiste AXIRON™ sekä muita tuotteita kuten kipulääkkeitä, aivosyöpälääke, lääkkeitä sydämen tehohoitoon ja eturauhassyöpään

Päämarkkina-alueet:

Maailmanlaajuinen, markkina-alue määräytyy tuotekohtaisesti

Lisätietoja: www.orion.fi

"Valitsimme Orionin laadun ja asiakaspalvelun perusteella"
– australialainen asiakas

Lue lisää sivulta 38

Orion Diagnostica

Liikevaihto vuonna 2009: 45,2 milj. €

Mitä tekee:

Diagnostisia testijärjestelmiä terveydenhuollon lähitestaukseen ja teollisuushygieniaan, myös sopimusvalmistusta muille yrityksille

Asiakkaat:

Mm. sairaalat, terveysasemat ja -keskukset, laboratoriot, klinikat, elintarviketeollisuus, prosessiteollisuus, konepajateollisuus

Tuote-esimerkkejä:

- QuikRead®-järjestelmä ja -testit
- Virtsatieinfektio testi Uricult®
- Mikrobimäärityksiin ja puhdistustoinenpiteiden seurantaan käytettävä Hygicult®
- Paperiteollisuuden sekä lento- ja öljy-yhtiöiden käyttämä Easicult®
- Proteiinimittauksiin tarkoitettu analysaattori Turbo®

Päämarkkina-alueet:

Maailmanlaajuinen

Lisätietoja: www.oriondiagnostica.fi

"Clean Card PRO® on todennäköisesti ainoa vastaavalla teknologialla toimiva hygieniatuote maailmassa"

Lue lisää sivulta 40

Sydämen asialla

Alkuperälääkkeet muodostavat Orionin suurimman tulosyksikön. Vuoropuhelu lääkäreiden kanssa auttaa meitä ymmärtämään paremmin, miten lääkkeemme hyödyttävät potilaita. Orionin Alkuperälääkkeet-yksikön johtaja Liisa Hurme ja italialainen erikoislääkäri Giovanni Landoni valottavat yhteistyötä Orionin sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon kehittämisen Simdax®-lääkkeen saralla.

Giovanni Landoni, miten päädyit työskentelemään Orionin Simdax-lääkkeen parissa?

GL: Työskentelen vanhempana anestesio-logina Milanossa Italian suurimmassa kirurgisessa sairaalassa, San Raffaelessa. Olen erikoistunut sydänleikkausta läpikäyvien potilaiden perioperatiiviseen hoitoon, ja vapaa-aikanani teen tutkimustyötä. Vuoden 2009 loppupuolella julkaisimme ryhmäni kanssa tutkimuspaperin, jonka mukaan levosimendaani (Simdax) on yksi harvoista lääkkeistä, joka voi kasvattaa vakavasti sairaiden sydänleikkauspotilaiden eloonjäämisprosenttia. Nyt olemme

käynnistäneet laajan satunnaistutkimuksen, jonka tavoitteena on tutkia levosimendaanin tehoa tuhannella potilaalla. Sain mukaan 32 italialaista sairaalaa – en ole aikaisemmin urallani nähnyt vastaavaa innokkuutta lääkeainetta kohtaan.

Miten Orion on osallistunut tähän projektiin?

GL: Toteutamme tämän tutkimuksen täysin itsenäisesti. Mutta kun käynnistin projektin, Orion osoitti välittömästi kiinnostusta. Orionin edustajat vierailivat sairaalassani ja antoivat hankkeelle tukensa, mikä oli erittäin tärkeää.

LH: Yhteistyö sairaaloiden kanssa on äärimmäisen tärkeää. Meillä on Orionissa huippuosaamista lääkemolekyylien kehittämisestä, mutta lääkkeiden käytön todellisia ammatillaisia ovat sairaaloissa ja klinikoilla työskentelevät lääkärit ja hoitajat, jotka huolehtivat potilaista päivittäin.

Minkälaisia kokemuksia Simdaxin käytöstä on tähän mennessä saatu?

GL: Tämä lääke selvästi tehostaa sydämen toimintaa ja helpottaa potilaiden oireita. Kriittisesti sairaiden sydänleikkauspotilaiden sydän kärsii jo ennen leikkausta. Levosimendaania voidaan käyttää potilaan vakauttamiseen joko ennen tai jälkeen leikkauksen, tai tietyssä vaiheessa leikkauksen aikana. Nyt käynnistyneestä tutkimuksesta odotan tarkempia potilaiden eloonjäämistä koskevia tuloksia parin vuoden kuluessa.

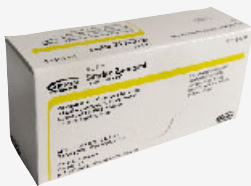
LH: Simdax on Orionille tärkeä lääke. Se oli lisensioituna amerikkalaiselle Abbottille vuodesta 1998 kevääseen 2009, jolloin Orion hankki itselleen takaisin Latinalaista Amerikka lukuun ottamatta kaikki maailmanlaajuiset oikeudet lääkkeeseen. Strategiamme on painottunut Eurooppaan, ja esimerkiksi Italiaan avasimme tytäryhtiön helmikuussa 2009. Tehohoidon sairaalatuotteilla on Orionille merkittävä painoarvo. Näemme Simdaxissa potentiaalia, ja haluamme työskennellä yhdessä lääketieteen ammattilaisten kanssa, jotta löytäisimme parhaat keinot auttaa potilaita. Se on Orioninkin perimmäinen tavoite.

Minkälaista yhteistyön lääkeyhtiöiden ja lääkäreiden välillä tulisi mielestänne olla?

GL: Lääkeyhtiöt voisivat kerätä yhteen lääketieteen ammattilaisia ja edistää keskustelua heidän välillään. Sitä kautta ammattilaiset voisivat auttaa toisiaan ongelmatilanteissa.

LH: Tämä on erittäin kiinnostava ajatus. Voisimme tarjota viestintäkanavan, jossa esimerkiksi lääkärit voisivat keskustella toistensa tai suuremman yleisön kanssa uusista löydöksistä lääketieteen alalla. Mielestäni olisi myös erittäin tärkeää, että lääkeyhtiöt, kliinisen puolen asiantuntijat ja lääkealaa valvovat viranomaiset keskustelisivat yhdessä siitä, miten potilaiden hyvinvointia voitaisiin edistää parhaalla mahdollisella tavalla.

Simdax® auttaa sydäntä

Sydämen vajaatoiminta on tila, jossa sydän ei jaksaa pumpata riittävästi verta elimistön tarpeisiin. Sydämen vajaatoiminnasta kärsii arviolta 15 miljoonaa ihmistä maailmassa. Orionin kehittämä levosimendaani, tuotenimeltään Simdax, on sairaaloissa suosittu injektiona käytettävä sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon tarkoitettu lääke. Simdax herkistää sydämen kalsiumille ja lisää näin sydämen supistusvoimaa. Lisäksi lääke toimii verisuonia laajentavasti, mikä helpottaa happipitoisen veren ja ravintoaineiden kulkeutumista elimistöön ja itse sydämeen.

Lääkkeiden käytön todellisia ammattilaisia ovat sairaaloissa ja klinikoilla työskentelevät lääkärit ja hoitajat

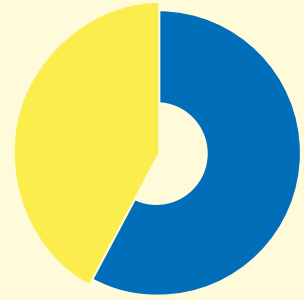

Liisa Hurmeella ja Giovanni Landonilla on yhteinen päämäärä: potilaiden auttaminen.

Lääkeyhtiöt voisivat edistää keskustelua lääketieteen ammattilaisten välillä.

Alkuperälääkkeet

Yksikön osuus konsernin liikevaihdosta 42 %

Alkuperälääkkeet

- Alkuperälääkkeellä tarkoitetaan valmistetta, jonka toiminta perustuu patentoituihin ainutlaatuisiin ominaisuuksiin, jotka voivat liittyä itse molekyyliin, sen antotapaan tai annosteluun.
- Orionilla on kahdeksan oman tutkimuksen tuloksena syntyneitä alkuperälääkettä. Ne muodostavat tuotevalikoimamme kivijalan. Alkuperälääkkeistämme neljä on suunnattu eläinkäyttöön. Omien tuotteidemme lisäksi myymme ja markkinoimme myös muiden lääkeyhtiöiden alkuperälääkkeitä.
- Maailmanlaajuisesti menestynein molekyylikeksintömme on Parkinsonin taudin hoitoon kehitetty entakaponi. Entakaponiin perustuvalla Stalevolla hoidettujen potilaiden määrä lisääntyi merkittävästi vuoden 2009 aikana, ja lääke on vakiintumassa standardihoitoksi Parkinsonin tautia pidempään sairastaneilla.
- Noin 42 prosenttia Orionin liikevaihdosta tulee alkuperälääkkeistä. Vuonna 2009 yksikkömme liikevaihto oli 324,0 miljoonaa euroa ja se kasvoi 16,5 prosenttia edellisestä vuodesta.

Terveellä tiellä

Apteekit ovat Orionin avainasiakkaita, sillä itsehoidon tuotteitamme ja generisiä reseptilääkkeitämme myydään lähinnä apteekkien kautta. Orionin Erityistuotteet-yksikön johtaja Markku Huhta-Koivisto ja Turun Joutsen Apteekin apteekkari Riikka Aahe tuntevat pitkän yhteistyön salat.

Riikka Aahe, voitko kertoa lyhyesti Turun Joutsen Apteekista?

RA: Olemme melkein 200 vuotta vanha turkulainen apteekki. Vaikka olenkin itse melko tuore kasvo talossa, pitkäikäiset työsuhteet ja vahva palvelukonsepti ovat apteekkini valtteja.

Minkälaista yhteistyötä Orion ja Turun Joutsen Apteekki tekevät?

RA: Yhteistyötä tehdään erityisesti lääkkeiden myynnin ja itsehoitotuotteiden markkinoinnin saralla. Orion toimittaa meille paitsi tuotteita myös erilaisia markkinointimateriaaleja, joita laitamme esille liikkeeseemme.

MH: Olemme järjestäneet myös yhteisiä koulutuksia ja pyrkineet keskustelemaan arvoistamme ja toimituksiimme liittyvistä lupauksista.

Millä perusteilla apteekit nostavat tiettyjen valmistajien tuotteita näkyvämmiin esille?

RA: Pelkkä tuotejulisteiden lähettäminen ei riitä siihen, että laittaisimme sen

apteekkimme ikkunaan. Lähtökohtana on se, että tuote on hyvä, ja myös siihen liittyvä taustatuki on kunnossa. Tämä tarkoittaa, että tuotekonseptin on oltava valmis ja sen takana olevan yrityksen luotettava.

MH: Olemme pyrkineet systemaattisesti kehittämään toimintaamme siten, että kampanjat toteutetaan suunnitelmien mukaisesti ja tuotteitamme on aina saatavilla.

RA: Omasta puolestani voin sanoa, että Orionin tuotteet ja muut materiaalit tulevat ajallaan. Usein paikalle saapuu myös myyntiedustaja. Lisäksi verkossa toimiva Orionin Apteekkikanava-palvelu on todella hyvä informaatiolähde, jota käytämme myös omissa apteekissani.

Voitteko kertoa lisää Apteekkikanava-verkkopalvelusta?

RA: Apteekkikanavaan on kerätty kaikki tarpeellinen tieto esimerkiksi Orionin uusista tuotelanseerauksista sekä itseopiskelumateriaalia. Sähköpostiin tuleva ilmoitus kertoo, kun verkkoon on päivitetty uutta tietoa. Tämä palvelu on hyvä lisä muulle yhteydenpidolle Orionin kanssa.

MH: Apteekkikanava on nykyaikaisella tekniikalla toteutettu, ajasta ja paikasta riippumaton viestintäkanava Orionin ja apteekkien välille. Mutta tärkeintä on edelleen edustajiemme työ ihmisten parissa.

Onko Turun Joutsen Apteekissa koettu, että Orionista on saatavilla myös henkilökohtaista asiakaspalvelua?

RA: Ilman muuta – tiedän aina, keneen ottaa yhteyttä, jos tarve niin vaatii. Uskoisin, että kaikki suomalaiset apteekkarit tietävät, kuka

on heidän edustajansa Orionissa. Joissakin tapauksissa samat edustajat ovat palvelleet apteekkareita jopa vuosikymmeniä. Orionin edustajista on vuosien saatossa tullut ystäviäni. Se on todella suuri vahvuus, että yrityksellä on kasvot.

MH: Apteekkareiden kuunteleminen on meille erittäin tärkeää. Haluamme tietää, mitä voisimme tehdä heidän hyväkseen ja toisaalta ottaa vastaan rakentavaa palautetta, jonka pohjalta voimme kehittää toimintaamme. Avoimen keskustelun ja luottamuksen synnyttäminen on olennaista.

Mitä mieltä olette lääkkeiden myyntiä ohjaavasta sääntelystä?

MH: Nykyinen useissa maissa käytössä oleva järjestelmä nojaa apteekkien ammattitaitoon ja osaamiseen. Jos sääntely poistettaisiin ja apteekkituotteita vapautuisi päivittäistavarakauppaan, yksittäisten tuotteiden hinnat voisivat laskea, mutta yhteiskunnan kustannukset nousta lisääntyneiden riskien ja osaavan palvelun puuttumisen vuoksi.

RA: Uskon, että lääkealan sääntely on sen pelastus. Jos edes osa itsehoitolääkkeistä viedään päivittäistavarakauppaan, merkitsee se sääntelyn poistamista. Se taas tarkoittaisi asiakkaan turvallisuuden heikentymistä. Nyt apteekit hoitavat merkittävän osan terveydenhuollon avopalvelusta. Potilaan ei tarvitse mennä pienten vaivojen vuoksi terveyskeskukseen, sillä hän saa asian-tuntevaa palvelua apteekista esimerkiksi farmaseutilta. Tämän tehtävän täyttämiseksi tarvitsemme Orionin kaltaisia yhteistyökumppaneita.

Ketipinor® – uusi menestystuote

Psykoosilääkkeisiin kuuluvaa Ketipinoria käytetään skitsofrenian ja kaksisuuntaisen mielialahäiriön maanisen vaiheen hoidossa. Ketipinor on yksi Orionin uusista rinnakkaisvalmisteista, joka on menestynyt useilla markkinoilla. Ketipinor on Orionin kehittämä, ja se valmistetaan ja pakataan Orionin omilla yksiköissään. Orion valmistaa patentoidulla menetelmällä myös lääkkeen vaikuttavan aineen, ketiapiinin. Ketiapiini vaikuttaa keskushermoston hermosolujen välittäjä-ainereseptoreihin.

*Apteekkareiden kuunteleminen
on Orionille erittäin tärkeää*

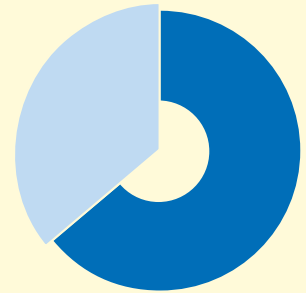

Kemiat kunnossa: Orionin Markku Huhta-Koivisto
ja apteekkari Riikka Aahe.

**Orionin edustajista on vuosien
saatossa tullut ystäviäni.
On todella suuri vahvuus, että
yrityksellä on kasvot.**

Erityistuotteet

Yksikön osuus konsernin liikevaihdosta
36 %

Erityistuotteet

- Erityistuotteet-tulosyksikkö on Orionin tärkeä tukijalka. Valikoimamme koostuu noin 300 perusterveydenhuollon geneerisestä reseptilääkkeestä ja itsehoitotuotteesta. Valikoimassamme on sekä Orionin omia että muiden valmistajien kehittämiä tuotteita.
- Huhtikuun 2009 alussa voimaan astunut viitehintajärjestelmä kiristi entisestään hintakilpailua Suomessa. Orion pysyi kilpailussa mainiosti mukana vahvistaen markkinajohtajan asemaansa. Vuoden merkittävimpiä tuotelanseerauksiamme olivat kolesterolilääke Atorvastatin Orion® ja virtsatieinfektioiden hoitoon käytettävä antibiootti Penomax®.
- Vuonna 2009 Skandinavian liiketoimintamme kasvoi voimakkaasti uusien tuotelanseerausten myötä.
- Erityistuotteet on Alkuperälääkkeiden jälkeen Orionin toiseksi suurin tulosyksikkö 36 prosentin osuudella. Yksikkömme liikevaihto vuonna 2009 oli 274,8 miljoonaa euroa ja se kasvoi 5,5 prosenttia edellisestä vuodesta.

Eläinten ehdoilla

Orion on yksi merkittävimmistä toimijoista Pohjoismaiden eläinlääkemarkkinoilla. Orionin Eläinlääkkeet-yksikön johtaja Satu Ahomäki ja Ruotsin maatalousyliopiston eläinsairaalan johtaja Mia Runnéus keskustelevat eläinten hoidon nykytrendeistä.

Olemme Uppsalassa, Ruotsin maatalousyliopiston eläinsairaalassa, Universitetsdjursjukhusetissa. Miten Orion on tänne päätenyt?

SA: Orionille on erittäin tärkeää tuntea asiakkaansa sekä kaikki sidosryhmät, jotka työskentelevät eläinten hyvinvoinnista huolehtimisen parissa. Innovaatiot syntyvät keskustelulla ja yhteistyöllä, eivät yksin toimistossa istuen. Yliopistollisissa eläinsairaaloissa voimme tehdä yhteistyötä eläinlääketieteen opiskelijoiden ja heidän opettajiensa kanssa esimerkiksi kliinisissä kokeissa.

MR: Mekin haluamme säilyttää puheyhteyden lääkeyhtiöihin, koska tarvitsemme hyviä tuotteita. Pidän siitä, että voin kutsua tänne tuttuja ihmisiä, jotka osaavat kertoa asiantuntevasti tuotteistaan, ilman turhia myyntipuheita. Eläinlääkärit ovat erittäin vaativia, ja heitä kiinnostaa tiede tuotteiden takana.

Minkälaista yhteistyötä Universitetsdjursjukhuset ja Orion ovat tehneet?

SA: Täällä on esimerkiksi tutkittu Orionin Dexamitor-eläinrauhotteiden turvallisuutta

kissoissa. Parhaillaan Universitetsdjursjukhusetissa on myös käynnissä loppuvaiheen testaus koirien mastosytooma-ihosyövän hoitoon kehitetystä Paccal®-lääkkeestä (paklitakseli). Lääke on ruotsalaisen Oasmian tuote, ja Orionilla on siihen koko Euroopan kattavat myyntioikeudet.

Mitkä ovat tällä hetkellä eläinlääketieteen ydinalueita?

MR: Juuri syöpäsairauksien hoito eli onkologia on kasvava alue, jonka saralla pyrimme jatkokouluttamaan eläinlääkäreitämme. Ruotsissa tälle on tarvetta, koska omistajat haluavat yhä useammin hoidattaa myös syöpäsairauksista kärsiviä eläimiään. Toimen vaikuttava kehityssuunta on antibiootitikuurin määräämisen vähentäminen ja vastaavasti särkylääkkeiden käytön lisääntyminen. Mielestäni Orioninkin kannattaa aktiivisesti tarjota vaihtoehtoja antibiooteille, koska olette yksi markkinajohtajista ja tämä asia kiinnostaa eläinten omistajia.

SA: Orionissa tiedostetaan, että varsinkin Pohjoismaat ovat edelläkävijöinä edistämässä sitä, ettei antibiootteja käytettäisi ilman todettua bakteeritulehdusta. Kun tulehdus on diagnosoitu, antibiootti tulisi myös valita mahdollisimman tarkkaan kyseisen bakteerin mukaan. Näin vältetään kirjavaa hoitoa ja ehkäistään bakteereita kehittämästä vastustuskykyä antibiooteille.

Orion on jo kartoittanut niin sanottujen kapeakirjoisten antibioottien käyttöä sekä tuotantoeläinpuolella että lemmikkien terveydenhuollossa. Tutkimme tällaisten antibioottien kehitysmahdollisuuksia. Myös kipulääkitys on Orionille sydämenasia,

koska omia rauhoitteitamme käytetään leikkausten yhteydessä. Operaation onnistumisen vaatii potilaan kivun kokonaisvaltaista hoitoa niin ennen kuin jälkeen leikkauksen.

Orion tarjoaa jo ihmisille diagnostisia QuikRead®-testejä, joilla voidaan päätellä nopeasti, onko potilaalla virus- vai bakteeriperäinen sairaus. Voisiko samaa menetelmää laajentaa eläinlääketieteeseen?

SA: Orion Diagnosticalla ei toistaiseksi ole valikoimassaan eläimille suunnattuja QuikRead-testejä. Olisi erinomaista, jos tulevaisuudessa Orion voisi tarjota diagnostisia testejä jossain muodossa myös eläinklinikoille.

MR: Tällaista testiä voitaisiin hyödyntää esimerkiksi koirien nielurisatulehduksen todentamisessa. Nythän vastaavaa menetelmää käytetään jo laajasti ihmisillä.

Kasvaako tarve kehittyneille eläinhoidolle tulevaisuudessa?

MR: Kyllä, näyttää siltä. Joskus mietin, miten pitkään hoidettavien lemmikkien määrä voi kasvaa. Eläimiä pidetään perheenjäseninä, jolloin omistajat hakevat herkästi hoitoa sairastuneille lemmikeilleen.

SA: Joka vuosi esimerkiksi koiria rekisteröidään enemmän ja enemmän. Lemmikkien määrä kasvaa tasaisesti, enkä usko tämän kehityksen loppuvan. Se luo myös tarpeita uusille hoitomuodoille.

Domosedan Gel® rauhoittaa eläimen

Domosedan (detomidiini) on Orionin omaan molekyylikeksintöön perustuva alkuperälääke, jota eläinlääkärit eri puolilla maailmaa ovat käyttäneet etenkin hevosten rauhoitteena jo yli kahden vuosikymmenen ajan. Nyt Orion on kehittänyt tutusta tuotteestaan helppokäyttöisen geelimuodon, jonka ansiosta lääke saadaan imeytymään limakalvolta. Esimerkiksi hoitaja tai omistaja voi annostella Domosedan Gelin hevosen kielen alle. Lääkäri voi aloittaa toimenpiteen noin puolen tunnin kuluttua lääkkeen antamisesta.

Orion on merkittävimpiä eläinlääkkeiden valmistajia ja jakelijoita Pohjoismaissa

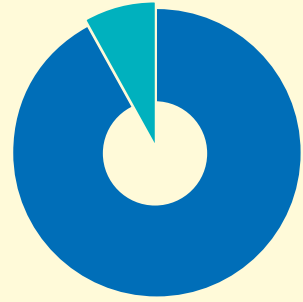

Pohjoismaista yhteistyötä: Orionin Satu Ahomäki (vas.) ja ruotsalaisen eläinsairaalan johtaja Mia Runnérus.

Innovaatiot syntyvät keskustelulla ja yhteistyöllä, eivät yksin toimistossa istuen.

Eläinlääkkeet

Yksikön osuus konsernin liikevaihdosta 8 %

Eläinlääkkeet

- Orion on merkittävimpiä eläinlääkkeiden valmistajia ja jakelijoita Pohjoismaissa. Markkina-alueemme kattaa myös Puolan, Unkarin, Tsekin ja Slovakian.
- Orionin vuosien saatossa kehittämät alkuperäeläinlääkkeet muodostavat yksikkömme kivijalan. Alkuperälääkeistämme kolme on erilaisia eläinrauhotteita ja yksi herättäjä.
- Lokakuussa 2009 Orion ja Pfizer Animal Health sopivat, että Euroopan jakelualueet Orionin kehittämään eläinrauhotteuteperheeseen palautuvat Orionille. Pfizer jatkaa tuotteiden markkinointia muualla maailmassa.
- Otimme vastuullemme myös Pfizerin sikojen hormoni tuotannon säätelyyn kehittämän Improvac®-rokotteen myymisen Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa.
- Yksikkömme liikevaihto vuonna 2009 oli 62,1 miljoonaa euroa ja se laski 7,5 prosenttia edellisestä vuodesta. Vaikka olemme Suomessa markkinajohtaja, kokonaistuloksemme heikentyi eläinrauhotteidemme patenttien päättymistä seuranneen Euroopan hintakilpailun vuoksi.

Vaikuttavaa valmistusta

Orionin Fermion-yksikkö on erikoistunut lääkkeiden vaikuttavien aineiden valmistukseen. Lääkemolekyylejä valmistetaan paitsi Orionin omiin tuotteisiin myös muille lääkeyhtiöille. Vuonna 2009 jatkoimme yhteistyötä muun muassa yhdysvaltalaisen Allos Therapeuticsin kanssa.

Fermionin toimitusjohtaja Jorma Mamiä ja Allos Therapeuticsin lääkeliketoiminnan johtaja Bruce K. Bennett, minkälaisia yhteistyötä olette tehneet?

BB: Allos on innovatiivisten syöpähoitojen kehittämiseen ja kaupallistamiseen sitoutunut biolääketieteen yritys. Vuoden 2009 syyskuussa Yhdysvaltain lääkealaa säätelevä Food and Drug Administration (FDA) myönsi nopeutetun luvan FOLOTYN™-lääkkeelle (pralatreksaatti-injektio) tiettyä aggressiivista lymfoomaa sairastavien potilaiden hoitamiseksi. Pitkäaikaisen sopimuksemme mukaan Fermion valmistaa FOLOTYNIä maailmanlaajuisiin kaupallisiin ja kliinisten kokeiden tarpeisiimme.

JM: Tarjoamme tutkimus- ja valmistuspalveluja myös Orionin ulkopuolisille sopimus Kumppaneille. Tämä projekti Alloksen kanssa on ollut käynnissä noin kaksi vuotta.

Mihin hanke on tähän mennessä edennyt?

JM: FOLOTYNin valmistuksen teknologiaa ollaan parhaillaan siirtämässä Allokselta Fermioniin. Teemme myös kemiallista tutkimusta, jossa haetaan parasta mahdollista tapaa valmistaa tätä molekyyliä tehdasmitakaavassa Fermionin laitteilla. Kun tämä prosessi saadaan kuntoon, valmistuksesta tulee rutiinia.

BB: Uskomme, että Fermionin valmistamaa vaikuttavaa ainetta käytetään kaupallisesti saatavilla olevassa lääkkeessä vuonna 2010. Allos on ollut aktiivisesti mukana teknologian siirtämisessä, mutta tavoitteena on, että jatkossa Fermion toimittaa meille vaikuttavaa ainetta itsenäisesti avaimet käteen -periaatteella.

Miksi Allos päätyi valitsemaan Fermionin sopimusvalmistajakseen?

BB: Allos tukeutuu vain taitaviin valmistajiin lääketuotannossaan. Fermion on tunnettu lääkeainevalmistaja, jolla on erityistä osaamista FOLOTYNin kaltaisten lääkeaineiden laajan mittakaavan valmistuksesta. Koimme, että Fermionilla oli vaadittu kapasiteetti tarpeidemme täyttämiseen.

JM: Fermion on tuottanut pitkään eri syöpälääkkeitä. Tämä kokemus tekee meistä luotettavan valmistajan.

Miten yhteistyö välillänne on sujunut?

JM: Yhteistyö on ollut todella tiivistä. Alloksen kemian asiantuntija esimerkiksi työskenteli tietyn ajan tehtaallamme

Suomessa auttamassa projektin käynnistämässä. Näin pitkälle menevä yhteistyö on harvinaista.

BB: Odotuksemme oli, että Fermionin asiantuntemus ja liiketoimintatapa takaavat hyvän kumppanuussuhteen. Fermion on tehnyt erittäin hyvää työtä ja täyttänyt odotuksemme muun muassa teknologian siirrosta ja valmistuksen tarkkuudessa. Yhdeksän tunnin aikaero, kieli, valmistukseen liittyvät tekijät sekä Yhdysvaltain ja Euroopan viranomaisvaatimusten väliset erot olivat haasteita, jotka tunnistettiin projektin alussa. Molemmista maista tiimit ovat varmistaneet uutteralla työllään, etteivät nämä haasteet ole vaikuttaneet projektin lopputulokseen.

Minkälaisia tavoitteita projektille on asetettu?

BB: Lähitulevaisuuden tavoitteemme on saattaa loppuun lääkeaineen valmistuksen teknologian siirto Fermioniin. Allos myös kartoittaa FOLOTYNin maailmanlaajuisia markkinoita ja arvioi lääkeaineen käyttömahdollisuuksia myös muiden sairauksien yhteydessä.

JM: Uskon FOLOTYNin tulevaisuuteen, ja olemme mielellämme rakentamassa sitä yhdessä Alloksen kanssa. Pitkäkestoisessa yhteistyössä tuloksia voidaan odottaa vielä 5–10 vuodenkin kuluttua.

Entakaponi on Orionin huippukeksintö

Parkinson-lääkkeiden vaikuttavana aineena käytettävä entakaponi on Orionin historian menestynein lääkeainekeksintö. Fermionin Hangon tehdas valmistaa entakaponia yli 100 tonnia vuodessa Orionin Stalevo®- ja Comtan®/Comtess®-alkuperälääkkeisiin. Entakaponi tehostaa Parkinsonin taudin hoidossa käytettävän peruslääkkeen, levodopan, vaikutusta estämällä COMT-entsyymien toimintaa. Vuonna 2003 markkinoille tullut Stalevo sisältää yhdessä tabletissa levodopaa ja sen vaikutusta tehostavia entsyymiestäjiä entakaponia ja karbidopaa.

Fermionin asiantuntemus ja liiketoimintatapa takaavat hyvän kumppanuussuhteen

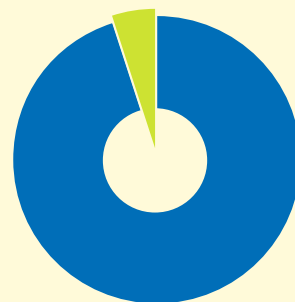

Fermionin Jorma Mamia (vas.) ja Alloksen Bruce K. Bennett kulkevat samaa tietä.

Alloksen kemian asiantuntija työskenteli tehtaallamme Suomessa auttamassa projektin käynnistämisessä.

Fermion

Yksikön ulkoisen myynnin osuus konsernin liikevaihdosta 5 %

Fermion

- Fermion valmistaa vaikuttavat aineet Orionin omiin alkuperälääkkeisiin, joihinkin geneerisiin valmisteisiin ja sopimusvalmistuksena myös muiden lääkeyhtiöiden tuotteisiin.
- Fermion on erittäin tärkeä osa Orionia, sillä merkittävä määrä Orionin lääketuotannosta kulkee Fermionin kautta. Fermion kuuluu maailman kärkeen myös monien geneeristen tuotteiden vaikuttavien aineiden valmistajana.
- Lääkkeen parantavat ominaisuudet sisältyvät vaikuttavaan aineeseen. Vaikuttava aine jatkokäsitellään aina osaksi esimerkiksi pilleriä, kapselia, injektiota, nestettä tai inhalaatio tuotetta, joihin on lisätty esimerkiksi lääkeaineen imeytymiseen ja kulkeutumiseen vaikuttavia ominaisuuksia.
- Fermion työllistää yhteensä yli 300 henkilöä Oulussa, Hangossa ja Espoossa.
- Fermionin ulkoinen myynti vuonna 2009 oli 41,4 miljoonaa euroa ja se kasvoi 14,5 prosenttia edellisestä vuodesta.

💡 Sopimuksen mukaan

Sopimusvalmistajana Orion on luotettava kumppani, joka hoitaa toimitukset ajallaan. Siksi australialainen Acrux valitsi Orionin uuden testosteronituotteen valmistajaksi. Teollistamispäällikkö Esa Nauska ja Acruxin tuotekehityksestä ja teknologiasta vastaava johtaja Clive Blower kertovat yhteistyöstään.

Miten Acrux löysi partnerin kaukaa pohjoisesta?

CB: Kartoitimme maailmanlaajuisesti lääkemyhtiöitä, joilla on Yhdysvaltain viranomaisen FDA:n hyväksymä tuotantolaitos sekä mahdollisuus valmistaa hormoneja ja käsitellä palavia nesteitä. Orion oli yksi niistä. Teimme lopullisen valintamme AXIRON™-lääkkeen valmistajasta arvioituamme tarkasti laatuun, kuluihin ja asiakaspalveluun liittyviä tekijöitä. Myös Orionin tekninen osaaminen hormonituotteiden valmistajana oli merkittävässä roolissa päätöstä tehtäessä.

EN: Acrux on maailman mittakaavassa pieni yritys, jolle olimme sopivan kokoinen kumppani. Meitä auttoi kokemuksemme esimerkiksi Orionin omasta Divigel®-hormonilääkkeestä, jota valmistamme lähes kaikille maailman suurimmille markkina-alueille. Huomasimme Acruxin kanssa nopeasti, että meillä on mahdollisuudet

hyvään yhteistyöhön. Polkaisimme projektin varsinaisesti käyntiin kesäkuussa 2008.

Minkälaisen tuotteen valmistuksesta yhteistyössä on kyse?

CB: AXIRON™ on uudenlainen kinaloon annosteltava testosteronituote, jolla voidaan hoitaa miesten hypogonadismia eli testosteronin vähäisen erityksen aiheuttamaa sukupuolirauhasten vajaatoimintaa. Tätä vaivaa esiintyy erityisesti ikääntyvillä miehillä, ja sen oireita ovat esimerkiksi väsyneisyys ja seksuaalisen vireystason lasku.

EN: Vuoden 2009 aikana valmistukseen liittyvä teknologia siirrettiin onnistuneesti Orionin Turun tehtaalle, jossa olemme jo valmistaaneet AXIRONin™ koe- ja rekisteröintierää menestyksekkäästi viranomaisvaatimukset täyttävällä tavalla. Nyt valmistaudumme kaupalliseen valmistukseen.

Miten kuvailisitte yhteistyötänne?

EN: Acruxin tapa toimia on välitön, joustava ja tehokas. Ongelmiin ei jäädä makaamaan, vaan asiat hoidetaan heti. Olemme löytäneet molemmista yrityksistä oikeat ihmiset tähän yhteistyöhön. Olen huomannut, miten oman tiiminikin ihmisten osaaminen on kehittynyt. Yhteensä projektissa on aktiivisesti mukana noin parikymmentä henkeä. He ovat toisiinsa yhteydessä päivittäin.

CB: Olen erittäin tyytyväinen yhteistyöhömmme. Orion on ollut AXIRON™-projektissa todellinen partneri, joka on aktiivisuudellaan mahdollistanut yhteisten virstanpylväiden saavuttamisen. Orion on tuonut projektiin erinomaisen valmistusta koske-

van osaamisensa ja Acrux tuloksiin tähtäävän syvällisen projektituntemuksensa.

Milloin yhteistyönne tulosta voidaan odottaa markkinoille?

CB: AXIRON™ on läpäissyt kolmannen vaiheen kliiniset testit, ja olemme jättäneet myyntilupahakemuksen FDA:lle Yhdysvalloissa. Mikäli se hyväksytään, odotamme lanseerausta Yhdysvalloissa vuoden 2011 alussa.

EN: Onnistuneet potilaskokeet, kunnossa oleva tekniikka ja viranomaisilta tulleet viestit puoltavat vahvasti myyntiluvan myöntämistä. Orionin Turun tehdas on jo varautunut AXIRONin™ valmistuksen käynnistämiseen.

Miltä Orionin ja Acruxin yhteistyö näyttää lähitulevaisuudessa?

CB: Testosteronilääkkeiden maailmanlaajuisen markkina on vuodessa noin miljardi Yhdysvaltain dollaria, ja se kasvaa 20 prosentin vuosivauhtia. AXIRON™ on uusi tuote, jolla tavoittelemme merkittävää markkinaosuutta ensin Yhdysvalloissa ja tämän jälkeen Euroopassa. Tavoitteena on, että Acrux ja Orion jatkavat tiivistä yhteistyötä, jotta AXIRONin™ kasvava kansainvälinen kysyntä saadaan täytettyä turvallisesti ja tehokkaasti.

EN: Uskon, että turvallisuus ja helppokäyttöisyys ovat tämän tuotteen valteja, jotka auttavat markkinaosuuden valloittamisessa. Kaikki tuotteen kaupallisiin tarpeisiin menevät erät valmistetaan Orionin Turun tehtaalla.

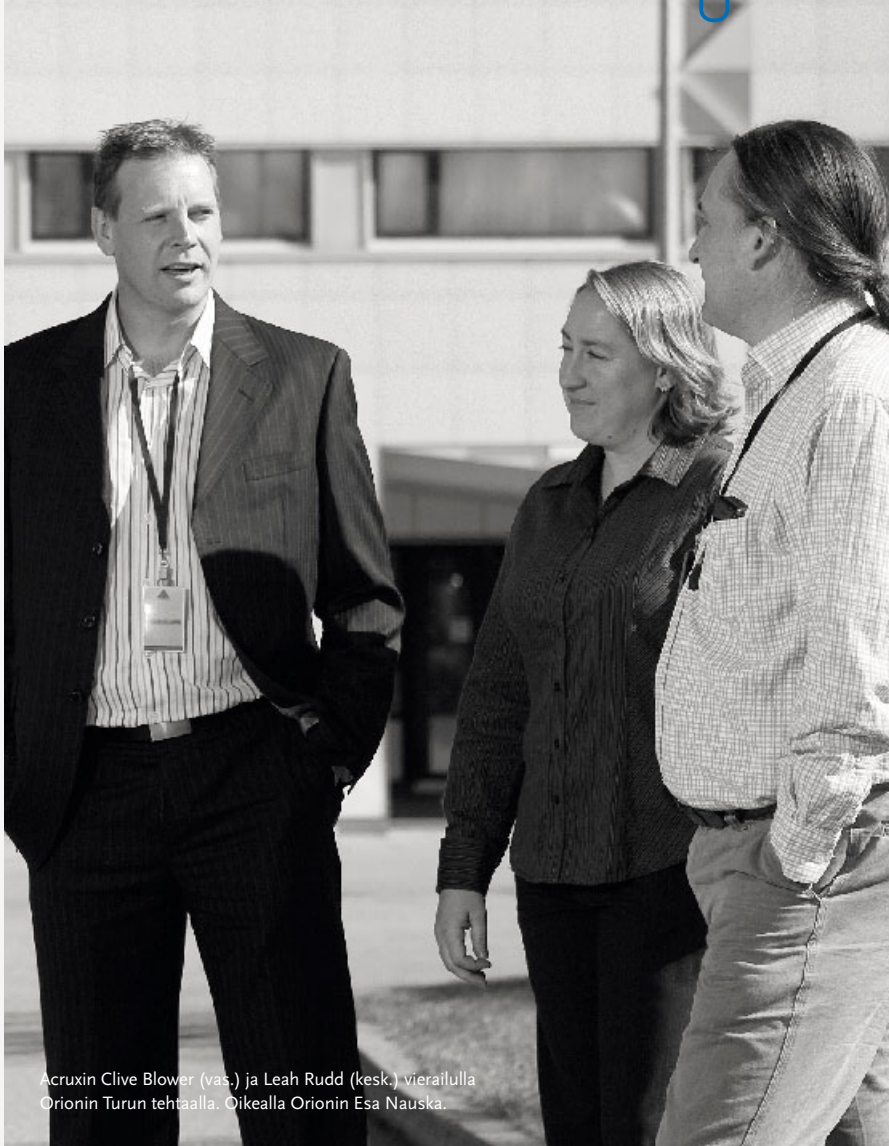
AXIRON™ – helpompi vaihtoehto

AXIRON™ on australialaisen Acruxin kehittämä testosteronivalmiste, jonka sopimusvalmistuksesta Orion vastaa. Lääkkeellä hoidetaan miesten hypogonadismia, eli sukupuolihormonien vajaerityksestä aiheutuvia häiriöitä. AXIRON™ annostellaan suuttimen avulla kinaloon, mikä tekee tuotteen käytöstä huomaamattomaksi ja helppoksi. Muun muassa tämä on AXIRONin™ etu perinteisiin, kädellä levitettäviin testosteronigeelisiin verrattuna. Lääke odottaa myyntilupaa.

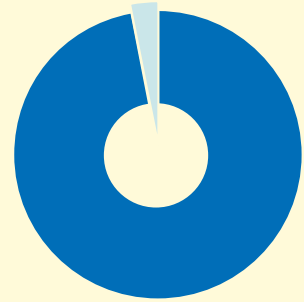
Teimme lopullisen valintamme arvioituamme tarkasti laatuun, kuluihin ja Orionin tekniseen osaamiseen liittyviä tekijöitä

Acruxin Clive Blower (vas.) ja Leah Rudd (kesk.) vierailulla Orionin Turun tehtaalla. Oikealla Orionin Esa Nauska.

Orion on ollut todellinen partneri, joka on aktiivisuudellaan mahdollistanut yhteisten virstanpylväiden saavuttamisen.

Sopimusvalmistus ja muut
Osuus konsernin liikevaihdosta 3 %

Sopimusvalmistus ja muut

- Sopimusvalmistuksessa Orion räätälöi asiakkaan tarpeisiin esimerkiksi lääkkeen valmistukseen ja pakkaamiseen liittyviä palveluita.
- Sopimusvalmistusta varten lääkkeen valmistukseen liittyvä tekniikka siirretään asiakkaalta Orionille. Orionilla on pitkän linjan kokemusta teknologiansiirtohankeista ja valmistusprosessien kehittämisestä.
- Sopimusvalmistus on kasvava alue, sillä lääkeyritykset keskittyvät yhä enemmän ydinsaamiseen ja ulkoistavat muita toimintojaan.
- Orion on hyvämaineinen sopimusvalmistaja, joka on tunnettu korkeasta laadusta ja luotettavuudesta. Laatu- ja järjestelmämme täyttävät tiukimmat globaalit viranomaisvaatimukset.
- Vuonna 2009 Orionin tuotantolaitoksilla valmistettiin sopimusvalmistuksena esimerkiksi hormonituotteita ja syöpälääkkeitä.
- Orionin Sopimusvalmistus ja muut tuotti 26,2 miljoonan euron liikevaihdon vuonna 2009. Tämä oli 1,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2008.

Älykästä hygieniaa

Yhteistyö VTT:n kanssa auttoi Orion Diagnosticaa hyödyntämään tuoteosaamistaan uudella tavalla. Orion Diagnostican toimitusjohtaja Jaakko Rissanen ja VTT:n painetun älykkyyden kärki-ohjelman johtaja Harri Kopola kertovat, miten huipputuote Clean Card PRO® syntyi.

Clean Card PRO on esimerkki Orionin ja VTT:n yhteistyöprojektista. Miten tavallista erilaisten partnereiden kanssa toimiminen on Orion Diagnosticalle?

JR: Yhteistyöverkosto on välttämätön, koska toimimme koko maailman kattavassa kilpailutilanteessa. Esimerkiksi VTT:n kanssa meillä on vuosien kokemus monenlaisesta yhteistyöstä.

Miten Clean Card PRO -hanke lähti liikkeelle?

HK: Olemme tutkineet painettua älykkyyttä VTT:llä vuosituhannen alusta saakka. Ajatus Clean Card PROsta nousi esille muutama vuosi sitten yhteisessä palaverissamme. Orion Diagnostica tiedusteli meiltä, voisiko hygienia-esteitä tehdä painotekniikalla, ja siitä tämä alkoi.

JR: Meillä heräsi ajatus, että tässä voisi olla jotain. Se oli ikään kuin harkiten otettu riski.

Minkälaisia tavoitteita projektille asetettiin alkuvaiheessa?

JR: Mielestäni alusta alkaen molemmilla osapuolilla oli selvänä johtajatuksena se, että

tämä poikisi myös kaupallisia tuloksia.

HK: Se on totta. Kun käynnistimme painetun älyn kärki-ohjelman VTT:llä vuonna 2006, emme halunneet tehdä siitä pitkän tähtäimen tutkimusohjelmaa, vaan luoda innovaatioita. Keksintö on innovaatio vasta, kun siitä tehdään kaupallista toimintaa. Clean Card PRO on loistava esimerkki siitä, mitä teknologialla voidaan tehdä lyhyellä aikajänteellä.

Miten yhteistyö välillä on sujunut?

JR: Yhteistyön tiiviyyttä kuvastaa se, että projektissa mukana olevat Orion Diagnostican työntekijät käyttävät VTT:n kollegoistaan pelkkiä etunimiä. Tämän hankkeen onnistumisen kannalta on ollut todella tärkeää, että molemmilta puolilta samat ihmiset ovat olleet koko ajan mukana. Tekeminen on ollut parhaimmillaan yhdessä innovointia.

HK: Projekti on sujunut erittäin hyvässä hengessä. Kumpikaan ei ole odotellut, että toinen tekee jotain, vaan asioita on rakennettu yhdessä kaikkien osaamista hyödyntäen. Se on ollut win-win-tilanne, jossa yhteistyökumppanit tuottavat lisäarvoa toisilleen.

Miten Orion Diagnostican ja VTT:n osaamisalueet ovat tässä yhteistyössä jakautuneet?

JR: Orionin vahvuutena on varmasti ollut asiakkaiden tarpeiden ymmärtäminen ja omiin tuotteisiimme liittyvä huippuosaaminen. VTT taas on tuonut syvällistä teknologian tuntemusta.

HK: Orion Diagnostica on tuonut mukaan asiantuntemuksensa kemiasta ja väri-indikaattoreista. VTT puolestaan on saanut

älykkäällä painotekniikalla sitoutettua kemikaalit ja sensorit niin sanottuun monikerrostekstiilirakenteeseen, jota Clean Card PROssakin käytetään.

Jatkuuko yhteistyö älykkään painotekniikan saralla myös vuonna 2010?

JR: Uskon, että tällaisten testien käyttö tulee laajenemaan. Clean Card PRO on herättänyt jo nyt erittäin suurta mielenkiintoa. Se on tietääkseni ainoa vastaavalla teknologialla toimiva hygienia-este maailmassa. Uusia mahdollisuuksia on lukuisia, jopa kotitalouskäytössä, sillä ihmiset arvostavat entistä enemmän testien käyttäjystävällisyyttä, nopeutta ja luotettavuutta.

HK: Kyky tällaisen teknologisten ratkaisujen valmistamiseen kasvaa koko ajan. Uskon, että olemme vasta raapaiseet pintaa siitä, miten painettua älykkyyttä voidaan soveltaa hyvinvointidiagnostiikkaan.

Clean Card PRO® – älykäs hygienia-este

Clean Card PRO -nimellä vuonna 2009 lanseerattu uuden sukupolven hygienia-este soveltuu esimerkiksi elintarvike- ja terveydenhuoltoaloille, joilla korkea hygienia-aste on välttämätön. Kostutettua pintaa pyyhkäisemällä testillä voidaan selvittää, onko pinnalla valkuaisainejäämiä, eli merkkejä riittämättömästä puhtaudesta. Mikäli alusta ei ole puhtas, paperinen testiliuska muuttuu väriään jo 30 sekunnissa.

Ihmiset arvostavat entistä enemmän testien käyttäjäystävällisyyttä, nopeutta ja luotettavuutta

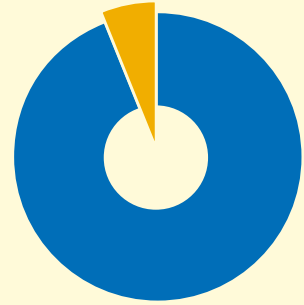

Orion Diagnostican Jaakko Rissanen (vas.) ja VTT:n Harri Kopola luovat Suomeen uusia innovaatioita.

Yhteistyön tiiviyyttä kuvastaa se, että projektissa mukana olevat Orion Diagnostican työntekijät käyttävät VTT:n kollegoistaan pelkkiä etunimiä.

Orion Diagnostica

Yksikön osuus konsernin liikevaihdosta 6 %

Orion Diagnostica

- Orion Diagnostica valmistaa kehon ulkopuolisia (in vitro), helppokäyttöisiä, nopeita ja luotettavia diagnostisia testejä sekä lähitestaukseen soveltuvia testijärjestelmiä.
- Esimerkiksi QuikRead®-järjestelmällemme veri- tai nielunäytteestä tehtävät testit antavat lääkeäriille hetkessä arvion siitä, kärsiikö potilas virus- vai bakteeriperäisestä sairaudesta. Tulosten perusteella lääkäri voi tehokkaammin määrittellä antibiootikuurin tarpeellisuuden.
- Vuonna 2009 Orion Diagnostican teknologiapäällikkö Juhani Luotola sai Suomalaisen Insinööriyöpalkinnon työstään QuikRead-järjestelmässä käytettävän nanopartikkeliteknologian kehittäjänä. QuikRead-tuoteperheemme laajentaminen jatkuu edelleen.
- Orion Diagnostican markkina on maailmanlaajuinen. Terveystuotteen lisäksi testijärjestelmiämme hyödynnetään erilaisilla teollisuudenaloilla, esimerkiksi lentokoneiden polttoaineen puhtauden määrittämisessä.
- Yksikkömme liikevaihto vuonna 2009 oli 45,2 miljoonaa euroa.

Kun ikä ei paina

Vanhuuden ei tarvitse olla vaivoja täynnä. Vuonna 2009 julkaistun Stanfordin yliopiston tutkimuksen mukaan ihmisten onnellisuus itse asiassa lisääntyy iän myötä.

Samanaikaisesti puhutaan kuitenkin vanhusten yksinäisyydestä ja syrjäytymisestä. Vanhukset kaipaavat paitsi seuraa myös säännöllistä liikuntaa pysyäkseen terveinä. Tarjoudu vanhukselle kaveriksi! Mutta pidä varasi, ettet jää ladulla jälkeen.

Yhteinen aaltopituus vanhusten ja nuorten kesken löytyy yllättävän helposti. Parhaimmillaan nuoren ja vanhuksen välille syntyy ystävyys, jossa jaetaan tarinoita maailman menosta.

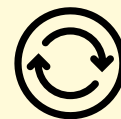
Lue lisää Orionin yritysvastuusta keväällä 2010 ilmestyvästä yritysvastuuraportista www.orion.fi

Onnen päivät

Elämän sisältö ei katoa siihen, kun ihminen astuu eläkeläisenä ulos työpaikan ovesta. Monen mielestä elämän parhaat vuodet ovat silloin vasta edessä. Oletko sinä tehnyt suunnitelmia eläkepäiviesi varalle? Tai miten kulutat aikaasi, jos jo olet eläkkeellä? Vaihtoehtoja riittää: lukeminen, musiikin kuuntelu, kirjoittaminen, marjojen poiminta, ruoanlaitto, kasvimaan rakentaminen, auringonnousujen ihailu, koskimelonta, lasten kanssa leikkiminen... Eihän kuulosta niin pahalta?

25 prosenttia EU-maiden kansalaisista on yli 65-vuotiaita vuoteen 2020 mennessä. EU on käynnistänyt miljoonaluokan tutkimushankkeen, jolla tuetaan vanhojen ihmisten arkea ja yhteydenpitoa helpottavien digitaalitekniikoiden kehittämistä. Näin pyritään helpottamaan vanhusten kotona asumista ja tarjoamaan heille mahdollisuus yhteiskunnan kehityksessä mukana pysymiseen. Samalla pyritään luomaan vanhuksille räätälöidyn teknologian saralle uutta liiketoimintaa.

25%

Vastuullisuus

- ▶ Seuraavilla sivuilla kerrotaan, mitä vastuullisuus tarkoittaa Orionissa. Vastuullisuus on osa Orionin arkea ja se ohjaa ajatuksiamme hyvinvoinnin rakentamisesta.
- ▶ Taloudellinen vastuu -osiossa kerromme, miten Orion täyttää omistajien odotukset, ja miten edistämme yhteiskunnan hyvinvointia työllistäjänä ja veronmaksajana.
- ▶ Potilaiden terveydestä huolehtimisen lisäksi välitämme myös henkilöstömme ja yhteistyökumppaniemme hyvinvoinnista. Lue lisää Sosiaalinen vastuu -osiosta.
- ▶ Ympäristövastuu-tekstistä löydät tietoa Orionin systemaattisesta työstä ympäristön hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kestävällä pohjalla

Hyvinvoinnin rakentaminen on Orionin perustehtävä. Vastuullinen toiminta mahdollistaa tehtävämme täyttämisen.

Työtämme innovatiivisena lääke- ja diagnostiikkayrityksenä ohjaa lakien ja eettisesti hyväksyttävien toimintatapojen noudattaminen. Tähtäämme liiketoiminnallamme globaaleille markkinoille, jolloin noudatamme samoja vastuullisia periaatteita kaikkialla maailmassa.

Olemme tunnettuja korkeasta laadusta sekä tuotteidemme ja niitä käyttävien potilaiden turvallisuuden varmistamisesta. Valmistuksemme täyttää tiukimmatkin viranomaisvaatimukset.

Potilaiden terveyden edistämien on tärkeää työtä, joka edellyttää innovaatioita. Orionissa innovaatiot syntyvät ammattitaitoisten ihmisten välisestä yhteistyöstä ja keskinäisestä kunnioituksesta.

Laadukasta valmistusta

Orionin tuotteistossa on satoja erilaisia lääkkeitä ja itsehoidon tuotteita. Tehokas ja joustava toiminta turvataan sillä, että Orion hallitsee tuotteiden koko arvoketjun aina tutkimus- ja kehitystyöstä ja tuotannosta myyntiin ja markkinointiin.

Suomessa sijaitsevissa tehtaissamme valmistetaan vuosittain noin 60 miljoonaa lääkepakkausta. Espoon, Turun ja Kuopion lääketehtaidemme lisäksi lääkkeiden vaikuttavia aineita valmistetaan Fermionin Hangon ja Oulun yksiköissä sekä diagnostiikkatuotteita Espoossa ja Turussa.

Orion valmistaa ja markkinoi omien tuotteidensa lisäksi myös muiden yhtiöiden kehittämiä tuotteita lisenssisopimuksin. Teemme myös sopimusvalmistusta asiakkaillemme niin lopputuotteiden kuin lääkkeiden vaikuttavien aineiden saralla.

Orion valmistaa itse Suomessa vaikuttavat aineet esimerkiksi kaikkiin omiin alkupe-

rälääkkeisiinsä. Pääosa Orionin käyttämistä raaka-aineista tulee kuitenkin ulkomailta. Valitsimme yhteistyökumppanimme, kuten raaka-aineiden toimittajat, huolellisen auditoinnin perusteella. Vierailimme toimittajiemme luona varmistamassa, että valmistuksen laatu täyttää sekä Orionin omat että viranomaisten asettamat kriteerit.

Pyrkimys korkeaan laatuun näkyy kaikessa Orionin toiminnassa – niin tuotteissa kuin palveluissamme. Orionin työntekijät ovat erittäin sitoutuneita ensiluokkaisten laatuvaatimustemme täyttämiseen.

Myös toimitusvarmuuden ylläpitäminen on Orionille tärkeää, sillä lääkkeidemme saatavuudella on vaikutusta potilaiden hyvinvointiin. Valmistuksen korkean tason laadunhallinta ja tarkasti organisoitu toimitusketju takaavat sen, että lääkkeitämme on aina saatavilla niitä tarvitseville.

Orion seuraa ja arvioi kaikkien lääkkeidensä turvallisuutta niiden koko elinkaaren ajan, aina lääkekandidaatin valinnasta myyntiluvan loppumiseen asti. Potilasturvallisuuden takaaminen on prioriteettimme.

Vastuu huomisesta

Työnantajana Orion haluaa edistää henkilöstön hyvinvointia. Tuemme monipuolisesti työntekijöidemme osaamisen kehittämistä ja mahdollisuuksia työnkierto.

Orion kantaa taloudellisen vastuunsa toimimalla harkitsevasti, työskentelemällä pitkäjänteisesti ja täyttämällä ajallaan velvoitteensa niin työntekijöitään, yhteistyökumppaneitaan kuin viranomaisia kohtaan. Vastuullinen toiminta on pohja myös taloudellisen lisäarvon tuottamisessa omistajillemme pitkällä aikajänteellä.

Orion huolehtii ympäristöstään. Olemme sitoutuneet tiukkoihin päästönalennustavoitteisiin ja tehneet viime vuosina mittavia ympäristöinvestointeja. Niiden avulla etenkin tuotannossamme käytettävien kemikaalien päästöt ilmakehään ovat vähentyneet dramaattisesti.

Jyrki Linnankivi Kenian ja Somalian välisten maakuntien UNICEF-toiminnan vetäjän, Golicha Husseinin kanssa.

Hyvinvointia riittää jaettavaksi

Orionille yhteistyö UNICEFin kanssa on konkreettinen tapa kantaa yritys vastuuta niin Suomessa kuin kansainvälisesti.

Kansainvälisyys ja Orionin toimialaan luontevasti sopiva järjestö olivat tärkeimmät kriteerit, kun lahjoituskohteeksi valikoitui Suomen UNICEF. Apu päätettiin keskittää yhteen kohteeseen, jotta lahjoitusvaroilla saataisiin mahdollisimman paljon aikaan.

Orion on tehnyt yhteistyötä UNICEFin kanssa vuodesta 2008 ja kuuluu järjestön 20 suurimman suomalaisen lahjoittajan joukkoon. UNICEF tekee työtä lasten perusoikeuksien turvaamiseksi yli 190 maassa. Järjestön tavoitteena on, että jokaisella lapsella olisi mahdollisuus koulunkäyntiin ja terveydenhuoltoon sekä suojeluun hyväksikäyttöä, väkivaltaa ja syrjintää vastaan.

Orionilla työskentelevä, The 69 Eyes -yhtyeestä tuttu Jyrki Linnankivi on toiminut UNICEFin Hyvän tahdon lähettiläänä vuodesta 2005. Hän on tehnyt kaksi kenttämatkaa Keniaan ja kiertänyt suomalaisissa kouluissa kertomassa afrikkalaislasten elämästä.

”En epäoiminty ryhtyä lähettilääksi, sillä lapsuus kuuluu lapsille. Minusta on hienoa, että voin näin yhdistää eri roolini ja toimia maailman lasten hyväksi”, Linnankivi pohtii.

Lue lisää Orionin yhteistyöstä potilasjärjestöjen kanssa
www.orion.fi > Orion > Vastuullisuus

Potilasturvallisuuden takaaminen on prioriteettimme

Sidosryhmät toiminnan tukena

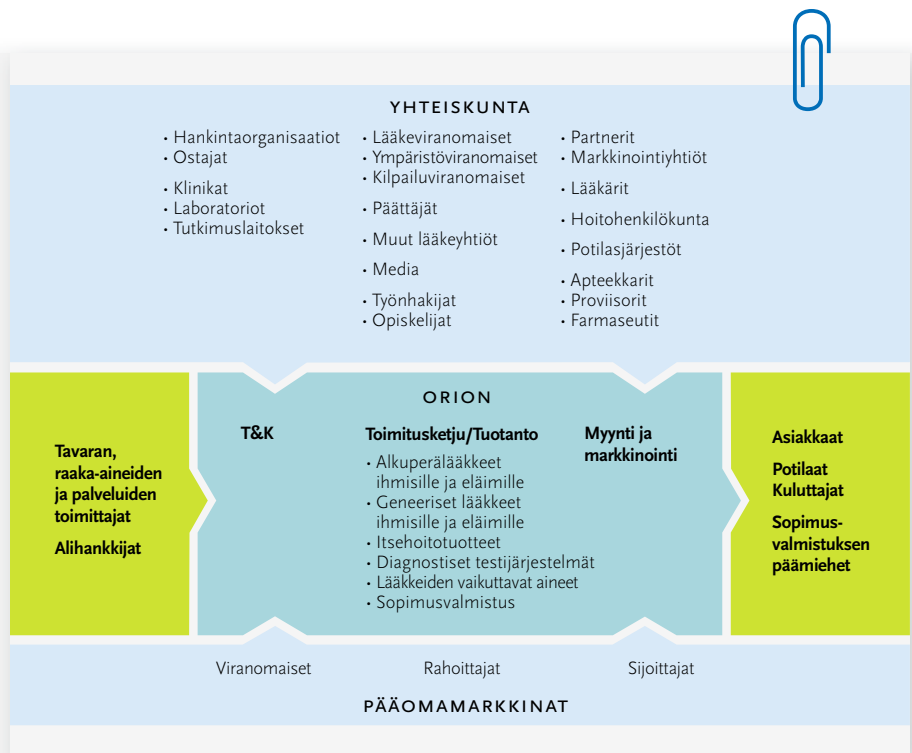
Orionin kokoisen lääkeyrityksen ei ole tarkoituksenmukaista tehdä kaikkea itse. Käytämme luotettaviksi tuntemiamme partnereita ja alihankkijoita paitsi tutkimus- ja kehitystyössä myös tuotteiden valmistuksessa sekä myynnissä ja markkinoinnissa.

Orionin tuotteita on myynnissä yli sadassa maassa. Ihmisille suunnattuja lääkkeitä markkinoiva myyntiorganisaatiomme kattaa lähes kaikki keskeiset Euroopan markkinat. Lisäksi tukeudumme globaaliin partneriverkostoomme. Myymme oman myyntiorganisaatiomme kautta myös partnereidemme tuotteita.

Yhteistyökumppanit kuuluvat henkilöstön, asiakkaiden, omistajien ja sijoittajien lisäksi Orionin tärkeimpiin sidosryhmiin. Muita tärkeitä sidosryhmiämme ovat esimerkiksi media ja erilaiset oppilaitokset. Oppilaitosten kanssa teemme yhteistyössä muun muassa tutkimus- ja kehitystyötä.

Haluamme myös pitää huolta siitä, että tiedotamme itse aktiivisesti eri kanaviamme kautta Orionia koskevista tapahtumista.

Yhteiskunta on Orionin sidosryhmä, jonka hyvinvointia edistämme paitsi työntantajana ja veronmaksajana myös monipuolisen kansalaistoiminnan tukijana.

Lähellä potilasta

Toiminta erilaisten potilasjärjestöjen kanssa on Orionille yksi keino kantaa vastuunsa lääkeyhtiönä ja edesauttaa potilaiden hyvinvointia.

Orion tekee yhteistyötä monien kansallisten potilasjärjestöjen kanssa eri puolilla Eurooppaa. Yhteistyöstä Suomen Parkinson-liitto ry:n kanssa Orionilla on jo vuosikymmenten kokemus. Orion on ollut mukana tukemassa liiton järjestämiä terveydenhuoltoalan henkilökunnalle suunnattuja koulutuksia. Yhteistyötä on tehty myös Parkinson-potilaille tarkoitettua "Miten hoidan itseäni" -oppaan laatimisessa.

"Oppaassa annetaan ohjeita jokapäiväisiin toimiin ja liikuntakyvyn ylläpitämiseen, sillä on tärkeää, että Parkinsonin tautia sairastavat huolehtisivat myös fyysisestä kunnostaan", sanoo Orionin neurologisten lääkkeiden tuotepäällikkö Outi Knaapi.

Potilasjärjestöjen yhteistyö lääkealan yritysten kanssa on tavallista, mutta tarkaan säädelyä. Liiton kautta potilaille menevissä materiaaleissa ei saa esiintyä minkäänlaista tuotemainontaa.

Outi Knaapin mukaan työ Parkinson-liiton kanssa perustuu yhteisen asian edistämiseen: "Meillä on Parkinson-liiton kanssa täysin sama päämäärä: lisätä tietoisuutta Parkinsonin taudista, jotta potilaat osaavat hakeutua hoitoon."

Parkinson-liiton neurologian erikoislääkäri Kirsti Martikainen on samaa mieltä: "Teemme Orionin kanssa yhteistyötä samalla tavalla kuin muidenkin lääkeyritysten kanssa. Orionilta tuleva tuki ja tieto ovat meille tärkeitä."

Samojen avoimuuden periaatteiden mukaisesti Orion tekee Suomessa yhteistyötä esimerkiksi Epilepsialiiton kanssa. Potilasjärjestöyhteistyötä harjoitetaan myös muualla Euroopassa järjestöjen ja Orionin paikallisorganisaatioiden välillä.

Vastuullisesti tuloksiin

Orion kantaa taloudelliset veloitteensa niin työntekijöitään, yhteistyökumppaneita, osakkeenomistajiaan kuin yhteiskuntaa kohtaan.

Taloudellisen vastuunamme kantamiseen kuuluu, että toimimme ennakoivasti ja pyrimme ymmärtämään ja hallitsemaan toiminnan kasvattamiseen liittyvät riskit.

Vuoden 2009 kesällä Orion uudisti taloudelliset tavoitteensa. Uuden linjauksen mukaan konsernin tavoitteena on taloudellisen vakauden varmistaminen ja perustan luominen pidemmän aikavälin kannattavalle kasvulle. Näin varmistetaan yhtiön toiminta myös tulevina vuosina. Toiminnan jatkuvuus on pohja myös taloudelliselle vastuulle.

Taloudellisen vastuun kantaminen näkyy kaikessa Orionin liiketoiminnassa. Katsomme, että taloudelliseen vastuuseen sisältyy myös konsernin sidosryhmilleen tuottama taloudellinen lisäarvo.

Orionin tärkein tehtävä on toimittaa lääkkeitä niitä tarvitseville potilaille. Esimerkiksi Suomessa myytävistä lääkepakkauksista noin joka kolmas on Orionin tuote. Orion on myös maailmanlaajuisesti tiettyjen sairauksien, kuten Parkinsonin taudin, hoitomuotojen merkittävä tarjoaja. Vuonna 2009 Orionin liikevaihto oli yhteensä 771,5 miljoonaa euroa.

Jotta lääkkeitämme olisi aina saatavilla, tarvitsemme yhteistyökumppaneita, kuten tavarantoimittajia, jotka jakavat kanssamme vastuullisen ajattelutavan. Vastineeksi huolehdimme siitä, että kaikki taloudelliset

veloitteemme yhteistyökumppaneillemme täyttyvät ajallaan. Ilman osaavia kumppaneita emme pärjäisi globaalissa kilpailussa. Vuonna 2009 maksoimme raaka-aineiden, tavaroiden ja palveluiden toimittajille myytyjen suoritteiden kuluina yhteensä 265,2 miljoonaa euroa.

Ihmiset tärkein voimavara

Orion on työpaikka, jossa viihdytään. Tätä puoltavat henkilöstön pieni vaihtuvuus ja hyvät tulokset työtyytyväisyystutkimuksista. Orionin valttina on tarjota ihmisille työtä, jolla on merkitys yhteiskunnassa.

Tarjoamme henkilöstöllemme laadukkaat työolosuhteet ja kilpailukykyisen ansiotason. Vuonna 2009 Orion maksoi kokonaisuudessaan yhteensä 171,4 miljoonaa euroa palkkoina ja muina henkilöstökuluina.

Tuemme monipuolisesti henkilöstömme osaamisen kehittämistä ja työssä viihtymistä. Hyvinvoiva ja ammattitaitoinen henkilöstö on Orionin taloudellisen menestyksen perusta.

Vakaa pörssiyritys

Pörssiin listattuna osakeyhtiönä Orionin velvollisuus on tuottaa taloudellista lisäarvoa omistajilleen. Olemme pystyneet toimimaan tehokkaasti ja tekemään hyvää tulosta myös taloudellisesti haastavina aikoina.

Esimerkki Orionin taloudellisen lisäarvon jakautumisesta

milj. €		2007	2008	2009	Osuus liikevaihdosta, %
Lisäarvon muodostuminen					
Asiakkaat	+ Liikevaihto	680,0	710,7	771,5	100 %
Toimittajat ja tuotannon muut kulut	- Myytyjen suoritteiden kulut	-232,8	-243,4	-265,2	34,4 %
	= Bruttokate	447,2	467,4	506,3	65,6 %
Lisäarvon jakautuminen					
Liiketoimintojen henkilöstö	- Palkat ja muut henkilöstökulut	111,8	121,2	121,8	15,8 %
Julkinen sektori	- Tuloverot	49,5	47,8	52,3	6,8 %
Rahoittajat	- Rahoitustuotot ja -kulut	-1,4	0,9	3,3	0,4 %
Yhteisöllisyys	- Avustukset ja jäsenyysmenot	0,9	1,1	1,1	0,1 %
	= Yhteensä	302,0	311,9	312,4	40,5 %
Voittovaroista jaettavaa					
Osakkeenomistajat	- Osingot	141,3	133,9	141,0 ¹⁾	18,3 %

¹⁾ Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2009 jaetaan osinkoa 1,00 euroa osaketta kohden. Lisäksi hallitus esittää yhtiökokouksen päätettäväksi, että käyttörahastosta jaetaan pääoman palautuksena vapaata omaa pääomaa 0,10 euroa osakkeelta.

Hyvinvoiva ja ammattitaitoinen henkilöstö on Orionin taloudellisen menestyksen perusta

Tästä haluamme palkita myös lähes 55 000 osakkeenomistajamme. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2009 osinkoa maksetaan 1,00 euroa osaketta kohti. Toteutuessaan tämä tarkoittaa, että jaamme osinkoina 93,5 prosenttia tilikauden voitostamme ja efektiivinen osinkotuotto on 6,6 prosenttia.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että käyttörahastosta jaetaan pääoman palautuksena 0,10 euroa osakkeelta.

Orion yrityskansalaisena

Orionin asema yhteistä hyvää edistävänä yrityskansalaisena etenkin Suomessa on merkittävä, sillä olemme maassa tärkeä työllistäjä ja veronmaksaja. Vuonna 2009 maksoimme tuloveroja yhteensä 52,3 miljoonaa euroa.

Yli 3 000 työntekijästämme 80 prosenttia työskentelee Suomessa, jonne myös koko tuotantomme ja ydintoimintomme ovat keskittyneet. Esimerkiksi Espoossa ja Hangossa kuulumme suurimpien yksityisten työllistäjien joukkoon.

Orion tukee myös lahjoituksilla yhteiskunnan hyvinvointia. Meille läheisen terveydenhuoltoalan edistämisen lisäksi Orionilla on merkittävä yhteistyösopimus UNICEFIN kanssa. Vuonna 2009 maksoimme erilaisia avustuksia ja jäsenmaksuja yhteensä 1,1 miljoonaa euroa.

Hangon kaupunginjohtaja Jouko Mäkinen tuntee kemianteollisuuden arvon kotipaikkakunnalleen.

Eteläisimmän Suomen valopilkku

Fermion on lääkkeiden vaikuttavien aineiden valmistuksesta vastaava Orionin yksikkö, jolla on tuotantolaitoksia Espoossa, Oulussa ja Suomen eteläisimmässä kaupungissa Hangossa.

1970-luvulta asti toimineessa Fermionin Hangon tehtaassa valmistettiin alun perin antibiootteja. Nykyään Fermionin suurimmassa tuotantoyksikössä valmistetaan esimerkiksi Orionin kehittämää entakaponi-molekyyliä Parkinsonin taudin hoitoon tarkoitettuihin omiin alkuperälääkkeisiin.

”Yleiskäsitykseni Fermionista on hyvin myönteinen. En ole missään vaiheessa kuullut siitä mitään negatiivista. Fermion on tärkeä toimija paikkakunnalla”, sanoo Hangon kaupunginjohtaja Jouko Mäkinen.

Fermion työllistää Hangossa 150 henkeä. Työllistävän vaikutuksen lisäksi Mäkinen kiittelee tehdasta ympäristöstävällisyydestä. Tehtaan poistokaasujen käsittelylaitoksella liuotinhöyryt saadaan poltettua vaarattomiksi yhdisteiksi, ja samalla tuotetaan energiaa Fermionin prosesseihin.

Kaupunginjohtaja uskoo kemianteollisuuden tulevaisuuteen.

”Kemianteollisuus yleensäkin on Hangolle tärkeä asia, ja aion osaltani vaikuttaa siihen, että alan tulevaisuuden työvoimantarpeeseen kiinnitetään huomiota seudun ammatillisessa koulutuksessa. Kun viime aikoina talouden saralta on kuulunut huonoja uutisia, Fermion on ollut Hangossa selkeitä valopilkkuja”, Mäkinen sanoo.

Lisää Orionin taloudellisia tunnuslukuja on tilinpäätöksessä kirjan kääntöpuolella.

Hyvinvointia henkilöstölle ja yhteiskunnalle

Sosiaalinen vastuu kattaa Orionissa niin henkilöstön hyvinvoinnin, asiakastyön kuin toiminnan yhteistyökumppaneiden kanssa.

Orionin menestys riippuu ihmisistä: onnistuneista rekrytoinneista sekä ihmisten osaamisen ja työhyvinvoinnin edistämisestä. Tarjoamme haastavia tehtäviä ja viihtyisän työympäristön yhtiössä, joka potilaiden terveyden edistämisen lisäksi huolehtii myös omasta henkilöstöstään.

Orionin maine vastuullisena ja vakaana yhtiönä tulee usein esille esimerkiksi rekrytointitilanteissa saamamme palautteen yhteydessä. Tätä mainetta aiomme vaalia myös tulevaisuudessa ja tuoda vastuullisen toimintatapamme yhä konkreettisemmin mukaan asiakastyöhön. Edellytämme vastuullisuutta myös kaikilta yhteistyökumppaneiltamme.

Orion työllistää yli 3 100 henkilöä eri puolilla Eurooppaa. Eri kansallisuksia ja kulttuuritaustoja edustavat työntekijät jakavat yhteisen orionilaisen yrityskulttuurin.

Turvallisesti eteenpäin

Lääketeollisuus on tarkkaan valvottu toimiala, ja Orioninkin on täytettävä toiminnassaan tiukat laatu- ja turvallisuusvaatimukset. Työturvallisuuden edistämisestä on vetovastuussa Orionin turvallisuuden johtoryhmä, joka vastaa toiminnan kehittämisestä ja käytännön parannusehdotuksista. Koko henkilöstöllämme on velvollisuus noudattaa työpaikkaturvallisuutta Turvaoppaamme mukaisesti.

Työturvallisuuden varmistamiseksi henkilöstön perehdyttäminen ohjeistuksen mukaiseen toimintaan on ehdottoman tärkeää. Turvallisuuteen kuuluu myös työhyvinvoinnista huolehtiminen. Vuoden 2009 aikana esimerkiksi Turun tehtaalla toteutettiin työsuojelun, työterveyshuollon ja henkilöstöhallinnon johdolla Terveenä työssä -projekti, jossa kartoitettiin muun muassa turvallisuusriskejä, niiden ratkaisuehdotuksia sekä sairauspoissaolojen syitä ja keinoja niiden vähentämiseksi. Projektin jälkeen työtaturmat ja sairauspoissaolot vähenivät tehtaalla merkittävästi.

Orionin turvallisuustavoitteena on nolla työtaturmaa. Vuonna 2009 sattuneiden tapaturmien ja tehtyjen työtuntien

Kemikaaliriskit hallintaan

Vuonna 2009 lääkkeiden vaikuttavia aineita valmistavassa Fermionissa otettiin käyttöön uusi ohjeistus kemikaalialtistusriskien arvioimiseksi.

Ohjeistus laadittiin lääkealan Standard Operating Procedure (SOP) -muotoon, ja sen avulla voidaan nyt tunnistaa tarkemmin Fermionin tehtailla kemikaalien käyttöön liittyvät altistusriskit. Työnantajana Orion on velvollinen tarjoamaan henkilöstölleen turvalliset työolosuhteet.

”Uusi ohjeistus auttaa kehityskohteen priorisoinnissa. Arvioimme sen avulla uusien käyttöön tulevien kemikaalien ja tuotettavien lääkeaineiden lisäksi Fermionin tuotannossa jo mukana olevat aineet ja niiden käsittelytavat”, kertoo Fermionin turvallisuuspäällikkö Mervi Satta.

Fermioniin vuoden 2009 aikana luodun ohjeistuksen avulla tehtyjen arviointien pohjalta on jo voitu antaa konkreettisia ehdotuksia siitä, miten tietyistä valmistusprosesseista saataisiin entistä suljetumpia.

”Kemikaalialtistusten välttämiseksi työntekijät käyttävät henkilökohtaisia suojaimia. Tavoitteena kuitenkin on, että laitteita ja toimintatapoja parantamalla voidaan tulevaisuudessa vähentää henkilösuojainten käyttötarvetta”, Satta sanoo.

Orionin muille tuotantolaitoksille on jo laadittu Fermionin mallin pohjalta omat vastaavat ohjeistuksensa.

Lue lisää Orionin arvoista sivulta 14.

Mielessä arvomme – "pyrkimys parhaaseen tulokseen",
Ville Ojanen (vas.), Jukka Leppänen ja Anna Laakso.

Motivaatiota tuemme työnkierron ja koulutuksen avulla.

väläinen suhde miljoonaa tehtyä työtuntia kohden oli 6,5. Vuonna 2008 vastaava luku oli 7,3. Työtapaturmat ovat Orionissa pääasiassa esimerkiksi kompastumisten tai liukastumisten aiheuttamia pienempiä vahinkoja.

Orionin työterveydenhuolto tarjoaa orionilaisille ammattitaitosta palvelua ja edistää työhyvinvointia ennaltaehkäisyä painottaen. Espoon ja Turun toimipisteissä henkilöstöä palvelee Orionin oma työterveyshuolto, joka myös koordinoi ostopalvelut muilla paikkakunnilla.

Kunnioitus työkuulttuurin perusta

Alkuvuonna 2009 Orionissa päättyi pääasiassa lääketutkimus- ja kehitysyksikköön keskittynyt yt-prosessi, jonka seurauksena yhtiön palveluksesta Suomessa jouduttiin vähentämään noin 205 henkilöä. Vaikean päätöksen avulla Orion varautui lääkealan kiristyvään kilpailutilanteeseen ja tiettyjen merkittävien patenttien umpeutumiseen.

Arki Orionissa on muutoksista huolimatta jatkunut pääosin myönteisenä. Työntekijöiden viihtymisen kannalta on olennaista, että keskinäinen kunnioitus ja yhteistyö ovat jatkossakin orionilaista työkuultuuria määrittäviä tekijöitä.

Motivaatiota tuemme paitsi työkierron myös koulutusten avulla.

Jokainen Orionissa työskentelevä esimies osallistuu kolmivaiheiseen "Esimiehenä Orionissa" -valmennukseen, joita järjestetään organisaatiossamme eri puolilla Eurooppaa. Yksi valmennuksen päämääristä on antaa esimiehille eväät edistää Orionin strategian toteutumista omissa yksiköissään.

Esimiesten tehtävä on myös pitää huolta siitä, että kaikkia työntekijöitä kohdellaan oikeudenmukaisesti ja ihmisillä on riittävä osaaminen tehtäviensä hoitamiseen. Esimiesten lisäksi työntekijät saavat tukea henkilökohtaisilta mentoreiltaan.

Orionissa työskentelee suuri joukko ihmisiä vaativissa asiantuntijatehtävissä. Toisena tärkeänä koulutuksen painopistealueena olemme räätälöineet heille "Asiantuntijana Orionissa" -valmennuksen.

Orionin laaja koulutustarjonta kattaa kaikkien henkilöstöryhmien tarpeet. Jokainen orionilainen perehdytetään huolellisesti tehtäväänsä. Kouluttautumalla työntekijät voivat käyttää ammattitaitoaan paremmin yhtiön strategisten päämäärien edistämiseksi.

Vuonna 2009 orionilaiset kouluttautuivat keskimäärin 5,6 päivää henkilöä kohden.

Vuoropuhelua esimiesten ja alaisten välillä

Säännöllinen kehityskeskustelu alaisen ja esimiehen välillä on tärkeä viestintäkanava, jonka merkitystä halusimme korostaa vuonna 2009. Orionin Työterveyslaitoksen kanssa vuosittain yhteistyössä toteuttamasta Happy@Work-työilmapiirimittauksesta kävi ilmi, että osa orionilaisista koki kehityskeskustelun itselleen liian etäiseksi vaikutuskeinoksi.

Tämän vuoksi järjestimme vuoden lopussa Orionin eri toimipisteissä useita tilaisuuksia, joissa käytiin läpi kehityskeskustelun tavoitteita ja sisältöä. Työntekijöille annettiin myös vinkkejä, miten kehityskeskusteluun voi valmistautua ja miten jokainen voi parhaiten varmistaa siitä saamansa hyödyn. Haluamme luoda kehityskeskustelusta tilaisuuden, jossa alainen voi vapaasti keskustella omaan työhönsä liittyvistä asioista ja antaa palautetta esimiehen työskentelystä sekä yhteisön ilmapiiristä.

Kehityskeskustelujen lisäksi projektien ja yksikköjen vetäjien suoritusta mitataan niin sanotun 360°-arvioinnin avulla. Tässä

arvioinnin kohteena oleva henkilö saa palautetta omalta esimieheltä, kollegoilta ja alaisiltaan tai muilta projektin jäseniltä. Palautekeskustelun jälkeen laaditaan esimiehen kanssa suunnitelma, jonka pohjalta omaa johtamista jatkossa kehitetään. Asiantuntijatehtävissä toimiville on vastaavasti laadittu 180°-arvio, jossa arvioijina toimivat esimies ja kollegat.

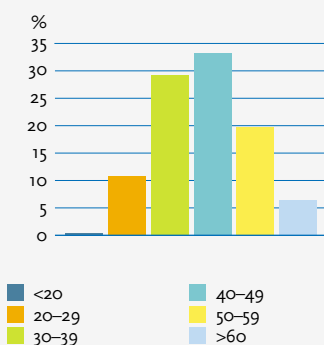
Työntekijöiden ääni kuuluu Orionissa myös siinä, että henkilöstöllä on oma vakituinen edustajansa yhtiön johtoryhmässä. Virallisten yhteistilaisuuksien lisäksi johtomme keskustelee henkilöstön edustajien kanssa ajankohtaisista asioista monissa epämuodollisissa tapaamisissa.

Voimme hyvin

Yli 80 prosenttia Orionin henkilöstöstä vastasi vuonna 2009 Happy@Work-kyselymme. Tulosten mukaan orionilaiset viihtyvät työssään hyvin, mistä kielii myös henkilöstömme suhteellisen pieni vaihtuvuus. Keskimääräinen palvelusaika Orionissa on 11 vuotta. Mittaustemme mukaan orionilaiset mieltävät myös yhtiön arvot omikseen ja kokevat tekevänsä tärkeää työtä potilaiden auttamisen parissa.

Orion kuuntelee henkilöstönsä palautetta ja myös kehittää toimintaansa sen mukaisesti. Happy@Work-kyselyn tulokset ovatkin parantuneet joka vuosi.

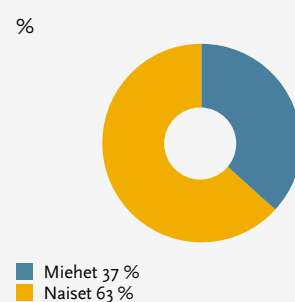
Ikäjakama 2009

Työsuhtedyytyypit 2009

Sukupuolijakama 2009

*Orionilaiset viihtyvät työssään hyvin,
mistä kielii henkilöstön pieni vaihtuvuus*

Lue lisää Orionista
työyhteisönä
[www.orion.fi/
tyonhakijoille](http://www.orion.fi/tyonhakijoille)

Satu Vartiainen, Kirsi Nurmela ja Hao Pan.

Orion Horizon tähtää tulevaisuuteen

Vuonna 2009 ensimmäistä kertaa järjestetty Orion Horizon -koulutusohjelma on konkreettinen osoitus Orionin vahvasta panostuksesta henkilöstönsä kehittämiseen.

Joulukuussa päättynyt Horizon oli puolen vuoden mittainen ohjelma, johon valittiin mukaan 17 orionilaista.

"Halusimme ohjelmaan mukaan erilaisia ihmisiä eri maista ja eri puolilta organisaatiota. Orionin liiketoimintaympäristö muuttuu koko ajan haastavammaksi, joten valitsimme ihmisiä, jotka voivat olla tulevaisuuden muutoksen ajureita Orionissa", sanoo henkilöstöjohtaja Kirsi Nurmela.

Neljän oppimismoduulin aikana kehitettiin osaamista niin strategian, liiketoiminnan, talouden kuin johtamisen alueilla. Erityishuomiota kiinnitettiin keinoihin, joilla asiakkaiden tarpeita voidaan tunnustaa ja täyttää paremmin. Orionilaisia olivat valmentamassa talon omien asiantuntijoiden lisäksi esimerkiksi englantilaisista ja yhdysvaltalaisista yliopistoista kutsutut kouluttajat.

Hao Pan, Orionin myyntiorganisaation Länsi-Euroopan aluejohtaja, ja Satu Vartiainen, tuotannon kehityspäällikkö, olivat mukana Horizonissa. He tarttuivat kutsun käydessä mielellään tilaisuuteen. Vaikka valmennus vaati paljon aikaa ja työtä, molemmat olivat sen antiin tyytyväisiä.

"Saimme kuulla erinomaisia vierailevia puhujia, jotka jakoivat ideoitaan globaalin bisneksen kehittymisestä", Vartiainen sanoo.

"Koulutuksen teoriasisältö oli ensiluokkaista. Työskentelemällä yhdessä valmennukseen liittyvien projektitöiden parissa saimme yhdistettyä teorian lääkealan käytännön työhön. Nämä kaksi puolta täydensivät toisiaan mainiosti", Pan sanoo.

"Orion Horizon mahdollisti verkostoitumisen eri puolilla Orionia työskentelevien ihmisten kanssa", Vartiainen sanoo.

Orionin toimitusjohtaja Timo Lappalainen oli aktiivisesti mukana Orion Horizonin toteutumisessa. Jokainen ryhmä esitteli todellisiin liiketoimintaehdotuksiin perustuvat projektityönsä myös Orionin johtoryhmälle ja hallituksen puheenjohtajalle.

Kirsi Nurmelan mukaan ohjelmaa voidaan pitää menestyksekkäänä: "Horizonissa mukana olevien ihmisten oppiessa kasvoi myös Orionin osaaminen. Uusien bisnesmahdollisuuksien lisäksi tämän koulutusohjelman annilla voidaan parantaa koko yhtiön toimintakykyä."

Ympäristöstä välittäen

Ympäristöstä välittäminen kuuluu olennaisesti Orionin toimintatapaan.

Ympäristötavoitteet on Orionissa linjattu yhtiön korkeimmalla tasolla, ja niiden toteuttamiseen on sitoutettu mukaan koko organisaatio.

Orionin omasta toiminnasta aiheutuvat potentiaaliset ympäristöhaitat liittyvät muun muassa tuotannon kemikaalipäästöihin, energiankulutukseen sekä jätteiden ja tuotteiden loppukäytön aiheuttamaan ympäristön kuormitukseen.

Ympäristövastuun painopistealueita ovat Orionissa ilmansuojelu, jätevesiasiat, maaperän suojelu, jätehuolto ja kierrätys. Vuoden 2009 aikana jatkoimme toimintamme kehittämistä kaikilla näillä alueilla.

Vuosien saatossa Orion on pyrkinyt olemaan alallaan edelläkävijä, joka ylittää ympäristön huomioimisessa lain asettamat vaatimukset.

Puhtaamman ilman puolesta

Orionissa tehtiin ympäristöinvestointeja 1,3 miljoonan euron edestä viime vuonna, eli suunnilleen saman verran kuin vuonna 2008. Yksi keskeisimmistä kehitysalueista oli liuotainaineiden käytön vähentäminen tehtaillamme valtioneuvoston haihtuvien orgaanisten liuotimien päästöjä säätelevän

voc-asetuksen mukaiseksi. Orionin toiminta kaikkialla maailmassa noudattaa myös kemikaalien käsittelyn turvallisuutta valvovaa Euroopan unionin REACH-lainsäädäntöä.

Lääkevalmistetuotannossaan Orion onkin pystynyt vähentämään merkittävästi haitallisten liuotainaineiden käyttöä. Liuotainaineita käytetään perinteisesti lääkevalmistuksessa esimerkiksi tablettien rakeistukseen tai päällystämiseen. Nämä liuotainaineet ovat haitallisia ympäristölle haihtuessaan ilmakehään.

Espoon ja Turun lääketehtailla ilmalle haitallisimman liuottimen, metyleenikloridin, käyttö on korvattu kokonaan ympäristölle vaarattomilla prosesseilla. Samalla olemme vähentäneet huomattavasti myös asetonin ja metanolin käyttöä.

Lääkkeiden vaikuttavia aineita valmistavan Fermion-yksikkömme Hangon ja Oulun tuotantolaitoksissa kaikista ympäristölle haitallisista kemikaaleista luopuminen ei ole mahdollista, sillä vaikuttavien aineiden valmistus perustuu kemiallisten yhdisteiden välisiin synteeseihin. Esimerkiksi metyleenikloridin päästöt ympäristöön ovat kuitenkin loppuneet lähes kokonaan tehtailla vuonna 2007 asennettujen polttolaitosten käyttöönottojen myötä. Liuotinhöyryjen palaessa vaarattomiksi yhdisteiksi tuotetaan samalla energiaa tehtaiden omiin prosesseihin.

Etusijalla ihmisten ja ympäristön turvallisuus

Mitään Orionin tuotantotoiminnassa syntyvää jätettä ei päästetä luontoon ilman jatkokäsittelyä.

Esimerkiksi tuotantovälineistä ja -astioista imuroidaan käytön jälkeen kaikki näkyvät hiukkaset Orionin tehtaiden keskussiivousjärjestelmiin, joista ne päätyvät edelleen ongelmajätteeksi. Vasta tämän jälkeen laitteet pestään, ja pesuvedet laskeaan ympäristöluvan mukaisesti kunnalliseen viemäriverkkoon, josta ne päätyvät jätevedenpuhdistamolle jatkokäsittelyyn.

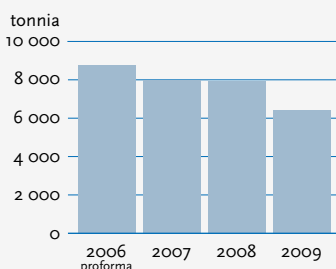
Ongelmajätteeksi Orionissa luetaan kemikaalien ja lääkeaineiden lisäksi kaikki materiaalit, jotka ovat olleet kosketuksessa lääkevalmistuksen kanssa. Esimerkiksi tuotantotyössä käytettävät kertakäyttöasut, hengityssuojaimet ja käsiin päätyvät kaikki ongelmajätteeksi. Tällä ehkäistään se, ettei kukaan joudu vahingossa kosketuksiin materiaalien kanssa, joihin sisältyy mahdollisten lääkeainejäämien vuoksi altistusvaara.

Orionin tuottamasta kierrätykseen kelpaamattomasta jätteestä valtaosa päätyy poltettavaksi Ekokem Oy:n Riihimäen laitoksille. Niissä syntyvää lämpöenergiaa käytetään esimerkiksi Riihimäen ja Hämeenlinnan kaupunkien lämmittämiseen.

Vuonna 2009 Ekokemille toimitetun ongelmajätteen määrä väheni lähes

Ongelmajätteet

Määrä on vähentynyt selvästi

Vastuu huomisesta

Vuonna 2009 jatkoimme jäsenyyttämme kansainvälisessä Responsible Care – Vastuu Huomisesta -ohjelmassa, joka on kemianteollisuuden omaehtoinen ympäristö-, terveys- ja turvallisuuskäytäntöjen edistämiseen tähtäävä yhteisö.

Ohjelman tavoitteena on kestävä kehityksen mukainen toiminta, niin yhteiskunnallisesti kuin ympäristönkin kannalta. Kaikki mukana olevat yritykset ovat sitoutuneet kehittämään tuotteitaan ja toimintaansa niin, että ne lisäävät yhteiskunnan hyvinvointia.

Vastuu Huomisesta -ohjelmassa on mukana toimijoita 52 eri maasta. Avoin kansainvälinen foorumi tarjoaa mainion kanavan sidosryhmien väliselle vuoropuhelulle ja yhteistyölle.

19 prosenttia edellisvuoden 7 891 tonnista 6 398 tonniin muun muassa Fermionin tehtaiden omien ongelmajätteenkäsittelyprosessien ansiosta.

Toimintaa läpi organisaation

Vuonna 2009 nimesimme Turun tuotanto-osastoille jätteiden käsittelystä vastaavat henkilöt. Heidän tehtävänään on välittää osastoilleen tietoa parhaista kierrätyskäytännöistä ja toiminnan kehittämisestä.

Esimerkiksi pahvi, paperi, muovi, metalli ja lasi lajitellaan erikseen ja ohjataan jatkokäyttöön. Kaatopaikalle päätyy ainoastaan seka- ja biojätettä.

Olemme pyrkineet helpottamaan myös asiakkaitamme käyttämättä jäävien tuotteiden kierrättämistä. Olemme kannustaneet asiakkaitamme palauttamaan vanhentuneet tuotteet apteekkeihin ja samalla helpottaneet tapaa, jolla apteekit voivat toimittaa vanhentuneita lääkkeitä hävitettäväksi.

Orion on myös jäsenenä voittoa tavoittelemattomassa Pakkausalan Ympäristökisteri PYR Oy:ssä, joka edistää käytöstä poistettujen pakkausten hyötykäyttöä.

Tavoitteena energian säästäminen

Vuonna 2008 Orion sitoutui Elinkeinoelämän keskusliiton energiatehokkuusohjelmaan, jonka tavoitteena on vähentää energian käyttöä yhdeksän prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä. Vähennyksiä haetaan niin sähkön, lämmön kuin polttoaineiden kulutuksesta.

Energiankulutuksen vähentäminen ei saa tapahtua työolosuhteiden tai tuotannon laadun heikentymisen kustannuksella. Vuonna 2009 jatkoimme yksikkökohtaisesti energiansäästökohteiden kartoittamista. Seuraavaksi ryhdymme konkreettisiin toimenpiteisiin, jotta pääsemme haastavaan tavoitteeseen.

Pahvista energiaa Turussa

Orionin Turun tehdas tuottaa vuosittain noin 200 tonnia polttokelpoista jätettä, jonka joukossa on painettuja pakkausmateriaaleja. Vaikka jätejäte ei sisälläkään lääkeainejäämiä, siinä on usein jäljellä painettuja Orionin tuotteisiin liittyviä tietoja, eikä sitä voi siksi toimittaa tavalliselle kaatopaikalle tai paperinkeräykseen.

Aikaisemmin Turun tehdas on käyttänyt tällaisen jätteen hävittämiseen paikallista jätteenpolttolaitosta. Laitoksen toiminnan jatkuvuuteen liittyvien ongelmien vuoksi Orionin oli löydettävä jätteelle uusi käyttötarkoitus. Yhdessä ympäristön huoltoon erikoistuneen Lassila & Tikanoja Oyj:n kanssa kehitimme innovatiivisen ratkaisun, jossa jätejäte murskataan Lassila & Tikanojan toimipisteessä Turussa ja kuljetetaan sen jälkeen naapurikuntaan Paraisille Finnsementti Oy:lle polttoaineeksi sementin valmistukseen.

"Lassila & Tikanojan käsittelylaitos sijaitsee noin viiden kilometrin päässä Orionin Turun tehtaalta. Ympäristön kannalta jätteen noutaminen siis kannattaa. Paraisilla rouhittu jätejäte korvaa kiivihien käyttöä sementin valmistuksessa, jolloin hiilijalanjälki on huomattavasti pienempi", sanoo Orionin Turun tehtaan ympäristö, terveys ja turvallisuus -asiantuntija Pasi Kollanus.

Kollanuksen mukaan Turun tehtaan lähitulevaisuuden tavoite on saattaa jopa puolet nykyisestä vuosittain kaatopaikalle päätyvästä jätteestä uusiokäytön piiriin.

Lue lisää Orionin ympäristövastuusta
kevällä 2010 ilmestyvästä yritys-
vastuuraportista www.orion.fi

Pehmeä lasku

Sanotaan, että nuorena jaksaa. Työelämän rattaiden käydessä yhä tiukemmilla kierroksilla pehmeät asiat ovat kuitenkin alkaneet vallata sijaa myös nuorten arvoissa.

Työuraansa aloittelevat nuoret eivät välttämättä tavoittele enää nopeaa nousua parrasvaloihin, ylennyksiä tai muhkeita palkkakuitteja. Tärkeämpää voi olla työn mielekkyys, toimiston ilmapiiri tai se, miten hyvin työpaikan arvot vastaavat omaa arvomaailmaa. Työtä tehdään elämän ehdoilla, eikä päinvastoin.

Hektisen elämän vastapainoksi turvaa ja pysyvyyttä haetaan perheestä ja ystävistä. Iloa tuovat myös kotieläimet, kuten koirat ja kissat, joita rekisteröidään pelkästään Suomessa kymmeniä tuhansia vuodessa.

Kodin merkitys kasvaa etenkin taloudellisen taantumana aikana. Kodin turvaan vetäytymistä kuvaavat englannin kielessä suositut sanat *cocooning* ja *homing*.

Tutustu nuoriin orionilaisiin
www.orion.fi/tyonhakijoille

Onnellisuuden aakkoset

Mikä tekee onnelliseksi? Vastauksia on yhtä monta kuin vastaajia. Vuodesta toiseen tutkijat ovat kuitenkin pyrkineet listaamaan maailman onnellisimpia maita massiivisia tietomääriä ja maailmanlaajusten kyselytutkimusten vastauksia arvioimalla. Esimerkiksi World Values Survey -tutkimusta on toteutettu jo 1980-luvulta lähtien. Vuoden 2008 tulosten mukaan maailman onnellisin kansa löytyy Tanskasta. Tutkimusta johtaneiden Michiganin yliopiston tutkijoiden mukaan tie onneen ei synny pelkän vaurauden avulla, vaan yhtä suuri painoarvo on suvaitsevaisuudella ja valinnanvapaudella.

Taloudellisen tiedotustoimiston Nuorten arvot ja elämä 2009 -tutkimuksen mukaan, jopa 76 prosenttia 15–21-vuotiaista nuorista on huolissaan arvomaailman kovenemisestä. Noin puolet kantaa myös huolta omasta jaksamisestaan tulevaisuuden työelämässä. Samanaikaisesti jopa 85 prosenttia nuorista pitää kuitenkin elämänsä onnellisena.

76%

Hallinnointi

- ▶ Kun käänät sivua, voit lukea Orionin hyvästä hallintotavasta ja konsernimme hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.
- ▶ Kerromme myös, miten Orion tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyviä riskejä.
- ▶ Osion päätteeksi pääset tutustumaan hallituksemme jäseniin ja kuulemaan Orionin johtoryhmän vinkit henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistämiseen.

Orion-konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Yleiset periaatteet

Orion Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden (Orion-konserni) toiminta perustuu voimassa olevien lakien ja niiden nojalla annettujen normien sekä eettisesti hyväksyttävien toimintatapojen noudattamiseen. Konsernin eri toimielinten tehtävät määräytyvät lakien ja konsernin hallinnointiperiaatteiden mukaisesti.

Orion noudattaa NASDAQ OMX Helsingissä listattujen yhtiöiden noudatettavaksi annettua Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) 2008. Orion poikkeaa koodin suosituksesta 22 nimitysvaliokunnan jäsenten valinnan osalta siten, että nimitysvaliokuntaan voidaan valita muitakin kuin hallituksen jäseniä. Yhtiö pitää poikkeamista perusteltuna ottaen huomioon sen omistusrakenteen ja mahdollisuuden joustavuuteen hallituksen valinnan valmistelussa.

Johtamisjärjestelmä

Orion-konsernin johtamisjärjestelmä muodostuu konsernitason toimien ja tulosyksiköistä. Näiden lisäksi järjestelmään kuuluu juridisten yksiköiden hallinnon järjestäminen. Toiminnan ohjausta ja valvontaa varten konsernissa on kaikilla tasoilla toimiva valvontajärjestelmä.

Koko konsernin johtaminen tapahtuu konsernitason tasolla. Konsernitason tasolla kuuluvat

tämän mukaisesti muun muassa seuraavat koko konsernin johtamisen osa-alueet:

- konsernistrategian määrittäminen ja seuranta
- perusorganisaatio ja tulosyksiköiden toiminnan ohjaus ja valvonta
- investoinneista päättäminen (budjetit ja suurimmat investointipäätökset)
- koko emoyhtiötä ja konsernia koskevat asiat

Konsernin operatiivinen liiketoiminta tapahtuu tulosyksiköissä. Konsernitason eri toimintoyksiköt tarjoavat tulosyksiköille niiden tarvitsemia palveluita ja vastaavat koko konsernin laajuisesti oman vastuualueensa toiminnan järjestämisestä.

Konsernitaso

Emoyhtiö Orion Oyj

Konsernin emoyhtiö on Orion Oyj, jonka osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokouksessa.

Emoyhtiön hallitus

Emoyhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsee samaksi ajaksi hallituk-

sen puheenjohtajan ja hallitus, niin ikään samaksi ajaksi, hallituksen varapuheenjohtajan. Henkilöä, joka on täyttänyt 67 vuotta, ei voida valita hallituksen jäseneksi.

Hallitus johtaa yhtiön toimintaa lain ja yhtiöjärjestyksen määräysten mukaan. Emoyhtiön hallitus toimii myös ns. konsernihallituksenä. Tämän mukaisesti se käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai sen yksiköiden toimintaan koskevat asiat riippumatta siitä, edellyttääkö asia juridisesti hallituksen päätöstä. Hallitus voi käsitellä minkä tahansa Orion-konserniin kuuluvaa yhtiötä tai yksikköä koskevan asian, jos hallitus tai emoyhtiön toimitusjohtaja katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi. Hallitus myös varmistaa hyvän hallinto- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Orion-konsernissa. Hallituksen työjärjestys sisältää luettelon tärkeimmistä hallituksessa käsiteltävistä asioista.

Hallituksessa on **tarkastusvaliokunta**, **palkitsemisvaliokunta** ja **tutkimusvaliokunta**, joiden jäsenet hallitus valitsee keskuudestaan. Tarkastusvaliokunnan kokouksiin osallistuu myös yhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja. Valiokunnat valmistelevat toimialueeseensa kuuluvia asioita ja tekevät näistä esityksiä hallitukselle.

Hallituksen jäsenistä koostuvien valiokuntien lisäksi yhtiöllä on hallituksen asetta-

Hallituksen ja valiokuntien kokoonpano 23.3.2009 alkaen

	Hallitus ¹⁾	Tarkastusvaliokunta	Palkitsemisvaliokunta	Tutkimusvaliokunta
Matti Kavetvuo	Puheenjohtaja		Puheenjohtaja	Jäsen
Jukka Ylppö	Varapuheenjohtaja	Jäsen		Jäsen
Sirpa Jalkanen ²⁾	Jäsen			Jäsen
Eero Karvonen	Jäsen	Jäsen		Jäsen
Leena Palotie	Jäsen			Puheenjohtaja
Vesa Puttonen	Jäsen	Puheenjohtaja	Jäsen	
Hannu Syrjänen	Jäsen		Jäsen	

¹⁾ Kaikki hallituksen jäsenet ovat hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla riippumattomia yhtiöstä.

²⁾ Uusi jäsen 23.3.2009 alkaen

Johtamistavan ja -kulttuurin perustana ovat lakien ja yhtiöjärjestyksen noudattaminen sekä Orionin arvot ja eettiset liiketoimintatavat

ma **nimitysvaliokunta**, jonka jäseninä voivat toimia muutkin kuin hallituksen jäsenet.

Emoyhtiön toimitusjohtaja

Emoyhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Emoyhtiön toimitusjohtaja johtaa konsernin liiketoimintoja tulosityksiköiden kautta. Tämän mukaisesti tulosityksiköiden toiminnasta vastaavat johtajat raportoivat toimitusjohtajalle. Toimitusjohtaja toteuttaa tulosityksiköiden toiminnan ohjausta ja valvontaa johtoryhmän ja konsernitasoisten esikuntayksiköiden avustamana.

Konsernin johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja puheenjohtajana sekä emoyhtiön hallituksen nimittämät henkilöt jäseninä. Johtoryhmä toimii toimitusjohtajaa päätöksenteossa avustavana elimenä.

Johtoryhmä käsittelee kaikki merkittävimmät konsernin ja sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat mukaan luettuina kaikki tulosityksiköistä tai linjatoiminnoista emoyhtiön hallituksen käsiteltäviksi me-

nevät asiat. Toimitusjohtaja voi kuitenkin harkitessaan sen tarkoituksenmukaiseksi päättää, että asiaa ei vielä viedä johtoryhmän käsiteltäväksi.

Esikuntayksiköt

Konsernitasoiset esikuntayksiköt toimivat johtamis- ja valvontajärjestelmän osana osallistuen toimialueellaan konserniin kuuluvien yksiköiden toiminnan ohjaukseen ja valvontaan. Tässä tehtävässään esikuntayksiköt avustavat toimitusjohtajaa konsernin johtamisessa.

Esikuntayksiköt vastaavat konsernitasoisesti mm. seuraavista toiminnoista: taloushallinto ja rahoitus, sijoittajasuhteet, henkilöstöhallinto, lakiasiat ja immateriaalioikeudet, viestintä, sisäinen tarkastus ja sisäpiirihallinto.

Tulosityksiköt ja linjatoiminnot

Tulosityksiköt

Konsernin liiketoiminta on organisoitu tulosityksiköihin. Kullakin tulosityksiköllä on yksikön toiminnasta ja operatiivisesta johtamisesta vastaava johtaja, joka raportoi toimitusjohtajalle.

Linjatoiminnot

Linjatoiminnot toimivat vastuualueellaan kaikkia konsernin tulosityksiköitä tukien ja tarjoten liiketoiminnoille niiden tarvitsemia

palveluita. Linjatoiminnot vastaavat muun muassa seuraavista toiminnoista:

- myynti ja markkinointi
- toimitusketju
- tutkimus ja kehitys
- liiketoiminnan tuki

Juridisten yksiköiden hallinto

Konsernin tytäryhtiöt toimivat liiketoiminnallisesti konsernin johtamisjärjestelmän mukaan. Asioissa, jotka eivät suoranaisesti kuulu mihinkään tulosityksikköön tai linjatoimintoon, tytäryhtiöt toimivat suoraan emoyhtiön toimitusjohtajan ohjeiden mukaan.

Valvontajärjestelmät

Sisäisen valvonnan periaatteet

Johtamistapa ja -kulttuuri

Orionin hallitus on määritellyt yrityksen sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet yhtiössä. Johtamistavan ja -kulttuurin perustana ovat lakien ja yhtiöjärjestyksen noudattaminen sekä Orionin arvot ja eettiset liiketoimintatavat. Sisäinen valvonta on osa johtamisjärjestelmässä kuvatun mukaista normaalia liiketoiminnan ohjausta ja johtamista, jota varmennetaan riskienhallinnan, tilintarkastuksen ja sisäisen tarkastuksen avulla. Sen tavoitteena on varmistaa, että toiminta on tehokasta ja tuloksellista, liiketoimintariskit on hallittu asianmukaisesti, lakeja ja säännöksiä

Nimitysvaliokunnan kokoonpano 21.9.2009 alkaen

Timo Maasilta, puheenjohtaja
Kari Jussi Aho
Matti Kavetvuori
Timo Ritakallio
Jukka Ylppö

Johtoryhmän kokoonpano 1.1.2008 alkaen

Timo Lappalainen	Toimitusjohtaja ja johtoryhmän puheenjohtaja ¹⁾
Satu Ahomäki	Johtaja, Eläinlääkkeet
Markku Huhta-Koivisto	Johtaja, Erityistuotteet ja Fermion
Olli Huotari	Johtaja, Esikuntatoiminnot
Liisa Hurme	Johtaja, Alkuperälääkkeet
Pekka Kaivola	Johtaja, Global Sales
Jari Karlson	Johtaja, Talous ja hallinto
Pekka Konsi	Johtaja, Toimitusketju
Reijo Salonen	Johtaja, Tutkimus ja kehitys
Riitta Vartiainen	Johtaja, Liiketoiminnan kehittäminen ja tuki
Liisa Remes	Henkilöstön edustaja

¹⁾ Edustaa Orion Diagnosticaa johtoryhmässä

Hallituksen jäsenille maksetut palkkiot¹⁾ tilikaudelta 2009

	Kokonaispalkkio, €	Palkkiosta B-osakkeina maksettu osuus, kpl
Matti Kavetvuo, puheenjohtaja	103 080	2 674
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja	69 100	1 820
Sirpa Jalkanen	43 200	1 337
Eero Karvonen	48 600	1 337
Leena Palotie	45 000	1 337
Vesa Puttonen	54 000	1 337
Hannu Syrjänen	48 500	1 337
Hallitus yhteensä	411 580	11 179

¹⁾ Palkkiot muodostuvat hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä ja sisältävät luontaisedut.

Yhtiön riskienhallintaa käsitellään tarkemmin sivuilla 63–65.

noudatetaan ja informaatio on luotettavaa. Se perustuu selkeään tavoitteidenasetteluun, tiiviiseen tavoitteiden seurantaan sekä tehokkaaseen ja käytännönläheiseen riskienhallintaan. Käytännössä sisäisestä valvonnasta vastaa kunkin osa-alueen johto ja jokainen liiketoimintayksikkö tai toiminto järjestää oman yksikkönsä tai organisaationsa sisäisen valvonnan itse konsernitasolla määritettyjen politiikkojen ja ohjeiden määrittämien periaatteiden mukaisesti. Keskeiset ohjeet sisältyvät konsernin johtamisohjeistoon.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on merkittävä osa Orion-konsernin johtamisjärjestelmää ja se liittyy tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin ja liiketo-

mintaan. Tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa tai asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kokonaisvaltaista riskienhallintaprosessia, käytännön toimenpiteitä sekä vastuiden määrittelyä kehitetään säännöllisesti toteutettavilla riskikartoituksilla, jotka kattavat:

- strategiset riskit, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysriskit
- operatiiviset riskit, kuten myynti- ja liikeriskit, tuotantoriskit, turvallisuusriskit ja ympäristöriskit
- rahoitusriskit, kuten markkina-, luotto- ja maksuvalmiusriskit

Operatiivinen riskienhallinta kattaa myös hankekohtaisen riskienhallinnan.

Valvontatoimenpiteet

Taloudellista ohjausta ja raportointia varten konsernissa on raportointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tuottaa johdolle riittävästi ja oikea-aikaisesti tietoa toiminnan suunnittelua ja johtamista varten. Konsernin taloudellista ohjausta, sekä yhtenäisiä käytäntöjä varten Orionilla on konsernin laajuiset ohjeet sekä niitä tukevat politiikat. Ohjeiden avulla, kuten myös yrityksen laajalla toiminnanohjausjärjestelmällä varmennetaan yhdenmukaisten prosessien olemassaolo. Konsernin talousosasto hoitaa rahoituksen, konsernilaskennan

Hallituksen jäsenten osakeomistukset¹⁾ 31.12.2009

	A-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta ²⁾	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osakekannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Matti Kavetvuo, puheenjohtaja	110 596	0	87 858	2 674	198 454	0,1 %	0,2 %
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja	1 247 136	0	291 334	1 820	1 538 470	1,1 %	2,3 %
Sirpa Jalkanen	0	0	1 337	1 337	1 337	0,0 %	0,0 %
Eero Karvonen	546 200	0	21 600	1 337	567 800	0,4 %	1,0 %
Leena Palotie	0	0	5 600	1 337	5 600	0,0 %	0,0 %
Vesa Puttonen	0	0	7 600	1 337	7 600	0,0 %	0,0 %
Hannu Syrjänen	0	0	3 177	1 337	3 177	0,0 %	0,0 %
Hallitus yhteensä	1 903 932	0	418 506	11 179	2 322 438	1,6 %	3,5 %

¹⁾ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvalta-yhteisöjen omistuksen.

²⁾ Hallituksen jäsenten omistukseen vuonna 2009 tulleet B-osakkeet ovat tulleet heille osakkeina maksettuina osuuksina vuosipalkkiosta.

Orionin tehokkaat ja yhdenmukaiset toimintaprosessit perustuvat yhtenäiseen toiminnanohjausjärjestelmään

Johtoryhmän jäsenten osakeomistukset ¹⁾ 31.12.2009

	A-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osakekannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Timo Lappalainen, toimitusjohtaja	0	0	11 950	4 400	11 950	0,0 %	0,0 %
Satu Ahomäki	0	0	1 963	1 250	1 963	0,0 %	0,0 %
Markku Huhta-Koivisto	0	0	23 110	2 860	23 110	0,0 %	0,0 %
Olli Huotari	0	0	2 940	1 740	2 940	0,0 %	0,0 %
Liisa Hurme	0	0	3 045	2 520	3 045	0,0 %	0,0 %
Pekka Kaivola	764	0	11 535	2 860	12 299	0,0 %	0,0 %
Jari Karlson	0	0	8 760	2 860	8 760	0,0 %	0,0 %
Pekka Kosi	428	0	4 504	1 240	4 932	0,0 %	0,0 %
Reijo Salonen	0	0	4 380	2 680	4 380	0,0 %	0,0 %
Riitta Vartiainen	36	0	5 268	1 405	5 304	0,0 %	0,0 %
Johtoryhmä yhteensä ²⁾	1 228	0	77 455	23 815	78 683	0,1 %	0,0 %

¹⁾ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvalta-yhteisöjen omistuksen.

²⁾ Henkilöstön edustajana johtoryhmässä toimiva Liisa Remes ei kuulu yhtiön julkiseen sisäpiiriin.

sekä vero-asiat keskitetyksi. Lisäksi tytäryhtiöiden taloushenkilöt, sekä keskitetty Controller-toiminto varmentavat yhdenmukaisten toimintatapojen noudattamisen maa- ja liiketoiminta-aluekohtaisesti.

Raportointi ja tiedonvälitys

Orionin tehokkaat ja yhdenmukaiset toimintaprosessit perustuvat yhtenäiseen toiminnanohjausjärjestelmään. Toiminnan ohjaamista varten laaditaan kuukausittaiset talousraportit, joissa esitetään toteutuneen tuloksen lisäksi vertailu toteutuneen ja tavoitteen välillä sekä ennuste tulevasta kehityksestä. Orionilla on eri toiminnoissa käytössä myös lukuisia tavoitteiden asettamisen ja seurannan mittareita, joiden avulla toimintaa valvotaan ja ohjataan asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Seuranta ja tarkastus

Hallituksen tarkastusvaliokunta arvioi sisäisen valvonnan toimivuutta ja vastaa sisäisen raportointiprosessin toimivuuden arvioinnista. Konsernin yhtiöiden tilintarkastus toteutetaan asianomaisten lakien ja yhtiöjärjestyksen mukaan. Lakisäätöisen tilintarkastuksen tehtävänä on todentaa, että tilinpäätös ja toimintakertomus

antavat oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Lisäksi tilintarkastus käsittää yhtiön kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksen. Emoyhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja koordinoi konsernin tytäryhtiöiden tilintarkastusta yhdessä toimitusjohtajan ja sisäisen tarkastuksen kanssa. Toiminnan valvontaa ja ohjausta varten konsernissa on lisäksi toimitusjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka keskeisenä tehtävänä on tutkia ja arvioida konserniin kuuluvien yhtiöiden ja yksiköiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokkuutta ja luotettavuutta.

Konsernin sisäpiiri

Orion-konserni noudattaa NASDAQ OMX Helsingin sisäpiiriohjetta, johon konsernin oma sisäpiiriohje perustuu. Konsernin pysyvän sisäpiirin muodostavat ilmoitusvelvolliset sisäpiiriläiset ja pysyvät yrityskohtaiset sisäpiiriläiset. Ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, yhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja ja konsernin johtoryhmän jäsenet. Pysyviä yrityskohtaisia sisäpiiriläisiä ovat henkilöt, jotka yhtiö on määritellyt pysyviksi yrityskohtaisiksi sisäpiiriläisiksi.

Yhtiö ylläpitää sisäpiirirekisteriään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä.

Yhtiön sisäpiirihallinnon keskeiset menettelytavat ovat NASDAQ OMX Helsingin sisäpiiriohjeen mukaisia.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden ja todennut, että kaikki jäsenet ovat hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla riippumattomia sekä yhtiöstä että sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen työjärjestys

Hallitus on laatinut toimintaansa varten kirjallisen työjärjestyksen, joka sisältää määräykset koskien mm.

- hallituksen järjestäytymistä
- kokousten järjestämisestä
- kokouspöytäkirjoja
- jäsenten salassapitovelvollisuutta
- esteellisyytilanteita
- tärkeimpiä hallituksessa käsiteltäviä asioita
- hallituksessa käsiteltäviä asioita koskevaa tiedottamista
- hallituksen toiminnan itsearviointia

Valiokuntien työjärjestykset

Työjärjestysten mukaan valiokunnilla ei ole itse- näistä päätösvaltaa, vaan niiden rooli rajoittuu esitysten tekemiseen hallitukselle. Hallitus on vahvistanut kaikille valiokunnille työjärjestykset.

Tarkastusvaliokunnan työjärjestys

Tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä, jotka hallitus nimeää keskuudestaan vuosit- tain hallituksen toimikaudeksi. Jäsenillä on oltava valiokunnan tehtävälueen edellyttämä pätevyys, ja vähintään yhdellä jäsenellä tulee olla asiantuntemusta erityisesti laskentatoi- men tai kirjanpidon tai tarkastuksen alalla.

Jäsenten on myös oltava riippumattomia yhtiöstä ja vähintään yhden jäsenen on oltava riippumaton merkittävistä osakkeenomista- jista. Jäsenten pätevyys ja riippumattomuus arvioidaan Suomen listayhtiöiden hallinnoin- tikoodin mukaisesti.

Valiokunta kokoontuu vähintään neljä ker- taa vuodessa, ja se raportoi toiminnastaan hallitukselle.

Valiokunta keskittyy erityisesti yhtiön ta- loudellista raportointia ja valvontaa koskeviin asioihin. Sen tehtävä on mm:

- seurata tilinpäätösraportoinnin prosessia
- valvoa taloudellista raportointiprosessia
- seurata yhtiön sisäisen valvonnan, sisäi- sen tarkastuksen ja riskienhallintajärjes- telmien tehokkuutta
- seurata tilinpäätöksen tilintarkastusta
- arvioida tilintarkastajan riippumatto- muutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista yhtiölle
- valmistella tilintarkastajan valintaa kos- keva päätösehdotus
- seurata yhtiön taloudellista tilannetta
- arvioida lakien ja määräysten noudatta- mista yhtiössä

Palkitsemisvaliokunnan työjärjestys

Palkitsemisvaliokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä, jotka hallitus valitsee keskuudes- taan vuosittain hallituksen toimikaudeksi.

Valiokunnan jäsenistä enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin tarkoitta- malla tavalla.

Valiokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa, ja se raportoi toiminnas- taan hallitukselle.

Valiokunnan tehtävänä on käsitellä ja valmistella Orion-konsernissa tapahtuvaan johdon ja henkilöstön palkitsemiseen liitty- viä kysymyksiä ja sellaisia toimivan johdon nimityskysymyksiä, jotka tulevat hallituksen päätettäväksi.

Tutkimusvaliokunnan työjärjestys

Tutkimusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä, jotka hallitus valitsee keskuudestaan vuosit- tain hallituksen toimikaudeksi. Valiokunnan jäsenistä enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia Suomen listayhtiöiden hallin- nointikoodin tarkoittamalla tavalla.

Valiokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa, ja se raportoi toiminnas- taan hallitukselle.

Valiokunta käsittelee ja arvioi Orion- konsernissa tapahtuvaan tutkimus- ja kehi- tystoimintaan liittyviä kysymyksiä ja tekee niistä esityksiä hallitukselle.

Nimitysvaliokunnan työjärjestys

Hallituksen jäsenistä koostuvien valiokuntien lisäksi yhtiöllä on nimitysvaliokunta, johon hallinnointikoodin suosituksesta poiketen voi kuulua myös muita henkilöitä kuin hallituksen jäseniä. Yhtiö pitää poikkeamista perusteltuna ottaen huomioon sen omistus- rakenteen ja mahdollisuuden joustavuuteen hallituksen valinnan valmistelussa. Nimitys- valiokunnan jäsenten enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia Suomen listayhtiöi- den hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla.

Valiokunnan työjärjestyksen mukaan hal- litus valitsee valiokunnan jäsenet vuosittain toimikaudeksi, joka kestää valintaa seuraav- van varsinaisen yhtiökokouksen päätyymi- seen saakka. Ennen valintaa hallitus kuulee äänimäärän mukaan yhtiön suurimpien

Tilintarkastajille maksetut palkkiot on eritelty tilinpäätöksen liitetiedossa 4, tilin- päätöksen sivulla 25.

osakkeenomistajien näkemyksiä valiokunnan kokoonpanosta. Kuuleminen tapahtuu tapaamisessa, johon kutsutaan äänimäärän mukaan yhtiön kaksikymmentä (20) suurinta osakasluetteloon merkittyä osakkeenomistajaa. Suurimpia osakkeenomistajia laskettaessa ei kuitenkaan huomioida sellaisia osakkeenomistajia, joiden omistamien osakkeiden nojalla ei saa osallistua yhtiökokoukseen.

Valiokunta kokoontuu tarpeen mukaan.

Valiokunnan tehtävänä on valmistella ja antaa hallitukselle suositus varsinaiselle yhtiökokoukselle tehtävästä ehdotuksesta hallituksen kokoonpanoksi ja palkkioiksi. Suosituksensa valiokunta ilmoittaa hallitukselle. Valiokunnan valmistelemaa suositusta ei pidetä osakkeenomistajan tekemänä ehdotuksena yhtiökokoukselle eikä valiokunnan suosituksella ole vaikutusta hallituksen itsenäiseen päätöksentekovaltaan tai oikeuden tehdä ehdotuksia yhtiökokoukselle.

Hallitus ja valiokunnat

Tilikaudella 2009 hallitus kokoontui yhteensä 15 kertaa (15 kertaa vuonna 2008), joista 2 (2) oli puhelinkokouksia. Jäsenen keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 95 % (94 %).

Tilikaudella 2009 valiokunnat kokoontuivat seuraavasti, suluissa keskimääräinen osallistumisprosentti:

- tarkastusvaliokunta 4 kertaa (100 %)
- palkitsemisvaliokunta 7 kertaa (100 %)
- tutkimusvaliokunta 2 kertaa (100 %)
- 21.9.2009 valittu nimitysvaliokunta 3 kertaa (100 %)

Hallitus suoritti toimintansa itsearviointin syksyllä 2009.

Hallituksen jäsenten palkitseminen
Yhtiökokouksen 23.3.2009 päätöksen mukaisesti hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiona 72 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajalle 49 000 euroa ja hallituksen jäsenelle 36 000 euroa.

Lisäksi hallituksen puheenjohtajalle maksetaan kokouspalkkiona 1 200 euroa kokoukselta, hallituksen varapuheenjohtajalle 900 euroa kokoukselta ja hallituksen jäsenelle 600 euroa kokoukselta. Edellä mainitut kokouspalkkiot maksetaan myös hallituksen asettamien valiokuntien puheenjohtajille ja jäsenille. Hallituksen puheenjohtajalla on puhelinetu. Kaikkien hallituksen jäsenten matkakustannukset korvataan yhtiön matkustusohjesäännön mukaisesti.

Edellä mainitut vuosipalkkiot maksetaan 60-prosenttisesti rahana ja 40-prosenttisesti yhtiön osakkeina siten, että 8.4.2009 hankittiin Orionin B-osakkeita NASDAQ OMX Helsingin kaupankäynnistä hallituksen puheenjohtajalle 28 834,95 eurolla, hallituksen varapuheenjohtajalle 19 625,88 eurolla ja hallituksen jäsenelle 14 417,47 eurolla. Rahana maksettava osa vuosipalkkiosta, joka vastaa suunnilleen ennakonpidätykseen tarvittavaa määrää, maksettiin 25.3.2009. Vuosipalkkiot kattavat hallituksen koko toimikauden.

Tilintarkastaja kaudella 2009

Yhtiön tilintarkastaja on PricewaterhouseCoopers Oy -KHT-yhteisö, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Janne Rajalahti.

Tilintarkastajan palkitseminen

Tilintarkastajille maksetaan palkkiot Orionin hyväksymän laskun mukaisesti.

Yhtiön operatiivinen johto

Toimitusjohtaja

Orion Oyj:n toimitusjohtajana on toiminut Timo Lappalainen 1.1.2008 alkaen.

Toimitusjohtajan toimisuhdetta koskevat ehdot

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa toimisuhteen 6 kuukautta. Toimitusjohtajan irtisanoessa toimisuhteen irtisanomisaika on 6 kuukautta, ellei toisin sovita. Toimisuhte päättyy irtisanomisan kuluttua. Mikäli toimisuhte sanotaan irti joko yhtiön toimesta tai toimitusjohtajan toimesta yhtiön sopimusrikkomuksen

vuoksi, suoritetaan, elleivät osapuolet toisin sovi, toimitusjohtajalle erillisenä irtisanomiskorvauksena toimitusjohtajan erillisenä päätymisen jälkeen 18 kuukauden rahapalkkaa vastaava määrä. Mikäli toimitusjohtaja sanotaan irti toimitusjohtajan toimesta muusta syystä kuin yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, ei erillistä irtisanomiskorvausta suoriteta.

Toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläkkeen tavoitetasoksi 60 prosenttia.

Toimitusjohtajan palkitseminen

Toimitusjohtajan palkitsemisesta päättää hallitus. Toimitusjohtajalle tilikaudelta 2009 maksetut palkat, palkkiot, luontoisedut ja tulospalkkiot olivat yhteensä 640 651 euroa (501 039 euroa vuonna 2008), josta palkat ja luontoisedut olivat 420 383 (390 839) euroa ja tulosperusteiset palkkiot 220 268 (110 200) euroa.

Johtoryhmä

Johtoryhmän palkitseminen

Konsernin johtoryhmän muiden jäsenten palkitsemisesta päättää hallitus tai hallituksen puheenjohtaja. Heidän palkitsemisjärjestelmänsä koostuu kuukausipalkasta sekä suorituspohjaisesta tulospalkkiosta. Tulospalkkioiden perusteena ovat ennalta sovitut tulostavoitteet sekä henkilökohtaiset tavoitteet. Joillakin johdon jäsenillä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60–63-vuotiaina eläketason ollessa 60 prosenttia eläkepalkasta.

Johtoryhmän jäsenille, toimitusjohtaja mukaan lukien, tilikaudelta 2009 maksetut palkat, palkkiot, luontoisedut ja tulosperusteiset palkkiot olivat yhteensä 3 045 717 (2 689 051) euroa, josta palkat ja luontoisedut olivat 2 034 077 (1 958 658) euroa ja tulosperusteiset palkkiot 1 011 640 (730 393) euroa.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

Tammikuussa 2007 Orionin hallitus päätti uudesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä konsernin noin kolmellekymmenelle (30) avainhenkilölle. Osakekannustinjärjestelmällä kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työntekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi ja vahvistetaan heidän sitoutumistaan yhtiön toiminnan kehittämiseen.

Mahdollinen palkkio määräytyy vuosien 2007–2009 liikevoittotavoitteiden sekä avainhenkilöille erikseen sovittavien tavoitteiden täyttymisen perusteella. Palkkio maksetaan yhtiön B-osakkeina, rahana tai näiden yhdistelmänä. Ohjelman kohteena olevien osakkeiden määrä on enintään 350 000 osaketta, mikä vastaa noin 0,25 % yhtiön koko osakekannasta. Osakkeisiin liittyy eräitä erityistilanteita lukuun ottamatta kielto luovuttaa osakkeita kahden vuoden kuluessa palkkion suorittamisesta.

Johdon palkitseminen yhteensä

Orionin hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja konsernin johtoryhmän muille jäsenille tilikaudelta 2009 maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut olivat yhteensä 3 457 300 (3 056 200) euroa.

» Riskienhallinta

Riskienhallinta on merkittävä osa Orion-konsernin johtamisjärjestelmää ja se liittyy tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin ja liiketoimintaan. Tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa tai asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kokonaisvaltaista riskienhallintaprosessia, käytännön toimenpiteitä sekä vastuiden määrittelyä kehitetään säännöllisesti toteutettavilla riskikartoituksilla, jotka kattavat:

- strategiset riskit, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysriskit
- operatiiviset riskit, kuten myynti- ja liikeriskit, tuotantoriskit, turvallisuusriskit ja ympäristöriskit
- rahoitusriskit, kuten markkina-, luotto- ja maksuvalmiusriskit

Operatiivinen riskienhallinta kattaa myös hankekohtaisen riskienhallinnan.

Strategiset riskit

Liiketoiminnan pitkän aikavälin kehitysriskit

Uusien lääkkeiden kehittämiseen liittyy merkittäviä riskejä, jotka johtuvat kehitystyön vaatimasta pitkästä aikajänteestä sekä lopputulokseen liittyvästä epävarmuudesta; saadaanko tuote koskaan markkinoille. Tätä strategista riskiä pyritään hallitsemaan seuraavin keinoin:

- konsernissa on muitakin terveydenhuoltoon liittyviä liiketoiminta-alueita kuin omien alkuperälääkkeiden kehittämiseen perustuvia yksiköitä. Näitä konsernin liiketoimintaa tasapainottavia muita yksiköitä ovat mm. geneeriset lääkkeet, eläinlääkkeet ja diagnostiset testit
- lääkkeiden tuotevalikoima pyritään pitämään riittävän laajana
- tuotekehitys- ja markkinointiriskiä jaetaan työskentelemällä tiiviissä yhteistyössä partnereiden kanssa

Alkuperälääkkeiden osuus konsernin liikevaihdosta ja tuloksesta on huomattava. Orion tekee intensiivistä tutkimusta tavoitteenaan tuoda omia, uusia alkuperälääkkeitä kansainvälisille markkinoille, mutta konsernilla ei kuitenkaan ole takeita siitä, että näiden uusien tuotteiden tuonti markkinoille tapahtuu odotusten mukaisesti. Lisäksi yhteistyössä riskienhallintapartnereiden kanssa voi tapahtua muutoksia, esimerkiksi yritysjärjestelyistä johtuen.

Strategisten riskien kenttään voidaan lukea myös yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmän sekä raportointiperiaatteiden kattavuus. Suomen listayhtiöiden hallintointikoodin (Corporate Governance) 2008 mukainen selkeä hallinto- ja ohjausjärjestelmä luo luottamusta Orion-konserniin ja sen johtamiseen. Luottamuksen perustana on, että järjestelmän olennaisimmat piirteet ja periaatteet on selostettu julkisesti, ja että eri tahojen vastuut, oikeudet, velvollisuudet ja raportointisuhteet on määritelty selkeästi.

Lisäksi yhtiö kasvattaa sidosryhmiensä, kuten ympäröivän yhteiskunnan, pääomamarkkinoiden ja omistajiensa luottamusta muun ohella tiedottomalla tapahtumisella, yhtiön toiminnasta ja taloudellisesta tilanteesta avoimesti, totuudenmukaisesti, johdonmukaisesti ja oikea-aikaisesti.

Tutkimus- ja kehitysriskit

Alkuperälääkkeiden kehittämiseen liittyy monia epävarmuustekijöitä. Tyypillisesti markkinoille asti pääsee vain noin yksi kymmenestä kliiniseen vaiheeseen edenneestä tutkimushankkeesta. Tärkeimmät syyt kehitysprojektien epäonnistumiseen liittyvät tutkittavana olevan lääkeaihion tehoon tai turvallisuuteen. Tämän vuoksi lääkkeen farmakologisia ominaisuuksia, kuten tehoa ja turvallisuutta, kartoitetaan vaiheittain etenevissä tutkimuksissa, joissa vain lääkeviranomaisen luvalla voidaan jatkaa kliinisiin, ihmisillä tehtäviin tutkimuksiin.

Lääkkeen farmakologiaa ja turvallisuutta testataan laajasti prekliinisten laboratoriomallien avulla, sekä seuraamalla siedettävyyttä ja haittavaikutuksia kaikissa kliinisten tutkimusten vaiheissa.

Laajoissa tutkimushankkeissa Orionin hallitus tekee päätöksen siirtyä tutkimuksen vaiheesta seuraavaan. Pienemmissä hankkeissa päätöksen tekee konsernin ylin johto. Nämä päätökset perustuvat aina laajaan analyysiin, jossa arvioidaan siihen mennessä saavutettuja tutkimustuloksia ja markkinatilannetta. Myyntilupahakemusta ja valmisteyhteenvedoa varten lääketutkimuksen eri vaiheet ja tulokset dokumentoidaan huolellisesti lääkeviranomaisten

arvioitavaksi. Lääkkeen aiheuttamat haittavaikutukset ovat viranomaisten edellyttämässä seurannassa myös markkinoille tulon jälkeen.

Taloudelliset riskit kasvavat tutkimusten edetessä kliinisiin ihmistutkimuksiin. Tutkimusten kallein jakso on viimeinen, niin sanottu kolmas kliininen tutkimusvaihe, joka on monikansallinen ja käsittää useita satoja, tai jopa tuhansia potilaita. Tutkimusten kaksoissokkomenetelmällä pyritään saamaan mahdollisimman luotettava kuva lääkkeen tehosta ja turvallisuudesta. Tämän vuoksi Orion jakaa kolmannen vaiheen tutkimuksiin liittyvää suurta taloudellista riskiä tekemällä nämä tutkimukset pääsääntöisesti yhteistyössä toisen, muun ohella tuotteen markkinointiin osallistuvan lääkeyhtiön kanssa.

Kilpaileviin ns. geneerisiin lääkevalmisteisiin liittyvät riskit

Lääkealalle on tyypillistä, että ns. geneeristen lääkkeiden valmistajat yrittävät saada omat, yleensä alkuperäisvalmistajan tuotteita halvemmat lääkkeensä myyntiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tämä voi tapahtua esimerkiksi pyrkimällä murtaamaan oikeusteitse alkuperäisvalmistajan patentit tai muut immateriaalioikeudet jo ennen näiden raukeamista. Tästä toiminnasta voi aiheutua alkuperäisvalmistajalle korkeita oikeudenkäynti- ja muita kuluja sekä mahdollisesti merkittäviä myynnin menetyksiä.

Orion pyrkii tuotteitaan kehittäessään suojaamaan ne mahdollisimman hyvin ja laaja-alaisesti sekä puolustamaan tehokkaasti tuotteidensa oikeuksia sekä yksin että yhdessä markkinointipartnereidensa kanssa.

Lääkkeiden hintojen laskupaine

Normaalin hintakilpailun lisäksi lääkkeiden hintoihin laskupainetta luovat monet pääsääntöisesti viranomaispäätösten

aikaansaamat tekijät valtioiden pyrkiessä hillitsemään kansallisten lääkekustannusten nousua. Näitä ovat esimerkiksi lääkevaihto eli geneerinen substituoitio ja viitehintoihin perustuvat korvattavuuskäytännöt sekä niitä koskevissa säännöksissä tapahtuvat muutokset, sekä lääkkeiden hintojen ja korvattavuuden leikkaukset. Hintojen laskupainetta lisää myös EU:n alueella tapahtuva rinnakkaistuonti.

Orion varautuu näihin seikkoihin pitämällä tuotevalikoiman riittävän monipuolisenä, lisäämällä jatkuvasti kustannustehokkuutta ja kohdentamalla sekä kehitys- että myyntiresurssit oikein.

Operatiiviset riskit Myynti- ja liikeriskit

Lääkkeiden myynti vaatii yleensä varsin laajan myyntiedustajien verkoston, jonka ylläpitäminen nostaa kiinteitä kustannuksia. Orionin liiketoiminta perustuu toisaalta omaan myyntiverkostoon Euroopassa ja toisaalta yhteistyökumppaneiden avulla tapahtuvaan myyntiin muilla alueilla. Tällä rakenteella pyritään löytämään tasapaino käytävissä olevien resurssien ja riskinkantokyvyn sekä omien uusien alkuperäistuotteiden maailmanlaajuisen markkinoinnin vaatimien panostusten välillä.

Niillä alueilla, joilla Orionilla on oma myyntiorganisaatio, on myynnin jatkuvasti oltava riittävän korkealla tasolla kannattavuuden ylläpitämiseksi. Tämä edellyttää yleensä tarpeeksi laajaa tuotevalikoimaa.

Uuden, itse kehitetyn tuotteen tuominen markkinoille on erityisen kallista suhteellisen pienelle yhtiölle, kuten Orionille. Kustannukset ovat merkittäviä varsinkin silloin, jos yhtiöllä ei vielä ole toimintaa maassa, jossa lanseeraus on tarkoitus tehdä.

Lääketuotantoriskit

Lääkkeiden valmistus on säännöllisten viranomaistarkastusten kohteena. Lääk-

keiden tulee olla turvallisia, tehokkaita ja kaikki laatuvaatimukset täyttäviä. Lääketuotannossa joudutaan jo näiden lakisääteisten vaatimusten johdosta kiinnittämään huomiota erilaisiin lääkkeen turvallisuutta ja laatua uhkaaviin riskeihin.

Lääkkeiden asianmukainen laatu varmistetaan järjestelmällisellä toiminnan kokonaishallinnalla, joka kattaa kaikki lääkkeiden laatuun välittömästi ja välillisesti vaikuttavat asiat. Toimintaa ohjataan kattavalla ohjeistuksella sekä riittävällä materiaalien ja valmistajien ennako- ja jälkivalvonnalla.

Juridiset, immateriaalioikeudelliset ja viranomaisäännöksiin liittyvät riskit

Lääkealaa koskevat useat viranomaisten erityismääräykset, ja ala on viranomaisten tarkassa valvonnassa. Lääkkeiden valmistus, jakelu ja lääketutkimus edellyttävät viranomaisten toimilupia. Myös kilpailuviranomaiset valvovat lääkealaa. Orionissa on selkeät toimintaperiaatteet, joilla huolehditaan näiden määräysten noudattamisesta.

Lääkealalle on tyypillistä immateriaalioikeuksien erittäin keskeinen asema. Orionin aseman varmistamiseksi niin myynnissä olevien kuin kehitettävien tuotteiden patenttitilannetta seurataan koko ajan maailmanlaajuisesti. Näin huolehditaan siitä, että Orionin kehittämien tuotteiden oikeuksia pystytään puolustamaan, ja että Orion ei itse loukkaa muiden patenteja tai muita immateriaalioikeuksia.

Patenttisuoja on kuitenkin ajallisesti rajoitettu ja merkittävän tuotteen patenttisuojan umpeutuminen voi vaikuttaa negatiivisesti konsernin liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen. Orionilla ei ole myöskään takeita siitä, että kehitettäville uusille tuotteille saadaan patenttisuoja halutussa laajuudessa, tai että viranomaiset myöntävät tuotteille vaadittavat myyntiluvat.

Lääkealaa koskevat useat viranomaisten erityismääräykset, ja ala on viranomaisten tarkassa valvonnassa

Tuotevastuuriskit

Kuten aiemmin tutkimus- ja kehitysriskien kuvauksessa todettiin, uuden lääkkeen tuloa markkinoille edeltävät laajat, vaihteittain etenevät tutkimukset, joissa kartoitetaan lääkkeen farmakologisia ominaisuuksia, kuten tehoa ja turvallisuutta. Lääkkeen myynnin ja markkinoinnin aloittaminen edellyttää lääkeviranomaisten myöntämää myyntilupaa.

Lääkkeen aiheuttamat haittavaikutukset ovat viranomaisten edellyttämässä seurannassa myös markkinoille tulon jälkeen. Orion pyrkii edellä kuvatuin tutkimukseen ja lääketuotantoon liittyvin keinoin ennalta varmistamaan, ettei tuotteisiin liity sellaisia haittavaikutuksia, jotka saattaisivat johtaa korvausvastuuseen tai merkittävän tuotteen poistoon markkinoilta.

Tuotevastuuriskin taloudellisten vaikutusten varalta Orion-konsernin tuotteet ja toiminta on vakuutettu toiminta- ja tuotevastuuvakuutuksella, joka kattaa myös kliiniset tutkimukset, pois lukien tutkimukset, jotka tehdään Yhdysvalloissa tai Kanadassa. Vakuutuksen tarkoituksena on antaa suojaa vakuutusostajan mahdollisen vahingonkorvausvelvollisuuden varalta. Edellä mainittua suojaa on rajoitettu tavanomaisilla vakuutusehdoilla mm. rahamääräisesti. Lisäksi vakuutussuojan ulkopuolelle jäävät tietyt tuotteet ja lääkkeiden vaikuttavat aineet, joista osa kuuluu myös Orionin liiketoiminnan piiriin. Näiden ei kuitenkaan arvioida kasvattavan olennaisesti Orionin tuotevastuuriskiä.

Vahinkoriskit

Lakisäateisten vakuutusten lisäksi Orionilla on omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvakuutukset kattamassa oleelliseksi arvioituja ja vakuutusten avulla rajattavia vahinkoriskejä.

Yritysturvallisuusriskit

Konsernin yritysturvallisuusohjeet sisältävät Orionin sisäiseen johtamisohjeistoon.

Konsernin turvallisuuspolitiikalla pyritään varmistamaan toiminnan häiriötön jatkuvuus, henkilöiden turvallisuus, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen vahingoilta sekä tietoturvatoumienpiteiden riittävyys. Yritysturvallisuusohjeet sisältävät turvallisuustoiminnan periaatteet ja ne kattavat lisäksi ohjeet kriisienhallintaan. Ohjeistuksen lisäksi tietoturvapoliittikka sisältää tietoturvan tavoitteet, keskeiset periaatteet ja vastuut.

Ympäristöriskit

Ympäristöturvallisuuden ohjeistus sisältää yksityiskohtaiset toimintaohjeet ja vastuut. Ympäristöasioiden kehittämistä ja valvomista varten on konsernin jokaiseen yksikköön nimetty vastuuhenkilöt. Ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia seurataan mm. päästöjä mittaamalla, jätteiden määriä tarkkailemalla ja raaka-aineiden käyttö-määriä tilastoimalla. Ympäristönsuojelun toteutumista valvotaan vuotuisilla sisäisillä tarkastuksilla. Yhtiöllä on sen toiminnan vaatimat, voimassa olevat ympäristöluvut.

Tuotehankinta- ja yritysostoriskit

Orion pyrkii laajentamaan liiketoimintaansa ostamalla tai sisäänlisensoimalla kehitteillä olevia tai jo valmiita, markkinoilla olevia tuotteita muilta lääkeyhtiöiltä, tai mahdollisesti ostamalla muita lääke- tai bioalan yrityksiä. Tällaisia hankkeita toteutettaessa pyritään noudattamaan asianmukaista huolellisuutta sekä hyödyntämään yhtiön sisäistä ja ulkoista osaamista suunnitteluvaiheessa, toteutusvaiheessa sekä sulautettaessa ostettuja toimintoja yhtiön muuhun toimintaan.

Tuotehankintoihin ja mahdollisiin yritysostoihin voi liittyä tavanomaisia yrityskaupavastuita ja -riskejä sekä muita niiden luonteeseen ja arvoon liittyviä vastuita ja riskejä.

Osaamisen turvaaminen

Orionin menestys on riippuvainen sen ylimmän johdon, tutkimus- ja kehitys- sekä muun henkilöstön osaamisesta. Yhtiön

henkilöstöjohtamisen tavoitteena on työhyvinvoinnin edistäminen sekä osaamisen ja työyhteisön jatkuva kehittäminen. Lisäksi Orionin menestys on riippuvainen yhtiön kyvystä palkata, kehittää, kouluttaa ja motivoida ammattitaitoista henkilöstöä sekä pitää heidät konsernin palveluksessa.

Rahoitusriskit

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen sekä varmistaa riittävä maksuvalmius. Rahoitusriskit jaetaan markkina-, luotto- ja maksuvalmiusriskihin. Konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttakurssiriski ja vastapuoliriski.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on kuvattu yhtiön hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa. Rahoituksen hoito on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

Tarkempi kuvaus Orionin rahoitusinstrumenteista ja rahoitusriskien hallinnasta on tilinpäätöksen liitetiedoissa 23 ja 24, tilinpäätöksen sivuilla 34–36.

Hallitus 31.12.2009

1 Matti Kavetvuo

Puheenjohtaja

Vuorineuvos, diplomi-insinööri, ekonomi, s. 1944

- Orion Oyj:n hallituksen jäsen ja puheenjohtaja 1.7.2006 alkaen
- Jakautuneen Orion Oyj:n hallituksen jäsen ja puheenjohtaja 2004–30.6.2006
- Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja, tutkimusvaliokunnan ja nimitysvaliokunnan jäsen

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj:

toimitusjohtaja (2000–2001)

Valio Oy: toimitusjohtaja (1992–1999)

Orion-yhtymä Oy: toimitusjohtaja ja Orion-konsernin pääjohtaja (1985–1991)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Hallituksen jäsen: Alma Media Oyj (2000–), Konecranes Oyj (2001–), Lassila & Tikanoja Oyj (2008–)

2 Jukka Ylppö

Varapuheenjohtaja

Diplomi-insinööri, kauppatieteiden maisteri, s. 1955

- Orion Oyj:n hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja 2.4.2007 alkaen
- Tarkastusvaliokunnan, tutkimusvaliokunnan ja nimitysvaliokunnan jäsen

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

ABB Oy: teollisuuden sähkökäyttöjen ohjauksen ja ohjelmistojen asiantuntija (1999–), uuden tyristorisyytön ohjauksen kehityksen vetäjä (1996–1998), tasavirtakäyttöjen uuden ohjauksen kehittäjä (1993–1995), automaatiotuotekehitysinsinööri Västeråsissa, Ruotsissa (1991–1992)

3 Sirpa Jalkanen

Professori, lääketieteen ja kirurgian tohtori, s. 1954

- Orion Oyj:n hallituksen jäsen 23.3.2009 alkaen
- Tutkimusvaliokunnan jäsen

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Turun yliopisto: varadekaani (2010–), immunologian professori (2001–)

Suomen Akatemian tutkimuksen huippuyksikkö: johtaja (2000–2005; 2008–)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: tutkimusprofessori (2006–)

Akatemiaprofessori (1996–2006)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Hallituksen jäsen: Emil Aaltosen Säätiö (2000–)

Lääketieteellisen asiantuntijalautakunnan

jäsen: Sigrid Juselius Säätiö (2001–)

Tieteellisen neuvottelukunnan jäsen: Syöpäinstituutti (2002–)

Varaesimies: Suomalainen Tiedeakatemia (2008–)

4 Eero Karvonen

Diplomi-insinööri, s. 1948

- Orion Oyj:n hallituksen jäsen 1.7.2006 alkaen
- Jakautuneen Orion Oyj:n hallituksen jäsen 2004–30.6.2006
- Tarkastusvaliokunnan ja tutkimusvaliokunnan jäsen

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

EVK-Capital Oy: omistaja ja toimitusjohtaja (1986–)

Rintekno Oy: prosessisuunnittelija, biokeemian ja lääkeaineiteollisuuden jaospäällikkö ja teknologiajohtaja (1980–1986)

VTT: biotekniikan laboratorio, tutkija

(1975–1980)

5 Leena Palotie

Akateemikko, professori, lääketieteen ja kirurgian tohtori, s. 1952

- Orion Oyj:n hallituksen jäsen 1.7.2006 alkaen
- Jakautuneen Orion Oyj:n hallituksen jäsen 2004–30.6.2006
- Tutkimusvaliokunnan puheenjohtaja

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Wellcome Trust Sanger Instituutti Hinxtonissa, Englannissa: ihmisgenetiikan johtaja, professori (2007–)

Suomen Molekyylilääketieteen Instituutti: tutkimusjohtaja (2007–)

Suomen Akatemian tautigeenien tutkimuksen huippuyksikkö: akatemiaprofessori, johtaja (2003–2007)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Lääketieteen instituutin jäsen: Yhdysvaltain tiedeakatemia (2006–)

Tieteellisen neuvoston jäsen: Euroopan tutkimusneuvosto ERC (2005–)

6 Vesa Puttonen

Professori, kauppatieteiden tohtori, s. 1966

- Orion Oyj:n hallituksen jäsen 1.7.2006 alkaen
- Jakautuneen Orion Oyj:n hallituksen jäsen 2004–30.6.2006
- Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja, palkitsemisvaliokunnan jäsen

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Helsingin kauppakorkeakoulu: rahoituksen professori (1996–1998; 2001–)

Conventum Rahastoyhtiö: toimitusjohtaja (1999–2000)

HEX Helsingin Pörssi: johtaja (1998–1999)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Hallituksen jäsen: Oras Invest Oy, HSE Executive Education Ltd, Rocla Oyj

7 Hannu Syrjänen

Ekonomi, oikeustieteen kandidaatti, s. 1951

- Orion Oyj:n hallituksen jäsen 2.4.2007 alkaen
- Palkitsemisvaliokunnan jäsen

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Sanoma Oyj: toimitusjohtaja ja johtoryhmän puheenjohtaja (2001–)

Rautakirja Oy: toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja sekä toimialajohtaja (1989–2001)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Hallituksen puheenjohtaja: Keskinäinen

Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen (2004–)

Hallituksen jäsen: Sanoma Oyj (2001–), East

Office of Finnish Industries Oy (2008–)

Hallituksen puheenjohtajuudet Sanoma

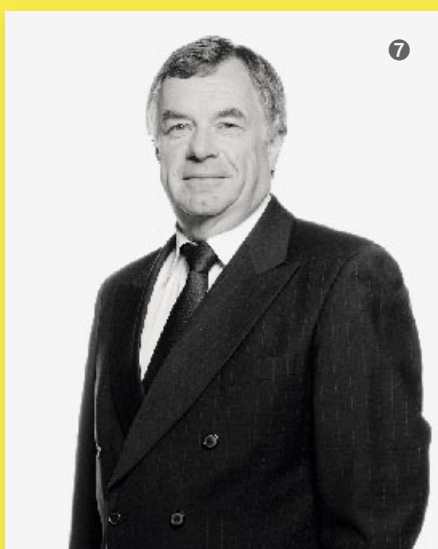
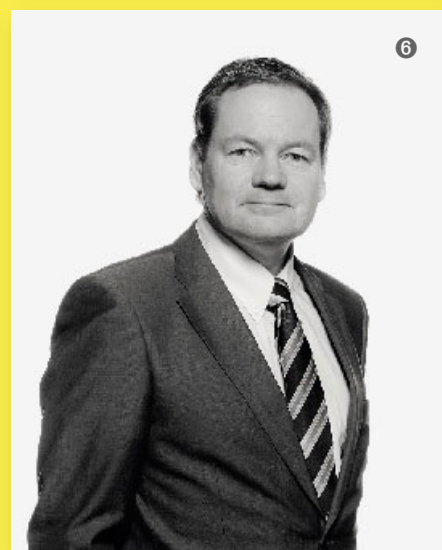
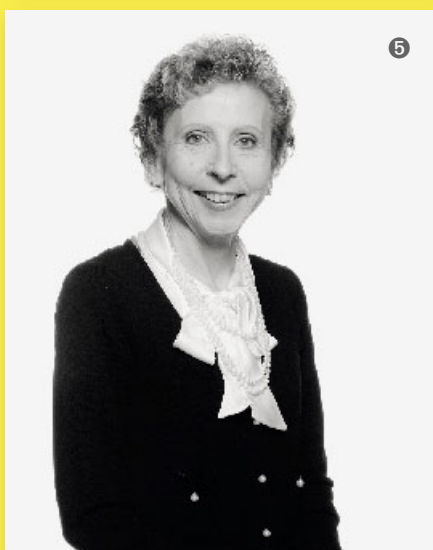
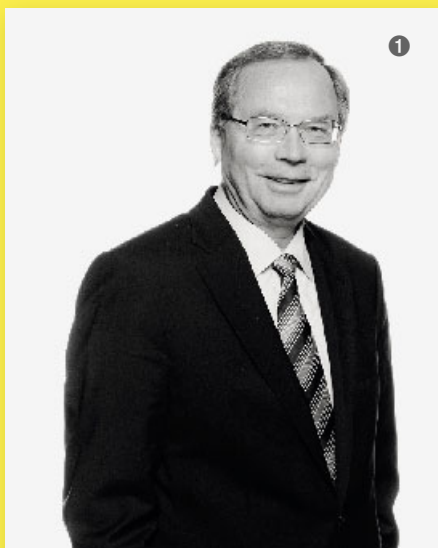
Oyj:n tytäryhtiöissä: Rautakirja Oy, Sanoma

Magazines B.V. (Executive Board), Sanoma

News, Sanoma Entertainment ja WSOY

29% *hallituksen jäsenistä on naisia*

Hallitus varmistaa hyvän hallinto- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Orion-konsernissa.

Johtoryhmä

1 Timo Lappalainen

Toimitusjohtaja, *Konsernin johtoryhmän puheenjohtaja 1.1.2008 alkaen*
Diplomi-insinööri, s. 1962

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Orion Oyj: Alkuperälääkkeet ja Eläinlääkkeet -tulosyksiköiden johtaja (2005–2007), Orion Pharma -tulosyksikön varatoimitusjohtaja (2003–2005) ja lääkeliketoiminnan kehitysjohtaja (1999–2003)

Leiras Oy: kansainvälisen markkinoinnin ja liiketoiminnan kehitysjohtaja (1994–1999)
Finvest Oy: liiketoiminnan kehitysjohtaja sekä Saksan tytäryhtiön toimitusjohtaja (1989–1993)

Arthur Andersen -yhtiö Chicagossa, Yhdysvalloissa: konsultti (1987–1988)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Hallituksen jäsen: Kemianteollisuus ry (2008–), Sydäntutkimussäätiö (2010–)
Hallintoneuvoston jäsen: Suomen Messut Osuuskunta (2009–)

2 Satu Ahomäki

Johtaja, *Eläinlääkkeet 1.1.2008 alkaen*
Kauppatieteiden maisteri, s. 1966

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Orion Oyj: Liiketoiminnan kehittämyksikön johtaja (2006–2007), liiketoiminnan kehitysjohtaja (2005), Projektihallinto-yksikön projektijohtaja ja projektipäällikkö Hormonihoidot ja Urologia -terapia-alueella (2000–2004), Hormonihoidot-terapia-alueen tutkimuspäällikkö (1992–1999)

3 Markku Huhta-Koivisto

Johtaja, *Erytist tuotteet ja Fermion 1.11.2006 alkaen*

Diplomi-insinööri, MBA, s. 1956

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Orion Oyj: Orion Pharman toimitusketjun johtaja (2004–2006), Fermion Oy:n toimitusjohtaja (2004–2005)

Orion-yhtymä Oyj: Orion Pharman toimitusketjun johtaja (2002–2004), informaatiojärjestelmän ja muutosprojektin johtaja (2000–2002), aluemyyntijohtaja (1998–2000) ja materiaalitointojen johtaja (1996–1998), Orion-Farmos lääketeollisuuden materiaalitointojen johtaja (1991–1996), Farmos

Oy:n Lääkeryhmän materiaali johtaja (1990–1991) ja materiaali päällikkö (1987–1990), Farmos Oy:n Lääkefarmoksen käyttöpäällikkö (1984–1987) ja tuotannosuunnittelupäällikkö (1982–1983)

Oy Santasalo-Sohlberg Ab: kehitysinsinööri (1981–1982)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Terveydenhuoltosektorin jäsen: Huoltovarmuuskeskus (2007–)

Hallituksen puheenjohtaja: Fermion Oy (2005–)

4 Olli Huotari

Johtaja, *Esikuntatoiminnot (ml. Henkilöstöhallinto, Immateriaalioikeudet, Lakiasiat ja Viestintä) 1.7.2006 alkaen*

Orion Oyj:n hallituksen sihteeri 1.10.2002 alkaen

Varatuomari, LL.M., s. 1966

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Orion Oyj: Orion Pharman henkilöstöjohtaja ja Orion-konsernin henkilöstön kehittämissuunnittelija (2005–2006), konsernin päälakimies (2002–2006), konsernihallinnon lakimies (1996–2002)

Kentin yliopisto Englannissa: Master of Laws in International Commercial Law -tutkinto (1995–1996)

Asianajotoimisto Jouko Penttilä Oy: lakimies (1992–1995)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Hallituksen sihteeri: Orion Oyj (2002–)

5 Liisa Hurme

Johtaja, *Alkuperälääkkeet 1.1.2008 alkaen*
Filosofian tohtori (biokemia), s. 1967

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Orion Oyj: Urologia ja Onkologia -alueen liiketoimintajohtaja (2005–2007), Hormonihoidot ja Urologia -terapia-alueen lääkekehitysohjelmien projektijohtaja (2004–2005), Porftolionhallinta-yksikön portfolio päällikkö (2002–2004), Projektihallinto-yksikön projektipäällikkö (2001–2002), Hormonihoidot-terapia-alueen tutkija ja projektipäällikkö (1999–2001), Pharmacia & Upjohn: Diagnostiikka-yksikön tutkija Ruotsissa sekä tuotekehitystutkija Saksassa (ELIAS GmbH) ja Ranskassa (Institute Pasteur) (1995–1999)

6 Pekka Kaivola

Johtaja, *Global Sales 1.2.2004 alkaen*
Filosofian lisensiaatti, s. 1950

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Orion Oyj: Orionin ydinterapioihin luetujen lääkkeiden markkinoinnin johtaja (2003–2004), Yhdysvaltain myyntiyhtiön toimitusjohtaja New Jerseyssä (2002–2003), lääkemyynnin ja -markkinoinnin johtotehtävät (1979–2002)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja: Lääketeollisuus ry (2008–)

Edustajiston jäsen: Elinkeinoelämän keskusliitto (2004–)

Emoyhtiön toimitusjohtaja johtaa konsernin liiketoimintoja tulosyksiköiden kautta

Laajemmat
henkilöesittelyt
www.orion.fi

1

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"Kohtuus kaikessa"

2

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"Aktiivisesta vapaa-ajasta potkua työelämään"

3

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"Anna hyvän kiertää"

4

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"Pidä elämäsi tasapainossa ja muista ilon merkitys voimavarana"

5

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"First things first"

6

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"Iloisella mielellä, tekemiseen luottaen! Satsaa liikuntaan, läheisiin ja ympäröivään maailmaan."

Johtoryhmä toimii toimitusjohtajaa päätöksenteossa avustavana elimenä.

7

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"Panosta siihen mitä teet, mutta muista pitää mieli avoimena ja varata aikaa muillekin asioille"

8

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"Ihmisiin uskoen"

Laajemmat
henkilöesittelyt
www.orion.fi

9

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"Suunnittele elämäsi niin kuin eläisit ikuisesti, elä niin kuin tänään olisi elämäsi viimeinen päivä"

10

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"Huolehdi hyvinvoinnistasasi liikkumalla luonnossa"

11

HYVINVOINTIRESEPTI
 työhön vapaa-ajalle

"Kyllä saa kun tahtoo, kyllä voi kun viitsii! Rentoudu kun on mahdollista, aikaa ja keinoja löytyy."

Konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta päättää hallitus tai hallituksen puheenjohtaja.

Johtoryhmän jäsenet nimittää emoyhtiön hallitus. Puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja

7 Jari Karlson

*Johtaja, Talous ja hallinto 1.8.2002 alkaen
Kauppatieteiden maisteri, s. 1961*

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Orion Pharma: talousjohtaja (2001–2002)
Kuusakoski Group Oy: konsernin talouspäällikkö (1999–2001)

Genencor International Inc: Controller,
Euroopan ja Aasian toimintojen suunnitelu-
johtaja ja Euroopan alueen talousjohtaja
(1990–1999)

Cultor Oy: biokemian ryhmän talouspäällikkö
(1988–1989)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Hallituksen jäsen: Eläke-Tapiola (2010–)

8 Pekka Konsi

*Johtaja, Toimitusketju 1.11.2006 alkaen
Diplomi-insinööri, s. 1948*

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Orion Oyj: lääkevalmistetuotannon tehtaani-
johtaja Espoossa ja Kuopiossa (1994–2006),
suunnittelujohtaja (1988–1994), teknillisen
suunnittelun päällikkö (1977–1988)

9 Reijo Salonen

*Johtaja, Tutkimus ja Kehitys, Chief Medical
Officer 1.11.2006 alkaen
Professori, dosentti, lääketieteen ja kirurgian
tohtori, s. 1956*

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Pfizer: Neurology, Psychiatry and Ophthalmo-
logy -terapia-alueen johtaja sekä Neuro-
tieteet-terapia-alueesta vastaava johtaja
(2004–2006)

GlaxoSmithKline: neurotieteiden kliinisen
kehityksen ja Medical Affairs -osaston johtaja
(2002–2004), neurologian ja GI-kanavan
sairauksien kliinisestä kehityksestä vastaava
johtaja (2001–2002),

GlaxoWellcom: keskushermostoterapiaryh-
män lääketieteellisen strategian ja viestin-
nän johtaja (1999–2001), neurologian ja
psykiatrian lääketieteellinen johtaja Medical
Affairs ja Commercial Strategy -ryhmissä
(1998–1999), migreenin lääketieteellinen
strategiajohtaja Yhdysvalloissa (1997–1998),
lääketieteellinen johtaja Suomessa
(1995–1997)

KESKEISIMMÄT NYKYISET LUOTTAMUSTOIMET

Puheenjohtaja: European Brain Council
Industry Board (2006–)

Hallituksen jäsen: European Brain Council
(2006–)

10 Riitta Vartiainen

*Johtaja, Liiketoiminnan kehittäminen ja tuki
(ml. Business Intelligence, Lääketieteellinen
osasto, Projektihallinto, Liiketoiminnan ke-
hittäminen ja kumppanuuksien hallinta sekä
Yrityskaupat) 1.11.2006 alkaen
Filosofian kandidaatti (biokemia), s. 1951*

KESKEINEN TYÖKOKEMUS

Orion Oyj: Erityistuotteet-liiketoiminnan
johtaja (2004–2006), Erityistuotteiden
projektijohtaja (2002–2004), hengityselinsai-
raustuotteiden projektijohtaja (2000–2002),
levosimendaani-projektin tutkimuspäällikkö
(1995–2000), mikrobilääkkeiden tuote-
päällikkö (1992–1995), DNA-diagnostiikan
markkinointipäällikkö (1988–1992)

Oy Alko Ab: bioteknologiatuotteiden tuote- ja
myyntipäällikkö (1982–1988)

Orion Oyj: vientipäällikkö (1980–1982)

Suomen Suurlähetystö Kööpenhaminassa,
Tanskassa: kaupallinen avustaja

(1979–1980)

Tam Drug/Tamro Oy: diagnostiikan tuote-
asiantuntija (1976–1979)

11 Liisa Remes

*Henkilöstön edustaja johtoryhmässä
Tutkimusassistentti*

Syö rauhassa

Ruoka ei ole pelkästään elämän perusedellytys, vaan parhaimmillaan lukemattomien nautintojen lähde. Italiassa 1980-luvulla alkunsa saanut slow food -aate on paitsi ruoan nauttimista kiireettömästi myös ekologisesti tuotetun lähiruoan suosimista. Aatteen kannattajat, Englannin Prinssi Charlesia myöden, puhuvat aktiivisesti pientilallisten aseman puolesta ja perinteisen, monimuotoisen ruokakulttuurin vaalimisesta.

Eettinen kuluttaminen on maailmalla jylläävä megatrendi, joka näkyy myös ruokailutottumuksissa. Tuotteiden alkuperästä ja valmistustavasta on tullut yhä useammille tärkeitä ostopäätökseen vaikuttavia tekijöitä.

Luomu eli luonnonmukainen tuotanto on sinnikkäästi säilyttänyt suosionsa vuodesta toiseen. Luomutunnuksen saadakseen maatilalla on täytettävä tiukat kriteerit, joiden toteutumista paikalliset viranomaiset valvovat.

Luomu- ja lähiruokaa on tarjolla paitsi kaupoissa ja toreilla myös omassa ympäristössämme. Jos herkuttelet syksyllä metsässä poimimillasi sienillä tai laitat salaattiin oman kasvimaasi tomaatteja, voit hyvinkin kutsua itseäsi luomuruokailijaksi.

Auringon ja oikean ravinnon lisäksi saatat joskus tarvita myös vitamiini- valmisteita. Lue lisää D-vitamiinista www.d-vitamiini.fi

Mikä on terveellistä?

Moniin ruokatuotteisiin on jo pitkään lisätty terveyttä edistäviä ainesosia, kuten vitamiineja tai hyvälaatuisia rasvahappoja. 2010-luvun kuluttajalla on kuitenkin valittavanaan valtava kirjo erilaisia terveyslitarvikkeita, kauneutta edistäväksi väitetyistä kosmetiikka- tuotteista alkaen. Tarjonnan edessä ei kannata tyrmistyä, sillä terveellisen ruokavalion laatiminen ei ole tähtitiedettä. Sen saa kasaan perusaineksista. Maailman terveysjärjestön WHO:n mukaan tärkeitä askelia terveelliseen ravintoon ovat esimerkiksi sokerin ja suolan käytön rajoittaminen, vihannesten, hedelmien, täysjyvätuotteiden ja pähkinöiden kulutuksen lisääminen sekä tyydyttyneiden rasvahappojen ja transrasvahappojen korvaaminen tyydyttymättömillä. WHO:n mukaan vuosittain voitaisiin säästää jopa 2,7 miljoonaa ihmishenkeä, jos vihanneksia ja hedelmiä syötäisiin riittävästi.

Noin 32 miljoonaa hehtaaria maata on Research Institute of Organic Agriculture -tutkimuslaitoksen mukaan luomuviljelyssä. Tämä kattaa noin 0,8 prosenttia maailman kokonaismaatalousalasta, mutta luomutuotannon suosion odotetaan kasvavan edelleen. Hehtaarimäärissä mitattuna eniten luomutuotannossa olevaa maata, yli 12 miljoonaa hehtaaria, löytyy Australian, Uuden-Seelannin ja läheisten saarivaltioiden muodostamasta Oseaniasta. Seuraavana listalla on Eurooppa noin 7,8 miljoonalla hehtaarillaan.

32

Osakkeet ja osakkeenomistajat

- ▶ Miten monta B-osaketta Orionilla oli vuoden 2009 lopussa? Kuinka monta ääntä saa yhtiökokouksessa A-osakkeella? Miten osakekurssi kehittyi vuoden 2009 aikana? Lue lisää Orionista pörssiyhtiönä seuraavilta sivuilta.
- ▶ Orion sai vuoden 2009 aikana kymmenen tuhatta uutta osakkeenomistajaa. Tässä osiossa voit myös nähdä, ketkä ovat suurimpia omistajiamme.
- ▶ Etsitkö sijoitusvinkejä? Osion lopusta löydät listan pankeista ja pankkiiriliikkeistä, jotka arvioivat Orionia sijoituskohteena.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Orionilla oli 31.12.2009 yhteensä 141 257 828 osaketta, joista A-osakkeita oli 51 340 668 kappaletta ja B-osakkeita 89 917 160 kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 euroa. Vuoden 2009 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 280 030 kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2009 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 1 116 450 490 ääntä.

Orionin osakkeilla ei ole nimellisarvoa. A- ja B-osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on noin 0,65 euroa osakkeelta.

Osakkeiden äänioikeudet

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuden ja osingonjakoon.

Osakkeiden muuntaminen

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärän puitteissa. Vuoden 2009 aikana osakkeita muunnettiin yhteensä 100 000 kappaletta.

Orionin yhtiöjärjestyksen mukaan kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. Yhtiössä voi olla enintään 500 000 000 A-osaketta ja 1 000 000 000 B-osaketta.

Kaupankäynti Orionin osakkeilla

Orionin A- ja B-osakkeet noteerataan

NASDAQ OMX Helsingissä suurten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa tunnuksilla ORNAV ja ORNBV. Kaupankäynti yhtiön molemmilla osakkeilla alkoi 3.7.2006 ja tietoja kaupankäynnistä yhtiön osakkeilla on saatavilla tästä päivä-määrästä alkaen.

Yhtiön osakkeiden markkina-arvo 31.12.2009 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 2 122,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2009 aikana Orionin A-osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsingissä yhteensä 3 815 863 kappaletta ja B-osakkeita 84 568 573 kappaletta. Vaihdetun osakkeiden arvo vastasi yhteensä 1 080,4 miljoonaa euroa. Vuoden aikana A-osakkeista vaihdettiin 7,4 % ja B-osakkeista 94,1 %. Keskimääräinen vaihto Orionin osakkeilla oli 62,6 %.

Orionin A-osakkeen kurssi nousi vuoden 2009 aikana 25,5 % ja B-osakkeen 24,7 %. Samanaikaisesti OMX Helsinki CAP-indeksi nousi 36,2 %. A-osakkeen päätöskurssi 31.12.2009 oli 15,06 euroa ja B-osakkeen päätöskurssi oli 15,05 euroa. Orionin A-osakkeen vuoden korkein kurssi oli 15,75 euroa ja alin kurssi 10,42 euroa. B-osakkeen korkein kurssi vuoden 2009 aikana oli 15,34 euroa ja alin kurssi 10,35 euroa.

Hallituksen valtuutukset

Orionin hallituksella on 23.3.2009 pidetyn yhtiökokouksen antama valtuutus luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Val-

Sijoittajakontaktit

Lisätietoja Orionista sijoituskohteena saa seuraavilta henkilöiltä:

Susanna Siira

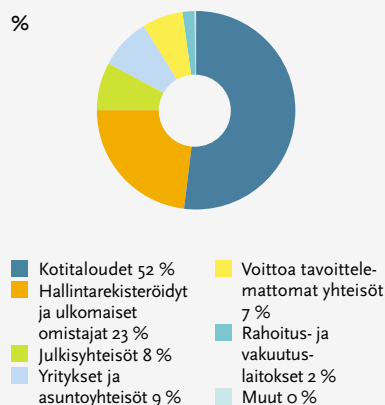
Sijoittajasuhdepäällikkö
Puh. 010 426 2782

Jari Karlson

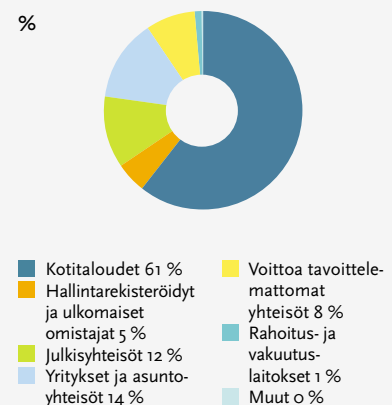
Talousjohtaja
Puh. 010 426 2883

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa
etunimi.sukunimi@orion.fi

Osakejakauma 31.12.2009

Äänijakauma 31.12.2009

tuutus on voimassa vuoden 2010 varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Maaliskuussa Orion luovutti yhteensä 44 806 kappaletta yhtiön hallussa olleita Orionin B-osakkeita konsernin avainhenkilöiden osakekannustinjärjestelmään kuuluville ja konsernin palveluksessa oleville henkilöille vuodelta 2008 maksettavina osakepalkkioina. Luovutus perustuu yhtiökokouksen 25.3.2008 antamaan valtuutukseen.

Luovutettujen osakkeiden osakekohtainen luovutushinta oli 11,97 euroa ja se oli B-osakkeen kaupankäyntimäärällä painotettu keskimurssi 5.3.2009. Luovutettujen osakkeiden luovutushinta oli yhteensä 536 417,43 euroa.

Luovutuksen jälkeen Orionin hallussa on 280 030 kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. Niiden osuus yhtiön koko osakekannasta on 0,2 % ja yhteenlasketusta äänimäärästä 0,03 %.

Osakkeiden rekisteröinti ja omistus pohja

Orionin osakkeet kuuluvat Euroclear Finland Oy:n (entisen Suomen Arvopaperikeskuksen) ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään ja Euroclear Finland on Orionin virallisen osakasluettelon ylläpitäjä.

Orionilla oli vuoden 2009 lopussa kaikkiaan 54 323 (43 119) rekisteröityä osakkeenomistajaa, joista yksityishenkilöitä oli 94,0 % (94,1 %). Heidän omistuksessaan oli koko osakekannasta 51,9 % (48,3 %) ja kaikista äänistä 60,6 % (59,2 %). Hallintarekisteröityjä osakkeita oli 31,3 (34,7) miljoonaa kappaletta. Niiden osuus kokonaisosakemäärästä oli 22,1 % (24,5 %) ja 4,2 % (6,1 %) yhteenlasketuista äänistä.

Liputusilmoitukset

Capital Research and Management Company ilmoitti 21.11.2007 arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaisesti, että se hallinnoi 7 281 692 kappaletta Orionin B-osaketta. Mainittujen osakkeiden osuus Orionin koko osakekannasta on 5,15 % ja äänimäärästä 0,65 %. Ilmoituksen mukaan Capital Research and Management Company on yhtiön suurin osakkeenomistaja.

Orionin tietoon ei tullut vuoden 2009 aikana uusia tahoja, joiden omistus yhtiön osakepääomasta tai sen äänimäärästä ylittää arvopaperimarkkinalain mukaisen liputus kynnyksen.

Johdon osakeomistukset

Vuoden 2009 lopussa hallituksen jäsenten yhteenlasketussa osakeomistuksessa oli yhteensä 2 322 438 kappaletta yhtiön osakkeita, joista 1 903 932 oli A-osakkeita ja 418 506 B-osakkeita. Toimitusjohtajan

omistuksessa oli vuoden 2009 lopussa 11 950 yhtiön osaketta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Konsernin johtoryhmän jäsenten (toimitusjohtaja pois lukien) omistuksessa oli yhtiön osakkeista yhteensä 66 733 kappaletta, joista 1 228 oli A-osakkeita ja 65 505 B-osakkeita. Yhtiön ylimmän johdon omistuksessa oli näin ollen yhteensä 1,7 % yhtiön koko osakekannasta ja 3,5 % yhteenlasketusta äänimäärästä. Luvut sisältävät myös määräysvalta yhteisöjen omistukset.

Yhtiöllä ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

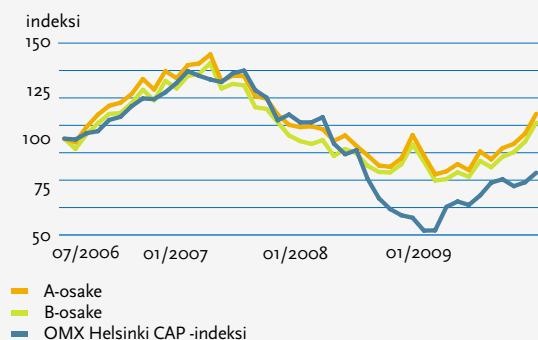

Lue lisää Orionin osakkeista ja niiden kurseista osoitteessa www.orion.fi/sijoittajille

Samalla sivustolla ovat myös mm. kuukausittain päivitettävät tiedot Orionin omistus pohjasta, lista suurimmista osakkeenomistajista ja päivitetty tiedot Orion-konsernin ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten osakeomistuksista.

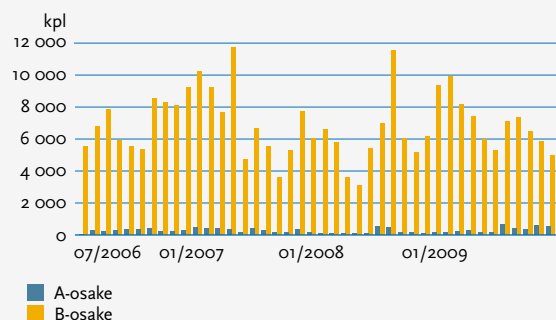
Osakkeiden kurssikehitys

3.7.2006 = 100

Osakkeiden vaihto

Kuukausivaihto, 1 000 kpl

Orionin osakkeiden perustietoja

31.12.2009	A-osake	B-osake	Yhteensä
Kaupankäyntitunnus NASDAQ OMX Helsingissä	ORNAV	ORNBV	
Listautumispäivä	1.7.2006	1.7.2006	
ISIN-koodi	FI0009014369	FI0009014377	
GLCS-koodi	30101030	30101030	
Reuters-koodi	ORNAV.HE	ORNBV.HE	
Bloomberg-koodi	ORNAV.FH	ORNBV.FH	
Osakepääoma, milj. €	33,6	58,6	92,2
Kirjanpidollinen vasta-arvo/osake, €	0,65	0,65	
Osakemäärä yhteensä, kpl	51 340 668	89 917 160	141 257 828
% koko osakekannasta	36 %	64 %	100 %
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet, kpl		280 030	280 030
Osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita, kpl	51 340 668	89 637 130	140 977 798
Osakkeiden vähimmäismäärä, kpl			1
Osakkeiden enimmäismäärä, kpl	500 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000
Ääniä/osake	20	1	
Äänimäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	1 026 813 360	89 637 130	1 116 450 490
% kaikista äänistä	92 %	8 %	100 %
Osakkeenomistajia	17 125	43 728	54 323

Tietoja kaupankäynnistä

1.1.–31.12.2009	A-osake	B-osake	Yhteensä
Vaihdettu osakemäärä, kpl	3 815 863	84 568 573	88 384 436
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	7,4 %	94,1 %	62,6 %
Vaihto, milj. €	48,3	1 032,2	1 080,4
Päätöskurssi 31.12.2008, €	12,00	12,07	
Alin kurssi, € (A ja B 30.3.2009)	10,42	10,35	
Keskikurssi, €	12,65	12,21	
Ylin kurssi, € (A 22.12.2009 ja B 30.12.2009)	15,75	15,34	
Päätöskurssi 31.12.2009, €	15,06	15,05	
Osakekannan markkina-arvo 31.12.2009 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, milj. €	773,2	1 349,0	2 122,2

Lisätietoja johdon omistuksista on vuosikertomuksen sivulla 75.

Lisää osakekohtaisia tunnuslukuja on tilin päätöksen sivulla 3.

Osakekohtaisia tunnuslukuja

	2009	2008	Muutos %
Osakekohtainen tulos ¹⁾ , €	1,07	0,97	+11,1 %
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, €	1,03	0,66	+56,9 %
Osakekohtainen oma pääoma, €	3,11	2,97	+4,9 %
Osakekohtainen osinko, €	1,00 ²⁾	0,95	+5,3 %
Osingonjakosuhte, %	93,5 %	97,9 %	
Osakkeita keskimäärin ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, kpl	140 969 942	141 002 721	

¹⁾ Yhtiöllä ei ole erää, jotka voisivat laimentaa osakekohtaista tulosta.

²⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle. Lisäksi hallitus esittää yhtiökokouksen päätettäväksi, että käyttörahastosta jaetaan pääoman palautuksena vapaata omaa pääomaa 0,10 euroa osakkeelta.

Osakepääoman muutokset

	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	Ääniä yhteensä	Osakepääoma, milj. €
1.7.2006–31.12.2009					
Osakemäärä 1.7.2006	56 397 540	84 860 288	141 257 828	1 212 811 088	92,2
Osakkeiden muunnot 1.7.–31.12.2006	-843 300	843 300			
Osakemäärä 31.12.2006	55 554 240	85 703 588	141 257 828	1 196 788 388	92,2
Osakkeiden muunnot 1.1.–31.12.2007	-2 995 552	2 995 552			
Osakemäärä 31.12.2007	52 558 688	88 699 140	141 257 828	1 139 872 900	92,2
Osakkeiden muunnot 1.1.–31.12.2008	-1 118 020	1 118 020			
Omien osakkeiden hankinta	-	350 000			
Omien osakkeiden luovutus	-	-25 164			
Osakemäärä 31.12.2008	51 440 668	89 817 160	141 257 828	1 118 630 520	92,2
Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	51 440 668	89 492 324	140 932 992	1 118 305 684	92,2
Osakkeiden muunnot 1.1.–31.12.2009	-100 000	100 000			
Omien osakkeiden luovutus	-	-44 806			
Osakemäärä 31.12.2009	51 340 668	89 917 160	141 257 828	1 116 730 520	92,2
Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	51 340 668	89 637 130	140 977 798	1 116 450 490	92,2

Omistusjakauma osakasryhmittäin

31.12.2009	Omistajia	%	A-osakkeet	%	B-osakkeet	%	Osakkeita yhteensä	%	Ääniä yhteensä	%
Kotitaloudet	51 065	94,0 %	31 738 255	61,8 %	41 607 901	46,3 %	73 346 156	51,9 %	676 373 001	60,6 %
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	207	0,4 %	1 264 477	2,5 %	31 184 580	34,7 %	32 449 057	23,0 %	56 474 120	5,1 %
Julkisyhteisöt	47	0,1 %	6 287 276	12,3 %	4 649 078	5,2 %	10 936 354	7,7 %	130 394 598	11,7 %
Yritykset ja asuntoyhteisöt	2 222	4,1 %	7 230 414	14,1 %	4 814 418	5,4 %	12 044 832	8,5 %	149 422 698	13,4 %
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	692	1,3 %	4 183 586	8,2 %	5 174 569	5,8 %	9 358 155	6,6 %	88 846 289	8,0 %
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	89	0,2 %	569 756	1,1 %	2 142 892	2,4 %	2 712 648	1,9 %	13 538 012	1,2 %
Muut	0	0,0 %	66 904	0,1 %	63 692	0,1 %	130 596	0,1 %	1 401 772	0,1 %
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,0 %	0	0,0 %	280 030	0,3 %	280 030	0,2 %	280 030	0,0 %
Yhteensä	54 323	100 %	51 340 668	100 %	89 917 160	100 %	141 257 828	100 %	1 116 730 520	100 %

Omistusjakauma osakemäärän mukaan

31.12.2009	Omistajia	%	A-osakkeet	%	B-osakkeet	%	Osakkeita yhteensä	%	Ääniä yhteensä	%
1–100	11 425	21,0 %	243 205	0,5 %	605 157	0,7 %	774 346	0,6 %	4 699 784	0,4 %
101–1 000	30 308	55,8 %	3 610 261	7,0 %	11 281 180	12,6 %	13 176 992	9,3 %	66 021 654	5,9 %
1 001–10 000	11 396	21,0 %	11 911 064	23,2 %	23 965 434	26,7 %	32 988 949	23,4 %	233 039 474	20,9 %
10 001–100 000	1 103	2,0 %	10 971 846	21,4 %	13 834 494	15,4 %	27 488 645	19,5 %	264 057 360	23,7 %
100 001–1 000 000	77	0,1 %	10 893 832	21,2 %	8 280 420	9,2 %	18 994 700	13,5 %	224 758 506	20,1 %
1 000 001–	13	0,0 %	13 643 556	26,6 %	31 606 753	35,2 %	47 423 570	33,6 %	322 471 940	28,9 %
Yhteistilillä	0	0,0 %	66 904	0,1 %	63 692	0,1 %	130 596	0,1 %	1 401 772	0,1 %
Yhteensä	54 322	100 %	51 340 668	100 %	89 637 130	99,7 %	140 977 798	99,8 %	1 116 450 490	100 %
joista hallinta- rekisteröityjä	11	0,0 %	846 168	1,7 %	30 410 399	33,8 %	31 256 567	22,1 %	47 333 759	4,2 %
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,0 %	0	0,0 %	280 030	0,3 %	280 030	0,2 %	280 030	0,0 %
Osakkeet yhteensä	54 323	100 %	51 340 668	100 %	89 917 160	100 %	141 257 828	100 %	1 116 730 520	100 %

Suurimmat osakkeenomistajat ¹⁾

31.12.2009	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä	Järjestys äänimäärän mukaan
1. Capital Research and Management Company ²⁾	0	7 281 692	7 281 692	5,2 %	7 281 692	0,7 %	
2. Erkki Etola ja yhtiöt	2 450 228	50 000	2 500 228	1,8 %	49 054 560	4,4 %	1.
Etola Erkki	100 228	50 000			2 054 560		
Etra Trading Oy	2 350 000	0			47 000 000		
3. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	2 130 000	256 149	2 386 149	1,7 %	42 856 149	3,8 %	2.
4. Jouko Brade ja yhtiöt	1 838 672	364 540	2 203 212	1,6 %	37 137 980	3,3 %	4.
Brade Jouko	255 800	29 600			5 145 600		
Brade Oy	49 111	1 305			983 525		
Medical Investment Trust Oy	1 300 000	324 955			26 324 955		
Lamy Oy	2 152	2 580			45 620		
Helsinki Investment Trust Oy	200 000	5 000			4 005 000		
Helsinki Securities Oy	31 609	1 000			633 180		
Töölö Trading Oy	0	100			100		
5. Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja yhtiöt	2 083 360	0	2 083 360	1,5 %	41 667 200	3,7 %	3.
Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200		
Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000		
6. Orionin Eläkesäätiö ³⁾	1 765 624	292 699	2 058 323	1,5 %	(35 605 179)	(3,2 %)	
7. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 577 440	175 450	1 752 890	1,2 %	31 724 250	2,8 %	5.
8. Kansaneläkelaitos	0	1 658 368	1 658 368	1,2 %	1 658 368	0,2 %	
9. Ylppö Jukka	1 247 136	291 334	1 538 470	1,1 %	25 234 054	2,3 %	6.
10. Saastamoisen Säätiö	1 189 996	0	1 189 996	0,8 %	23 799 920	2,1 %	7.
11. Aho Group Oy:n määräysvaltaäänit	1 099 240	1 281	1 100 521	0,8 %	21 986 081	2,0 %	8.
Helsingin Lääkärikeskus Oy	658 230	4			13 164 604		
Kliinisen Kemian Tutkimussäätiö	100 000	0			2 000 000		
Aho Juhani	298 029	0			5 960 580		
Aho Kari Jussi	21 215	426			424 726		
Porkkala Miia	5 115	426			102 726		
Lappalainen Annakajaja	4 944	0			98 880		
Aho Antti	7 792	0			155 840		
Aho Ville	3 915	425			78 725		
12. Into Ylppö ja määräysvaltaäänit	776 736	240 200	1 016 936	0,7 %	15 774 920	1,4 %	9.
Ylppö Into	577 936	240 200			11 798 920		
Ylppö Eeva	106 400	0			2 128 000		
Ylppö Aurora	92 400	0			1 848 000		
13. Suomen Kulttuurirahasto	321 946	554 620	876 566	0,6 %	6 993 540	0,6 %	
14. Valtion Eläkerahasto	0	800 000	800 000	0,6 %	800 000	0,1 %	
15. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	292 800	372 250	665 050	0,5 %	6 228 250	0,6 %	
16. Eero Karvonen ja yhtiöt	546 200	21 600	567 800	0,4 %	10 945 600	1,0 %	10.
Karvonen Eero	73 170	4 929			1 468 329		
EVK-Capital Oy	473 030	16 671			9 477 271		
17. Maritza Salonen ja määräysvaltaäänit	545 126	0	545 126	0,4 %	10 902 520	1,0 %	
Salonen Maritza	445 046	0			8 900 920		
Salonen Reino, kuolinpesä	30 980	0			619 600		
Maritza ja Reino Salosen säätiö	69 100	0			1 382 000		
18. OP-Delta Sijoitusrahasto	0	532 159	532 159	0,4 %	532 159	0,1 %	
19. Laakkonen Yrjö	417 000	25 000	442 000	0,3 %	8 365 000	0,8 %	
20. Orion-Farmos Tutkimussäätiö	132 996	282 514	415 510	0,3 %	2 942 434	0,3 %	
20 suurinta yhteensä	18 414 500	13 199 856	31 614 356	22,4 %	381 489 856	34,2 %	
Hallintarekisteröidyt (ilman Capital Research and Management Companya)	846 168	23 128 707	23 974 875	17,0 %	40 052 067	3,6 %	
Muut	32 080 000	53 308 567	85 388 567	60,4 %	694 908 567	62,2 %	
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	0	280 030	280 030	0,2 %	280 030	0,0 %	
Kaikki yhteensä	51 340 668	89 917 160	141 257 828	100,0 %	1 116 730 520	100,0 %	

¹⁾ Luettelossa on ilmoitettu yhtiön suurimpien osakkeenomistajien suorat omistukset äänimäärineen, osakkeenomistajalla olevaan äänimäärään rinnastettavat, liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat osakkeenomistajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä tai säätiöllä olevat äänimäärät, osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätiöllä ja eläkekassalla olevat äänimäärät sekä muut äänimäärät, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin.

²⁾ Tiedot perustuvat Capital Research and Management Companyn 21.11.2007 antamaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 § mukaiseen ilmoitukseen.

³⁾ Ei äänioikeutta yhtiökokouksissa

Arvioita Orionista sijoituskohteena

Arvioita Orionista sijoituskohteena saa seuraavista pankeista ja pankkiiriliikkeistä. Lista ei välttämättä kata kaikkia Orionista tehtyjä analyysejä. Kyseiset pankit tai pankkiiriliikkeet seuraavat Orionia oma-aloitteisesti, eikä Orion vastaa analyytikoiden esittämistä mielipiteistä tai arvioista.

ABG Sundal Collier
www.abgsc.se

Credit Suisse
www.credit-suisse.com

Danske Bank
www.danskebank.com

Goldman Sachs
www.gs.com

Handelsbanken
www.handelsbanken.fi

Nordea Pankki
www.nordea.fi

Pohjola Pankki
www.pohjola.fi

SEB Enskilda
www.seb.fi

Standard & Poor's
www.standardandpoors.com

Öhman
www.ohman.se

Päivitetty lista Orionia seuraavista pankeista ja pankkiiriliikkeistä
www.orion.fi/sijoittajille

Käännä kirja ympäri

Hyvä lukija,

Olet päässyt Orionin vuosikertomuksen viimeiselle sivulle. Toivottavasti pidit lukemastasi.

Näin me koimme vuoden 2009. Kertomus Orionin vuodesta on enemmän kuin tarina yhtiöstä. Se kertoo myös ympäröivästä yhteiskunnasta ja potilaista, joiden hyvinvoinnin asialla olemme. Toivottavasti olet mukana luomassa uusia menestystarinoita myös vuonna 2010.

Vuoden 2009 menestyksen osatekijät on purettu luvuksi tilinpäätöksessä. Se alkaa tämän kirjan kääntöpuolelta. Sulje kertomus ja pyöräytä kirja ympäri päästäksesi Orionin numeroiden pariin.

Hauskoja lukuhetkiä!

Jos haluat lukea lisää terveydestä ja hyvinvoinnista, tutustu OrionNOW-sivustoomme. OrionNOW on kotisivuillamme säännöllisesti ilmestyvä teema-artikkelikonaisuus, joka on suunnattu kaikille terveydestä ja hyvinvoinnista kiinnostuneille, olit sitten orionilainen, sijoittaja, asiakkaamme, yhteistyökumppanimme tai satunnainen verkkoselailija.

OrionNOW:n jokaisessa numerossa avataan valittua terveyden ja hyvinvoinnin teemaa. Voit esimerkiksi lukea henkilökuvia, lähettää kysymyksen asiantuntijoille tai osallistua gallupiin. OrionNOW kertoo hyvinvoinnista ihmisläheisellä ja ymmärrettävällä tavalla.

 www.orionnow.fi

Tämä julkaisu sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka sisältävät riskejä ja epävarmuustekijöitä. Nämä lausumat eivät perustu historiallisiin tosiasioihin vaan viittaavat yhtiön toimintoihin tai taloudelliseen tulokseen tulevaisuudessa. Lausumiin sisältyy ilmaisia tulevaisuuden strategioista ja niiden hyöty- ja tuotto-odotuksista. Näihin lausumiin liittyy riskejä ja epävarmuustekijöitä. Toteutuvat tulokset saattavat poiketa olennaisesti tässä lausuntuista oletuksista, johtuen lukuisista eri tekijöistä, mukaan lukien myös mahdollisuus, että Orion päättää olla toteuttamatta esitettyjä strategioita, tai että strategioihin perustuvia odotuksia ei saavuteta. Orion ei ole velvollinen myöhemmin päivittämään tai korjaamaan tämän julkaisun sisältämää informaatiota.

Vanha Orion Oyj jakautui 1.7.2006 kahdeksi uudeksi yhtiöksi, Orion Oyj:ksi ja Oriola-KD Oyj:ksi. Kaikki tässä julkaisussa annettu taloudellinen informaatio, joka perustuu sitä edeltäneeseen aikaan (proforma-luvut), on eriytetty jakautuneen Orion-konsernin tilinpäätöksistä. Tämä historiallinen informaatio on kuitenkin valmisteltu ainoastaan havainnollistamaan tiettyä kehitystä eikä se välttämättä kuvaa, millaiset nykyisen Orion Oyj:n tulos, taloudellinen asema, taikka oman pääoman tai kassavirtojen muutokset olisivat olleet, jos yhtiö olisi toiminut omana erillisenä oikeushenkilönä ennen 1.7.2006.

Tilinpäätös 2009

Käsissäsi oleva tilinpäätös kertoo Orionin taloudellisesta menestyksestä vuonna 2009. Jos haluat tietää lisää Orionista lukujen valossa, nämä sivut ovat oikea paikka aloittaa. Tutustuessasi taulukoihin ja avainlukuihin näet, minkälaisista palasista liikevaihtomme ja liikevoittonne rakentuivat. Pyrimme jatkamaan menestyksen tiellä myös vuonna 2010.

Oivaltavia hetkiä Orionin lukujen parissa.

772

miljoonaa euroa oli Orionin liikevaihto vuonna 2009. Kasvua edellisvuodesta kertyi 8,5 %.

207

miljoonaa euroa oli Orionin katsauskauden liikevoitto. Tämä oli 11,9 % korkeampi kuin vuonna 2008.

95

miljoonaa euroa sijoitimme tutkimus- ja kehitystyöhön vuonna 2009. Tämä oli yli viisi miljoonaa enemmän kuin vuonna 2008.

Orion järjesti pääomamarkkinapäivän joulukuussa 2009, teemalla ”To 2012 and onwards”. Tutustu englanninkielisiin esitysmateriaaleihin ja videotallenteeseen www.orion.fi > *Julkaisut ja media*

Tilinpäätös 2009

Taloudellisia tunnuslukuja	2
Hallituksen toimintakertomus	6

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin tuloslaskelma	14
Konsernitase	15
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	16
Konsernin rahavirtalaskelma	17
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	18

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Emoyhtiön tuloslaskelma	40
Emoyhtiön tase	40
Emoyhtiön rahoituslaskelma	41
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	41

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä	42
Tilintarkastuskertomus	43
Tunnuslukujen laskentaperusteet	44

Vuosikertomus 2009 on tilinpäätöksen kääntöpuolella.

Orion Oyj
Orionintie 1
PL 65
02101 Espoo
Puh. 010 4261
www.orion.fi

Orionin julkaisujen tilaajaksi voi rekisteröityä kotisivulla olevalla tilauslomakkeella. Julkaisuja voi tilata myös sähköpostitse osoitteessa corpcom@orion.fi

Sijoittajakontaktit

Lisätietoa Orionista saa seuraavilta henkilöiltä:

Susanna Siira

Sijoittajasuhdepäällikkö
Puh. 010 426 2782

Jari Karlson

Talousjohtaja
Puh. 010 426 2883

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@orion.fi

Kaikki tilinpäätöksen luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Konsepti, suunnittelu ja sisältö: Orion ja Milton
Paino: Erwego Painotuote Oy

Taloudellisia tunnuslukuja

Orionin tunnuslukuja ¹⁾ 2006–2009

	Proforma		2007	2008	2009	Muutos %
	2006	7–12/2006				
Liikevaihto, milj. €	641,1	311,2	680,0	710,7	771,5	+8,5 %
Ulkomaantoiminta, milj. €	456,6	217,0	479,0	493,6	548,2	+11,1 %
% liikevaihdosta	71,2 %	69,7 %	70,4 %	69,4 %	71,1 %	
Liikevoitto, milj. €	192,7	88,4	192,0	185,0	207,0	+11,9 %
% liikevaihdosta	30,1 %	28,4 %	28,2 %	26,0 %	26,8 %	
Voitto ennen veroja, milj. €	193,3	88,9	193,4	184,2	203,7	+10,6 %
% liikevaihdosta	30,2 %	28,6 %	28,4 %	25,9 %	26,4 %	
Tuloverot, milj. €	51,2	24,2	49,5	47,8	52,3	+9,3 %
T&K-kulut, milj. €	73,1	37,7	85,0	90,0	95,2	+5,7 %
% liikevaihdosta	11,4 %	12,1 %	12,5 %	12,7 %	12,3 %	
Investoinnit, milj. €	25,5	13,4	35,3	56,8	60,4	+6,2 %
% liikevaihdosta	4,0 %	4,3 %	5,2 %	8,0 %	7,8 %	
Taseen loppusumma, milj. €	568,3	568,3	565,7	695,5	727,1	+4,5 %
Omavaraisuusaste, %	75,5 %	75,5 %	76,2 %	60,2 %	60,6 %	
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	-23,4 %	-23,4 %	-20,0 %	-7,1 %	-8,9 %	
Korollinen vieras pääoma, milj. €	9,8	9,8	4,0	146,3	131,5	-10,1 %
Koroton vieras pääoma, milj. €	129,6	129,6	130,5	130,6	156,5	+19,8 %
Rahavarat, milj. €	110,0	110,0	90,4	176,1	170,5	-3,2 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %	47,1 %	43,7 %	44,8 %	38,5 %	37,4 %	
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen, %	34,9 %	32,1 %	33,5 %	32,1 %	35,3 %	
Henkilömäärä kauden lopussa, hlöä	3 061	3 061	3 176	3 309	3 147	-4,9 %
Henkilömäärä kaudella keskimäärin, hlöä	3 066	3 066	3 160	3 270	3 192	-2,4 %
Palkat ja muut henkilöstökulut, milj. €	149,7	75,8	156,3	170,9	171,4	+0,3 %

¹⁾ Proforma-luvut ennen 1.7.2006 perustuvat jakautuneen Orionin tilinpäätöksistä eriytettyihin vertailukelpoisiin lukuihin.

Liikevaihto tulosyksiköittäin

	Proforma		2007	2008	2009	Muutos %
	2006	7–12/2006				
milj. €						
Lääkeliiketoiminta	601,4	292,0	639,7	667,6	728,5	+9,1 %
Alkuperälääkkeet	242,0	117,2	259,6	278,1	324,0	+16,5 %
Erytistuotteet	233,3	114,6	252,5	260,5	274,8	+5,5 %
Eläinlääkkeet	63,3	31,2	66,8	67,2	62,1	-7,5 %
Fermion	38,5	16,4	38,1	36,1	41,4	+14,5 %
Sopimusvalmistus ja muut	24,2	12,6	22,6	25,7	26,2	+1,9 %
Diagnostiikkaliiketoiminta	41,5	19,9	42,0	45,0	45,2	+0,4 %
Konsernierät	-1,8	-0,7	-1,7	-1,9	-2,2	+15,7 %
Konserni yhteensä	641,1	311,2	680,0	710,7	771,5	+8,5 %

Orionin osakekohtaisia tunnuslukuja ¹⁾ 2006–2009

	7–12/2006	2007	2008	2009	Muutos %
Osakekohtainen tulos ²⁾ , €	0,46	1,02	0,97	1,07	+11,1 %
Osakekohtainen rahavirta, €	0,58	0,92	0,66	1,03	+56,9 %
Osakekohtainen oma pääoma, €	3,04	3,05	2,97	3,11	+4,9 %
Osingonjako, milj. €	141,3	141,3	133,9	141,0 ³⁾	+5,3 %
Osingonjakosuhte, %	217,4 %	98,0 %	97,9 %	93,5 % ³⁾	
Osakekohtainen osinko, €	1,00	1,00	0,95	1,00 ³⁾	+5,3 %
A-osake					
Osakemäärä 31.12., kpl	55 554 240	52 558 688	51 440 668	51 340 668	
Efektiiivinen osinkotuotto, %	6,1 %	6,2 %	7,9 %	6,6 % ³⁾	
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	17,85	15,78	12,37	14,07	
Päätöskurssi 31.12., €	16,42	16,10	12,00	15,06	
Kauden alin kurssi, €	11,45	15,07	10,50	10,42	
Kauden keskimurssi, €	14,87	16,57	12,98	12,65	
Kauden ylin kurssi, €	16,44	20,49	16,40	15,75	
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	1 651	3 866	2 508	3 816	
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	2,9 %	7,2 %	4,8 %	7,4 %	
B-osake					
Osakemäärä 31.12., kpl	85 703 588	88 699 140	89 817 160	89 917 160	
Efektiiivinen osinkotuotto, %	6,1 %	6,2 %	7,9 %	6,6 % ³⁾	
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	17,88	15,72	12,44	14,07	
Päätöskurssi 31.12., €	16,45	16,03	12,07	15,05	
Kauden alin kurssi, €	11,51	15,22	10,30	10,35	
Kauden keskimurssi, €	14,61	16,12	12,85	12,21	
Kauden ylin kurssi, €	16,53	20,53	16,44	15,34	
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	37 250	96 266	73 719	84 569	
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	43,8 %	110,5 %	82,6 %	94,1 %	
Osakkeita yhteensä 31.12., kpl	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 257 828	
Osakemäärä kaudella keskimäärin ilman omia osakkeita, kpl	141 257 828	141 257 828	141 002 720	140 969 942	
Osakkeiden kokonaisvaihto, % koko osakemäärästä	27,5 %	70,9 %	54,1 %	62,6 %	
Osakekannan markkina-arvo 31.12. ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, milj. €	2 322,0	2 268,0	1 697,5	2 122,2	

¹⁾ Osinkoa ja osakkeita koskevat luvut ovat saatavilla jakautumispäivästä 1.7.2006 alkaen.

²⁾ Yhtiöllä ei ole eriä, jotka voisivat laimentaa osakekohtaista tulosta.

³⁾ Vuoden 2009 osinkoa koskevat luvut ovat hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Lisäksi hallitus ehdottaa vapaan oman pääoman jakamista pääoman palautuksena käyttörahastosta 0,10 euroa osaketta kohden.

Liikevoitto liiketoiminta-alueittain

milj. €	Proforma				2009	Muutos %
	2006	7–12/2006	2007	2008		
Lääkeliiketoiminta	186,2	82,2	197,1	188,5	210,7	+11,8 %
Diagnostiikkaliiketoiminta	6,4	2,0	6,3	6,1	5,6	-9,1 %
Konsernierät	0,2	4,2	-11,4	-9,6	-9,3	-3,0 %
Konserni yhteensä	192,7	88,4	192,0	185,0	207,0	+11,9 %

Lääkeliiketoiminnan avainlukuja

milj. €	Proforma				2009	Muutos %
	2006	7–12/2006	2007	2008		
Liikevaihto	601,4	292,0	639,7	667,6	728,5	+9,1 %
Liikevoitto	186,2	82,2	197,1	188,5	210,7	+11,8 %
% liikevaihdesta	31,0 %	28,2 %	30,8 %	28,2 %	28,9 %	
T&K-kulut	68,6	35,2	80,7	85,4	89,4	+4,7 %
% liikevaihdesta	11,4 %	12,1 %	12,6 %	12,8 %	12,3 %	
Investoinnit	23,1	11,8	32,5	53,3	57,6	+8,1 %
% liikevaihdesta	3,8 %	4,0 %	5,1 %	8,0 %	7,9 %	
Myyntituotot omista alkuperälääkkeistä	275,2	131,2	292,3	307,5	346,5	+12,7 %
Henkilömäärä kauden lopussa	2 742	2 742	2 864	2 995	2 829	-5,5 %

Kymmenen myydyintä lääkevalmistetta

milj. €		2007	2008	2009	Muutos %
Stalevo®	Parkinsonin tauti	126,9	141,0	167,6	+18,8 %
Comtess®/Comtan®	Parkinsonin tauti	73,3	67,4	67,3	-0,1 %
Simdax®	Sydämen vaikea vajaatoiminta	15,1	17,3	29,4	+69,6 %
Easyhaler®-tuoteperhe	Astma, keuhkohtaumatauti	17,3	22,2	24,9	+12,2 %
Burana®	Tulehdus, kipu	15,6	19,4	19,9	+2,4 %
Dexdomitor®, Domitor®, Domosedan® ja Antisedan®	Eläinrauhotteet	27,5	24,6	19,3	-21,4 %
Precedex®	Tehohoitorauhoite	8,2	9,6	14,6	+51,0 %
Divina®-sarja	Vaihdeuusioloireet	15,9	14,7	13,2	-10,8 %
Enanton®	Eturauhassyöpä	12,9	12,7	11,9	-6,8 %
Fareston®	Rintasyöpä	8,2	10,5	10,2	-2,8 %
Yhteensä		320,8	339,7	378,3	+11,4 %
	Osuus lääkeliikeyvähdestä, %	50 %	51 %	52 %	

Diagnostiikkaliiketoiminnan avainlukuja

milj. €	Proforma				2009	Muutos %
	2006	7–12/2006	2007	2008		
Liikevaihto	41,5	19,9	42,0	45,0	45,2	+0,4 %
Liikevoitto	6,4	2,0	6,3	6,1	5,6	-9,1 %
% liikevaihdesta	15,3 %	9,9 %	15,0 %	13,6 %	12,3 %	
T&K-kulut	4,6	2,5	4,4	4,8	5,9	+23,3 %
% liikevaihdesta	11,1 %	12,8 %	10,6 %	10,6 %	13,0 %	
Investoinnit	1,4	0,8	1,6	2,8	2,5	-9,6 %
% liikevaihdesta	3,5 %	3,9 %	3,7 %	6,2 %	5,6 %	
Henkilömäärä kauden lopussa	289	289	283	287	291	+1,3 %

Liikevaihto vuosineljänneksittäin

milj. €	7-9/07	10-12/07	2007	1-3/08	4-6/08	7-9/08	10-12/08	2008	1-3/09	4-6/09	7-9/09	10-12/09	2009
Lääkeliiketoiminta	153,4	162,7	639,7	168,5	168,5	161,0	169,6	667,6	178,9	185,9	181,8	181,9	728,5
Diagnostiikka- liiketoiminta	9,4	10,5	42,0	12,2	12,6	9,5	10,7	45,0	11,7	11,0	10,5	12,0	45,2
Konsernierät	-0,3	-0,4	-1,7	-0,5	-0,5	-0,4	-0,5	-1,9	-0,5	-0,5	-0,5	-0,6	-2,2
Konserni yhteensä	162,5	172,8	680,0	180,2	180,5	170,1	179,9	710,7	190,1	196,4	191,8	193,3	771,5

Liikevoitto vuosineljänneksittäin

milj. €	7-9/07	10-12/07	2007	1-3/08	4-6/08	7-9/08	10-12/08	2008	1-3/09	4-6/09	7-9/09	10-12/09	2009
Lääkeliiketoiminta	50,1	41,7	197,1	63,1	45,7	44,3	35,3	188,5	56,9	51,6	56,6	45,6	210,7
Diagnostiikka- liiketoiminta	1,2	0,1	6,3	2,3	2,5	1,0	0,2	6,1	2,2	1,1	1,0	1,2	5,6
Konsernierät	-2,2	-3,1	-11,4	-2,1	-3,1	-1,8	-2,7	-9,6	-2,2	-2,3	-1,9	-2,9	-9,3
Konserni yhteensä	49,1	38,6	192,0	63,4	45,2	43,6	32,8	185,0	56,9	50,4	55,7	43,9	207,0

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma vuosineljänneksittäin

milj. €	7-9/07	10-12/07	2007	1-3/08	4-6/08	7-9/08	10-12/08	2008	1-3/09	4-6/09	7-9/09	10-12/09	2009
Suomi	48,6	53,7	201,0	55,7	53,5	52,8	55,2	217,2	53,5	55,0	55,6	59,2	223,3
Skandinavia	23,8	24,3	97,4	28,1	26,1	23,3	23,7	101,2	25,4	25,8	24,5	25,9	101,6
Muu Eurooppa	56,0	57,5	234,8	64,4	61,4	56,2	62,0	244,0	61,2	71,8	68,9	72,8	274,7
Pohjois-Amerikka	19,1	15,4	77,7	14,4	18,5	21,7	19,2	73,8	22,6	18,2	18,1	12,1	70,9
Muut maat	15,0	21,9	69,0	17,6	21,1	16,1	19,8	74,6	27,4	25,6	24,7	23,4	101,0
Konserni yhteensä	162,5	172,8	680,0	180,2	180,5	170,1	179,9	710,7	190,1	196,4	191,8	193,3	771,5

Hallituksen toimintakertomus

Tapahtumia tilikaudella 2009

Tammikuussa 2009 Orionin lääketutkimuksen ja -kehityksen toimintamallin ja -rakenteen muutokseen painottuneet yhteistoimintaneuvottelut päättyivät. Neuvottelujen perusteella yhtiön palveluksesta Suomessa päätettiin vähentää yhteensä noin 205 henkilöä.

Maaliskuussa Orion ilmoitti vetävänsä pois Stalevo®-lääkkeen käyttöaiheen laajennusta koskevan EU-myyntilupahakemuksen.

Huhtikuun alussa Suomessa astui voimaan viitehintajärjestelmä. Orion on muutoksen jälkeen vahvistanut markkinajohtajan asemaansa, vaikka järjestelmän käyttöönoton seurauksena yleinen markkinakasvu Suomessa pysähtyi.

Huhtikuussa Orion ja Wockhardt-yhtiöt pääsivät sopimukseen kiistassa, jossa Orion haastoi Wockhardtin oikeuteen Yhdysvalloissa Wockhardtin jätettyä myyntilupahakemuksen Orionin Comtan®- ja Stalevo®-lääkkeiden geneerisistä versioista.

Toukokuussa Orion hankki takaisin oikeudet suonensisäisesti annosteltavaan levosimendaaniin (Simdax®). Simdax on Orionin oma alkuperälääke sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon.

Syyskuussa Orion ja Hospira, Inc. aloittivat oikeudenkäynnit Sandoz-yhtiöitä vastaan Yhdysvalloissa puolustaakseen Precedex®-alkuperälääkettä suojaavia patentejaan.

Lokakuussa Orion veti pois Stalevo®-lääkkeen käyttöaiheen laajennusta koskevan myyntilupahakemuksen Yhdysvalloissa.

Lokakuussa Orion ja Pfizer Animal Health sopivat, että oikeudet Orionin kehittämään eläinrauhotteiden tuoteperheeseen Euroopassa palautuvat Orionille.

Taloudellinen katsaus

Liikevaihto

Orion-konsernin liikevaihto vuonna 2009 oli 771,5 miljoonaa euroa (710,7 miljoonaa euroa vuonna 2008) ja se kasvoi 8,5 % edellisestä vuodesta. Valuuttakurssien nettovaikutus oli 0,3 miljoonaa euroa negatiivinen.

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto oli 728,5 (667,6) miljoonaa euroa ja se kasvoi 9,1 %. Omaan tutkimukseen perustuvien tuotteiden osuus Lääkeliiketoiminnan liikevaihdosta oli 346,5 (307,5) miljoonaa euroa eli 48 % (46 %). Orionin Stalevo® (karbidopa, levodopa ja entakaponi) ja Comtess®/Comtan® (entakaponi) Parkinson-lääkkeiden liikevaihto oli yhteensä 234,9 (208,5) miljoonaa euroa eli noin 32 % (31 %) segmentin liikevaihdosta.

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevaihto oli 45,2 (45,0) miljoonaa euroa. QuikRead®-tulehdustestien myynti kasvoi, mutta vanhemman tuotteiston myynti laski vertailukaudesta.

Tulos

Orion-konsernin liikevoitto vuonna 2009 oli 207,0 (185,0) miljoonaa euroa ja se kasvoi 11,9 %.

Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 210,7 (188,5) miljoonaa euroa. Liikevoitto kasvoi 11,8 % hyvän myynnin ansiosta, vaikka kiinteät kulut kasvoivat.

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevoitto oli 5,6 (6,1) miljoonaa euroa ja se laski 9,1 %. Liikevoiton lasku johtui tuotekehityspanostusten selkeästä lisäämisestä.

Liiketoiminnan kulut

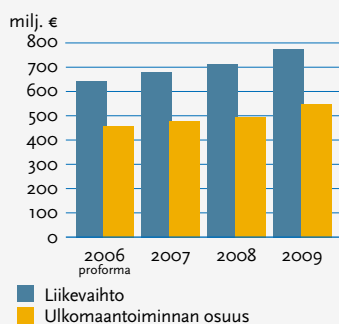
Konsernin myynnin ja markkinoinnin kulut

olivat 160,0 (143,9) miljoonaa euroa ja ne kasvoivat 11,2 %. Kasvu johtui lähinnä Simdax-lääkkeen takaisin Hankinnasta ja siihen liittyvästä myyntitoimintojen käynnistamisestä Etelä-Euroopassa. Vuoden 2009 kuluihin sisältyivät myös 5,7 miljoonan euron rojaltilmaksut Abbottille Simdax-tuotehankinnan vuoksi.

Tutkimus- ja kehityskulut olivat 95,2 (90,0) miljoonaa euroa ja ne kasvoivat 5,7 %. T&K-kulujen osuus konsernin liikevaihdosta oli 12,3 % (12,7 %). Lääketutkimuksen ja -kehityksen osuus oli 89,4 (85,4) miljoonaa euroa. Tutkimushankkeista on kerrottu tarkemmin 'Lääkeliiketoiminnan liiketoimintakatsauksessa'.

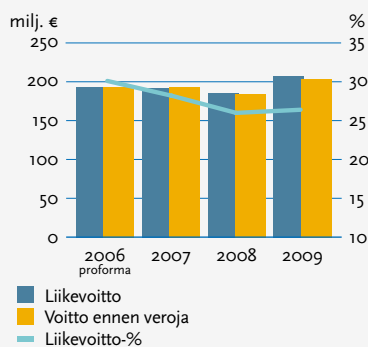
Liikevaihto

Liikevaihto kasvoi ennakoidusti

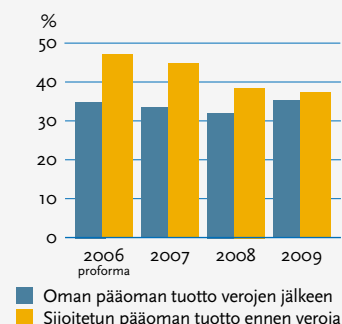
Liikevoitto ja voitto ennen veroja

Liikevoitto kasvoi

Pääoman tuotto

Pääoman tuotto vahvalla tasolla

Hallinnon kulut olivat 50,2 (51,5) miljoonaa euroa. Vertailukauden kuluihin sisältyy joulukuussa 2008 tehty 3,9 miljoonan euron suuruinen irtisanomiskuluvaraus. Yhdysvalloissa meneillään olevien patenttioikeudenkäyntien kustannukset olivat 8,8 (6,7) miljoonaa euroa. Oikeudenkäynneistä on kerrottu tarkemmin kohdassa 'Merkittävät oikeudelliset asiat'.

Muut liiketoiminnan tuotot ja kulut kasvattivat tulosta 6,0 (3,1) miljoonaa euroa. Niihin sisältyi 4,0 miljoonan euron suuruisen kertakorvaus Pfizeriltä liittyen sopimukseen, jolla eläinrauhotteiden Euroopan jakeluoikeudet palautuivat Orionille.

Konsernin voitto

Konsernin voitto ennen veroja oli 203,7 (184,2) miljoonaa euroa. Osakekohtainen tulos oli 1,07 (0,97) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 3,11 (2,97) euroa. Sijoitetun pääoman tuotto ennen veroja oli 37,4 % (38,5 %) ja oman pääoman tuotto verojen jälkeen 35,3 % (32,1 %).

Tase ja rahoitusasema

Konsernin nettovelkaantumisasaste oli -8,9 % (-7,1 %), ja omavaraisuusaste oli 60,6 % (60,2 %).

Konsernitaseen vieras pääoma 31.12.2009 oli 287,9 (276,9) miljoonaa euroa. Korollista velkaa oli kauden lopussa 131,5 (146,3) miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisia lainoja oli 108,7 (109,9) miljoonaa euroa.

Vuoden lopussa konsernin rahavarat olivat 170,5 (176,1) miljoonaa euroa, ja ne on sijoitettu vakavaraisten pankkien ja yritysten lyhytaikaisiin korkosijoitusinstrumentteihin.

Rahavirrat

Liiketoiminnan rahavirta kehittyi myönteisesti ja oli 204,6 (144,4) miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 22,0 miljoonaa euroa vertailukautta korkeampi ja käyttöpääomaan sitoutui 30,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2008.

Investointien rahavirta oli -59,5 (-51,8) miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirta oli -152,1 (-4,8) miljoonaa euroa. Muutos johtui siitä, että vertailukaudella konsernin lainojen määrä kasvoi 141,1 miljoonalla eurolla ja vuonna 2009 niiden määrä laski 17,6 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 60,4 (56,8) miljoonaa euroa. **Aineellisten hyödykkeiden osuus** oli 25,1 (32,8) miljoonaa euroa, ja **aineettomien hyödykkeiden osuus** 35,2 (24,0) miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen investointi oli toukokuussa Simdax-lääkkeen markkinointioikeuksien takaisinosto Abbott-yhtiöltä 26 miljoonalla eurolla sisältäen sopimuksen mukaiset allekirjoitus- ja etappimaksut.

Näkymäarvio vuodelle 2010

Liikevaihto kasvaa hieman vuodesta 2009.

Markkinointipanostukset kasvavat johtuen tuotelanseerausten määrän noususta ja Simdax-lääkkeen myyntiin ja markkinointiin liittyvistä kustannuksista. Tutkimuskulut laskevat hieman vuodesta 2009. Yhdysvalloissa vireillä olevista patenttioikeudenkäynneistä aiheutuvien kulujen arvioidaan olevan vuoden 2009 tasolla.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä kasvaa hieman vuodesta 2009.

Konsernin investoinnit ovat noin 40 miljoonaa euroa ilman olennaisia yritys- tai tuotehankintoja.

Näkymien perustelut

Huhtikuussa 2009 Suomessa voimaanastunut viitehintajärjestelmä lisäsi hintakilpailua vaihtokelpoisten valmisteiden ryhmässä, mikä johti hintojen selvään laskuun. Vuonna 2010 hintakilpailun odotetaan jatkuvan hieman edellistä vuotta maltillisemmin. Tuotelanseeraukset tukevat Orionin asemaa markkinajohtajana myös vuonna 2010.

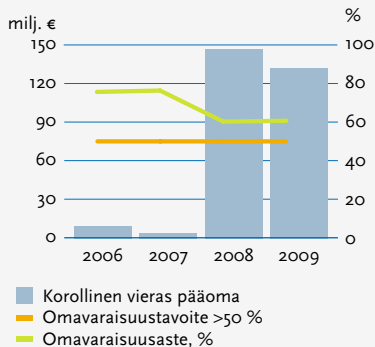
Stalevo- ja Comtess/Comtan-Parkinson-lääkkeiden markkinamyynnin kasvu oli vuonna 2009 kuten edellisenäkin vuonna hieman yli 10 %. Kasvu oli kuitenkin ennakoitua nopeampaa, ja sen odotetaan hieman hidastuvan vuoden 2010 aikana. Nämä arviot perustuvat olettamukseen, että geneerinen kilpailu ei ala Yhdysvalloissa vielä vuoden 2010 aikana.

Simdax-lääkkeen markkinointioikeuksien takaisinosto Abbottilta toukokuussa 2009 kasvattaa myyntiä edelliseen vuoteen verrattuna, koska tuotteen markkinamyyni näkyy Orionin omana myyntinä koko vuoden ajalta. Vuoden 2009 neljän ensimmäisen kuukauden osalta Orion kirjasi omaan liikevaihtoonsa Simdaxin osalta vain tuotteen myynnin Abbottille.

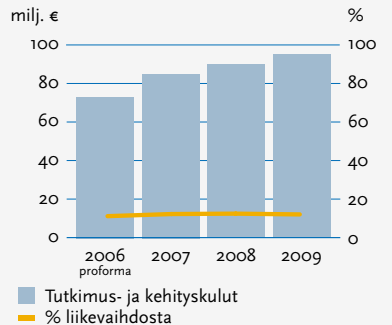
Koska uusien tuotteiden rekisteröinnit ja lanseeraukset ovat yli vuoden mittaisia projekteja, on niiden vaatimat resurssien lisäykset ja muut panostukset vuodelle 2010 suunniteltu pääsääntöisesti jo edellisen vuoden aikana.

Tutkimus- ja kehityskulut ovat varsin tarkasti ennakoitavissa. Ne syntyvät

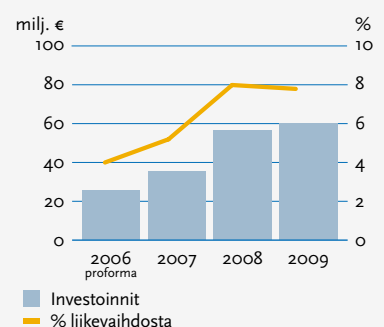
Omavaraisuusaste ja vieras pääoma
Omavaraisuusaste selvästi yli tavoitteen

Tutkimus- ja kehityskulut
Tutkimus- ja kehityspanostukset kasvoivat

Investoinnit
Investoinnit kasvaneet hieman

toisaalta yhtiön sisäisistä, kiinteistä eristä kuten palkoista ja toimintainfrastruktuurin ylläpidosta, ja toisaalta ulkoisista muuttuvista kuluista. Ulkoiset kulut syntyvät mm. pitkäkestoisista kliinisistä potilaskokeista, jotka tehdään tyypillisesti useissa maissa sijaitsevilla klinikoilla. Keskeiset vuodelle 2010 suunnitellut kliiniset tutkimukset joko jatkuvat edellisestä vuodesta tai ne on jo hyvin pitkälle suunniteltu ja sen vuoksi niiden kustannustaso on varsin hyvin ennakoitavissa.

Arviot Yhdysvalloissa meneillään olevien patenttioikeudenkäyntien kustannuksista perustuvat laadittuihin aikatauluihin ja työmääräsuunnitelmiin. Oikeudenkäynneistä aiheutuvat kustannukset riippuvat monista tekijöistä, joita on vaikea tarkkaan arvioida.

Näkymien toteutumiseen liittyvät lähiajan riskit ja epävarmuustekijät
Yhtiön tiedossa ei ole yksittäisiä merkittäviä vuoden 2010 tulosnäkyymiin liittyviä riskitekijöitä.

Yksittäisten tuotteiden myynti ja toisaalta Orionin myynti yksittäisillä markkinoilla saattaa hieman vaihdella sen mukaan, missä määrin lääkemarkkinoilla jatkuvasti viime vuosina kiristynyt hinta- ja muu kilpailu kohdistuu nimenomaan Orionin tuotteisiin. Toimitukset Novartikselle perustuvat yhdessä etukäteen sovittuihin aikatauluihin. Nämä voivat kuitenkin muuttua esimerkiksi Novartiksen päätösten seurauksena, jotka koskevat mm. varastotasojen muutoksia. Meneillään olevien oikeudenkäyntien ei oleteta vaikuttavan Comtan- tai Stalevo-lääkkeiden myyntiin Yhdysvalloissa vuonna 2010, mutta geneerisen kilpailun alkaminen jo kuluvan vuoden aikana ei ole mahdotonta.

Valuuttakurssiriskistä suurin osa syntyy Yhdysvaltojen dollarin kurssikehityksestä. Tyypillisesti vain alle 15 % Orionin liikevaihdosta tulee Yhdysvalloista. Euroopan maiden valuutoissa kokonaisvaikutusta pienentää se, että Orionilla on useimmissa näissä maissa oma organisaatio ja siten myynnin lisäksi myös kustannuksia kyseisissä valuutoissa.

Tutkimushankkeisiin liittyy aina epävarmuustekijöitä, jotka saattavat joko kasvattaa tai laskea arvioituja kustannuksia. Projektit saattavat edetä oletettua hitaammin tai nopeammin tai ne saatetaan keskeyttää. Meneillään olevissa kliinisissä tutkimuksissa mahdollisesti tapahtuvat muutokset heijastuvat kuitenkin kustannuksiin suhteellisen hitaasti, eikä niillä arvioida olevan olennaista vaikutusta kuluvan vuoden tulokseen. Uusien, käynnistymässä olevien tutkimusten aikataulut ja kustannukset ovat tutkimusprosessin luonteesta johtuen tiedossa jo etukäteen, eivätkä ne siten tyypillisesti aiheuta odottamattomia muutoksia ennakoituun kulurakenteeseen.

Konsernin taloudelliset tavoitteet

Orionin taloudelliset tavoitteet ovat konsernin taloudellisen vakauden varmistaminen ja pohjan luominen pidemmän aikavälin kannattavalle kasvulle.

Pääasialliset keinot tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- liikevaihdon ja liikevoiton orgaanisen kehityksen parantaminen tuote-, tuoteisto- ja yritysostojen avulla
- toiminnan tehokkuuden parantaminen ja kustannusten hallinta
- rahoitusaseman säilyttäminen vakavana, jolloin omavaraisuusaste pidetään vähintään 50 prosentin tasolla.

Nykyisin noin kolmannes Orionin liikevaihdosta muodostuu Stalevo- ja Comtest/Comtan-Parkinson-lääkkeiden myynnistä. Näiden lääkkeiden tärkeimmät patentit keskeisimmillä markkinoilla päättyvät vuosina 2012–2013, minkä vuoksi niiden myynnin arvioidaan laskevan lähivuosina. Orion on tuomassa markkinoille myös uusia tuotteita korvaamaan liikevaihdon laskua.

Orionin lähivuosien liikevaihdon ja kannattavuuden kehittyminen riippuu siitä nopeudesta, jolla Parkinson-lääkkeiden myynnin lasku ja toisaalta muiden tuotteiden myynnin kasvu kehittyvät tulevaisuudessa. Tämä luo konsernin liiketoiminnalle epäjatkuvuuskohdan.

Orionin osingonjakopolitiikka

Orion ottaa osingonjaossa huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimat keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

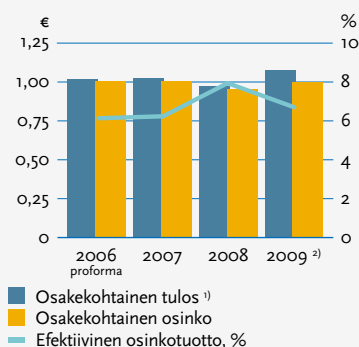
Hallituksen esitys voitonjaosta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 189 019 101,80 euroa, josta tilikauden voittoa on 136 467 859,83 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 1,00 euroa osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita oli 140 977 798 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi yhteensä 140 977 798,00 euroa. Konsernin osingonjakosuhte tilikaudelta 2009 olisi 93,5 % (97,9 %). Osingon maksupäivä olisi 7.4.2010 ja osinkoon olisivat oikeutettuja

Osakekohtainen tulos ja osinko

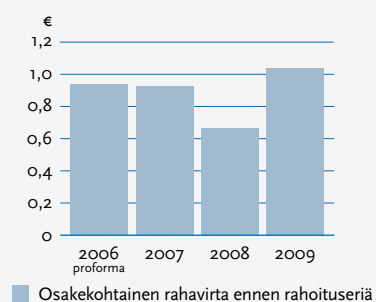
Osakekohtainen tulos parani selvästi

¹⁾ Yhtiöllä ei ole erää, jotka voisivat laimentaa osakekohtaista tulosta.
²⁾ Vuoden 2009 osinko on hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Lisäksi hallitus esittää jaettavaksi pääoman palautuksena 0,10 euroa osakkeelta.

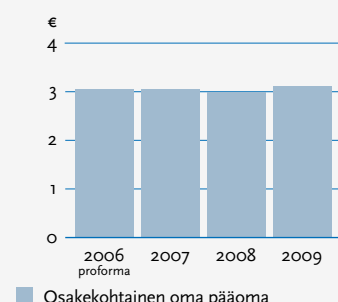
Osakekohtainen rahavirta

Osakekohtaisessa rahavirrassa merkittävä parannus

Osakekohtainen oma pääoma

Osakekohtainen oma pääoma kasvoi hieman

osakkeenomistajat, jotka ovat merkittyinä yhtiön osakasluetteloon 29.3.2010.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen lahjoitetaan hallituksen erillisen päätöksen mukaisesti 150 000,00 euroa, ja että voittovarojen tilille jätettäisiin 47 891 303,80 euroa.

Hallituksen esitys vapaan oman pääoman jakamisesta

Hallitus ehdottaa 24.3.2010 pidettävälle Orion Oyj:n varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiökokous päättäisi vapaan oman pääoman jakamisesta pääoman palautuksena käyttörahastosta 0,10 euroa osaketta kohden. Vapaan oman pääoman palautus maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä 29.3.2010 on merkittynä osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Maksupäivä on 7.4.2010.

Liiketoimintakatsaukset Lääkeliiketoiminta

Katsaus ihmislääkemarkkinoihin

Orionin yksittäisistä markkina-alueista tärkein on Suomi, joka muodostaa noin kolmanneksen konsernin liikevaihdosta. Suomen Lääkedatan tilastoinnin mukaan ihmislääkkeiden tukkumyynti Suomessa vuonna 2009 oli yhteensä 1 947,3 miljoonaa euroa ja se laski 0,5 % edellisestä vuodesta. Pakkausmäärällisesti markkinan kokonaisynti laski 2,3 %. Apteekkien lääkkeitä laskivat 0,9 %, samalla kun sairaaloiden lääkkeitä kasvoivat 0,9 %. Reseptilääkkeiden tukkumyynti koko markkinalla laski 0,9 %, ja itsehoitotuotteiden tukkumyynti kasvoi 3,0 %.

Tilastokeskuksen mukaan lääkkeiden hinnat Suomessa laskivat 3,6 % vuoden 2009 aikana.

Orionin asema Suomen johtavana lääkemerkkinä vahvistui edelleen. Lääkedatan tilastoinnin mukaan Orionin ihmislääkkeiden tukkumyynti Suomessa vuonna 2009 oli yhteensä 186,0 miljoonaa euroa ja se kasvoi 3,2 % edellisestä vuodesta. Orionin myynti kasvoi hieman, vaikka huhtikuussa voimaan astunut viitehintajärjestelmä laski kokonaismarkkinaa. Orionin markkinaosuus oli 9,6 % (9,2 %), mikä oli 2,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin toiseksi suurimmalla yhtiöllä.

Yksittäisenä terapia-alueena Orionille merkittävin on edelleen Parkinson-taudin hoito. Orionin Parkinson-lääkkeet muodostavat noin kolmanneksen konsernin liikevaihdosta. Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu myynti syyskuuhun 2009 päättyneeltä 12 kk:n jaksolta oli IMS Healthin lääkemyyntitilastojen mukaan Yhdysvalloissa 981 miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria (1 057 miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria edellisen 12 kk:n jakson aikana) ja se laski 7,2 % vertailukaudesta. Nopea muutos markkinan kehityksessä johtui suurimman tuotteen, erään dopamiiniagonistin, patenttisuojan päättymisestä ja siitä seuranneesta geneerisestä kilpailusta. Euroopan viisi suurinta Parkinsonin taudin lääkemerkkinä olivat Saksa, Iso-Britannia, Ranska, Espanja ja Italia. Niiden yhteenlaskettu Parkinson-lääkkeiden myynti syyskuuhun päättyneeltä 12 kk:n jaksolta oli 895 (852) miljoonaa euroa, ja keskimääräinen markkinakasvu oli 5,1 %.

Orionin Parkinson-lääkkeiden myynti kehittyi edelleen suotuisasti ja kokonaismarkkinan kasvua selvästi nopeammin. IMS Healthin lääkemyyntitilastojen mukaan Orionin Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu myynti syyskuuhun päättyneeltä 12 kk:n jaksolta oli 492 miljoonaa euroa (427 miljoonaa euroa edellisen 12 kk:n jakson aikana) ja se kasvoi 15,3 %.

Tilastojen mukaan Orionin Parkinson-lääkkeiden myynti Yhdysvalloissa samaiselta 12 kk:n jaksolta oli 171 (154) miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria ja se kasvoi 10,9 % vertailukaudesta. Orionin Parkinson-lääkkeiden markkinaosuus Yhdysvalloissa oli noin 17 %. Orionin Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu myynti Euroopan viidellä suurimmalla Parkinson-lääkkeiden markkinalla samaiselta 12 kk:n jaksolta oli 147 (138) miljoonaa euroa ja se kasvoi 6,3 % vertailukaudesta. Ori-

nin Parkinson-lääkkeiden keskimääräinen markkinaosuus näillä viidellä markkinalla on noin 16 %.

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto ja tulos
Lääkeliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2009 oli 728,5 (667,6) miljoonaa euroa ja se kasvoi 9,1 % edellisestä vuodesta. Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 210,7 (188,5) miljoonaa euroa ja se kasvoi 11,8 %. Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 28,9 % (28,2 %) segmentin liikevaihdosta.

Orionin kymmenen myydyimmän lääkevalmisteen liikevaihto vuonna 2009 oli 378,3 (339,7) miljoonaa euroa ja se kasvoi 11,4 %. Näiden tuotteiden osuus lääkeliiiketoiminnan kokonaisliikevaihdosta oli 52 % (51 %). Myydyimpien valmistajien listalta nopeimmin kasvoivat sydänlääke Simdax, tehohoitovaihtoehto Precedex, Parkinson-lääke Stalevo ja Easyhaler-keuhkolääkkeet.

Omaan tutkimukseen perustuvien tuotteiden liikevaihto vuonna 2009 oli 346,5 (307,5) miljoonaa euroa ja se kasvoi 12,7 %. Näiden tuotteiden osuus lääkeliiiketoiminnan liikevaihdosta oli noin 48 % (46 %).

Alkuperälääkkeet

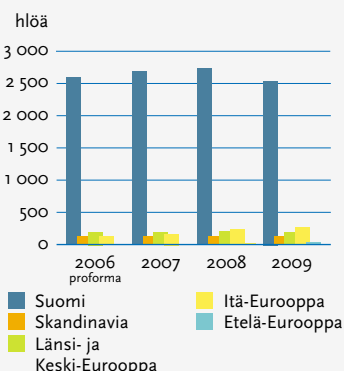
Alkuperälääkkeet-tulosyksikön tuotteisto koostuu patenttisuojatuista reseptilääkkeistä, jotka on suunnattu kolmelle terapia-alueelle: keskushermostosairauksiin, syöpäsairauksiin ja tehohoitoon sekä Easyhaler®-keuhkolääkkeisiin. Easyhaler-lääkkeet siirtyivät vuoden alussa Erytistutuotteet-yksiköstä osaksi Alkuperälääkkeet-tulosyksikköä. Samassa yhteydessä hormonikorvausvalmisteet, kuten Divina-sarja, ja toremifeeni-tuotteet, kuten Fareston, siirtyivät puolestaan osaksi Erytistutuotteet-tulosyksikköä.

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2009 oli 324,0 (278,1) miljoonaa euroa ja se kasvoi 16,5 %.

Orionin Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2009 oli 234,9 (208,5) miljoonaa euroa. Se kasvoi 12,7 % ja muodosti lääkeliiiketoiminnan liikevaihdosta 32 % (31 %). Liikevaihto Stalevo- ja Comtan-toimituksista Novartikselle oli yhteensä 137,8 (118,1) miljoonaa euroa, mikä oli 16,7 % edellisvuotta korkeampi. Stalevo-toimitukset Novartikselle kasvoivat 20,6 %, ja Comtan-toimitukset kasvoivat puolestaan 9,8 %. Orionin oman myyntiorganisaation liikevaihto Stalevo- ja Comtess-lääkkeistä oli yhteensä 97,1 (90,4) miljoonaa euroa ja se kasvoi 7,5 %. Stalevo-lääkkeen myynti oman myyntiverkoston

Henkilöstö alueittain

Yli 600 orionilaista Suomen ulkopuolella

kautta oli 77,1 (66,0) miljoonaa euroa ja se kasvoi 16,8 %. Euromääräistä myyntiä on hidastanut valuuttakurssien heikentyminen Iso-Britanniassa ja Skandinaviassa.

Orion on vetänyt pois myyntilupahakemukset Stalevo-lääkkeen käyttöaiheen laajentamiseksi EU-maissa ja Yhdysvalloissa. Stalevo on hyväksytty pidemmälle edenneen Parkinsonin taudin hoitoon.

Orionilla on meneillään patentt loukkaus oikeudenkäynnit Yhdysvalloissa Sun-yhtiöitä ja Sandoz-yhtiöitä vastaan. Sun-yhtiöt pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneeriset versiot Orionin Comtan- ja Stalevo-lääkkeistä. Sandoz-yhtiöt puolestaan pyrkivät tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneerisen version Orionin Precedex-lääkkeestä. Oikeudenkäynnit Wockhardt-yhtiöitä vastaan päättyivät sovintoon huhtikuussa 2009.

Orion hankki toukokuussa Abbott-yhtiöltä takaisin oikeudet suomensisäisesti annosteltavaan Simdax-lääkkeeseen (levosimendaani), joka on tarkoitettu sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon. Simdax-tuotteen myyntioikeuksien siirto on sujunut suunnitelmien mukaisesti ja myynti kehittyi hyvin.

Easyhaler-tuotepereheen yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2009 oli 24,9 (22,2) miljoonaa euroa ja se kasvoi 12,2 %. Tuotepereheen myyntioikeudet Iso-Britanniassa ja Unkarissa siirtyivät takaisin Orionille vuoden 2009 aikana.

Pitkälle edenneen eturauhassyövän hoitoon tarkoitettua Vantas®-implantin (histreliini) lanseeraukset aloitettiin Euroopassa vuoden 2009 aikana. Orion hankki lääkkeen Euroopan laajuiset oikeudet yhdysvaltalaiselta Endo Pharmaceuticals Solutions Inc. -yhtiöltä.

Erityistuotteet

Patenttisuojattomista eli geneerisistä reseptilääkkeistä ja itsehoitotuotteista muodostuvan Erityistuotteet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2009 oli 274,8 (260,5) miljoonaa euroa ja se kasvoi 5,5 %. Skandinavian ja itäisen Euroopan valuuttojen heikkeneminen hidasti yksikön euromääräisen liikevaihdon kehitystä vuoden 2009 aikana.

Orionin ihmislääkkeiden liikevaihto Suomessa vuonna 2009 oli 204,3 (195,3) miljoonaa euroa ja se kasvoi 4,6 %. Erityistuotteet-tulosyksikkö muodosti valtaosan kotimaan myynnistä. Orion on kasvattanut markkina-asemaansa laajan tuoteistonsa ansiosta erityisesti vaihtokelpoisissa reseptilääkkeissä, vaikka huhtikuussa Suomessa voimaan astunut viitehintajärjestelmä käänsi kokonaismarkkinan laskuun. Viite-

hintajärjestelmä on entisestään kiristynyt hintakilpailua, mutta laajentanut samalla vaihtokelpoisten valmistajien valikoimaa. Esimerkiksi psyykenlääke Ketipinor® (ketiapipiini) ja alkuvuodesta lanseerattu kolesterolia alentava lääke, Atorvastatin Orion® (atorvastatiini), ovat menestyneet hyvin.

Orionin ihmislääkkeiden liikevaihto itäisessä Euroopassa vuonna 2009 oli 38,7 (38,0) miljoonaa euroa ja se kasvoi 1,8 %. Erityistuotteet-tulosyksikkö muodosti valtaosan alueen myynnistä. Liikevaihdon euromääräistä kehitystä itäisen Euroopan alueella hidasti alueen valuuttakurssien voimakas heikentyminen ja taloudellinen taantuma.

Orion on vahvistanut tarjontaansa Skandinaviassa erityisesti itsehoitotuotteissa. Orionin tavoitteena on luoda kotimarkkina-asema Suomen lisäksi muihinkin Pohjoismaihin. Myynnin vahvaa kasvua Skandinaviassa on tukenut mm. Sebamed-tuotepereheen jakelun siirtäminen Orionille ja esimerkiksi Penomax®-antibiootin (pivmesillinaami) hyvin onnistunut lanseeraus Pohjoismaissa. Orion valmistautuu jakelukanavien muutokseen myös Ruotsissa, jossa maan apteekkimonopoli purettiin vuonna 2009.

Fareston®-rintasyöpälääkkeen (toremifeeni) tuoteinformaatioon on lisätty uusiin turvallisuustietoihin perustuva rajoitus, jonka mukaan lääkettä ei tule käyttää potilailla, joilla on rytmihäiriöitä tai suurentunut riski saada niitä.

Eläinlääkkeet

Eläinlääkkeet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2009 oli 62,1 (67,2) miljoonaa euroa ja se laski 7,5 %. Tulosyksikön liikevaihdosta 31 % (37 %) muodostui eläinrauhoitteista: Dexdomitor® (deksmedetomidini), Domitor® (medetomidini), Domosedan® (detomidini) ja Antisedan® (atipametsoli), joiden liikevaihto laski 21,4 % johtuen patenttien päättymistä seuranneesta hintakilpailusta Euroopassa.

Oikeudet Orionin kehittämään eläinrauhoitustuotepereheeseen Euroopassa palautuivat Pfizer Animal Healthilta Orionille vuoden lopussa. Sopimuksen myötä Orion aloittaa tuotepereheen myynnin muutamilla itäisen Euroopan markkinoilla aiemman Pohjoismaat kattavan myyntialueen lisäksi. Pfizer jatkaa Orionin eläinrauhoitteiden markkinointia mm. Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Muilla markkinoilla partnerit vastaavat tuotteiden myynnistä. Järjestelyyn liittyen Pfizer maksoi Orionille neljä miljoonaa euroa vuoden 2009 lopussa.

Hevosten rauhoitteeksi tarkoitettu Domosedan-geeli sai myyntiluvan Euroo-

passa loppuvuodesta 2009. Tuotteen lanseeraukset Euroopassa aloitetaan vuoden 2010 alkupuolella.

Orion jatkoi markkinajohtajana Suomen eläinlääkemarkkinalla noin 20 % markkinaosuudella. Eläinlääketilaston mukaan vuoden 2009 eläinlääkemarkkina Suomessa oli noin 46 miljoonaa euroa ja se kasvoi 6,8 % edellisestä vuodesta. Orionin asema markkinajohtajana on seurausta laajasta tuoteistosta ja pitkäjänteisestä toiminnasta Suomen eläinlääkemarkkinalla.

Orion ei aio jättää myyntilupahakemusta levosimendaanista Yhdysvalloissa eikä Euroopassa LEVET-tutkimusohjelmasta saatujen tulosten perusteella. Ohjelmassa tutkittiin suun kautta annosteltavan levosimendaanin tehoa koirien sydänsairauksien hoidossa.

Fermion

Fermion tuottaa lääkkeiden vaikuttavia aineita Orionin ja muiden lääkeyhtiöiden käyttöön ja sen tuoteisto kattaa lähes 30 lääkeainetta. Tulosyksikön liikevaihto vuonna 2009 oli 41,4 (36,1) miljoonaa euroa ja se kasvoi 14,5 %. Tästä on eliminoitu lääkeainetoimitukset Orionin omaan käyttöön. Tiettyjen avaintuotteiden tilauskanta on edelleen korkea, vaikka kilpailu markkinoilla jatkui kireänä. Kilpailukyyn säilyttämiseksi yksikössä on kiinnitetty erityistä huomiota kustannustehokkuuden parantamiseen.

Tutkimus ja kehitys

Orionin lääketutkimuksen ydinterapia-alueita ovat keskushermostolääkkeet, syöpä- ja tehohoitolääkkeet sekä inhaloitavat Easyhaler-keuhkolääkkeet. Oman tutkimuksen ohella Orion panostaa aikaisen vaiheen tutkimus- ja kehitysyhteistyöhön yliopistojen ja muiden lääkeyhtiöiden kanssa. Loppuvaiheen kliinisessä tutkimuksessa Orion pyrkii jakamaan kustannuksia muiden lääkeyhtiöiden kanssa. Näin Orion mahdollistaa uusien tutkimusprojektien määrän kasvun ja tasapainottaa tutkimusputkessa olevien projektien riskitasoa. Orion pyrkii myös hankkimaan uusia tuoteaihoita täydentämään omasta tutkimuksesta syntyvää tutkimusputkea. Näin Orion vahvistaa kykyään toimia jatkossakin uusia lääkkeitä tarjoavana, lääketutkimusta ja -kehitystä tekevänä yrityksenä.

Konsernin tutkimus- ja kehityskulut olivat 95,2 (90,0) miljoonaa euroa, josta lääkeliiketoiminnan osuus oli 89,4 (85,4) miljoonaa euroa. Konsernin tutkimus- ja kehitysmenojen osuus konsernin liikevaihdosta oli 12,3 % (12,7 %).

Orionilla on meneillään kolmannen kliinisen vaiheen potilastutkimukset **tehohoiton rauhoite deksmedetomidinilla**. Lääkettä testataan pitkäaikaisena, yli 24 tunnin infuusiona. Lääke on jo markkinoilla esim. Yhdysvalloissa ja Japanissa, jossa sitä voidaan käyttää tehohoitopotilaiden rauhoitteena korkeintaan 24 tunnin ajan. Tavoitteena on rekisteröidä lääke myös EU:ssa. MIDEX-tutkimuksessa deksmedetomidiniin verrataan midatsolaamiin ja PRODEX-tutkimuksessa propofoliin. Molempiin tutkimuksiin on rekrytoitu 500 potilasta, ja tuloksia ohjelmasta odotetaan viimeistään kesällä 2010.

Orionilla on meneillään hanke inhaloitavien **Easyhaler-lääkkeiden** tuoteperheen laajentamiseksi. Tutkimusohjelmassa kehitetään **budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmistetta**, jossa budesonidi hoitaa limakalvotulehdusta ja formoteroli toimii pitkävaikutteisena, keuhkoputkia avaavana lääkeaineena. Orionin tavoitteena on hyödyntää Easyhaler-teknologiaa nykyisten tuotteiden ja kehityshankkeiden lisäksi myös uusissa valmisteissa.

Orion kehittää yhteistyössä Novartiksen kanssa **Stalevo-lääkettä Japanin markkinoille**.

Orionilla on käynnissä ensimmäisessä kliinisen vaiheen tutkimukset **alfa 2c-reseptorin antagonistilla**. Varhaisen vaiheen tutkimuksissa lääkeaihion on todettu sopivan mahdollisesti Alzheimerin taudin tai skitsofrenian oireiden hoitoon.

Orionilla on meneillään useita projekteja **varhaisessa tutkimusvaiheessa**, joissa tutkitaan mm. selektiivisiä androgeenireseptorin modulaattoreita (SARM), eturauhassyöpää, neuropaattista kipua, Parkinsonin tautia ja tehohoidon eri käyttöalueita.

Orion on vetänyt pois myyntilupahakemukset Stalevo-lääkkeen käyttöaiheen laajentamiseksi EU-maissa ja Yhdysvalloissa. Stalevo on hyväksytty pidemmälle edenneen Parkinsonin taudin hoitoon.

Orion ei aio jättää myyntilupahakemusta levosimendaanista Yhdysvalloissa eikä Euroopassa LEVET-ohjelmasta saatujen tulosten perusteella. Ohjelmassa tutkittiin suun kautta annosteltavan levosimendaanin tehoa koirien sydänsairauksien hoidossa.

Diagnostiikkaliiketoiminta

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2009 oli 45,2 (45,0) miljoonaa euroa. Euromääräistä myyntiä rasitti pohjoismaisten valuuttojen heikkeneminen. Sen sijaan myynti Kiinaan ja Tsekiin kasvoi edellisestä vuodesta.

Päätuotteina jatkoivat edelleen QuikRead®-testit, joiden sekä reagenssi- että laitemyynti kehittyivät edelleen vahvasti. Testejä käytetään mm. tulehdusten osoittamiseen verinäytteen CRP-arvon perusteella. Testeillä voidaan osoittaa myös nielutulehdusta aiheuttava streptokokki A -nielänäytteestä. QuikRead-laitekannan kasvu lääkkeiden vastaanotoilla ja kliinisissä laboratorioissa luo kasvupohjaa myös reagenssien kysynnälle jatkossa.

Kastolevytesteistä erityisesti teollisuushygieniatestien myynti laski teollisuuden käyttöasteiden heikkenemisen seurauksena.

Liikevoitto oli 5,6 (6,1) miljoonaa euroa ja se laski 9,1 %, koska tulosityksikön panostuksia tuotekehitykseen lisättiin suunnitellusti.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Orionilla oli 31.12.2009 yhteensä 141 257 828 osaketta, joista A-osakkeita oli 51 340 668 kappaletta ja B-osakkeita 89 917 160 kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 euroa. Vuoden 2009 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 280 030 kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B- osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2009 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 1 116 450 490 ääntä.

Osakkeiden äänioikeudet

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajiin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuden ja osingonjakoon.

Osakkeiden muuntaminen

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi. Vuoden 2009 aikana osakkeita muunnettiin yhteensä 100 000 kappaletta.

Kaupankäynti Orionin osakkeilla

Orionin A- ja B-osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä suurten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa tunnuksilla ORNAV ja ORNBV.

Kaupankäynti yhtiön molemmilla osakkeilla alkoi 3.7.2006, ja tietoja kaupankäynnistä yhtiön osakkeilla on saatavilla tästä päivä-määrästä alkaen.

Yhtiön osakkeiden markkina-arvo 31.12.2009 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 2 122,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2009 aikana Orionin A-osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsingissä yhteensä 3 815 863 kappaletta ja B-osakkeita 84 568 573 kappaletta. Vaihdetujen osakkeiden arvo vastasi yhteensä 1 080,4 miljoonaa euroa. Vuoden aikana A-osakkeista vaihdettiin 7,4 % ja B-osakkeista 94,1 %. Keskimääräinen vaihto Orionin osakkeilla oli 62,6 %.

Hallituksen valtuutukset

Orionin hallituksella on 23.3.2009 pidetyn yhtiökokouksen antama valtuutus luovuttava yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus on voimassa vuoden 2010 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Maaliskuussa 2009 Orion luovutti yhteensä 44 806 kappaletta yhtiön hallussa olleita Orionin B-osakkeita konsernin avainhenkilöiden osakekannustinjärjestelmään kuuluville ja konsernin palveluksessa oleville henkilöille vuodelta 2008 maksettavina osakepalkkioina. Luovutus perustuu yhtiökokouksen 25.3.2008 antamaan valtuutukseen. Luovutettujen osakkeiden osakekohtainen luovutushinta oli 11,97 euroa ja se oli B-osakkeen kaupankäyntimäärällä painotettu keskimääräinen 5.3.2009. Luovutettujen osakkeiden luovutushinta oli yhteensä 536 417,43 euroa.

Omistuspohja

Orionilla oli vuoden 2009 lopussa kaikkiaan 54 323 (43 119) rekisteröityä osakkeenomistajaa, joista yksityishenkilöitä oli 94,0 % (94,1 %). Heidän omistuksessaan oli koko osakekannasta 51,9 % (48,3 %) ja kaikista äänistä 60,6 % (59,2 %). Hallintarekisteröityjä osakkeita oli 31,3 (34,7) miljoonaa kappaletta. Niiden osuus kokonaisosakemäärästä oli 22,1 % (24,5 %) ja 4,2 % (6,1 %) yhteenlasketuista äänistä.

Orionin hallussa oli vuoden 2009 lopussa 280 030 kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. Niiden osuus yhtiön koko osakekannasta on 0,2 % ja yhteenlasketusta äänimäärästä 0,03 %.

Capital Research and Management Company ilmoitti 21.11.2007 arvopaperi-

markkinalain 2 luvun 9 §:n mukaisesti, että se hallinnoi 7 281 692 kappaletta Orionin B-osaketta. Mainittujen osakkeiden osuus Orionin koko osakekannasta on 5,15 % ja äänimäärästä 0,65 %. Ilmoituksen mukaan Capital Research and Management Company on yhtiön suurin osakkeenomistaja.

Orionin tietoon ei tullut vuoden 2009 aikana uusia tahoja, joiden omistus yhtiön osakepääomasta tai sen äänimäärästä ylittää arvopaperimarkkinalain mukaisen liputuskyynyksen.

Johdon osakeomistukset

Vuoden 2009 lopussa hallituksen jäsenten yhteenlasketussa osakeomistuksessa oli yhteensä 2 322 438 kappaletta yhtiön osakkeita, joista 1 903 932 oli A-osakkeita ja 418 506 B-osakkeita. Toimitusjohtajan omistuksessa oli vuoden 2009 lopussa 11 950 yhtiön osaketta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Konsernin johtoryhmän jäsenten (toimitusjohtaja pois lukien) omistuksessa oli yhtiön osakkeista yhteensä 66 733 kappaletta, joista 1 228 oli A-osakkeita ja 65 505 B-osakkeita. Yhtiön ylimmän johdon omistuksessa oli näin ollen yhteensä 1,7 % yhtiön koko osakekannasta ja 3,5 % yhteenlasketusta äänimäärästä. Luvut sisältävät myös määräysvalta yhteisöjen omistukset.

Yhtiöllä ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

Hallinto ja johtaminen

Orion-konsernin johtamisjärjestelmä muodostuu konsernitasoisista toiminnoista ja tuloksiköistä. Näiden lisäksi järjestelmään kuuluu juridisten yksiköiden hallinnon järjestäminen. Toiminnan ohjausta ja valvontaa varten konsernissa on kaikilla tasoilla toimiva valvontajärjestelmä.

Konsernin emoyhtiö on Orion Oyj, jonka osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokouksessa. Yhtiökokous nimittää hallituksen jäsenet sekä päättää mm. yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, osakkeiden liikkeelle laskemisesta ja omien osakkeiden hankkimisesta.

Konsernin hallitus käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat riippumatta siitä, edellyttääkö asia juridisesti hallituksen päätöstä. Hallitus myös varmistaa hyvän hallinto- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Orion-konsernissa.

Emoyhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka valitsee yhtiökokous. Hallituksen

jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsee samaksi ajaksi hallituksen puheenjohtajan ja hallitus, niin ikään samaksi ajaksi, hallituksen varapuheenjohtajan. Henkilöä, joka on täyttänyt 67 vuotta, ei voida valita hallituksen jäseneksi.

Emoyhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa toimisuhteen 6 kuukautta. Toimitusjohtajan irtisanoessa toimisuhteen irtisanomisaika on 6 kuukautta, ellei toisin sovita. Toimisuhte päättyy irtisanomisajan kuluttua. Mikäli toimisuhte sanotaan irti joko yhtiön toimesta tai toimitusjohtajan toimesta yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, suoritetaan, elleivät osapuolet toisin sovi, toimitusjohtajalle erillisenä irtisanomiskorvauksena toimisuhteen päättymisen jälkeen 18 kuukauden rahapalkkaa vastaava määrä. Mikäli toimisuhte sanotaan irti toimitusjohtajan toimesta muusta syystä kuin yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, ei erillistä irtisanomiskorvausta suoriteta.

Varsinainen yhtiökokous 23.3.2009

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingin Messukeskuksessa 23.3.2009. Kokouksessa käsiteltiin yhtiöjärjestyksen 10 §:n ja osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:n mukaisten asioiden lisäksi ehdotukset, jotka koskivat yhtiöjärjestyksen muuttamista, hallituksen valtuutusta omien osakkeiden luovuttamiseen, hallituksen valintoja ja palkkioita sekä tilintarkastajan valintaa ja palkkioita.

Vuodelta 2008 päätettiin jakaa hallituksen ehdotuksen mukaisesti osinko 0,95 euroa osaketta kohden.

PricewaterhouseCoopers Oy KHT-yhteisö valittiin konsernin tilintarkastajaksi seuraavalle toimikaudelle.

Varsinainen yhtiökokous 24.3.2010

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 24.3.2010 klo 14.00 alkaen Helsingin Messukeskuksessa.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinta on merkittävä osa Orion-konsernin ohjausjärjestelmää ja se liittyy

tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin ja liiketoimintaan. Tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa tai asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kokonaisvaltaista riskienhallintaprosessia, käytännön toimenpiteitä sekä vastuiden määrittelyä kehitetään säännöllisesti toteutettavilla riskikartoituksilla, jotka kattavat:

- strategiset riskit, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysriskit
- operatiiviset riskit, kuten myynti- ja liikeriskit, tuotantoriskit, turvallisuusriskit ja ympäristöriskit
- rahoitusriskit, kuten markkina-, luotto- ja maksuvalmiusriskit

Operatiivinen riskienhallinta kattaa myös hankekohtaisen riskienhallinnan.

Valtiovarainministeriön asetuksen 153/2007 6.1 §:n kohdassa 11 tarkoitetut sopimukset

Orionilla on markkinointipartnerinsa Novartiksen kanssa Comtess®/Comtan®- sekä Stalevo®-lääkkeitä koskevat markkinointisopimukset. Nämä sopimukset sisältävät valtiovarainministeriön asetuksen 153/2007 6.1 §:n kohdassa 11 tarkoitettuja määräysvallan vaihtumista koskevia ehtoja, joiden mukaan sopijapuoli on oikeutettu sopimuksen irtisanomiseen tiettyjen edellytysten vallitessa.

Henkilöstö

Orion-konsernin keskimääräinen henkilömäärä vuonna 2009 oli 3 192 (3 270). Vuoden 2009 lopussa konsernin palveluksessa oli yhteensä 3 147 (3 309) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 2 529 (2 726) henkilöä ja Suomen ulkopuolella 617 (583) henkilöä.

Palkat ja muut henkilöstökulut vuonna 2009 olivat yhteensä 171,4 (170,9) miljoonaa euroa.

Ympäristöasiat

Orionin oman tuotannon ympäristövaikutukset ovat pienet ja liittyvät lähinnä energian-, raaka-aineiden ja vedenkulutukseen, päästöihin ilmaan ja jätteiden määrään. Orionin kaikki tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa. Tehtaita säätelevät voimassa olevat ympäristöluvut. Tuotantoa on viidellä paikkakunnalla: Espoossa, Hangossa, Kuopiossa, Turussa ja Oulussa.

Orionin tuotannon ympäristövaikutuksia seurataan mm. mittaamalla päästöjä ilmaan ja veteen, tarkkailemalla jätemääriä (etenkin ongelmajätteiden määrää), seuraamalla raaka-aineiden kulutusta sekä mit-

taamalla energiatehokkuutta. Orion pyrkii jatkuvasti tehostamaan ympäristönsuojeluaan ja toimintaa valvotaan mm. sisäisillä tarkastuksilla.

Merkittävät oikeudelliset asiat **Oikeudenkäynnit Sun-yhtiöitä vastaan**

Orion Oyj on aloittanut 13.11.2007, 7.2.2008 ja 12.11.2008 patentt loukkaus-oikeudenkäynnit Yhdysvalloissa Sun-konserniin kuuluvia yhtiöitä vastaan puolustukseen Yhdysvalloissa voimassa olevia patentejaan nro 6,500,867 ja 5,446,194.

Sun Pharmaceutical Industries Limited pyrkii tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille Stalevo®-lääkkeen geneeriset versiot (annosvahvuudet 25/100/200 ja 37,5/150/200 mg, vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi). Sun Pharma Global, Inc. pyrkii tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneerisen version Orionin Comtan®-nimisestä alkuperälääkkeestä.

Oikeudenkäynti Sandoz-yhtiöitä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 4.9.2009 yhdessä Hospira, Inc. -yhtiön kanssa patentt loukkaus-oikeudenkäynnin Yhdysvalloissa Sandoz International GmbH ja Sandoz Inc. -yhtiöitä vastaan puolustukseen Yhdysvalloissa voimassa olevia patentejaan. Oikeudenkäynti koskee Orionin patenttia nro 4,910,214 sekä Orionin ja Hospiran yhteistä patenttia nro 6,716,867.

Sandoz on hakenut lupaa valmistaa ja markkinoida Yhdysvalloissa geneeristä versiota Precedex®-nimisestä Orionin alkuperälääkkeestä (deksmedetomiini hydrokloridi 100 mikrogramma emästä/ml), jota markkinoi Yhdysvalloissa Orionin lisenssikumppani Hospira.

Orion arvioi, että kulut oikeudenkäynnistä Sandoz-yhtiöitä vastaan tulevat olemaan olennaisesti pienemmät kuin Yhdysvalloissa meneillään olevien entakaponipatenttioikeudenkäyntien kustannukset.

Oikeudenkäynnit Wockhardt-yhtiöitä vastaan päättyivät sovintoon

Orion Oyj ja Wockhardt USA, LLC ja Wockhardt Limited (yhdessä "Wockhardt") solmivat 29.4.2009 sovintosopimuksen kiistassa, jossa Orion oli patentejaan puolustukseen haastanut Wockhardtin oikeuteen Yhdysvalloissa Wockhardtin jätettyä Orionin Comtan®- ja Stalevo®-valmisteiden geneerisiä versioita koskevat myyntilupahakemukset.

Orion aloitti ensimmäisen oikeudenkäynnin Wockhardtia vastaan Yhdysvalloissa vuonna 2007 ja kaksi myöhempää oikeudenkäyntiä vuonna 2008. Sovintoratkaisu koskee kaikkia kolmea oikeudenkäyntiä. Sovintosopimuksen ehtojen mukaan Wockhardt voi tuoda Yhdysvaltain markkinoille Comtan- ja Stalevo-valmisteiden geneeriset versiot 30.9.2012, tai mahdollisesti tiettyjen edellytysten täytyessä jo sitä aikaisemmin. Osapuolet ovat sopineet, että Orion toimittaa mainittuja geneerisiä valmisteita Wockhardtille. Osapuolet eivät julkista sovintosopimuksen ehtoja muilta osin.

Sovinnon johdosta kaikki kolme oikeudenkäyntiä lopetettiin ja niiden kohteina olleet Orionin US-patentit nro 5,446,194; 5,135,950; 6,599,530; 6,797,732; ja 6,500,867 pysyvät voimassa.

Yhdysvalloissa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti Orion on toimittanut kaikki yllä mainitut sopimukset Yhdysvaltojen kilpailuviranomaisille (U.S. Federal Trade Commission ja United States Department of Justice).

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin laaja tuloslaskelma

milj. €	Liitetieto	2009	2008
Liikevaihto	1	771,5	710,7
Myytujen suoritteiden kulut		-265,2	-243,4
Bruttokate		506,3	467,4
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	2	6,0	3,1
Myyntin ja markkinoinnin kulut	3, 4	-160,0	-143,9
Tutkimus- ja kehityskulut	3, 4	-95,2	-90,0
Hallinnon kulut	3, 4	-50,2	-51,5
Liikevoitto		207,0	185,0
Rahoitustuotot	5	5,1	7,6
Rahoituskulut	5	-8,4	-8,5
Voitto ennen veroja		203,7	184,2
Tuloverot	6	-52,3	-47,8
Tilikauden voitto		151,4	136,3
Muut laajan tuloksen erät			
Muuntoerot		1,3	-2,8
Rahavirran suojaukset		0,9	-1,0
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		2,1	-3,9
Tilikauden laaja tulos yhteensä		153,5	132,5
Tilikauden voiton jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		151,4	136,3
Vähemmistölle		0,0	0,0
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		153,5	132,5
Vähemmistölle		0,0	0,0
Osakekohtainen tulos, € ¹⁾		1,07	0,97
Poistot yhteensä		34,4	31,6
Palkat ja muut henkilöstökulut		171,4	170,9

¹⁾ Osakekohtainen tulos on laskettu emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta. Yhtiöllä ei ole eriä, jotka voisivat laimentaa osakekohtaista tulosta.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitase

Varat

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2009	2008
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	8	192,0	192,4
Liikearvo	9	13,5	13,5
Aineettomat oikeudet	9	63,4	37,5
Muut aineettomat hyödykkeet	9	3,7	2,9
Osuudet osakkuusyriyksissä	10	0,1	0,1
Myytavissä olevat sijoitukset	11	1,0	0,9
Eläkesaaminen	12	29,8	29,3
Laskennalliset verosaamiset	13	5,5	4,2
Muut pitkäaikaiset saamiset	14	0,9	1,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä		309,9	282,3
Vaihto-omaisuus	15	122,7	131,7
Myyntisaamiset	16	102,6	83,1
Muut saamiset	16	21,4	22,3
Rahavarat	17	170,5	176,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä		417,2	413,1
Varat yhteensä		727,1	695,5

Oma pääoma ja velat

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2009	2008
Osakepääoma		92,2	92,2
Ylikurssirahasto		17,8	17,8
Käyttörahassto		23,0	23,0
Muut rahastot		0,0	-0,9
Kertyneet voittovarot		306,0	286,3
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		439,1	418,5
Vähemmistöosuus		0,0	0,0
Oma pääoma yhteensä	18	439,1	418,6
Laskennalliset verovelat	13	43,0	42,0
Eläkevelvoitteet	12	0,8	0,8
Varaukset	19	0,5	0,4
Pitkäaikaiset korolliset velat	20	108,7	109,9
Muut pitkäaikaiset velat	21	0,1	0,9
Pitkäaikaiset velat yhteensä		153,1	153,9
Ostovelat	22	42,3	30,2
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		3,0	2,4
Muut lyhytaikaiset velat	22	66,8	54,0
Varaukset	19	0,0	
Lyhytaikaiset korolliset velat	20	22,7	36,4
Lyhytaikaiset velat yhteensä		134,8	123,0
Velat yhteensä		287,9	276,9
Oma pääoma ja velat yhteensä		727,1	695,5

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. €	Liitetieto	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							Oma pääoma yhteensä
		Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyttö- rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Vähemmistö- osuus	
Oma pääoma 1.1.2008		92,2	17,8	23,0	0,5	-4,1	301,7	0,0	431,1
Osingonjako	18						-140,9		-140,9
Omien osakkeiden hankinta	18						-4,8		-4,8
Osakekannustinjärjestelmä	4						0,6		0,6
Muut muutokset					-0,3		0,4		0,1
Tilikauden laaja tulos					-1,0	-2,8	136,3		132,4
Oma pääoma 31.12.2008		92,2	17,8	23,0	-0,9	-6,9	293,3	0,0	418,6
Osingonjako	18						-133,9		-133,9
Osakekannustinjärjestelmä	4						0,9		0,9
Muut muutokset					0,0		0,1	-0,0	0,1
Tilikauden laaja tulos					0,9	1,3	151,4		153,5
Oma pääoma 31.12.2009		92,2	17,8	23,0	0,0	-5,7	311,7	0,0	439,1

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

milj. €	Liitetieto	2009	2008
Liikevoitto		207,0	185,0
Poistot	3	34,4	31,6
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sekä romutukset		1,1	0,1
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot		1,7	-1,3
Eläkesaamisen ja -veloitteen muutos	12	-0,5	-2,6
Varausten muutos	19	0,1	0,2
Muut oikaisut		0,9	0,7
Oikaisut liikevoittoon yhteensä		37,7	28,7
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-20,8	-2,1
Vaihto-omaisuuden muutos		9,1	-10,7
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		27,0	-2,2
Käyttöpääoman muutos yhteensä		15,3	-15,0
Maksetut korot		-9,7	-7,0
Saadut korot		4,9	7,5
Maksetut verot	6	-50,6	-54,9
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		204,6	144,4
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	8	-24,6	-30,8
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	9	-36,1	-23,0
Tytäryrityksen hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-0,0	-0,0
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden sekä myytävissä olevien sijoitusten myynnit	8	0,8	1,5
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	9	0,5	0,5
Investointien rahavirta yhteensä		-59,5	-51,8
Lyhytaikaisten lainojen nostot	20	0,7	121,7
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	20	-19,8	-105,1
Pitkäaikaisten lainojen nostot	20	22,8	125,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	20	-21,3	-0,5
Omien osakkeiden hankinta			-4,8
Maksetut osingot ja muu voitonjako	18	-134,4	-141,1
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-152,1	-4,8
Rahavarojen muutos		-7,0	87,7
Rahavarat 1.1.	17	176,1	90,4
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		1,4	-2,1
Rahavarojen muutos		-7,0	87,7
Rahavarat 31.12.	17	170,5	176,1

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Yleiset tiedot

Orion Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröity osoite Orionintie 1, 02200 Espoo. Orion Oyj tytäryhtiöineen kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä diagnostisia testejä globaaleille markkinoille.

Orion-konsernin ensimmäinen tilikausi oli 1.7.–31.12.2006, koska konserni syntyi 1.7.2006 sitä edeltäneen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj listautui 1.7.2006 ja on nyt listattuna NASDAQ OMX Helsingissä.

Yhtiön hallitus on kokouksessaan 9.2.2010 hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus myös muuttaa tilinpäätöstä. Jäljennös vuosikertomuksesta on saatavissa osoitteesta www.orion.fi ja tilinpäätöksestä Orion Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Orionintie 1, 02200 Espoo.

Laatimisperiaatteet

Orion-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti soveltaen IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka ovat voimassa 31.12.2009. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitoa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöolainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja, myytävissä olevia sijoituksia, johdannaisia ja osakeperusteisia maksuja, jotka on kirjattu käypään arvoon.

Tilinpäätöksen rahamääräisten lukujen esittämistarkkuus on miljoonaa euroa, ellei toisin mainita.

Laatimisperiaatteen muutos

Laskentakäytännön muutos

tuotekehityskustannusten kirjaamisessa
Orion-konserni on muuttanut 1.1.2009 alkaen laskentakäytäntöään tuotekehityskustannusten osalta siten, että markkinoilla jo olevien, pääsääntöisesti geneeristen tuotteiden tukemiseen liittyvät kustannukset on siirretty tuloslaskelmassa tutkimus- ja kehityskustannuksista myytyjen suoritteiden kuluihin. Muutos ei vaikuta raportoituihin keskeisiin tunnuslukuihin, liikevoittoon ja taseeseen, mutta pienentää aiemmin raportoituja vuoden 2008 tutkimus- ja kehityskustannuksia 13,4 miljoonaa euroa ja nostaa vastaavasti myytyjen suoritteiden kuluja.

Uusien standardien ja tulkintojen käyttöönotto

Seuraavia, vuonna 2009 voimaan tulleita standardeja ja tulkintoja tai niiden muutoksia, jotka ovat merkityksellisiä konsernille, on sovellettu tilikaudella:

- IAS 1, *Tilinpäätöksen esittäminen* – uudistettu standardi. Standardin muutos vaikuttaa konsernin tuloslaskelman ja oman pääoman muutoslaskelman esittämistapaan. Vertailutiedot on muunnettu vertailukelpoisiksi standardin siirtymäsääntöjen mukaisesti.

Uudistetun standardin mukaan tuotto- ja kulueriä (ts. ”omistajiin liittymättömiä oman pääoman muutoksia”) ei saa esittää oman pääoman muutoksia osoittavassa laskelmassa, joten ”omistajiin liittymättömät oman pääoman muutokset” on erotettava omistajiin liittyvistä oman pääoman muutoksista ja esitettävä laajassa tuloslaskelmassa. Näin ollen konsernin oman pääoman muutoksia osoittavassa laskelmassa esitetään kaikki omistajiin liittyvät muutokset, kun taas omistajiin liittymättömät oman pääoman muutokset esitetään konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Myös vertailutietojen esittämistapa on muutettu vastaamaan uudistettua standardia. Uudistetun standardin mukaan lisäksi silloin, kun yhteisö

soveltaa jotakin tilinpäätöksen laatimisperiaatetta takautuvasti, oikaisee tilinpäätöksen eriä takautuvasti tai muuttaa tilinpäätöksen erien luokittelua, sen on esitettävä tase myös aikaisimman vertailukauden alusta.

Seuraavilla vuonna 2009 voimaan tulleilla standardeilla ja standardien muutoksilla ei ole ollut olennaisia vaikutuksia konsernin tilinpäätökseen:

- IFRS 8, *Toimintasegmentit* -standardi. Standardi korvaa IAS 14:n ”Segmenttiraportointi” tuoden segmenttiraportoinnin lähemmäksi amerikkalaisen standardin SFAS 131:n ”Disclosures about segments of an enterprise and related information” vaatimuksia. Uusi standardi edellyttää ”johdon lähestymistapaa”, joka tarkoittaa, että tilinpäätöksen segmentti-informaatio tuotetaan samalla perusteella kuin sisäinen raportointi. Konsernin toimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Johtoryhmä seuraa liiketoimintaa sekä tuotteiden pohjalta että maantieteellisesti. Toimintasegmentit ovat samat kuin IAS 14:n aikana, eikä standardimuutos ole vaikuttanut konsernin segmenttiraportoinnin sisältöön. Toimintasegmentit ovat Lääkeliiketoiminta ja Diagnostiikkaliiketoiminta.
- IAS 23, *Vieraan pääoman menot* – uudistettu standardi. Uudistetun IAS 23:n mukaan ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat menot aktivoidaan osaksi omaisuuserän hankintamenoa, jos kyseessä on ehdot täyttävä omaisuuserä, jonka osalta aktivoimisen aloittamispäivä on 1.1.2009 tai sen jälkeen. Aiemmin kaikki vieraan pääoman menot voitiin kirjata välittömästi kuluiksi. Konsernilla ei ole sellaisia ehdot täyttäviä omaisuuseriä, jotka edellyttäisivät aktivointia.
- IFRS 2, *Osakeperusteiset maksut* – oikeuden syntymisehdot ja peruutukset -standardin muutos. Muutos koskee oikeuden syntymisehtoja ja peruutuksia. Siinä selvennetään, että oikeuden syntymisehdot voivat olla vain työsuori-

tukseen perustuvia ehtoja ja yhtiön tulokseen perustuvia ehtoja. Osakeperusteisten maksujen muita ominaisuuksia ei käsitellä oikeuden syntymisehtoina. Nämä ominaisuudet otetaan henkilöstön ja muiden osapuolten kanssa toteutuneissa transaktioissa huomioon myöntämispäivän käyvässä arvossa, mikä tarkoittaa, että ne eivät vaikuta arvioituun määrään, johon lopulta syntyy oikeus tai myöhempään arvostukseen. Kaikkia peruutuksia käsitellään kirjapidossa samalla tavalla riippumatta siitä, johtuuko peruuttaminen yhtiöstä itsestään vai muista osapuolista.

- IAS 32, *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* ja IAS 1, *Tilinpäätöksen esittäminen*. Lunastusveloitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkautuessa syntyvät velvoitteet. Standardin muutokset edellyttävät tietyt ominaisuudet täyttävien, lunastusveloitteisten oman pääoman ehtoisten rahoitusinstrumenttien luokittelua omaksi pääomaksi, kun ne aiemmin on käsitelty rahoitusvelkoina.
- IFRIC 11/ IFRS 2, – *Konserniyhtiöiden ja omia osakkeita koskevat liiketoimet*. Tulkinta sisältää ohjeistusta siitä, käsitelläänkö osakeperusteisia maksuja, joihin liittyy omia osakkeita tai joissa on osallisena konserniin kuuluvia yrityksiä (esim. emoyrityksen osakkeita koskevat optiot), emoyrityksen ja konserniin kuuluvien yritysten erillistilinpäätöksissä omana pääomana maksettavina vai käteisvaroina maksettavina osakeperusteisina liiketoimina.
- IFRS 7, *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot*. Rahoitusinstrumenteista annettavien liitetietojen parantaminen. Muutos lisää vaatimuksia käyvistä arvoista ja maksuvalmiusriskistä liitetiedoissa annettavista tiedoista. Erityisesti vaaditaan käypien arvojen erittelyä niiden määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti. Laadintaperiaatteen muutos johtaa vain liitetietojen lisääntymiseen.
- IFRS 1, *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto* ja IAS 27, *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös* -standardien muutokset. Muutoksella ei ole vaikutusta konsernitilinpäätökseen, koska konserni ei ole IFRS-tilinpäätöksen ensilaatija.
- IAS 39, *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja Arvostaminen – Suojauskohteiksi hyväksyttävät erät* -standardin muutos. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen
- IFRIC 12, *Palvelulupatoimijärjestelyt*
- IFRIC 13, *Kanta-asiakasohjelmat*. Tulkinta

ei ole relevantti konsernille, koska yhdelläkään konserniyhtiöllä ei ole kanta-asiakasohjelmia.

- IFRIC 14/IAS 19, – *Etuuspuhjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja niiden välinen yhteys*. Tulkinta sisältää ohjeistusta siitä, miten arvioidaan IAS 19 mukaan taseeseen omaisuuseräsi merkittävän ylijäämän yläraja. Siinä myös selostetaan, kuinka lakisäateiset tai sopimukseen perustuvat vähimmäisrahastointivaatimukset voivat vaikuttaa eläkkeistä aiheutuvaan omaisuuserään tai velkaan. Muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, sillä vähimmäisrahastointivaatimukset eivät koske konsernia.
- IFRIC 15, *Kiinteistöjen rakentamissopimukset*

Lisäksi on otettu käyttöön eri standardeihin vuonna 2009 voimaan tulleita vähäisiä muutoksia, joilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- IAS 1 (muutos), *Lyhytaikaiset varat ja lyhytaikaiset velat*
- IAS 19 (muutos), *Työsuuhde-etuudet*
- IAS 20 (muutos), *Julkisten avustusten kirjanpidollinen käsittely ja julkisesta tuesta tilinpäätöksessä esitettävät tiedot*
- IAS 23 (muutos), *Vieraan pääoman menot*
- IAS 27 (muutos), *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös*
- IAS 28 (muutokset), *Sijoitukset osakkuusyhtiöihin*
- IAS 31 (muutos), *Osuudet yhteisyrityksissä*
- IAS 36 (muutos), *Omaisuuserien arvon alentuminen*
- IAS 38 (muutokset), *Aineettomat hyödykkeet*

Konserni ottaa käyttöön 1.1.2010 seuraavat standardit, joilla on merkitystä konsernille:

- IFRS 3, *Liiketoimintojen yhdistäminen* (uudistettu). Standardeissa on merkittäviä muutoksia, jotka muuttavat yritysten yhteenliittymien käsittelyä. Muutokset koskevat 1.1.2010 jälkeen tehtäviä yritysjärjestelyjä.

Konserni ottaa käyttöön 1.1.2010 seuraavat standardit, joilla ei tule olemaan olennaista merkitystä konsernille:

- IFRIC 18, *Omaisuuserien siirrot asiakkailta*
- IFRIC 9 ja IAS 39 (muutos)¹⁾, *Kytkeytyneiden johdannaisten uudelleenarviointi luokittelun muutoksen yhteydessä*
- IFRS 2 (muutos)¹⁾, *Osakeperusteiset maksut – käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset liiketoimet konsernissa*

- IFRS 1 (muutos)¹⁾, *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto* – lisähelpotuksia ensilaatijalle

IASB julkaisi huhtikuussa 2009 parannuksia 12 standardiin osana vuosittaisia parannuksia standardeihin. Konserni ottaa ne käyttöön vuonna 2010 ja niillä ei arvioida olevan olennaista merkitystä konsernille:

- IFRS 2 (muutos), *IFRS 2 – Osakeperusteiset maksut* – soveltamisala
- IFRS 5 (muutos), *Myyttävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot*
- IFRS 8 (muutos), *Toimintasegmentit*
- IAS 1 (muutos), *Tilinpäätöksen esittäminen*
- IAS 7 (muutos), *Rahavirtalaskelmat*
- IAS 17 (muutos), *Vuokrasopimukset*
- IAS 18 (muutos), *Tuotot* – tulouttaminen
- IAS 36 (muutos), *Omaisuuserien arvonalentuminen*
- IAS 38 (muutokset), *Aineettomat hyödykkeet*
- IAS 39 (muutokset), *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*
- IFRIC 9 (muutos), *Kytkeytyneiden johdannaisten uudelleenarviointi*
- IFRIC 16 (muutos), *Ulkomaiseen yksiköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset*

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2011 tai myöhemmin seuraavat standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin:

- IAS 32 (muutos), *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* – Liikkeeseen laskettujen oikeuksien luokittelu
- IAS 24 (uudistettu)¹⁾, *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä*
- IFRIC 19¹⁾, *Velan maksaminen liikkeeseen lasketuilla omilla oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla*
- IFRIC 14 (muutos)¹⁾, *Vähimmäisrahastointivaatimusten mukaisia suorituksia koskevat ennakkomaksut*
- IFRS 9¹⁾, *Rahoitusvarat – luokittelu ja arvostaminen*

¹⁾ Kyseistä standardia/tulkintaa tai muutosta ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konsernitilinpäätöksen laatiminen Tytäryritykset

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Orion Oyj:n ja kaikki sen suoraan tai välillisesti omistamat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet yrityksen äänivallasta tai sillä on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoimin-

nan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutettujen tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, voitonjako ja realisoitumattomat sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernin tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön osakkeenomistajille ja vähemmistölle kuuluviin osuuksiin. Vähemmistölle kuuluva oman pääoman osuus sisältyy konsernin omaan pääomaan, ja se eritellään oman pääoman muutoslaskelmassa.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on merkittävä vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Merkittävä vaikutusvalta perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yleensä 20–50 % äänivallasta. Yhteisyritykset ovat yrityksiä, jotka emoi tai tytäryhtiö omistaa puoliksi konserniin kuulumattoman yrityksen kanssa ja joissa osapuolet käyttävät määräysvaltaa yhdessä. Osakkuus- ja yhteisyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei tappiota yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyrityksen veloitteiden täyttämiseen.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentit on esitetty ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin mukaisena. Konsernin strategiset päätökset tekevä johtoryhmä on ylin operatiivinen päätöksentekijä, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Toimintavaluutta ja esittämismuutokset

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja konsernitilinpäätöksen esittämismuutokset.

Liiketapahtumat ja saldot

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisiksi liiketapahtumien toteutumispäivien kurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät on arvostettu käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Suojausinstrumenteissa tehtyjen mutta ei suojausinstrumentiksi määritettyjen johdannaisten kurssierot sisältyvät nettomääräisinä liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Rahoitustoiminnan valuuttamääräisten lainojen ja saamisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset tase-erät, joita ei ole arvostettu käypään arvoon, on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Konserniyhtiöt

Konsernin esittämismuutosta poikkeavaa toimintavaluutta käyttävien konserniyhtiöiden, joista mikään ei toimi hyperinflaatiomaassa, tuloslaskelmat ja taseet muunnetaan euroiksi seuraavasti:

- kunkin esitettävän taseen varat ja velat muunnetaan kyseisen tilinpäätöspäivän kurssiin
- kunkin tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät muunnetaan kauden keskikurssiin
- kaikki tästä syntyvät kurssierot kirjataan omaksi eräkseen omaan pääomaan

Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten muuntamisesta syntyvät kurssierot kirjataan omaan pääomaan muuntoeroihin konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Myyjien ulkomaisten yksiköiden osalta kertyneet, omaan pääomaan kirjatut muuntoerot merkitään tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoa ja käypiä arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Ehdot täyttävän omaisuus-erän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvan vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuus-erän hankintamenoa.

Ehdot täyttävä omaisuus-erä on sellainen omaisuus-erä, jonka saattaminen valmiiksi sille aiottua käyttötarkoitusta tai myyntiä varten vaatii välttämättä huomattavan pitkän ajan.

Tilikaudella ei ole ollut ehdot täyttävien omaisuus-erien hankintoja ja niistä aiheutuva aktivoitavia vieraan pääoman menoja.

Aineelliset käyttöomaisuus-hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääosin tehdas- ja toimistokiinteistöistä, tutkimusrakennuksista sekä tuotannon, tutkimuksen ja kehityksen koneista ja -laitteista. Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistolla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden jäänösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä ja oikaistaan kuvastamaan mahdollisia taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

- rakennukset ja rakennelmat 20–50 vuotta
- koneet ja kalusto 5–10 vuotta
- muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tilikauden kuluksi. Perusparannusinvestoinnit aktivoidaan, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Muita aineellisia hyödykkeitä ovat vuokrahuoneistojen perusparannukset, asfaltoinnit, ympäristötyöt ja taide-esineet.

Aineettomat hyödykkeet

Tutkimus- ja kehityskulut

Tutkimuskulut kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi toteutumishetkellä, koska niihin liittyvät taloudelliset hyödyt ovat todennettävissä vasta niin myöhäisessä vaiheessa, että aktivoitavaksi jäävä osuus on epäoleellinen ja näin ollen aktivointia ei tehdä. Aineettomat hyödykkeet, jotka syntyvät kehittämistoiminnasta, merkitään taseeseen vain, jos IAS 38, *Aineettomat hyödykkeet*-standardin edellytykset täyttyvät. Lääkekehitysprojektien edellyttämien viranomais- ja muiden kehittämiseen liittyvien epävarmuustekijöiden takia konsernissa ei ole aktivoitu omaa kehitystoiminnan kuluja.

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenoista, joka ylittää konsernin osuuden hankittu yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvo arvostetaan hankintamenoa vähennettynä kertyneillä arvonalentumisilla. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille tai yksiköiden ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmät on määritetty toimintasegmenttien mukaisesti. Konsernin taseessa oleva liikearvo on syntynyt ennen IFRS-siirtymää, ja se vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty oletushankintamenoa 1.1.2004 IFRS:ään siirryttäessä.

Käyttöönottamattomat myyntiluvat ja myyntilisenssit

Käyttöönottamattomat myyntiluvat ja myyntilisenssit koskevat tuotteita, joihin yrityksellä on myyntioikeudet mutta joiden myynti ei ole vielä alkanut. Tuotteiden myynti voidaan aloittaa vasta sitten kun viranomaiset ovat myöntäneet tuotteelle myyntiluvan. Käyttöönottamattomat myyntiluvat ja lisenssit on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä kertyneillä arvonalentumisilla. Kun tuotteen myyntilupa on saatu ja myynti on alkanut, siirretään hyödyke keskeneräisistä hyödykkeistä aineettomiin oikeuksiin ja aloitetaan tasapointojen kirjaaminen tuotteiden odotettavissa olevana taloudellisena vaikutusaikana, joka on 5–15 vuotta.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat mm. myyntiluvat, tavaramerkit, patentit, ohjelmistojen lisenssit sekä tuote- ja markkinointioikeudet. Hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä alkupeiräiseen hankintamenoa. Hyödykkeistä tehdään tasapointot niiden taloudellisena vaikutusaikana, joka yleensä vaihtelee kolmesta kymmeneen vuoteen.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo, joka saadaan diskonttaamal-

la hyödykkeestä odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen nykyarvo. Diskonttaus korkona on käytetty keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC), joka on laskettu ennen veroja ja jossa on käytetty oman ja vieraan pääoman suhteena Standard & Poor'sin terveydenhuollon teollisuusindeksiä. Indeksillä vastaa tarkasteltavana olevan omaisuuserän suorituspotentiaalia ja riskejä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio peruutetaan liikearvoa lukuun ottamatta, jos olosuhteissa tapahtuu muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappiota.

Liikearvo testataan vähintään vuosittain arvonalentumisen varalta. Liikearvon arvonalentumistestauksen taso on rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmä, joka muodostaa Lääkeliiketoimintasegmentin. Kyseinen segmentti sisältää seuraavat rahavirtaa tuottavat yksiköt: Alkuperälääkkeet, Erytystuotteet, Eläinlääkkeet ja Fermion. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Käyttöönottamattoman aineettoman omaisuuden, joka muodostuu pääasiassa myyntiluvista ja myyntilisensseistä, arvonalentumistestit tehdään vähintään vuosittain tai useammin, mikäli on ilmenyt viitteitä niiden arvonalentumisesta. Arvonalentumistestaukset laaditaan erikseen jokaisesta myyntiluvasta ja -lenssistä.

Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman kohtaan ”Muut liiketoiminnan kulut”, joka sisältää toimintoille kohdistamattomia kuluja.

Julkiset avustukset

Tutkimuksiin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tutkimuskulujen vähennykseksi niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ovat syntyneet. Jos viranomaisilta on saatu päätös tutkimus- ja kehityslainan muuttamisesta avustukseksi, se tuloutetaan ”Muihin liiketoiminnan tuottoihin”. Aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan hyödykkeiden hankintamenoa pienennykseksi. Avustukset tuloutuvat tällöin pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena vaikutusaikana.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joiden perusteella konsernille siirtyä olennainen osa hyödyk-

keiden omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingso-
pimuksiksi. Rahoitusleasingso-
pimukset merkitään taseeseen varoiksi ja veloiksi vuokra-ajan alkamisajankohtana joko hyödykkeen käyvän arvon suuruisena tai sitä alemman vähimmäisvuokrien nykyarvon suuruisena määränä.

Rahoitusleasingso-
pimuksella hankittua hyödykkeestä tehdään poistot muiden käyttöomaisuushyödykkeiden tapaan joko hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksusuoritukset jaetaan rahoitusmenon ja velan vähennykseen siten, että velan korkoprosentti pysyy samana. Vastaavat vuokraveroitukset sisältyvät taseen pitkä- ja lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Mikäli omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään sopimus muuna vuokrasopimuksena, ja sopimuksen perusteella maksettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Konsernilla ei ole rahoitusleasingso-
pimuksia, joissa konserni olisi vuokranantajana.

Järjestelyt, jotka sisältävät vuokrasopimuksen

Konserni on solminut ostosopimuksia, joihin sisältyy vuokrasopimuskomponentti. Se, onko kyseessä oleva järjestely IFRIC 4, *Miten määritetään sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen* -tulkinnan tarkoittama vuokrasopimus tai sisältääkö se vuokrasopimuksen, määritellään järjestelyn tosiasiallisen sisällön perusteella. Tällöin on arvioitava seuraavia tekijöitä:

- riippuuko järjestelyn toteutuminen tietyn hyödykkeen tai tiettyjen hyödykkeiden käyttämisestä, ja
- tuottaako järjestely oikeuden käyttää hyödykettä

Jos järjestely sisältää vuokrasopimuksen, vuokrasopimusosuuteen sovelletaan IAS 17:n vaatimuksia. Järjestelyn muihin osatekijöihin sovelletaan niitä koskevien IFRS-standardien säännöksiä.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

Konsernin eläkejärjestelyt hoidetaan kunkin maan paikallisten määräysten ja käytännön mukaisesti. Konsernilla on sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia

velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei kykene suoriuttamaan työsuhte-etuuskien maksamisesta. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuus pohjaisia järjestelyjä. Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi kyseiseltä kaudelta suoritettavien maksujen mukaisesti.

Konsernin merkittävimmät etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat Suomessa, jossa konsernin toimihenkilöille on järjestetty Orionin Eläkesäätiössä lakisääteinen TyEL-eläketurva ja osalle toimihenkilöistä lisäeläketurva. Järjestelyt sisältävät yhden ulkomaisen yhtiön, Norjassa sijaitsevan Orion Diagnostica as:n, etuus pohjaisen järjestelyn, joka ei kuitenkaan ole olennainen. Lisäksi konsernin johdolla on etuus pohjaisiksi luokiteltuja eläkejärjestelyjä henkivakuutusyhtiöissä. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyiden eläkekulut on laskettu käyttäen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkemenot kirjataan kuluksi jakamalla ne henkilöstön arvioidulle palvelusajalle. Eläkevelvoitteen määrä, josta on vähennetty järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo, on tulevaisuudessa arvion mukaan maksettavaksi tulevien eläkkeiden nykyarvo, kun diskonttokorkona on käytetty maturiteetiltaan eläkevastuuta mahdollisimman hyvin vastaavien, yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeelle samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet.

Orionin siirtyessä ennen jakautumista IFRS-standardeihin kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot on kirjattu avaavan taseen omaan pääomaan IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti. Tämän jälkeen vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, siltä osin kun ne ylittävät vaihteluvälin, kirjataan tuloslaskelmaan jaksotettuna henkilöstön keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle. Vaihteluväli tarkoittaa suurempaa seuraavista: 10 % järjestelystä aiheutuvan velvoitteen nykyarvosta tai 10 % järjestelyyn kuuluvien varojen käyvästä arvosta.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän etuudet kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan etuuden syntymisjakson aikana. Osakkeina selvittävää osuus arvostetaan käypään arvoon etuuden myöntämishetkellä ja

omaa pääomaan kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava lisäys. Rahana selvittävää osuus kirjataan velkana, joka arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöspäivänä. Osakkeiden käypä arvo on B-osakkeen päätöskurssi etuuden myöntämispäivänä. Ei-markkinaperusteiset ehdot, kuten henkilökohtaiset tavoitteet ja tulostavoitteet, vaikuttavat arvioon osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten lopullisesta määrästä. Arvio lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuvien menojen tai niitä alhaisemman nettorealisointiarvon määräisenä. Hankintameno määrätään käyttäen painotetun keskihinnan menetelmää. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty vaihto-omaisuuden hankintamenot sekä valmistusmenot, jotka sisältävät välittömästi tuotannon määrään yhteydessä olevat menot sekä systemaattisesti kohdistetun osuuden valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista.

Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvarat ja -velat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat, lainat ja muut saamiset, myytävissä olevat rahoitusvarat sekä jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat velat.

Luokittelu tapahtuu rahoitusvaran tai -velan hankinnan tarkoituksen perusteella ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Rahoitusinstrumentit kirjataan taseeseen kaupantekopäivänä.

Rahoitusvarat ja -velat kirjataan alun perin kirjanpitoon käypään arvoon transaktiomenot sisällyttäen, ellei kyseessä ole käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvara tai -velka. Myöhempi arvostusperiaate on jaksotettu hankintameno.

Taseen pitkäaikaisiin varoihin kuuluvat ”Myytävissä olevat sijoitukset” sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita, jotka arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon arvostustulos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Jos listaamattomien osakkeiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittellä, ne arvostetaan hankintamenuon

vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Muihin pitkäaikaisiin saamisiin sisällytetään lainat, joita on annettu osakkuus- tai muille yhtiöille. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Muihin lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvät kaupankäyntitaroituksessa olevat johdannaisinstrumentit, joista tarkemmin kohdassa ”Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta”.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen viivästyminen yli 90 päivää ovat näyttöä myyntisaamisten arvonalentumisesta.

Pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin sisällytetään konsernin ottamat lainat, tuotekehityslainat sekä rahoitusleasingsovimuksilla vuokralle otetuista hyödykkeistä kirjattavat yli 12 kk:n velat. Käytössä olevat pankkitilien limiitit sekä emitoidut yritystodistukset kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon.

Jokaisena tilinpäätöspäivänä arvioidaan, onko näyttöä siitä, että jonkin konsernin rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo saattaa olla alentunut. Jos on objektiivista näyttöä rahoitusvarojen jonkin erän ryhmän arvon alentumisesta, lasketaan arvonalentumistappio ja se kirjataan tulosvaikutteisesti.

Rahavarat

Rahavaroihin sisältyvät käteisvarat, pankkitalletukset ja pankkitilien varat sekä likvidit korkosijoitukset. Korkosijoitukset ovat riskiltään alhaisia ja maturiteetiltaan alle kolme kuukautta. Likvidit korkosijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia lyhytaikaisia sijoitus- ja yritystodistuksia. Luotolliset tilit sisältyvät taseen lyhytaikaisiin velkoihin.

Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta

Johdannaiset kirjataan alun perin johdannais sopimuksen solmimispäivän käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Johdannaiset esitetään taseessa muissa saamisissa ja veloissa.

Konserni ei ole soveltanut IFRS:n mukaista suojauslaskentaa valuuttamääräisiä

tase-eriä ja erittäin todennäköisiä ennakoituja rahavirtoja suojaaviin valuuttajohdannaisiin, vaikka ne konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti on hankittu suojaavassa tarkoituksessa. Nämä johdannais sopimukset on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa oleviksi ja niiden käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti joko ”Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin” tai ”Rahoitustuottoihin ja -kuluihin” riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja tai rahoitusvelkoja.

Rahavirran suojaus

Konserni soveltaa IFRS:n mukaista suojauslaskentaa sähköjohdannais sopimukseen, joilla suojataan erittäin todennäköisiä ennakoituja sähköostojen rahavirtoja. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan suoraan omaan pääomaan arvomuutosrahaan. Omaan pääomaan kirjatut arvostusvoitot ja -tappiot siirretään tuloslaskelmaan tilikaudella, jolla suojattu sähköosto kirjataan tuloslaskelmaan. Suojaussuhteen tehon osuus kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määritellä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman, aloittanut sen toimeenpanon tai tiedottanut asiasta osapuolille, joita se koskee.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetiedoissa.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman verokulu muodostuu konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvista veroista, aikaisempiin tilikausiin kohdistuvista veronoinnista sekä laskennallisen verosaamisen ja verovelan muutoksista. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä verovai-

kutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääoma. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassa olevan verokannan perusteella.

Laskennallinen vero lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Konserniyhtiöiden vahvistetuista verotuksellisista tappioista lasketaan verosaaminen vain siihen määrään asti, johon niitä arvioidaan voitavan tulevaisuudessa hyödyntää. Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistosta ja etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja.

Tuloutusperiaatteet

Myydyt tavarat ja palvelut

Konsernin liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaisutuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuville kurssieroilla. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehittäessä olevan tuotteen tutkimus- ja kehityskulujen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojekteissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konsernin muille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojalit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja kehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojalit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Toimintokohtaisen tuloslaskelman sisältö

Myytujen suoritteiden kulut

Myytujen suoritteiden kulut sisältävät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut.

Myynnin ja markkinoinnin kulut

Myynnin ja markkinoinnin kulut sisältävät tuotteiden jakeluun, myyntikenttään, markkinointiin, mainontaan ja muuhun myynnin edistämiseen liittyvät kulut, mukaan lukien palkat.

Tutkimus- ja kehityskulut

Tutkimuksen ja kehityksen kulut sisältävät toimintaan liittyvät palkka- ja materiaalikulut, ulkopuolisilta ostettujen palvelujen kulut sekä muut kulut.

Hallinnon kulut

Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut. Toiminnoille kohdistetaan niiden käytössä olevien hyödykkeiden poistot sekä aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa yhtiön johto on joutunut tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Arviot liittyvät pääosin omaisuuserien arvonalentumistestaukseen, etuus pohjaisen eläke saamisen ja -velan määrittämiseen sekä varausten ja tuloverojen määrittämiseen. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumiselle olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, ovat seuraavat:

Arvonalentumistestaus

Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioiduista diskontatuista tulevista rahavirroista, koska yhtiön omaisuuserien pitkä taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetyn diskonttauskoron muutokset voivat johtaa arvonalennuskulujen kirjaamiseen.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä työntekijöidensä eläkkeelle jäämisen tai työsuhteen päättymisen varalta. Työsuhde-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä

kuten diskonttauskorko, eläkejärjestelyjen varojen arvioitu tuotto, arvioitujen tulevien palkkatason muutokset ja vaihtuvuus. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa huomattavasti toteutuneesta kehityksestä johtuen mm. muuttuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja henkilökunnan palvelusajan pituudesta. Vakuutusmaattisten tekijöiden muutosten vaikutusta

ei kirjata suoraan konsernin tulokseen, mikä voisi olla merkittävä vaikutus konsernin tilikauden tulokseen. Muutosten vaikutus jaksotetaan jäljellä olevalle arvioidulle palvelusajalle.

Tuloverot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten

kirjausperusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryhtiöillä on keräytävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Ennusteissa käytettävät tekijät voivat poiketa toteutuneista, mikä voi johtaa verosaamisten kulukirjauksiin tuloslaskelmassa.

1. Toimintasegmentit

Konsernilla on kaksi raportoitavaa segmenttiä, jotka ovat konsernin strategisia liiketoiminta-alueita. Toimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Toimintasegmentit ovat Lääkeliiketoiminta ja Diagnostiikkaliiketoiminta. Lääkeliiketoiminta kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita. Diagnostiikkaliiketoiminta kehittää, valmistaa ja markkinoi diagnostisia testejä.

IFRS 8:n käyttöönotto ei ole muuttanut konsernin raportoitavia toimintasegmenttejä.

Segmentin varat ja velat ovat eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä tavalla kohdistettavissa segmenteille. Konsernierät sisältävät vero- ja rahoituseriä, koko konsernille yhteisiä eriä sekä segmenttien välisten tapahtumien eliminoinnit. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä.

Segmenttien välinen hinnoittelu on markkinahintapohjaista.

Toimintasegmentit

milj. €	Lääkeliiketoiminta		Diagnostiikkaliiketoiminta		Konsernierät		Konserni	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Tavaroiden myynti	706,1	648,9	44,3	44,1			750,5	693,0
Palveluiden myynti	1,9	3,5	0,8	0,9			2,8	4,4
Rojalit ja etappimaksut	18,3	13,3	0,0	0,0			18,3	13,3
Myynti konsernin ulkopuolelle	726,3	665,7	45,2	45,0			771,5	710,7
Segmenttien välinen myynti	2,2	1,9	0,0	0,0	-2,2	-1,9		
Liikevaihto	728,5	667,6	45,2	45,0	-2,2	-1,9	771,5	710,7
Liikevoitto	210,7	188,5	5,6	6,1	-9,3	-9,6	207,0	185,0
Varat	504,0	466,8	30,3	28,2	192,7	200,4	727,1	695,5
Velat	101,7	77,0	9,4	8,0	176,8	192,0	287,9	276,9
Investoinnit	57,6	53,3	2,5	2,8	0,2	0,7	60,4	56,8
Poistot	31,9	29,1	1,7	1,8	0,8	0,7	34,4	31,6
Liiketoiminnan rahavirta	259,8	198,7	7,6	9,9	-62,8	-64,3	204,6	144,4
Investointien rahavirta	-57,0	-48,8	-2,6	-2,6	0,1	-0,5	-59,5	-51,8
Rahoituksen rahavirta							-152,1	-4,8
Henkilöstö keskimäärin	2 872	2 954	292	288	28	28	3 192	3 270

Konsernieriin sisältyy konsernieliminoitja seuraavasti: liikevaihto 2,2 (2008: 1,9) miljoonaa euroa, liikevoitto 0,2 (2008: 0,3) miljoonaa euroa, varat 6,3 (2008: 8,5) miljoonaa euroa ja velat 6,3 (2008: 8,5) miljoonaa euroa. Muut konsernierät ovat konsernihallinnon kuluja sekä segmenteille kohdistamattomia rahoitus- ja muita eriä.

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Maantieteelliset alueet esitetään päämarkkina-alueittain. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaan sijaintimaan mukaan. Varat ja investoinnit esitetään niiden sijaintimaan mukaan.

milj. €	Suomi		Skandinavia		Muu Eurooppa		Pohjois-Amerikka		Muut maat		Konserni	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Myynti konsernin ulkopuolelle	223,3	217,2	101,6	101,2	274,7	244,0	70,9	73,8	101,0	74,6	771,5	710,7
Varat	681,1	664,6	19,4	16,4	26,5	14,5					727,1	695,5
Investoinnit	59,5	56,2	0,2	0,2	0,7	0,4					60,4	56,8

2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

milj. €	2009	2008
Myyntivoitot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä ja aineettomista hyödykkeistä	0,2	0,4
Vuokratuotot	1,0	1,0
Korvaus jakelusopimuksen purkamisesta	4,0	
Kurssivoitot ja -tappiot	0,1	0,2
Muut liiketoiminnan tuotot	1,5	1,8
Muut liiketoiminnan kulut	-0,8	-0,4
Yhteensä	6,0	3,1

3. Poistot ja arvonalentumiset

Toimintokohtaiset poistot

milj. €	2009	2008
Myytujen suoritteiden kulut	14,2	13,9
Myynti ja markkinointi	5,7	3,9
Tutkimus ja kehitys	8,1	7,8
Hallinto	6,4	6,0
Yhteensä	34,4	31,6

Poistot hyödykeryhmittäin

milj. €	2009	2008
Rakennukset ja rakennelmat	7,2	6,8
Koneet ja kalusto	18,7	18,0
Muut aineelliset hyödykkeet	0,2	0,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet yhteensä	26,1	25,1
Aineettomat oikeudet	7,3	5,4
Muut aineettomat hyödykkeet	1,0	1,2
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	8,3	6,6

Tilikaudella ei ole ollut tarvetta tehdä arvonalentumiskirjauksia aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä eikä aineettomista hyödykkeistä. Selvitys poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laatumisperiaatteissa.

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2009	2008
Palkat ja palkkiot	140,5	141,3
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	17,4	17,3
Etuuspohjaiset järjestelyt	-1,6	-2,0
Osakekannustinjärjestelmä		
Osakkeina toteutettavat	1,0	0,7
Rahana toteutettavat	1,4	0,7
Muut henkilösivukulut	12,9	12,9
Yhteensä	171,4	170,9
Henkilöstö keskimäärin	3 192	3 270

Segmenttikohtaiset henkilöstömäärät esitetään liitetiedossa 1. Toimintasegmentit. Johdon työsuhde-etuudet esitetään kohdassa 28. Lähipiiritahtumat.

Osakeperusteiset maksut

Orion Oyj:n hallitus päätti vuonna 2007 uudesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä konsernin noin 30 avainhenkilölle. Kannustinjärjestelmä koskee vuosia 2007–2009. Palkkiot myönnetään kullekin vuodelle erikseen. Vuoden 2009 palkkio määräytyy liikevoiton kasvun sekä avainhenkilöille erikseen sovittavien tavoitteiden täyttymisen perusteella. Palkkio maksetaan yhtiön B-sarjan osakkeina, rahana tai näiden yhdistelmänä. Ohjelman kohteena olevien osakkeiden määrä on enintään 350 000 osaketta, mikä vastaa noin 0,25 % yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeisiin liittyy eräitä erityistilanteita lukuun ottamatta kielto luovuttaa osakkeita kahden vuoden kuluessa palkkion suorittamisesta.

Tilikaudella on luovutettu 44 806 (2008: 25 164) B-osaketta osakepalkkiona vuodelta 2008 luovutushintaan 11,97 euroa (luovutuspäivän Orionin B-osakkeen kaupankäyntimäärällä painotettu keskikurssi). Tilikaudella myönnettyjen osakkeiden käypä arvo oli 12,12 euroa.

Tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2009	2008
Tilintarkastus	0,3	0,2
Tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	0,0	
Veroneuvonta	0,1	0,0
Muut palvelut	0,1	0,1
Yhteensä	0,5	0,3

5. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. €	2009	2008
Korkotuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista		0,6
Korkotuotot rahavaroista	1,9	3,3
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	0,1	
Valuuttakurssivoitot kaupankäyntitarkoituksessa olevista rahoitusvaroista ja -veloista	3,0	3,6
Muut rahoitustuotot	0,0	0,1
Rahoitustuotot yhteensä	5,1	7,6
Korkokulut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusveloista		0,6
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista veloista	4,7	3,6
Valuuttakurssitappiot kaupankäyntitarkoituksessa olevista rahoitusvaroista ja -veloista	3,1	4,0
Muut rahoituskulut	0,6	0,3
Rahoituskulut yhteensä	8,4	8,5
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-3,3	-0,9

Liikevoiton yläpuolelle kirjatut valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-)

milj. €	2009	2008
Liikevaihtoon sisältyvät	-0,7	-0,6
Muihin tuottoihin sisältyvät	0,1	8,8
Ostoihin sisältyvät	-0,0	0,2
Muihin kuluihin sisältyvät	-0,0	-8,6

6. Tuloverot

milj. €	2009	2008
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	52,9	47,5
Aikaisempien tilikausien tuloverot	0,0	0,1
Laskennalliset verot	-0,6	0,2
Yhteensä	52,3	47,8
Suoraan omaan pääomaan kirjatut verot		
Sähkönsuojaus	0,3	-0,4

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan 26 %:n verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytys

milj. €	2009	2008
Tulos ennen veroja	203,7	184,2
Konsernin verot laskettuna kotimaan verokannalla	53,0	47,9
Aiemmin kirjaamattomien vahvistettujen tappioiden hyödyntäminen ulkomaisissa tytäryhtiöissä	-1,8	-0,8
Laskennallisten verojen uudelleenarviointi	-0,2	
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	0,5	0,4
Verovapaat tuotot	-0,0	-0,1
Vähennyskelvottomat kulut	0,6	0,7
Verot edellisiltä tilikausilta	0,0	0,1
Muut erät	0,1	-0,4
Konsernin tuloslaskelman kirjatut tuloverot	52,3	47,8
Efekttiivinen verokanta, %	25,7 %	26,0 %

7. Osakekohtainen tulos ja osinko

Osakekohtainen tulos

	2009	2008
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. €	151,4	136,3
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1 000 kpl	140 970	141 003
Osakekohtainen tulos, €	1,07	0,97

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä kauden aikana. Osakkeiden keskimääräistä lukumäärää on oikaistu tilikauden 2009 aikana konsernin hallussa olevilla omilla osakkeilla. Yhtiöllä ei ole eriä, jotka voisivat laimentaa osakekohtaista tulosta.

Osakekohtainen osinko

	2009	2008
Tilikaudella maksettu osinko, milj. €	133,9	140,9
Osakkeiden lukumäärä 31.12., 1 000 kpl	140 978	140 933
Tilikaudella maksettu osakekohtainen osinko, €	0,95	1,00

Osakekohtainen osinko lasketaan jakamalla tilikaudella maksettu osinko tilinpäätöspäivänä ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. 31.12.2009 konsernin hallussa oli 280 030 kpl yhtiön omia B-osakkeita.

Yhtiökokoukselle, joka pidetään 24.3.2010, ehdotetaan tilikaudelta 2009 jaettavaksi osinkona 1,00 euroa osakkeelta, yhteensä 141,0 miljoonaa euroa, sekä pääoman palautuksena käyttörahastosta 0,10 euroa osakkeelta. Ehdotettua osinkoa ja pääoman palautusta ei ole otettu huomioon tilinpäätöksessä.

8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

milj. €	Maa- ja vesialueet		Rakennukset ja rakennelmat		Koneet ja kalusto		Muut aineelliset hyödykkeet		Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet		Yhteensä	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Hankintameno 1.1.	6,5	6,2	230,5	221,1	281,2	271,2	3,6	3,6	8,1	7,5	529,9	509,7
Oikaisu edellisiin tilikausiin					2,7						2,7	
Lisäykset	0,0	0,2	2,1	7,1	17,6	18,4	0,0	0,2	5,3	6,9	25,1	32,8
Vähennykset	-0,0		-0,1		-10,7	-11,9	-0,0		-0,0		-10,8	-11,9
Siirrot tase-erien välillä			0,2	2,2	5,3	4,1		0,0	-5,6	-6,3	-0,1	
Kurssierot					0,2	-0,5	0,0	-0,1		-0,0	0,2	-0,7
Hankintameno 31.12.	6,4	6,5	232,7	230,5	296,4	281,2	3,7	3,6	7,8	8,1	547,0	529,9
Kertyneet poistot 1.1.			-135,6	-128,7	-199,4	-191,8	-2,5	-2,4			-337,5	-322,9
Oikaisu edellisiin tilikausiin					-0,3						-0,3	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			0,0		9,1	10,2					9,2	10,2
Tilikauden poistot			-7,2	-6,8	-18,7	-18,0	-0,2	-0,2			-26,1	-25,1
Kurssierot					-0,2	0,2	-0,0	0,1			-0,2	0,3
Kertyneet poistot 31.12.			-142,7	-135,6	-209,4	-199,4	-2,8	-2,5			-354,9	-337,5
Kirjanpitoarvo 1.1.	6,5	6,2	94,9	92,4	81,9	79,4	1,1	1,2	8,1	7,5	192,4	186,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,4	6,5	90,0	94,9	86,9	81,9	0,9	1,1	7,8	8,1	192,0	192,4

Rahoitusleasingsopimukset

Koneisiin ja kalustoon sisältyvä rahoitusleasingsopimuksilla hankittu omaisuus

milj. €, 31.12.	2009	2008
Hankintameno	10,7	7,9
Kertyneet poistot	-7,3	-6,0
Kirjanpitoarvo	3,4	1,8

Koneiden ja kaluston hankintamenoa lisäykseen sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä 0,4 (2008: 1,1) miljoonaa euroa.

9. Aineettomat hyödykkeet

milj. €	Liikearvo		Aineettomat oikeudet ¹⁾		Muut aineettomat hyödykkeet ²⁾		Yhteensä	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Hankintameno 1.1.	13,5	13,5	80,7	61,0	48,4	46,2	142,6	120,6
Lisäykset			33,5	21,8	1,8	2,2	35,2	24,0
Vähennykset			-2,2	-2,0		-0,0	-2,2	-2,0
Siirrot tase-erien välillä			0,0				0,0	
Kurssierot			0,0	-0,0	0,0	-0,0	0,0	-0,0
Hankintameno 31.12.	13,5	13,5	111,9	80,7	50,2	48,4	175,6	142,6
Kertyneet poistot 1.1.			-43,2	-39,8	-45,5	-44,3	-88,7	-84,1
Vähennysten kertyneet poistot			2,0	2,0			2,0	2,0
Tilikauden poistot			-7,3	-5,4	-1,0	-1,2	-8,3	-6,6
Kurssierot			-0,0	0,0			-0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.			-48,6	-43,2	-46,5	-45,5	-95,0	-88,7
Kirjanpitoarvo 1.1.	13,5	13,5	37,5	21,1	2,9	1,9	53,9	36,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,5	13,5	63,4	37,5	3,7	2,9	80,6	53,9

¹⁾ Aineettomat oikeudet sisältävät ohjelmistoja, tuoteoikeuksia, tavaramerkkejä, myyntilupia, patenteja ja vapaakirjoja.

²⁾ Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät aktivoituja pitkävaikutteisia menoja ja liittymismaksuja.

Toukokuussa Orion hankki Abbott-yhtiöltä takaisin oikeudet Simdax-lääkkeeseen, mikä kirjattiin kokonaisuudessaan aineettomiin oikeuksiin. Tilinpäätöksessä kyseisen oikeuden kirjanpitoarvo oli 24,4 miljoonaa euroa ja poistoaika on 10 vuotta.

Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo. Konsernilla ei ole sisäisesti aikaansaatavia aineettomia hyödykkeitä, vaan ne ovat hankittuja.

Liikearvojen ja aineellisten ja aineettomien omaisuuserien arvonalentumistestaukset

Liikearvo

Liikearvo 13,5 miljoonaa euroa on syntynyt Farnos-Yhtymä Oy:n hankinnasta vuonna 1990. Liikearvo on kohdistettu arvonalentumistestauksessa rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle, joka muodostaa Lääkeliiketoimintasegmentin. Segmentin rahavirtaa tuottavat yksiköt ovat Alkuperälääkkeet, Erityistuotteet, Eläinlääkkeet ja Fermion.

Kerryttävissä oleva rahamäärä on määritetty arvonalentumistesteissä käyttöarvolaskelman avulla. Laskelmassa käytetyt rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin yksityiskohtaisiin viiden vuoden suunnitelmiin. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu varovasti olettaen, että kasvu ei ole odotettavissa. Johdon ennusteet perustuvat lääkemarkkinoiden kasvuun, lääkemyynnin markkinaosuuksiin ja niiden odotettavissa olevaan kehitykseen. Totetuneet rahavirrat voivat poiketa arvioiduista diskontatuista rahavirroista.

Diskonttauskorkona on käytetty yksiköille määritettyä keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC, weighted average cost of capital), jossa on otettu huomioon yksikköön liittyvät erityiset riskit. Diskonttauskorko on määritetty ennen veroja. Diskonttauskorko tilikaudella on 10,3 % (2008: 10,5 %).

Arvonalentumistestauksen perusteella ei tilikaudella ole ollut tarvetta liikearvon arvonalentumiskirjauksiin.

Käyttöön ottamattomat myyntiluvat ja -lisenssit

Käyttöön ottamattomille myyntiluvulle ja -lisenseille tehdään arvonalentumistesti vuosittain. Testit on tehty Alkuperälääkkeet, Erikoislääkkeet ja Eläinlääkkeet -rahavirtaa tuottaville yksiköille myyntilupatasolla. Kerryttävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvoon. Johdon hyväksymät ennusteet kattavat 5–15 vuoden ajanjakson käyttönotosta alkaen. Yli viiden vuoden ennusteiden käyttö perustuu lääkkeiden arvioitun elinkaaren pituuteen. Viiden vuoden jälkeisten rahavirtojen kasvu ei ylitä yhtiön tuotteiden tai lääketeollisuuden markkinoiden keskimääräistä

12. Eläkesaamiset ja -veloitteet

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvot määräytyvät seuraavasti

milj. €, 31.12	Eläkesäätiö 2009	Muut 2009	Eläkesäätiö 2008	Muut 2008
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo		1,0		0,9
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	178,8	5,0	149,6	4,1
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-214,0	-4,5	-182,0	-3,7
Ali-/ylikate	-35,2	1,5	-32,3	1,3
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	5,5	-0,7	3,1	-0,5
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-29,8	0,8	-29,3	0,8

Määrät taseessa

milj. €, 31.12	Eläkesäätiö 2009	Muut 2009	Eläkesäätiö 2008	Muut 2008
Velat		1,0		0,8
Saaminen	-29,8	-0,2	-29,3	-0,0
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-29,8	0,8	-29,3	0,8

kasvuvauhtia. Diskonttauskorko on määritetty erikseen kullekin yksikölle huomioiden yksikön riskit. Diskonttauskorko vaihtelee 10 %–12 %.

Minkään käytetyn keskeisen muuttujan muutos kohtuullisesti arvioituna ei johtaisi tilanteeseen, jossa rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmän kerryttävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

Muu käyttöomaisuus

Tilikaudella ei ole esiintynyt viitteitä siitä, että aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden arvo saattaisi olla alentunut.

10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

milj. €	2009	2008
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,1	0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,1

Konsernin osakkuus- ja yhteisyritykset

Omistusosuus 31.12, %	Kotipaikka	2009	2008
Hangon Puhdistamo Oy	Hanko	50,0 %	50,0 %
Regattalämpö Oy	Hanko	42,6 %	42,6 %

Hangon Puhdistamo Oy:n toimialana on omistajayritysten jäteveden puhdistus. Regattalämpö Oy tuottaa kiinteistöpalveluita omistajayritysten asuintaloille.

Yritykset toimivat omakustannusperiaatteella kulut kattaen ja voittoon pyrkimättä, joten niiden vaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen on vähäinen.

11. Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat sijoitukset, 31.12.2009 tasearvoltaan 1,0 (2008: 0,9) miljoonaa euroa, sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita ja osuuksia. Osakkeet ja osuudet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

Tuloslaskelman etuuspohjaiset eläkekulut

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2009	2009	2008	2008
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	2,9	0,4	6,4	0,6
Korkomenot	9,0	0,3	8,6	0,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-10,0	-0,2	-14,3	-0,2
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-1,9	0,1	-3,3	-0,0
Tappiot/voitot järjestelyn supistamisesta	-2,2			
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	-2,2	0,5	-2,7	0,6

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli 38,5 (2008: -33,9) miljoonaa euroa vuonna 2009.

Etuuspohjaiset eläkekulut toiminnoittain

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2009	2009	2008	2008
Myytujen tuotteiden kulut	-0,6		-0,7	
Myynti ja markkinointi	-0,4	0,2	-0,5	0,2
Tutkimus ja kehitys	-0,8		-1,1	
Hallinto	-0,4	0,3	-0,4	0,5
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	-2,2	0,5	-2,7	0,6

Velvoitteen nykyarvon muutokset

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2009	2009	2008	2008
Velvoite tilikauden alussa	149,6	4,9	161,8	4,3
Työsuorituksesta johtuvat menot	2,9	0,4	6,4	0,6
Korkomenot	9,0	0,3	8,6	0,2
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	23,4	0,3	-22,9	0,2
Kurssierot		0,0		-0,4
Maksetut etuudet	-4,4	-0,3	-4,1	-0,1
Järjestelyn supistamisesta johtuvat voitot (-) ja tappiot (+)	-1,7			
Velvoite tilikauden lopussa	178,8	5,7	149,6	4,9

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2009	2009	2008	2008
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	182,0	3,7	220,5	2,9
Varojen odotettu tuotto	10,0	0,2	14,3	0,2
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	28,1	0,1	-48,5	0,1
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	-1,7	0,5	-0,2	0,8
Kurssierot		0,2		-0,2
Maksetut etuudet	-4,4	-0,2	-4,1	-0,1
Muut		-0,0		-0,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	214,0	4,5	182,0	3,7

Orionin Eläkesäätiön kautta toteutettuun järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen jakautuminen omaisuusryhmiin, prosentiosuutena järjestelyyn kuuluvien kaikkien varojen käyvistä arvoista

%	2009	2008
Eurooppalaiset osakkeet	40 %	28 %
Pohjoisamerikkalaiset osakkeet	1 %	0 %
Osakkeet kehittyvillä markkinoilla	8 %	2 %
Joukkovelkakirjalainat	40 %	42 %
Kiinteistöt	1 %	0 %
Sijoitus- ja yritystodistukset	5 %	23 %
Rahavarat	5 %	5 %
Yhteensä	100 %	100 %

Muissa järjestelyissä varat ovat vakuutusyhtiöiden vastuulla eikä varojen jakautumista ole mahdollista esittää omaisuusryhmittäin.

Eläkesäätiön varoihin sisältyy vuonna 2009 emoyhtiö Orion Oyj:n osakkeita käyvältä arvoltaan 31,0 (2008: 25,8) miljoonaa euroa, joka on 13,7 % (2008: 13 %) järjestelyyn kuuluvista varoista.

Orionin Eläkesäätiössä käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset

%	2009	2008
Diskonttauskorko	5,0 %	6,0 %
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	6,0 %	5 %–8 %
Tuleva palkankorotusoletus	2,0 %	3,5 %

Sijoitustoiminnan tuloksellisuutta on arvioitu eläkesäätiön kokonaisvarojen näkökulmasta ja ensisijaisesti pitkällä aikavälillä. Sijoitusten tuotto-tavoitteet on asetettu sekä lyhyelle että pitkälle aikavälille. Tavoitteena on saada järjestelyyn kuuluville varoille 6 %:n tuotto pitkällä aikavälillä.

Määrät tilikaudelta ja kahdelta edelliseltä tilikaudelta

milj. €, 31.12.	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2009	2009	2008	2008	2007	2007
Velvoitteen nykyarvo	178,8	6,1	149,6	5,0	161,8	4,4
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-214,0	-4,5	-182,0	-3,7	-220,5	-2,9
Ylikate (-) / alikate (+)	-35,2	1,5	-32,3	1,3	-58,8	1,5
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyiden velkoihin, voitot (-) / tappiot (+)	-1,9	0,1	-0,9	0,5	5,2	0,0
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyihin kuuluviin varoihin, voitot (+) / tappiot (-)	28,1	0,2	-48,5	0,2	-2,3	-0,0

Konserni ennakoi maksavansa etuuspuhjaisiin eläkejärjestelyihin 10 miljoonaa euroa vuonna 2010.

13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat**Laskennalliset verosaamiset**

milj. €, 31.12.	2009	2008
Eläkeveloitteet	0,1	0,1
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	1,5	1,7
Vahvistetut tappiot	3,6	1,8
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	0,3	0,6
Yhteensä	5,5	4,2

Laskennalliset verovelat

milj. €, 31.12.	2009	2008
Poistoero ja varaukset	26,7	27,0
Eläkesaaminen	7,9	7,6
Konserniyhdistelyn ja -eliminoitien vaikutukset	0,5	0,6
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	5,4	5,8
Muut veronalaiset tilapäiset erot	2,5	1,0
Yhteensä	43,0	42,0

Laskennallisten verojen muutokseen vaikuttavien erien muutos

milj. €	2009	2008
Eläkesaamiset ja -veloitteet	-0,3	-0,7
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	-0,2	0,1
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden arvion muutos	0,2	
Poistoero ja varaukset	0,4	0,6
Konserniyhdistelyn vaikutukset	0,1	0,1
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	0,5	-0,4
Vähennyskelpoiset tappiot ja muut jaksotuserot	-0,3	0,6
Yhteensä	0,3	0,2

Konsernilla oli 31.12.2009 yhteensä 5,2 (2008: 25,7) miljoonaa euroa sellaisia väliaikaisia eroja, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Saamiset liittyvät ulkomaisten tytäryhtiöiden vahvistettuihin tappioihin jotka eivät vanhene, mutta niihin sisältyvän verohyödyn realisoituminen ei ole todennäköistä.

Tilikauden aikana tuloveroja on kirjattu -0,3 (2008: 0,4) miljoonaa euroa suoraan omaan pääomaan, ja omassa pääomassa on 0,1 (2008: 0,4) miljoonaa euroa kirjattuja veroja.

14. Muut pitkäaikaiset saamiset

milj. €, 31.12.	2009	2008
Lainasaaminen osakkuusyritykseltä	0,0	0,1
Muut lainasaamiset	0,3	0,6
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,6	0,8
Yhteensä	0,9	1,5

Lainasaamiset osakkuusyritykseltä ovat korottomia. Muissa lainasaamisissa on sekä markkinakorkoon perustuvia vaihtuvakorkoisia saamisia, joista osassa koronmaksu on ehdollinen, että korottomia saamisia. Kirja-arvot eivät merkittävästi poikkea käyvästä arvosta.

15. Vaihto-omaisuus

milj. €, 31.12.	2009	2008
Aineet ja tarvikkeet	29,5	32,6
Keskeneräiset tuotteet	31,5	38,1
Valmiit tuotteet ja tavarat	61,7	60,9
Yhteensä	122,7	131,7

Tilikauden 2009 kuluksi on kirjattu vaihto-omaisuuden arvonalentumisia 1,7 (2008: 2,0) miljoonaa euroa.

16. Myyntisaamiset ja muut saamiset

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2009	2009	2008	2008
Myyntisaamiset	102,6	102,6	83,1	83,1
Saamiset osakkuusyrityksiltä	0,1	0,1	0,1	0,1
Siirtosaamiset	14,8	14,8	15,7	15,7
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	0,7	0,7	3,0	3,0
Muut saamiset	5,8	5,8	3,5	3,5
Yhteensä	124,0	124,0	105,4	105,4

Myyntisaamisten ikäjakauma

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2009	2009	2008	2008
Erääntymättömät	85,4	85,4	70,7	70,7
Erääntyneet 0–30 päivää	13,4	13,4	10,4	10,4
Erääntyneet 31–60 päivää	0,9	0,9	1,5	1,5
Erääntyneet 61–90 päivää	1,7	1,7	0,1	0,1
Erääntyneet yli 90 päivää	1,3	1,3	0,3	0,3
Yhteensä	102,6	102,6	83,1	83,1

Myyntisaamisten ja muiden lyhytaikaisten saamisten kirjanpitoarvo on kohtuullinen arvio niiden käyvästä arvosta. Myyntisaamisista ja muista saamisista tilikaudella kirjatut arvonalennukset olivat 0,2 (2008: 0,0) miljoonaa euroa.

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2009	2008
Tuloverosaaminen	5,2	6,7
Saamatta olevat rojalit	2,7	2,3
Saamatta olevat korvaukset	1,3	0,4
Maksetut ennakkomaksut		
IT-palveluista	0,9	0,9
Saamatta olevat T&K-avustukset	0,8	1,8
Hinnanerokorvaukset	0,4	1,1
Korot	0,1	0,3
Saamatta olevat palveluveloitukset	0,0	0,2
Muut siirtosaamiset	3,5	2,0
Yhteensä	14,8	15,7

Siirtosaamisten lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät poikkea käyvistä arvoista.

17. Rahavarat

milj. €, 31.12.	2009	2008
Käteinen raha ja pankkitilit	31,7	37,0
Korkosijoitukset	138,8	139,1
Yhteensä	170,5	176,1

Korkosijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia alle 3 kuukauden sijoitus- ja yritystodistuksia.

18. Oma pääoma

Osakepääoman muutokset

	Osakepääoma,			milj. €
	A-osakkeet	B-osakkeet	Yhteensä	
1.1.2008 osakkeita yhteensä	52 558 688	88 699 140	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2008 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-1 118 020	1 118 020		
31.12.2008 osakkeita yhteensä	51 440 668	89 817 160	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2009 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-100 000	100 000		
31.12.2009 osakkeita yhteensä	51 340 668	89 917 160	141 257 828	92,2
31.12.2009 yhtiön hallussa olevat omat osakkeet		-280 030	-280 030	
31.12.2009 osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita	51 340 668	89 637 130	140 977 798	
31.12.2009 ääniä yhteensä ilman omia osakkeita	1 026 813 360	89 637 130	1 116 450 490	

Orionilla oli 31.12.2009 yhteensä 141 257 828 osaketta, joista A-osakkeita oli 51 340 668 kappaletta ja B-osakkeita 89 917 160 kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92,2 (2008: 92,2) miljoonaa euroa. Vuoden 2009 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 280 030 kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2009 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 1 116 450 490 ääntä.

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Orionin osakkeilla ei ole nimellisarvoa. A- ja B-osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on noin 0,65 euroa osakkeelta.

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Yhtiöjärjestyksen 3 §:n nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeiden muuntamista B-osakkeiksi. 1.1.–31.12.2009 osakkeita muunnettiin yhteensä 100 000 kappaletta.

Orionin yhtiöjärjestyksen mukaan kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. Yhtiössä voi olla enintään 500 000 000 A-osaketta ja 1 000 000 000 B-osaketta.

Orionin hallituksella on 23.3.2009 pidetyn yhtiökokouksen antama valtuutus luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus on voimassa vuoden 2010 varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Maaliskuussa Orion luovutti yhteensä 44 806 kappaletta yhtiön hallussa olleita Orionin B-osakkeita konsernin avainhenkilöiden osakekannustinjärjestelmään kuuluville ja konsernin palveluksessa oleville henkilöille vuodelta 2008 maksettavina osakepalkkioina. Luovutus perustuu yhtiökokouksen 25.3.2008 antamaan valtuutukseen.

Luovutettujen osakkeiden osakekohtainen luovutushinta oli 11,97 euroa ja se oli B-osakkeen kaupankäyntimäärällä painotettu keskimurssi 5.3.2009. Luovutettujen osakkeiden luovutushinta oli yhteensä 536 417,43 euroa.

Luovutuksen jälkeen Orionin hallussa on 280 030 kappaletta yhtiön omia B-osakkeita.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 1,00 euroa osakkeelta sekä pääoman palautuksena käyttörahastosta 0,10 euroa osakkeelta.

Ylikurssirahasto

milj. €	2009	2008
Ylikurssirahasto 1.1.	17,8	17,8
Ylikurssirahasto 31.12.	17,8	17,8

Käyttörahasto

milj. €	2009	2008
Käyttörahasto 1.1.	23,0	23,0
Käyttörahasto 31.12.	23,0	23,0

Käyttörahasto sisältyy osakeyhtiölain mukaisiin voitonjakokelpoisiin varoihin.

Muut rahastot

Muihin rahastoihin sisältyvät vararahastot 0,2 (2008: 0,1) miljoonaa euroa ja arvomuutosrahasto. Arvomuutosrahastoon sisältyy suojausrahasto -0,2 (2008: -1,0) miljoonaa euroa, joka sisältää suojausnäkökulmasta johdannaisinstrumenttien kertyneet käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Osingot ja muu voitonjako

Tilikaudella 2009 osinkoa jaettiin 0,95 (2008: 1,00) euroa osakkeelta. Lisäksi voittovaroista jaettiin lahjoituksina 0,1 (2008: 0,1) miljoonaa euroa.

19. Varaukset

milj. €	Eläkevaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2009	0,4		0,4
Käytetyt varaukset	-0,1		-0,1
Varausten lisäykset		0,2	0,2
31.12.2009	0,3	0,2	0,5

milj. €, 31.12.	2009	2008
Pitkäaikaiset varaukset	0,5	0,4
Lyhytaikaiset varaukset	0,0	
Yhteensä	0,5	0,4

Eläkevaraus

Eläkevarauksiin sisältyy työttömyyseläkekuluvarauksia vuosina 2003–2005 ja 2009 aikana irtisanotuista henkilöistä, jotka eivät ole toistaiseksi työllistyneet tai mahdollisesti eivät tule työllistymään tai eivät ole saaneet työttömyyseläkepäätöstä. Varauksen odotetaan realisoituvan seuraavan 1–3 vuoden aikana.

Muut varaukset

Muut varaukset sisältävät luottotappiovarauksen Iso-Britanniassa.

20. Korolliset velat

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2009	2009	2008	2008
Lainat rahoituslaitoksilta	77,4	78,8	88,7	90,7
Lainat eläkevakuutusyhtiöiltä	28,7	28,4	20,0	19,9
Rahoitusleasingvelat	2,4	2,9	0,8	0,8
Muut korolliset velat	0,3	0,3	0,4	0,4
Pitkäaikaiset yhteensä	108,7	110,3	109,9	111,8

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2009	2009	2008	2008
Pitkäaikaisen lainojen lyhennykset	20,9	22,7	16,3	16,6
Rahoitusleasingvelat	1,1	1,2	1,1	1,1
Emitoidut yritystodistukset			17,9	18,4
Muut korolliset velat	0,8	0,8	1,1	1,1
Lyhytaikaiset yhteensä	22,7	24,7	36,4	37,2

Velkojen käypä arvo on määritetty diskonttaamalla tulevat ennakoidut kassavirrat nykyhetken käyttäen korkoa, joilla konserni saisi vastaavaa lainaa tilinpäätöshetkellä. Tilinpäätöspäivän markkinakorot olivat 0,99–3,36 %, jonka päälle on diskonttauksessa lisätty yrityskohtainen marginaali.

Valtaosa korollisista veloista on euromääräisiä.

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

milj. €, 31.12.	2009	2008
Yhden vuoden kuluessa	1,2	1,1
Vuotta pitemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	2,1	0,8
Yli viiden vuoden kuluttua	0,6	
Yhteensä	3,9	1,9

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

milj. €, 31.12.	2009	2008
Yhden vuoden kuluessa	1,1	1,1
Vuotta pitemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	1,8	0,8
Yli viiden vuoden kuluttua	0,6	
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	3,5	1,9
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,4	0,1
Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä	3,9	1,9

21. Muut pitkäaikaiset velat

milj. €, 31.12.	2009	2008
Johdannaissopimukset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa	0,0	0,8
Muut pitkäaikaiset velat	0,1	0,1
Yhteensä	0,1	0,9

22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

milj. €, 31.12.	2009	2008
Ostovelat	42,3	30,2
Muut velat osakkuusyhtiöille	0,2	0,2
Siirtovelat	56,1	47,1
Muut velat	13,4	9,1
Yhteensä	112,1	86,6

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2009	2008
Osakekannustinjärjestelmästä aiheutuvat velat	1,4	0,7
T&K-toimintamallin uudelleenjärjestelykulut		3,6
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	33,1	28,6
Maksamattomat hintaokaisut	4,6	0,4
Maksamattomat rojalit	3,9	2,1
Maksamattomat tutkimuskulut	3,5	2,7
Tuloverovelka	3,0	2,4
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	1,2	1,7
Maksamattomat korot	0,4	1,5
Muut siirtovelat	5,1	3,4
Yhteensä	56,1	47,1

Siirtovelkojen lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

23. Rahoitusvarat ja -velat

milj. €, 31.12.	2009	2008
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat		
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	0,7	3,0
Lainat ja muut saamiset		
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,9	1,5
Myyntisaamiset	102,6	83,1
Muut saamiset	4,2	5,7
Myytävisissä olevat rahoitusvarat		
Myytävisissä olevat sijoitukset	1,0	0,9
Rahavarat	170,5	176,1
Rahoitusvarat yhteensä	279,9	270,2
Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa		
Pitkäaikaiset	0,0	0,8
Lyhytaikaiset	0,3	0,7
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvelat		
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	1,0	1,0
Jaksotettuun hankintameno arvoon arvostetut rahoitusvelat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	108,7	109,9
Muut pitkäaikaiset velat	0,1	0,1
Ostovelat	42,3	30,2
Muut lyhytaikaiset velat	12,6	7,0
Lyhytaikaiset korolliset velat	22,7	36,4
Rahoitusvelat yhteensä	187,8	185,9

Taseessa johdannaissopimukset sisältyvät muihin saamisiin ja muihin velkoihin.

milj. €, 31.12.	USD		Muut valuutat	
	2009	2008	2009	2008
Taseen nettopositio	2,4	8,2	12,7	12,8
Ennustettu nettopositio (12 kk)	67,7	60,1	65,8	44,6
Nettopositio yhteensä	70,2	68,4	78,6	57,4
Suojaukset	-20,7	-27,8	-30,6	-24,1
Suojaamaton nettoriski yhteensä	49,5	40,6	48,0	33,4

Konsernilla ei ole valuuttamääräistä korollista vierasta pääomaa. Konsernin sisäiset lainat ja talletukset ovat tytäryhtiön paikallisessa valuutassa ja niiden valuuttakurssiriski on suojattu täysimääräisesti valuuttatermiineillä.

IAS 39:n määrittelemä suojauslaskenta ei ole käytössä. Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikuttaisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja vai rahoitusvaroja ja -velkoja.

24. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen sekä varmistaa riittävä maksuvalmius. Rahoitusriskit jaetaan markkina-, vastapuoli- ja maksuvalmiusriskeihin. Konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttariski ja vastapuoliriski.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on kuvattu hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa. Rahoituksen johtoryhmä vastaa rahoituspolitiikan toteuttamisesta. Rahoituksen hoito on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

24.1. Markkinariski

Markkinariski koostuu valuuttakurssi-, korko- ja sähkönhintariskistä. Yhtiöllä ei tilinpäätöshetkellä ollut osake- tai osakerahastosijoituksia.

24.1.1. Valuuttakurssiriski

Konsernin valuuttakurssiriski on jaettu transaktioriskiin ja translaatoriskiin.

Transaktioriski

Transaktioriski muodostuu taseen valuuttamääräisistä eristä sekä tulevan 12 kuukauden ennustetuista valuuttamääräisistä myynneistä ja ostoista. Transaktioriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Merkittävin valuuttariski on Yhdysvaltain dollareissa laskutettavassa myynnissä. Muiden valuuttojen osalta yhden yksittäisen valuutan osuus ei ole merkittävä konsernin kokonaispositiossa.

Rahoituspolitiikan mukaisesti taseen valuuttamääräiset erät pyritään suojaamaan täysimääräisesti ja ennakoitu valuuttavirta suojataan välillä 0–50%. Myynnin ja ostojen suojaus perustuu alla esitettyyn nettopositioon ja suojausinstrumentteina käytetään enintään 12 kk:n pituisia valuuttatermiinejä.

Translaatoriski

Translaatoriski muodostuu tytäryhtiöiden, joiden toiminnallinen valuutta on muu kuin euro, omista pääomista. Näiden tytäryhtiöiden oma pääoma 31.12.2009 oli 31,7 (2008: 18,8) miljoonaa euroa. Translaatiopositiota ei ole suojattu.

Herkkyyshanalyysi

Valuuttakurssien muutosten vaikutusta konsernin tulokseen (ennen vero-vaikutusta) ja omaan pääomaan on kuvattu alla EUR/USD-valuuttakurssin osalta. Analyysissä on oletettu valuuttakurssimuutoksen olevan +/- 10 % (USD heikkenee/vahvistuu 10 %) ja muiden tekijöiden pysyvän muuttomattomina.

milj. €, 31.12. USD +/- 10 %	Vaikutus tulokseen		Vaikutus omaan pääomaan	
	2009	2008	2009	2008
	+1,7/-2,0	-1,8/-2,2	0	0

Herkkyysanalyysi sisältää ainoastaan taseen rahoitusvarat ja -velat eli rahavarat, myyntisaamiset sekä ostovelat ja valuuttajohdannaiset. Herkkyysanalyysi ei anna edustavaa kuvaa valuuttariskille altistumisesta, koska valuuttasuojauksen periaatteiden mukaisesti ennakoitua seuraavan 12 kuukauden valuuttavirtaa suojataan välillä 0–50 %, eikä ko. ennakoituja liiketoimia ole IFRS 7 -standardin mukaisesti sisällytetty analyysiin. Herkkyysanalyysissä ei ole mukana translaatiopositiota.

24.1.2. Sähkön hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan sähkömarkkinahintojen muutoksista aiheutuva riskiä. Sähkön markkinahinta vaihtelee runsaasti mm. sääolosuhteiden, vesitilanteen sekä päästökaupan mukaan. Orion-konserni hankkii käyttämänsä sähköenergian Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena ja altistuu täten sähkön hintavaihtelulle.

Sähköosaston hallintaa toteutetaan siten, että sähkön markkinahinnan vaihteluista aiheutuvalta rahavirranriskiltä voidaan suojautua, ja että sähköä voidaan hankkia jatkuvasti mahdollisimman kilpailukykyiseen hintaan. Suojausinstrumentteina käytetään Nord Poolissa noteerattavia vakiotehoisia sähköjohdannaisinstrumentteja. Arvostustasoina käytetään Nord Poolin päätöskursseja. Aluehintaerotuotteiden osalta arvostus perustuu asiantuntijan arvioon, koska markkinanoteerauksia ei OTC- tuotteelle ole saatavissa. Arviossa hyödynnetään kuitenkin saatuja tarjouksia.

Sähköhintariskin suojauksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Rahavirran suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumentista omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon kirjattua summaa oikaistaan IAS 39.96:n mukaan siten, että siitä tulee pienempi (absoluuttisina lukuna) seuraavista kahdesta luvusta:

- suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio suojauksen alkamisajankohdasta lähtien
- suojauskohteesta odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen käyvän arvon kertynyt muutos suojauksen alkamisajankohdasta lähtien

Jäljelle jäävä osuus suojausinstrumentin voitosta tai tappiosta edustaa suojauksen tehottomuutta ja se kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden 2009 aikana on omaan pääomaan kirjattu sähkösuojauksista käyvän arvon arvostusta -0,2 (2008: -1,0) miljoonaa euroa. Johdannaisten nimellisarvot olivat yhteensä 7,0 (2008: 5,7) miljoonaa euroa.

24.1.3. Korkoriski

Muutokset korkotasossa vaikuttavat konsernin rahavirtaan ja tulokseen. Konsernin korollinen vieras pääoma oli 31.12.2009 yhteensä 131,5 (2008: 146,3) miljoonaa euroa. Konserni on altistunut korkotason noususta aiheutuvalle korkoriskille Euroopan Investointipankilta otettujen pitkäaikaisen lainojen osalta. Näiden lainojen pääoma oli 31.12.2009 yhteensä 88,7 miljoonaa euroa ja lainojen korko on sidottu 6 kk euribor-korkoon. Mikäli korkotaso nousisi vuonna 2010 paralleelista yhdellä prosenttiyksiköllä (1 %) tilinpäätöshetkellä hinnoitelluista koroista muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomana kasvaisivat konsernin arvioidut korkokulut vuonna 2010 0,6 miljoonaa euroa (ennen verovaikutusta).

Konsernin altistumista markkinakorkojen muutoksille vähentää kuitenkin se, että konsernin korkosijoitukset, jotka olivat 31.12.2009 138,8 miljoonaa euroa, on sijoitettu lyhyen koron instrumentteihin.

24.2. Vastapuoliriski

Vastapuoliriskin toteutuessa konsernin vastapuoli ei täytä sopimusveloitteita ja tämän seurauksena konsernilta jää varoja saamatta. Maksimi luottoriski 31.12.2009 on 278,6 (2008: 267,7) miljoonaa euroa, joka koostuu rahoitusvaroista vähennettynä rahoitusveloissa olevien johdannaisten kirjanpitoarvoilla. Pääasialliset riskit liittyvät myyntisaamisiin sekä rahavaroihin.

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee sijoitustransaktioiden ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset. Sijoituskohteille ja johdannaissopimusten vastapuolille on luottokelpoisuuden ja vakavaraisuuden perusteella määritetty limiitit, joita ylläpidetään ja seurataan säännöllisesti. Sijoitukset ovat jälkimarkkinakelpoisissa, alle 3 kuukauden pituisissa korkoinstrumenteissa.

Konsernin asiakasluottopolitiikka määrittelee asiakkaiden luottokelpoisuusvaatimukset. Lääketeollisuudessa myyntisaamiset tyypillisesti keskityvät eri maantieteellisten alueiden jakelijoille. Konsernin myyntisaamisista 71 % koostuu saamisista 25 suurimmalta asiakkaalta. Merkittävimmät yksittäiset asiakkaat ovat lääkemyynnin markkinointikumppani Novartis sekä lääkejakelija Oriola-KD Oyj. Myyntisaamisiin ei sisälly oleellista riskiä, mutta tilanteen mukaan vastapuoliriskiä pienennetään mm. vaatimalla käteismaksua tai vahvistettua remburssia. Tilikauden tulosvaikutteiset luottotappiot olivat vähäiset.

24.3. Maksuvalmiusriski

Konsernin tavoitteena on säilyttää hyvä maksuvalmiusasema kaikissa olosuhteissa. Maksuvalmiutta turvaavat liiketoiminnan kassavirran ja rahavarojen lisäksi pankkitililimiitit, 75 miljoonan euron vahvistettu luottolimiitti, joka on nostettavissa kesäkuuhun 2011 asti ja 100 miljoonan euron suuruinen vahvistamaton yritystodistusohjelma. Tilinpäätöshetkellä yritystodistuksia ei ollut laskettu liikkeelle.

Konsernin korollinen velka oli 31.12.2009 131,5 (2008: 146,3) miljoonaa euroa, josta valtaosa on pitkäaikaisia lainoja. Euroopan Investointipankilta otettujen lainojen keskimaturiteetti on 4,6 vuotta ja eläkevakuutusyhtiöltä otettujen lainojen 2,1 vuotta.

Konsernin rahavarat olivat 31.12.2009 170,5 (2008: 176,1) miljoonaa euroa, joten konsernilla ei ollut korollista nettovelkaa. Konsernin likviditeetin turvaamiseksi ylimääräiset kassavarat sijoitetaan pääsääntöisesti lyhytaikaisiin jälkimarkkinakelpoisiin, hyvän luottokelpoisuuden omaaviin euromääräisiin korkoinstrumentteihin, joiden vastapuolet ja limiitit on määritelty rahoituspolitiikan mukaisesti.

Lainasopimuksiin perustuvat korollisten lainojen lyhennysten ja rahoituskulujen kassavirrat 31.12.2009

milj. €	2010	2011	2012	2013	2014-	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	12,8	13,3	13,3	13,0	47,6	100,0
Rahoituskulut	-1,5	-2,0	-2,0	-1,7	-4,2	-11,3
Lainojen lyhennykset	11,3	11,3	11,3	11,3	43,5	88,7
Lainat eläkevakuutusyhtiöiltä	10,8	10,5	10,1	9,8		41,3
Rahoituskulut	-1,3	-0,9	-0,6	-0,2		-3,0
Lainojen lyhennykset	9,6	9,6	9,6	9,6		38,2
Rahoitusleasinglainat	1,1	1,0	0,4	0,4	1,0	3,9
Rahoituskulut	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,4
Rahoitusleasinglainojen lyhennykset	1,0	0,9	0,4	0,3	0,9	3,5
Muut velat	0,8	0,1	0,1			1,0
Rahoituskulut	-0,0	-0,0	-0,0			-0,0
Muiden velkojen lyhennykset	0,8	0,1	0,1			1,0

Yllä olevat kassavirrat ovat diskonttaamattomia. Muuttuvakorkoisten lainojen rahoituskuluja arvioitaessa on käytetty termiinikorkoja tai keskimääräistä sopimuksen mukaista viitekorkoa.

24.4. Pääomarakenteen hallinta

Konsernin taloudellisissa päämäärissä on pääomarakenteeseen liittyen määritetty tavoitteeksi säilyttää omavaraisuusaste, konsernin oma pääoma suhteessa taseen loppusummaan, vähintään 50 % tasolla. Tämä omavaraisuusaste ei ole yhtiön näkemys optimaalisesta pääomarakenteesta vaan se on osa kokonaisuutta, jossa määritellään toiminnan kasvuun ja kannattavuuteen liittyviä tavoitteita sekä yhtiön osingonjakopolitiikka.

Yhtiö on antanut seuraavat kovenantit:

	Vaatus
Konsernin omavaraisuusaste	>35 %
Konsernin korolliset velat / EBITDA	<1,5:1
Konsernin EBITDA / nettokorkokulut	>10:1

Kovenantin rikkoutuessa velkojalla on oikeus vaatia vakuuksia. Jos vakuuksia tässä tilanteessa ei tarjottaisi, velkojalla olisi oikeus eräännyttää velka enneaikaisesti.

Konsernin omavaraisuusaste (sis. ennakkomaksut)

31.12.	2009	2008
Oma pääoma, milj. €	439,1	418,6
Taseen loppusumma, milj. €	727,1	695,5
Omavaraisuusaste (sis. ennakkomaksuja), %	60,4 %	60,2 %

Konsernin korolliset velat / konsernin EBITDA

milj. €, 31.12.	2009	2008
Korolliset velat	131,5	146,3
EBITDA	241,4	216,6
Korolliset velat / EBITDA	0,5	0,7

Konsernin EBITDA / nettokorkokulut

milj. €, 31.12.	2009	2008
EBITDA	241,4	216,6
Nettokorkokulut	2,7	0,2
EBITDA / nettokorkokulut	88	948

25. Ehdolliset velat**Vakuudet ja vastuusitoumukset**

milj. €, 31.12.	2009	2008
Annetut vakuudet omista sitoumuksista		
Annetut kiinteistökiinnitykset	32,0	19,0
Orionin Eläkesäätiölle annetut	9,0	9,0
Takaukset	1,1	1,0
Muut	0,3	0,3

Merkittävät oikeudelliset asiat**Oikeudenkäynnit Sun-yhtiöitä vastaan**

Orion Oyj on aloittanut 13.11.2007, 7.2.2008 ja 12.11.2008 patenttiloikkausoikeudenkäynnit Yhdysvalloissa Sun-konserniin kuuluvia yhtiöitä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevia patentejaan nro 6,500,867 ja 5,446,194.

Sun Pharmaceutical Industries Limited pyrkii tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille Stalevo®-lääkkeen geneeriset versiot (annosvahvuudet 25/100/200 ja 37,5/150/200 mg, vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi). Sun Pharma Global, Inc. pyrkii tuomaan Yhdysvaltojen markkinoille geneerisen version Orionin Comtan®-nimisestä alkuperälääkkeestä.

Oikeudenkäynti Sandoz-yhtiöitä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 4.9.2009 yhdessä Hospira, Inc. -yhtiön kanssa patenttiloikkausoikeudenkäynnin Yhdysvalloissa Sandoz International GmbH ja Sandoz Inc. -yhtiöitä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevia patentejaan. Oikeudenkäynti koskee Orionin patenttia nro 4,910,214 sekä Orionin ja Hospiran yhteistä patenttia nro 6,716,867.

Sandoz on hakenut lupaa valmistaa ja markkinoida Yhdysvalloissa geneeristä versiota Precedex®-nimisestä Orionin alkuperälääkkeestä (deksmedetomidini hydrokloridi 100 µg emästä/ml), jota markkinoi Yhdysvalloissa Orionin lisenssikumppani Hospira.

Orion arvioi, että kulut oikeudenkäynnistä Sandoz-yhtiöitä vastaan tulevat olemaan olennaisesti pienemmät kuin Yhdysvalloissa meneillään olevien entakaponipatenttioikeudenkäyntien kustannukset.

Oikeudenkäynnit Wockhardt-yhtiötä vastaan päättyivät sovintoon

Orion Oyj ja Wockhardt USA, LLC ja Wockhardt Limited (yhdessä "Wockhardt") solmivat 29.4.2009 sovintosopimuksen kiistassa, jossa Orion oli patentejaan puolustaakseen haastanut Wockhardtin oikeuteen Yhdysvalloissa Wockhardtin jätettyä Orionin Comtan®- ja Stalevo®-valmisteiden geneerisiä versioita koskevat myyntilupahakemukset

Orion aloitti ensimmäisen oikeudenkäynnin Wockhardtia vastaan Yhdysvalloissa vuonna 2007 ja kaksi myöhempiä oikeudenkäyntiä vuonna 2008. Sovintoratkaisu koskee kaikkia kolmea oikeudenkäyntiä. Sovintosopimuksen ehtojen mukaan Wockhardt voi tuoda Yhdysvaltain markkinoille Comtan- ja Stalevo-valmisteiden geneeriset versiot 30.9.2012, tai mahdollisesti

tietyjen edellytysten täytyessä jo sitä aikaisemminkin. Osapuolet ovat sopineet, että Orion toimittaa mainittuja geneerisiä valmisteita Wockhardtille. Osapuolet eivät julkista sovintosopimuksen ehtoja muilta osin.

Sovinnon johdosta kaikki kolme oikeudenkäyntiä lopetettiin ja niiden kohteina olleet Orionin US-patentit nro 5,446,194; 5,135,950; 6,599,530; 6,797,732; ja 6,500,867 pysyvät voimassa.

Yhdysvalloissa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti Orion on toimittanut kaikki yllä mainitut sopimukset Yhdysvaltojen kilpailuviranomaisille (U.S. Federal Trade Commission ja United States Department of Justice).

26. Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot

milj. €	Nimellisarvo 2009	Jäljellä oleva maturiteetti			Nimellisarvo 2008
		2010	2011	2012–	
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa					
Valuuttatermiinit	86,4	86,4			64,6
Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa					
Sähkötermiinit	7,0	2,3	2,2	2,5	5,7

Johdannaissopimusten käyvät arvot

milj. €	2009			2008		
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa						
Valuuttatermiinit	0,7	-1,0	-0,3	3,0	-1,0	2,0
Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa						
Sähkötermiinit	0,4	-0,6	-0,2		-1,0	-1,0

	2009 MWh	2008 MWh
Sähköjohdannaiset	159 576	107 760

Johdannaissopimusten luokittelu käypien arvojen hierarkiaa käyttäen

milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Valuuttatermiinit		-0,3		-0,3
Sähkötermiinit	-0,2			-0,2

Sekä valuutta- että sähkötermiinit ovat OTC-johdannaisia ja niiden käypänä arvona on käytetty tiliinpäätöspäivänä saatavilla olevia markkinanoteerauksia.

27. Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

milj. €, 31.12.	2009	2008
Yhden vuoden kuluessa	1,9	1,7
Vuotta pitemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	2,3	2,1
Yli viiden vuoden kuluttua	0,0	0,2
Yhteensä	4,3	4,0
Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokramenot tilikaudella		
	2,8	2,0

Muihin vuokratuloihin sisältyy pääsääntöisesti kulut ulkomailla vuokratuista toimitiloista.

Konserni vuokralle antajana

Vuokratuotot on esitetty kohdassa 2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut. Vuokratuotot sisältävät pääsääntöisesti henkilökunnalta ja ulkopuolisilta saatua vuokria konsernin omistamista kiinteistöistä.

28. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin Orion-konsernissa katsotaan kuuluvan emoyhtiö Orion Oyj, tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, yhteisyritykset, Orion Oyj:n hallituksen jäsenet, Orion-konsernin johtoryhmän jäsenet, edellä mainittujen henkilöiden läheiset perheenjäsenet, edellä mainittujen henkilöiden määräysvalta-yhteisöt sekä Orionin Eläkesäätiö.

Konserniyritykset 31.12.2009

	Konserni		Emoyhtiö	
	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %
Lääkeliiketoiminta				
Emoyhtiö Orion Oyj				
Fermion Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Finorion Unipessoal Lda, Portugali	100,00	100,00	100,00	100,00
OOO Orion Pharma, Venäjä	100,00	100,00		
Orion Pharma (Austria) GmbH, Itävalta	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (Ireland) Ltd., Irlanti	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma A/S, Tanska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AB, Ruotsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AG, Sveitsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AS, Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma BVBA, Belgia ¹⁾	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Farmakeftiki MEPE, Kreikka	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma GmbH, Saksa	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Ilac Pazarlama Ticaret Limited Sirketi, Turkki ¹⁾	100,00	100,00	90,00	90,00
Orion Pharma Kft., Unkari	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.L., Espanja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.r.l., Italia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma SA, Ranska ¹⁾	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma, Inc., USA ¹⁾	100,00	100,00	100,00	100,00
OÜ Orion Pharma Eesti, Viro	100,00	100,00	100,00	100,00
UAB Orion Pharma, Liettua	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Export Oy, Espoo ¹⁾	100,00	100,00	100,00	100,00
Saiph Therapeutics Oy, Espoo ¹⁾	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Harmaaparta, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kalkkipellontie 2, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kapseli, Hanko	100,00	100,00		
Kiinteistö Oy Nilsiäkatu 10, Helsinki	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Pilleri, Hanko	70,39	70,39		
Kiinteistö Oy Tonttuvainio, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Diagnostiikkaliiketoiminta				
Orion Diagnostica Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Diagnostica AB, Ruotsi	100,00	100,00		
Orion Diagnostica as, Norja	100,00	100,00		
Orion Diagnostica Danmark A/S, Tanska	100,00	100,00		

¹⁾ Yhtiöt eivät harjoita liiketoimintaa

Konsernissa ei ole 1/5-osan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevia yrityksiä, joita ei ole yhdistelty osakkuus- tai tytäryhtiöinä.

Lähipiiriliiketoimet

Konsernilla ei ole merkittäviä liiketapahtumia lähipiiriin kanssa lukuun ottamatta etuus pohjaisia eläkekuluja Orionin Eläkesäätiön kanssa.

Johdon työsuhde-etuudet

milj. €	2009	2008
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	3,0	2,7
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,3	0,5

Palkat ja palkkiot ¹⁾

milj. €	2009	2008
Timo Lappalainen, toimitusjohtaja	0,6	0,5
Matti Kavetvu, puheenjohtaja	0,1	0,1
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja	0,1	0,1
Sirpa Jalkanen	0,0	
Eero Karvonen	0,0	0,1
Leena Palotie	0,0	0,0
Vesa Puttonen	0,1	0,1
Hannu Syrjänen	0,0	0,0
Hallituksen jäsenet yhteensä	0,4	0,4

¹⁾Tarkat luvut sivuilla 58 ja 62.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % palkasta. Lisäksi joillakin johdon jäsenillä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60–63-vuotiaina eläketason ollessa 60 % eläkepalkasta.

Lainat, takaukset ja muut vakuudet lähipiirissä

Orion Oyj on antanut Orionin Eläkesäätiölle 9,0 miljoonan euron kiinteistökiinnityksen, jota tarvittaessa voidaan käyttää eläkevastuun kattamiseen.

Orion Oyj:llä on 0,0 miljoonan euron koroton lainasaaminen Hangon Puhdistamo Oy:ltä.

29. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden jälkeen ei ole tiedossa sellaisia olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat voineet vaikuttaa tilinpäätöslaskelmiin.

Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma

milj. €	Liitetieto	2009	2008
Liikevaihto	1	634,8	586,9
Liiketoiminnan muut tuotot	2	10,2	15,1
Liiketoiminnan kulut	3, 4	-450,8	-426,1
Liikearvopoistot	4	-3,4	-3,4
Muut poistot	4	-23,7	-21,5
Liikevoitto		167,0	151,0
Rahoitustuotot ja -kulut	5	4,8	22,9
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		171,8	173,9
Satunnaiset erät	6	11,8	13,3
Tilinpäätössiirrot	7	-0,8	-0,4
Verot	8	-46,3	-43,3
Tilikauden voitto		136,5	143,5

Tase

Vastaavaa

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2009	2008
Aineettomat oikeudet		60,9	34,5
Liikearvo			3,4
Muut pitkävaikutteiset menot		3,6	2,8
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	9	64,5	40,8
Maa-alueet		3,7	3,7
Rakennukset ja rakennelmat		73,3	76,2
Koneet ja kalusto		58,0	54,6
Muut aineelliset hyödykkeet		0,7	0,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		3,8	4,6
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	10	139,5	139,9
Osuudet saman konsernin yrityksissä		85,5	84,9
Muut sijoitukset		1,3	1,3
Sijoitukset yhteensä	11	86,9	86,2
Pysyvät vastaavat yhteensä		290,8	266,9
Vaihto-omaisuus	12	83,5	92,9
Pitkäaikaiset saamiset	13	0,3	0,5
Myyntisaamiset	14	88,6	72,1
Muut lyhytaikaiset saamiset	14	22,4	27,3
Rahoitusarvopaperit	15	138,8	139,1
Rahat ja pankkisaamiset		13,7	22,6
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		347,2	354,5
Vastaavaa yhteensä		638,0	621,4

Vastattavaa

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2009	2008
Osakepääoma		92,2	92,2
Ylikurssirahasto		17,8	17,8
Käyvän arvon rahasto		-0,2	-1,4
Käyttörahaso		23,0	23,0
Kertyneet voittovarot		29,5	19,3
Tilikauden voitto		136,5	143,5
Oma pääoma yhteensä	16	298,9	294,5
Tilinpäätössiirtojen kertymä	17	74,0	73,2
Pakolliset varaukset	18	0,9	0,9
Lainat rahoituslaitoksilta		77,4	88,7
Lainat eläkevakuutusyhtiöiltä		28,7	20,0
Muut pitkäaikaiset velat		0,3	1,2
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	19	106,3	109,8
Ostovelat		43,3	30,9
Muut lyhytaikaiset velat		114,7	112,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	20	158,0	142,9
Vastattavaa yhteensä		638,0	621,4

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Rahoituslaskelma

milj. €	2009	2008
Liikevoitto	167,0	151,0
Suunnitelman mukaiset poistot	27,1	24,9
Muut oikaisut	2,8	0,1
Oikaisut liikevoittoon yhteensä	29,9	25,0
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	-3,0	-5,3
Vaihto-omaisuuden muutos	9,4	-9,4
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	9,9	-1,0
Käyttöpääoman muutos yhteensä ¹⁾	16,3	-15,7
Maksetut korot	-9,7	-9,2
Saadut osingot ²⁾	9,4	11,2
Saadut korot ²⁾	4,5	7,0
Maksetut verot	-43,1	-45,4
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	174,5	124,0
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-18,3	-22,0
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-34,6	-22,7
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	1,2	1,2
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-0,2	-0,0
Muiden sijoitusten myynnit	0,0	
Myönnetty lainat (-) / takaisinmaksut (+)	-0,5	-0,7
Investointien rahavirta yhteensä	-52,3	-44,1
Lyhytaikaisten lainojen nostot	6,5	134,8
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-18,6	-104,2
Pitkäaikaisten lainojen nostot	22,8	125,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-21,2	-0,3
Omien osakkeiden hankinta		-4,8
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-134,2	-141,1
Saadut konserniavustukset	13,3	
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-131,4	9,4
Rahavarojen muutos	-9,2	89,3
Rahavarat 1.1. ³⁾	161,7	72,4
Rahavarojen muutos	-9,2	89,3
Rahavarat 31.12. ³⁾	152,4	161,7

¹⁾ Emoyhtiön ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden välisten lainojen ja saamisten muutokset sisältyvät bruttomääräisinä emoyhtiön käyttöpääoman muutokseen.

²⁾ Tytäryhtiöiden maksamat osingot ja korot sisältyvät emoyhtiön liiketoiminnan rahavirtaan.

³⁾ Rahavarat sisältävät rahojen ja pankkisaamisten lisäksi likvidit arvopaperit, joiden arvon vaihteluun on erittäin vähäinen riski.

Orion Oyj on Orion-konsernin emoyhtiö ja sen kotipaikka on Espoo. Yhtiön Y-tunnus on 1999212-6.

Orion Oyj:n ensimmäinen tilikausi oli 1.7.–31.12.2006, koska yhtiö syntyi 1.7.2006 entisen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiiketoimintaan. Kaupankäynti Helsingin pörssissä Orion Oyj:n osakkeilla alkoi 3.7.2006.

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Orion Oyj:n tilinpäätös laaditaan noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolakia sekä tilinpäätöksen laatimista koskevia muita säännöksiä ja määräyksiä. Merkittävimmät erot Orion-konsernin tilinpäätöksen laatimisessa noudatettaviin IFRS-laadintaperiaatteisiin ovat seuraavat kohdat:

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty vaihto-omaisuuden hankintamenot sekä valmistusmenot, jotka sisältävät välittömästi tuotannon määrään yhteydessä olevat menot.

Liikearvo

Aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvan liikearvon tasearvo perustuu alkuperäiseen hankintamenuon, josta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Liikearvon poistoaika on pääsääntöisesti 5 vuotta. Eräissä tapauksissa liikearvon taloudellinen pitoaika on arvioitu pidemmäksi, kuitenkin enintään 20 vuodeksi.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön palveluksessa olevalle henkilöstölle on järjestetty eläketurva Orionin Eläkesäätiössä ja eläkevakuutusyhtiöissä. Emoyhtiön tilinpäätöksessä eläkekuluja ovat eläkevakuutusyhtiöille suoritettavien eläkevakuutusmaksujen lisäksi eläkesäätiölle maksettavat kannatusmaksut.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimusten perusteella maksettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaisinä vuokra-ajan kuluessa.

Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 189 019 101,80 euroa, josta tilikauden voittoa on 136 467 859,83 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista:

• jaetaan osinkoa 1,00 euroa osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita oli 140 977 798 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi	140 977 798,00 euroa
• lahjoitetaan lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen hallituksen päätöksen mukaisesti	150 000,00 euroa
• voittovarojen tilille jätettäisiin	47 891 303,80 euroa
	189 019 101,80 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Lisäksi hallitus ehdottaa 24.3.2010 pidettävälle Orion Oyj:n varsinaiselle yhtiökokoukselle, että pääoman palautuksena käyttörahastosta jaetaan 0,10 euroa osaketta kohden.

Tämän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esitämme yhtiökokouksen käsiteltäväksi.

Espoossa 9. päivänä helmikuuta 2010

Matti Kavetvuori
puheenjohtaja

Jukka Ylppö
varapuheenjohtaja

Sirpa Jalkanen

Eero Karvonen

Leena Palotie

Vesa Puttonen

Hannu Syrjänen

Timo Lappalainen
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Orion Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Orion Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2009. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattietteisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä, ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys.

Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Espoossa 9. päivänä helmikuuta 2010

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Janne Rajalahti
KHT

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma – korottomat velat kaudella keskimäärin}}$	x 100
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma kaudella keskimäärin}}$	x 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}}$	x 100
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma – rahavarat}}{\text{Oma pääoma}}$	x 100
Osakekohtainen tulos, €	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$	
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, €	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta + investointien rahavirta}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$	
Osakekohtainen oma pääoma, €	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$	
Osakekohtainen osinko, €	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$	
Osingonjakosuhte, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	x 100
Efektiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Kauden viimeinen kaupantekokurssi}}$	x 100
Hinta/voitto-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Kauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	
Osakkeen keskikurssi, €	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Vaihdettujen osakkeiden määrä kaudella keskimäärin}}$	
Osakemäärän markkina-arvo, milj. €	=	Osakemäärä kauden lopussa x kauden viimeinen kaupantekokurssi	

Tämä julkaisu sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka sisältävät riskejä ja epävarmuustekijöitä. Nämä lausumat eivät perustu historiallisiin tosiasioihin vaan viittaavat yhtiön toimintoihin tai taloudelliseen tulokseen tulevaisuudessa. Lausumiin sisältyy ilmaisia tulevaisuuden strategioista ja niiden hyöty- ja tuotto-odotuksista. Näihin lausumiin liittyy riskejä ja epävarmuustekijöitä. Toteutuvat tulokset saattavat poiketa olennaisesti tässä lausutuista oletuksista, johtuen lukuisista eri tekijöistä, mukaan lukien myös mahdollisuus, että Orion päättää olla toteuttamatta esitettyjä strategioita, tai että strategioihin perustuvia odotuksia ei saavuteta. Orion ei ole velvollinen myöhemmin päivittämään tai korjaamaan tämän julkaisun sisältämää informaatiota.

Vanha Orion Oyj jakautui 1.7.2006 kahdeksi uudeksi yhtiöksi, Orion Oyj:ksi ja Oriola-KD Oyj:ksi. Kaikki tässä julkaisussa annettu taloudellinen informaatio, joka perustuu sitä edeltäneeseen aikaan (proforma-luvut), on eriytetty jakautuneen Orion-konsernin tilinpäätöksistä. Tämä historiallinen informaatio on kuitenkin valmisteltu ainoastaan havainnollistamaan tiettyä kehitystä eikä se välttämättä kuvaa, millaiset nykyisen Orion Oyj:n tulos, taloudellinen asema, taikka oman pääoman tai kassavirtojen muutokset olisivat olleet, jos yhtiö olisi toiminut omana erillisenä oikeushenkilönä ennen 1.7.2006.

Muistiinpanoja

Käännä kirja ympäri

Hyvä lukija,
olet päässyt Orionin tilinpäätöksen
viimeiselle sivulle. Katsaus Orionin
vuoteen 2009 alkaa tämän kirjan
kääntöpuolelta. Pyöräytä kirja
ympäri päästäksesi katsauksen pariin.

Hauskoja lukuhetkiä!

ORION

**Hyvinvointia
rakentamassa
luvuin**

TILINPÄÄTÖS 2009